

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS
DOMSTOL

ÅRSRAPPORT 2001

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL — ÅRSRAPPORT 2001

06
QD-AG-02-001-SV-C

BYRÅN FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS
OFFICIELLA PUBLIKATIONER

L-2985 Luxembourg

SV

Venta • Salg • Verkauf • Πωλήσεις • Sales • Vente • Vendita • Verkoop • Venda • Myynti • Försäljning
<http://eur-op.eu.int/general/en/s-ad.htm>

BELGIQUE/BELGIË Jean De Lannoy Avenue du Roi 202/Koningslaan 202 B-1190 Bruxelles/Brussel Tel (32-2) 538 43 08 Fax (32-2) 538 08 41 E-mail: jean.de.lannoy@infoboard.be URL: http://www.jean-de-lannoy.be La librairie européenne/ De Europese Boekhandel Rue de la Loi 244/Wetstraat 244 B-1040 Bruxelles/Brussel Tel (32-2) 295 26 39 Fax (32-2) 735 08 60 E-mail: mail@libeurop.be URL: http://www.libeurop.be Moniteur belge/Belgisch Staatsblad Rue de Louvain 40-42/Louvenseweg 40-42 B-1000 Bruxelles/Brussel Tel (32-2) 552 22 11 Fax (32-2) 511 01 84 E-mail: eusales@just.fgov.be	NEDERLAND SDU Servicecentrum Uitgevers Christoffel Plantijnstraat 2 Postbus 20014 2000 EA Den Haag Tel (31-70) 378 38 80 Fax (31-70) 378 97 83 E-mail: sdu@sdu.nl URL: http://www.sdu.nl PORTUGAL Distribuidora de Livros Bertrand Ld.ª Grupo Bertrand, SA Rua das Torres dos Vales, 4-A Apartado 60037 P-2700 Amadora Tel (351) 214 95 87 87 Fax (351) 214 96 02 55 E-mail: dlb@lp.pt Imprensa Nacional-Casa da Moeda, SA Sector de Publicações Oficiais Rua da Escola Politécnica, 135 P-1250-100 Lisboa Codex Tel (351) 213 94 57 00 Fax (351) 213 94 57 50 E-mail: apcoe@incom.pt URL: http://www.incom.pt SUOMI/FINLAND Akateeminen Kirjakauppa/ Akademiska Bokhandeln Keskuskatu 1/Centralgatan 1 P.O.B. 128 FIN-00101 Helsinki/Helsingfors Puh (358-9) 121 44 18 F./fax (358-9) 121 44 35 Sähköposti: aps@akateeminen.com URL: http://www.akateeminen.com SVERIGE BTJ AB Traktorvägen 11-13 S-221 82 Lund Tel (46-46) 18 00 00 Fax (46-46) 30 79 47 E-post: btjeu-pub@btj.se URL: http://www.btj.se UNITED KINGDOM The Stationery Office Ltd Customer Services PO Box 29 Norwich NR3 1GN Tel (44) 870 60 05-522 Fax (44) 870 60 05-533 E-mail: book.orders@thoso.co.uk URL: http://www.thsofficial.net ISLAND Bokabud Larusar Blöndal Skólavörðslög, 2 IS-101 Reykjavík Tel (354) 552 55 40 Fax (354) 552 55 60 E-mail: bokabud@slmnet.is SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA Euro Info Center Schweiz c/o OSEC Business Network Switzerland Stampfenbachstraße 65 PF 452 CH-8035 Zürich Tel (41-1) 365 53 15 Fax (41-1) 365 54 31 E-mail: eics@osec.ch URL: http://www.osec.ch/eics BÁLGARJA Europress Euromedia Ltd BG-1000 Sofia Tel (359-2) 980 37 66 Fax (359-2) 880 42 30 E-mail: Milena@m-box.cil.bg URL: http://www.europress.bg CYPRUS Cyprus Chamber of Commerce and Industry PO Box 21455 CY-1509 Nicosia Tel (357-2) 58 97 52 Fax (357-2) 68 10 44 E-mail: domctrap@ccci.org.cy EESTI Livraría Camões Eesti Kaubandus-Tootuskoda (Estonian Chamber of Commerce and Industry) Toom-Kooli 17 EE-10130 Tallinn Tel (372) 646 02 44 Fax (372) 648 02 45 E-mail: olinfo@koda.ee URL: http://www.koda.ee	HRVATSKA Mediatrade Ltd Pavla Hatza 1 HR-10000 Zagreb Tel (385-1) 481 94 11 Fax (385-1) 481 94 11 MAGYARORSZÁG Euro Info Service Szt. István krt.12 III emelet 1/A PO Box 1059 H-1137 Budapest Tel (36-1) 329 21 70 Fax (36-1) 349 20 53 E-mail: euroinfo@euroinfo.hu URL: http://www.euroinfo.hu MALTA Miller Distributors Ltd Malta International Airport PO Box 25 Luqa LQA 05 Tel (356) 65 44 88 Fax (356) 67 67 99 E-mail: gwirth@usa.net NORGE Sweta Blackwell AS Hans Nielsen Hauges gt 39 Boks 4901 Nydalen N-0423 Oslo Tel (47) 23 40 00 00 Fax (47) 23 40 00 01 E-mail: info@no.swetblackwell.com URL: http://www.swetblackwell.com.no POLSKA Ars Polona Krakowskie Przedmiescie 7 Sk. pocztowa 1001 PL-00-850 Warszawa Tel (48-22) 626 12 01 Fax (48-22) 826 62 40 E-mail: books119@arspolona.com.pl ROMÂNIA Euromedia Str.Denisie Lupu nr. 85, sector 1 RO-70184 Bucuresti Tel (40-1) 315 44 03 Fax (40-1) 312 96 46 E-mail: euromedia@matcity.com SLOVAKIA Centrum VTI SR Nám. Slobody, 19 SK-81223 Bratislava Tel (421-7) 54 41 83 64 Fax (421-7) 54 41 83 64 E-mail: euro@vttb1.sk.kstuba.sk URL: http://www.slk.sk.ba.sk SLOVENIJA GV Založba Dunajska cesta 5 SLO-1000 Ljubljana Tel (386) 613 08 1804 Fax (386) 613 09 1805 E-mail: euro@gvzlozba.si URL: http://www.gvzlozba.si TÜRKIYE Dünya Infotel AS 100. Yil Mahallesi 34440 TR-80060 Bagcilar-Istanbul Tel (90-212) 829 46 88 Fax (80-212) 829 46 27 E-mail: aktuel.info@dunya.com.tr ARGENTINA World Publications SA Av. Córdoba 1877 C1120 AAA Buenos Aires Tel (54-11) 48 15 81 56 Fax (54-11) 48 15 81 55 E-mail: wpbooks@infovia.com.ar URL: http://www.wpbooks.com.ar AUSTRALIA Hunter Publications PO Box 404 Abbotsford, Victoria 3067 Tel (61-3) 94 17 53 61 Fax (61-3) 94 19 71 54 E-mail: judavinos@ozemail.com.au BRESIL Livraria Camões Rua Bittencourt da Silva, 12 C CEP 20043-900 Rio de Janeiro Tel (55-21) 262 47 76 Fax (55-21) 262 47 76 E-mail: livraria.camoes@incm.com.br URL: http://www.incm.com.br	CANADA Les éditions La Liberté Inc. 3020, chemin Sainte-Foy Sainte-Foy, Québec G1X 3V6 Tel (1-418) 658 37 65 Fax (1-800) 567 54 49 E-mail: liberto@modiom.qc.ca Renout Publishing Co. Ltd 5369 Chemin Canotek Road, Unit 1 Ottawa, Ontario K1J 8J3 Tel (1-613) 745 26 65 Fax (1-613) 745 76 60 E-mail: order.dept@renoutbooks.com URL: http://www.renoutbooks.com EGYPT The Middle East Observer 41 Sherif Street Cairo Tel (20-2) 592 89 18 Fax (20-2) 393 97 32 E-mail: inquiry@meobserver.com URL: http://www.meobserver.com.eg MALAYSIA EBIC Malaysia Suite 45.02, Level 45 Plaza MBI (Letter Box 45) 8 Jalan Yap Kwan Sang 50450 Kuala Lumpur Tel (60-3) 21 62 92 98 Fax (60-3) 21 62 61 98 E-mail: ebic@tm.net.my MÉXICO Mundi Prensa México, SA de CV Rio Pánuco, 141 Colonia Cuauhtémoc MX-06500 México, DF Tel (52-5) 533 56 58 Fax (52-5) 514 67 99 E-mail: 101545.2361@compuserve.com SOUTH AFRICA Eurochamber of Commerce in South Africa PO Box 781738 2146 Sandton Tel (27-11) 884 39 52 Fax (27-11) 883 55 73 E-mail: info@eurochamber.co.za SOUTH KOREA The European Union Chamber of Commerce in Korea 5th FL The Shilla Hotel 202, Jungchung-dong 2 Ga, Chung-su Seoul 100-392 Tel (82-2) 22 53-5831/4 Fax (82-2) 22 53-5635/6 E-mail: eucock@eucock.org URL: http://www.eucock.org SRI LANKA EBIC Sri Lanka Trans Asia Hotel 115 Sir Chittampalam A. Gardiner Mawatha Colombo 2 Tel (94-1) 674 71 50 78 Fax (94-1) 44 87 79 E-mail: ebicsl@stinet.lk TAI-WAN Tycoon Information Inc PO Box 81-466 105 Taipei Tel (86-2) 87 12 88 66 Fax (86-2) 87 12 47 47 E-mail: suitupo@ms21.hinet.net UNITED STATES OF AMERICA Bernan Associates 4611-F Assembly Drive Lanham MD 20706-4381 Tel (1-800) 274 44 47 (toll free telephone) Fax (1-800) 865 34 50 (toll free fax) E-mail: query@bernan.com URL: http://www.bernan.com ANDERE LANDER OTHER COUNTRIES AUTRES PAYS Bitte wenden Sie sich an ein Büro Ihrer Wahl/ Please contact the sales office of your choice/Veuillez vous adresser au bureau de vente de votre choix Office for Official Publications of the European Communities 2, rue Mercier L-2985 Luxembourg Tel (352) 23 23-4245 Fax (352) 23 23-42756 E-mail: info-info-opace@cec.eu.int URL: http://publications.eu.int
---	--	--	--

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

ÅRSRAPPORT

2001

Översikt över verksamheten vid
Europeiska gemenskapernas
domstol och förstainstansrätt

Luxemburg 2002

<http://www.curia.eu.int>

Europeiska gemenskapernas domstol
L-2925 Luxemburg
Telefon (352) 43 03-1
Telex till kansliet 2510 CURIA LU
Telegramadress CURIA
Fax till domstolen (352) 43 03-2600
Fax till informationsavdelningen (352) 43 03-2500

Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt
L-2925 Luxemburg
Telefon (352) 43 03-1
Fax till förstainstansrätten (352) 43 03-2100

Domstolen på Internet: www.curia.eu.int

Manuskript lämnat den 15 januari 2002

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på Internet via Europa-servern (<http://europa.eu.int>).

Kataloguppgifter finns i slutet av publikationen.

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, 2002

ISSN 1680-838X

© Europeiska gemenskaperna, 2002
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Printed in Belgium

Innehållsförteckning

sidan

Förord av domstolens ordförande G.C. Rodríguez Iglesias	7
---	---

Kapitel I

Europeiska gemenskapernas domstol

A – Domstolens verksamhet år 2001 av ordföranden Gil Carlos Rodríguez Iglesias	11
B – Domstolens sammansättning	57
1. Domstolens ledamöter	59
2. Rangordning	67
3. Domstolens tidigare ledamöter	69

Kapitel II

Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt

A – Förstainstansrättens verksamhet år 2001 av ordföranden Bo Vesterdorf	75
B – Förstainstansrättens sammansättning	137
1. Förstainstansrättens ledamöter	139

2.	Ändringar i förstainstansrättens sammansättning år 2001	145
3.	Rangordning	147
4.	Förstainstansrättens tidigare ledamöter	149

Kapitel III

Möten och besök

A –	Officiella besök och arrangemang vid domstolen och förstainstansrätten år 2001	153
B –	Studiebesök vid domstolen och förstainstansrätten år 2001	159
C –	Högtidligt sammanträde år 2001	161
D –	Besök och deltagande i officiella arrangemang år 2001	163

Kapitel IV

Tabeller och statistik

A –	Domstolens dömande verksamhet	167
1.	Systematisk förteckning över domar som domstolen har avkunnat under år 2001	169

2.	Förteckning över andra avgöranden av domstolen som har upptagits i verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt under år 2001	231
3.	Verksamhetsstatistik	239
B –	Förstainstansrättens dömande verksamhet	269
1.	Systematisk översikt över domar som förstainstansrätten har avkunnat under år 2001	271
2.	Förteckning över andra avgöranden av förstainstansrätten som har upptagits i verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt under år 2001	301
3.	Verksamhetsstatistik	303

Kapitel V

Allmän information

A –	Publikationer och databaser	325
B –	Administrationn: organisationsplan i sammandrag	337

FÖRORD

Av domstolens ordförande G.C. Rodríguez Iglesias

Föreliggande årsrapport innehåller, på sedvanligt sätt, sifferuppgifter avseende omfattningen av de två domstolarnas verksamhet samt en analys som återspeglar omfånget av domstolarnas rättspraxis.

De under det gångna året avgjorda målen är så olikartade och deras mångfald så stor att det vore otillräckligt att ange hur många mål som har avgjorts för att ge ett exakt mått på intensiteten i den dömande verksamheten. Varje mål måste bli föremål för en lämplig behandling, vilken kan vara mer eller mindre lång och fördjupad. Antalet mål förtjänar inte desto mindre att uppmärksammas, eftersom årets återverkan på antalet pågående mål, och följaktligen på handläggningstiden, kan mätas genom en jämförelse med det antal mål som anhängiggjorts under perioden.

Av de statistikuppgifter som återfinns i slutet av rapporten framgår att verksamheten vid de två domstolarna har varit oförminskad under år 2001 och att den är nästan jämförbar med resultaten av det föregående året. Antalet avgjorda mål uppgår till 434 vid domstolen och till 340 vid förstainstansrätten, medan antalet nyinkomna mål uppgår till 504 respektive 345. Den genomsnittliga handläggningstiden är mer eller mindre konstant över åren.

Utöver dessa sifferuppgifter innehåller rapporten en sammanställning av de viktigaste utvecklingstendenserna i rättspraxis, vilken visar omfattningen av de behandlade områdena inom gemenskapsrättens olika tillämpningsområden.

På det administrativa planet har domstolen ägnat särskild uppmärksamhet åt frågor som rör dess översättningstjänst. Att denna fungerar väl är nödvändigt för att förfarandena skall kunna genomföras inom rimliga tidsfrister och för att rättspraxis skall kunna spridas snabbt. Domstolen har därför studerat hur nästa utvidgning kommer att inverka på översättningsverksamheten och vilka svårigheter utökningen av antalet språkkombinationer och den förutsebart ökade måltillströmningen kan ge upphov till. Domstolen har med anledning härav påbörjat ett omfattande databehandlingsarbete för att införa ett flerspråkigt verktyg, som är anpassat till domstolsarbetet, och som integrerar varje steg i textutarbetningen, från avfattning till publicering. En prototyp av

detta ambitiösa projekt har redan kommit till användning och uppskattats av användarna. Projektet bör fullbordas under år 2002.

Med beaktande av den institutionella ramen för dess verksamhet har domstolen, i samarbete med förstainstansrätten, under år 2001 börjat arbeta med överväganden inför Nicefördragets ikraftträdande. Dessa överväganden har främst avsett behörighetsfördelningen mellan domstolen och förstainstansrätten beträffande direkt talan och formerna för att införa en rättsinstans för handläggning av personalmål.

Det är med denna inriktning på framtiden som domstolen griper sig an det år då den kommer att fira sitt femtioårsjubileum.

Kapitel I

Europeiska gemenskapernas domstol

A – Domstolens verksamhet år 2001
av ordföranden Gil Carlos Rodríguez Iglesias

1. Syftet med denna del av årsrapporten är att ge en signifikativ bild av verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol under det år som gått. Rapporten omfattar inte generaladvokaternas förslag till avgörande. Dessa är obestriddligen av betydelse för en fördjupad förståelse av frågorna i vissa mål. En redogörelse för förslagen skulle emellertid avsevärt öka omfånget av en rapport som måste vara kort och beskrivande.

Förutom en kort kvantitativ sammanfattning (avsnitt 2) och en översikt av införandet av nya processuella instrument under året (avsnitt 3), återfinns en kortfattad redogörelse för de huvudsakliga utvecklingstendenserna i domstolens rättspraxis under år 2001. Dessa är uppställda enligt följande:

Domstolens behörighet och förfarande (avsnitt 4), allmänna principer och konstitutionella eller institutionella mål (avsnitt 5). Fri rörlighet för varor (avsnitt 6). Fri rörlighet för tjänster (avsnitt 7). Etableringsrätt (avsnitt 8). Konkurrensregler (avsnitt 9). Statligt stöd (avsnitt 10). Harmonisering av lagstiftning (avsnitt 11). Socialrätt (avsnitt 12). Yttre förbindelser (avsnitt 13). Miljörätt (avsnitt 14). Transportpolitik (avsnitt 15). Skatterätt (avsnitt 16). Gemensamma jordbrukspolitiken (avsnitt 17). Personalmål (avsnitt 18).

Ett urval av detta slag måste begränsas. Här återfinns endast 53 av de 397 domar och beslut som domstolen avkunnat under referensperioden och enbart det väsentligaste i dessa tas upp. Det är möjligt att ta del av den fullständiga texten till dessa och alla andra domar och beslut samt förslagen till avgörande, på samtliga officiella EU-språk, på domstolens webbplats (www.curia.eu.int). För att undvika förväxlingar och underlätta läsningen görs hänvisningarna i rapporten, när inget annat anges, till artikelnumreringen i EG-fördraget i dess lydelse enligt Amsterdamfördraget.

2. Ur kvantitativ synpunkt har domstolen avslutat 398 mål. Av dessa har 244 mål resulterat i dom, ett mål gällde ett yttrande i enlighet med artikel 300.6 EG och 153 mål har utmynnat i beslut. Även om siffrorna utvisar en viss minskning jämfört med det föregående året (463 avslutade mål) utgör detta en svag ökning jämfört med medeltalet för åren 1997—1999 (omkring 375 avslutade mål). Antalet nya mål vid domstolen kvarstår däremot oförändrat vid den tidigare nivån (504 år 2001 och 503 år 2000). Antalet anhängiga mål

har därför ökat från 803 år 2000 till 839 (netttotal med hänsyn tagen till förening av mål).

Den genomsnittliga handläggningstiden har varit oförändrad beträffande begäran om förhandsavgörande och direkt talan (omkring 22 respektive 23 månader). Den genomsnittliga handläggningstiden för överklaganden har däremot minskat från 19 månader år 2000 till 16 månader år 2001.

Vad gäller fördelningen av mål mellan domstolens olika sammansättningar kan noteras att vart femte mål har avgjorts i plenum (år 2000 avgjordes vart fjärde mål i plenum), medan de övriga domarna och besluten har meddelats på avdelningar om fem domare (60 procent av målen) och tre domare (nästan vart fjärde mål).

För ytterligare upplysningar angående statistiska uppgifter för rättsåret 2001 hänvisas till kapitel IV i denna rapport.

3. Genom det sätt på vilket domstolen har använt de nya processuella instrument som ställts till dess förfogande efter de ändringar av rättegångsreglerna för domstolen som antogs den 16 maj och den 28 november 2000¹ framträder redan nu vissa allmänna utvecklingslinjer.

Således har domstolen ofta utnyttjat den ökade möjligheten enligt artikel 104.3 i rättegångsreglerna att avgöra mål om begäran av förhandsavgörande genom ett förenklat förfarande. (Tidigare var detta förfarande endast möjligt om det var "uppenbart" att en fråga var "identisk" med en fråga som domstolen avgjort tidigare.) Domstolen kan hädanefter utnyttja det förenklade förfarandet i tre fall, nämligen om en fråga i en begäran om förhandsavgörande är identisk med en fråga som domstolen avgjort tidigare, om svaret på en sådan fråga klart kan utläsas av rättspraxis eller inte lämnar utrymme för rimligt tvivel. I sådana fall kan domstolen, efter att ha meddelat den domstol som hänskjutit frågan samt efter att ha berett parter och övriga berörda tillfälle att yttra sig, avgöra saken genom ett motiverat beslut. När det är befogat kan målet därmed avgöras utan förhandling och utan att generaladvokaten lägger fram ett skriftligt förslag till avgörande.

¹ En kodifierad version av rättegångsreglerna för domstolen har publicerats i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* av den 1 februari 2001 (EGT C 34, s. 1). Se även ändringar av den 3 april 2001 (EGT L 119, s. 1).

Två beslut som meddelats under år 2001 ger en bild av de två mycket olika sätt på vilka domstolen kan använda det förenklade förfarandet när en fråga är identisk med en fråga som domstolen redan tidigare har avgjort. Genom det förenklade förfarandet kan, för det första, en fråga från en nationell domstol besvaras mycket snabbt. I beslut av den 19 juni 2001 i de förenade målen C-9/01—C-12/01, Monnier m. fl. (ej publicerat i rättsfallssamlingen), upprepade domstolen således sin tidigare rättspraxis endast fem månader efter det att den nationella domstolen anhängiggjorde talan. För det andra kommer det förenklade förfarandet ibland till användning för att utan dröjsmål avgöra mål som vilandeförklarats i väntan på att ett "pilotmål" avgörs. I beslut av den 12 juli 2001 i mål C-256/99, Hung (ej publicerat i rättsfallssamlingen), svarade domstolen till exempel på frågor som hade ställts mer än två år tidigare, i april 1999. Det långa dröjsmålet berodde på att domstolen hade vilandeförklarat målet i väntan på att det med målet Hung identiska målet C-192/99, Kaur, skulle behandlas färdigt (dom av den 20 februari 2001, REG 2001, s. I-1237). Trots att den nationella domstolen hade informerats om domen i "pilotmålet" i vederbörlig ordning hade den inte dragit tillbaka sina frågor. Domstolen meddelade därför ett beslut med samma innehåll.

Domstolen har även meddelat närmare ett tiotal beslut i sådana fall där den ansett att svaren på de ställda frågorna klart kan utläsas av rättspraxis. Erfarenheten visar att denna möjlighet har varit mycket användbar när domstolen vill bekräfta att en allmän lösning som den tidigare redovisat fortfarande är giltig, trots att den faktiska eller rättsliga bakgrunden är något annorlunda. Domstolen har således ansett att, eftersom den tidigare hade fastslagit att bestämmelserna i Avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPs), vilket ingår som bilaga 1C till avtalet om upprättande av världshandelsorganisationen (WTO), inte skapar några rättigheter för enskilda som dessa kan åberopa inför domstol med stöd av gemenskapsrätten, det förhåller sig på samma sätt av identiska skäl beträffande bestämmelserna i det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) av 1994, som också återfinns i bilagan till WTO-avtalet (beslut av den 2 maj 2001 i mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft, REG 2001, s. I-3159).

Även skyndsam handläggning har för första gången kommit till användning i domstolen under år 2001. Domstolen kan göra bruk av detta när ett mål är av särskilt brådskande art (artikel 62a i rättegångsreglerna avseende direkt talan) eller om det är synnerligen brådskande (artikel 104a avseende förhandsavgöranden).

Det var i detta fall fråga om en begäran om förhandsavgörande från en domstol i Nederländerna angående gemenskapernas politik för att utrota mul- och klövsjuka. Efter en begäran av den nationella domstolen den 27 april kunde domstolen avge ett svar den 12 juli 2001 (dom i mål C-189/01, Jippes m.fl., REG 2001, s. I-5689, se även avsnitt 17 nedan).

I alla andra fall där skyndsam handläggning har begärts (fem förhandsavgöranden och två överklaganden), har detta vägrats. Beträffande förhandsavgöranden har det oftast varit fråga om tvister angående offentlig upphandling. Det är svårt att redan nu dra några allmänna slutsatser av dessa enstaka fall. Det framgår emellertid att domstolen, för att undvika att störa handläggningen av andra mål, som skulle kunna försenas alltför mycket om skyndsam handläggning användes i större skala, har för avsikt att använda skyndsam handläggning med försiktighet och när detta är befogat, när ett mål är av särskilt brådskande art eller om det är synnerligen brådskande. Beträffande förhandsavgöranden innebär detta i synnerhet att skyndsam handläggning inte skall ersätta den nationella domstolens skyldighet att säkerställa att den enskilde får ett interimistiskt rättsligt skydd när detta behövs.

Även om domstolen använder denna möjlighet i relativt blygsam omfattning, skall det nämnas att domstolen regelbundet gör bruk av möjligheten enligt artikel 104.5 i rättegångsreglerna att begära klarläggande av den nationella domstol som har ställt en fråga om förhandsavgörande. Denna möjlighet kan tänkas förlänga handläggningstiden för målen, men är ibland värdefull för att bedöma omfattningen av de rättsliga problemen på ett riktigt sätt. När domstolen begär sådana klargöranden, ser den till att parterna i målet vid den nationella domstolen och andra berörda ges möjlighet att muntligen eller skriftligen yttra sig över den nationella domstolens svar.

För att underlätta och påskynda genomförandet av förfarandena vid domstolen, kommer denna att vinnlägga sig om att under år 2002 utfärda praktiska anvisningar till parterna i enlighet med artikel 125a i rättegångsreglerna.

4. I fråga om domstolens behörighet och i fråga om förfaranden märks en intressant utveckling avseende mål om förhandsavgörande (4.1), förfarandet vid överklaganden (4.2) och interimistiskt förfarande (4.3).

4.1. Domen av den 15 februari 2001 i mål C-239/99, Nachi Europe (REG 2001, s. I-1197), är en tillämpning av rättspraxis från domen av den 9 mars 1994 i mål C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf (REG 1994, s. I-833;

svensk specialutgåva, volym 15, s. 59), på området för antidumping. Det var i detta mål fråga om huruvida ett företag som inte hade väckt talan om ogiltigförklaring av en antidumpingförordning som inverkade på företaget, i en tvist vid nationell domstol ändå kunde åberopa att antidumpingstullen var ogiltig. Antidumpingförordningen hade ogiltigförklarats med avseende på den antidumpingtull som inverkade på de företag som hade väckt talan om ogiltigförklaring. Domstolen fastslog att ett företag som har haft möjlighet att vid förstainstansrätten väcka talan om ogiltigförklaring av antidumpingtull, men som inte har väckt en sådan talan, inte därefter inför nationell domstol kan åberopa att denna tull inte är giltig.

I dom av den 11 januari 2001 i mål C-1/99, Kofisa Italia (REG 2001, s. I-207), ifrågasattes domstolens behörighet i en tvist i vilken gemenskapsrätten inte var direkt tillämplig, men där gemenskapsrätten tillämpades eftersom den nationella lagstiftningen hade gjorts förenlig med denna för att lösa interna förhållanden. Domstolen bekräftade tidigare rättspraxis från domen av den 17 juli 1997 i mål C-130/95, Giloy (REG 1997, s. I-4291). Enligt denna är det "endaast möjligt att avvisa en begäran om förhandsavgörande från en nationell domstol, om det framgår att förfarandet i artikel [234 EG] har missbrukats och i själva verket används i syfte att få domstolen att meddela ett förhandsavgörande utan att det föreligger en verklig tvist eller om det är uppenbart att gemenskapsrätten varken direkt eller indirekt är tillämplig på omständigheterna i fallet" (punkt 22). Domstolen fastställde att den är behörig att avgöra denna slags tvister i samband med begäran om förhandsavgörande.

4.2. I dom av den 12 juli 2001 i mål C-302/99 P och C-308/99 P, kommissionen och Frankrike mot TF1 (REG 2001, s. I-5603), tolkade domstolen villkoren för *överklagande* av förstainstansrättens domar. Kommissionen och Republiken Frankrike hade överklagat förstainstansrättens dom av den 3 juni 1999 i mål T-17/96, TF1 mot kommissionen (REG 1999, s. II-1757), i den del förstainstansrätten hade fastslagit att TF1:s talan kunde prövas i sak. TF1 hade väckt talan i första instans eftersom kommissionen underlåtit att vidta åtgärder i enlighet med artikel 86 EG. Under förfarandets gång hade kommissionen sänt en skrivelse till TF1 som utgjorde ett ställningstagande. Efter att ha funnit att talan kunde tas upp till prövning, hade förstainstansrätten därför beslutat att det inte längre fanns anledning att avgöra passivitetstalan enligt artikel 86 EG. I sin dom fann domstolen att det framgick av förstainstansrättens domskäl att talan hade förlorat sitt föremål till följd av att kommissionen hade tagit ställning. Dessa domskäl var tillräckliga för att rättfärdiga förstainstansrättens avgörande. Att domskälen i den överklagade

domen skulle kunna vara behäftade med fel "påverkar ... inte domslutet i den överklagade domen" (punkt 27). Överklagandena ogillades således.

4.3. Avseende interimistiska förfaranden bör beslut av den 14 december 2001 i mål C-404/01 P(R), kommissionen mot Euroalliages m.fl. (REG 2001, s. I-0000), uppmärksammas. Ett av förstainstansrättens beslut ogiltigförklarades genom detta beslut. För att fastställa att en ekonomisk skada är irreparabel, hade förstainstansrätten grundat sitt beslut på att det, med hänsyn till det stora utrymme för skönsmässig bedömning som kommissionen förfogade över i det aktuella fallet, var osäkert om en sådan skada skulle kunna ersättas senare inom ramen för en skadeståndstalan.

Med beaktande av att det rörde sig om renodlat ekonomiska skador, fastslog domstolen i sitt beslut att den osäkerhet som förelåg beträffande ersättning av ekonomisk skada inom ramen för en eventuell skadeståndstalan inte i sig kunde anses utgöra en omständighet som gör en sådan skada irreparabel i den mening som avses i domstolens rättspraxis. Syftet med interimistiska förfaranden är inte att ersätta skadeståndstalan för att undanröja denna osäkerhet. Dessas ändamål är endast att säkerställa att ett senare slutgiltigt beslut om ingripande i huvudsaken, som ansökan om interimistiska åtgärder hänför sig till, i förevarande fall en talan om ogiltigförklaring, får full verkan. Denna slutsats påverkas inte av det samband som, enligt det överklagade beslutet, föreligger mellan det stora utrymme för skönsmässig bedömning som kommissionen förfogade över i det aktuella fallet och osäkerhet om framgång med en eventuell skadeståndstalan. Om detta kriterium tillämpades systematiskt, skulle skadans irreparabla karaktär vara beroende av egenskaper hos den överklagade rättsakten, och inte i förhållande till klagandens egna förhållanden.

5. Bland de mål som rör gemenskapsrättens allmänna principer och dem som avser konstitutionella eller institutionella frågor avser de viktigaste målen begreppet unionsmedborgarskap, tvister om den rättsliga grunden för sekundärrättsakter som antagits av gemenskapens institutioner samt principen om tillgång till gemenskapsinstitutionernas handlingar. Även ett mål rörande revisionsrättens iakttagande av den kontradiktoriska principen bör nämnas.

5.1. I två domar har domstolen preciserat begreppet unionsmedborgarskap. Begreppet infördes i gemenskapernas rättsordning genom Maastrichtfördraget.

I dom av den 20 september 2001 i mål C-184/99, Grzelczyk (REG 2001, s. I-6193), var fråga om förhållandena för en fransk medborgare som studerade i Belgien och som hade beviljats existensminimumbidrag (minimex)

av den belgiska staten. Beslut hade fattats att inte längre bevilja honom bidraget, eftersom belgisk lagstiftning, i fråga om medborgare från andra medlemsstater, uppställde kravet att de skulle omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EEG) nr 1612/68² för att erhålla förmånen, trots att detta krav inte ställdes beträffande belgiska medborgare. Med hänsyn till denna skillnad i behandling, beslutade den nationella domstol inför vilken Grzelczyk hade överklagat beslutet om indragning att begära ett förhandsavgörande från domstolen. Den nationella domstolen ville veta om denna skillnad i behandling var förenlig med artiklarna 12 EG och 17 EG om icke-diskrimineringsprincipen respektive om unionsmedborgarskap.

I sin dom konstaterade domstolen först att behandlingen av Grzelczyk utgjorde en diskriminering enbart på grund av nationalitet, eftersom det enda hindret för att bevilja minimex var det faktum att denne inte var belgisk medborgare. "Inom fördragets tillämpningsområde", fortsatte domstolen "är en sådan diskriminering i princip förbjuden enligt artikel [12 EG]. I detta fall skall artikeln jämföras med fördragets bestämmelser om unionsmedborgarskap för att bedöma artikelns tillämpningsområde" (punkt 30). Domstolen anförde därefter att "ställningen som unionsmedborgare är nämligen avsedd att vara den grundläggande ställningen för medlemsstaternas medborgare så att de medborgare som befinner sig i samma ställning skall kunna få samma behandling i rättsligt hänseende, oberoende av deras nationalitet och med förbehåll för de uttryckliga undantag som föreskrivs i det avseendet" (punkt 31).

Efter att ha framlagt dessa principer undersökte domstolen den rättspraxis som följer av domen i målet Brown. Enligt denna omfattas i princip inte ett bidrag som beviljas till studerandes uppehälle och utbildning av fördragets tillämpningsområde (dom av den 21 juni 1988 i mål 197/86, REG 1988, s. 3205; svensk specialutgåva, volym 9, s. 489). Domstolen fastslog att vissa ändringar som tillkommit efter denna rättspraxis, till exempel att unionsmedborgarskapet och ett kapitel om utbildning införts i EG-fördraget genom Maastrichtfördraget, samt även att direktiv 93/96/EEG³ antagits, medförde "att studerande, som är unionsmedborgare, [inte kan] fråntas de rättigheter som unionsmedborgare åtnjuter enligt fördraget när de flyttar till en

² Rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT L 257, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 33).

³ Rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om studenter uppehållsrätt (EGT L 317, s. 59).

annan medlemsstat för att studera där" (punkt 35). Domstolen undersökte därefter den eventuella påverkan av begränsningarna av och villkoren för rätten till bosättning för studerande som följer av direktiv 93/96, vilket har tolkats så att värdmedlemsstaten kan anse att en studerande, som utnyttjat social hjälp, inte längre uppfyller villkoren för rätt till bosättning och att denna stat således kan vidta åtgärder för att återkalla medborgarens uppehållstillstånd eller för att inte förnya detta. Domstolen tillägger att "sådana åtgärder får emellertid inte bli den automatiska följden av att en studerande som är medborgare i en annan medlemsstat utnyttjar social hjälp i värdmedlemsstaten" (punkt 43).

I domen i det ovannämnda målet Kaur tog domstolen ställning till en begäran om förhandsavgörande avseende de relevanta kriterierna för att avgöra om en person är medborgare i en medlemsstat i den mening som avses i artikel 17 EG och vilken inverkan Förenade kungarikets förklaringar av år 1972 och år 1982 har på begreppet medborgare i en medlemsstat. Beträffande den första punkten, erinrade domstolen om den rättspraxis som följer av domen av den 7 juli 1992 i mål C-369/90, Micheletti m.fl. (REG 1992, s. I-4239; svensk specialutgåva, volym 13, s. 11). Av denna framgår följande: "Att fastställa de kriterier som skall gälla för förvärv och förlust av medborgarskap hör enligt internationell rätt till varje medlemsstats behörighet och denna behörighet skall utövas med iakttagande av gemenskapsrätten" (punkt 19). Beträffande inverkan av de ovannämnda förklaringarna fann domstolen att förklaringen av år 1972, som angavs av Förenade kungariket vid dess anslutning till Europeiska gemenskaperna för att klargöra vilka kategorier medborgare som skulle anses ha medborgarskap där i den mening som avses i gemenskapsrätten, skall beaktas som en handling som ger ledning vid tolkningen av fördraget för att fastställa vilka personer som detta är tillämpligt på. 1982 års förklaring utgör en omarbetning av 1972 års förklaring.

5.2. Bland tvister om den rättsliga grunden märks ett mål som avsåg den rättsliga grunden för ingående av en internationell konvention och ett mål som avsåg den rättsliga grunden för direktivet om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar.

I det första av dessa mål (dom av den 30 januari 2001 i mål C-36/98, Spanien mot rådet, REG 2001, s. I-779), ogillade domstolen en talan som väckts av Konungariket Spanien om ogiltigförklaring av rådets beslut om ingående av

konventionen om samarbete om skydd för och hållbart utnyttjande av Donau.⁴ Beslutet hade grundats på artikel 175.1 EG. Enligt sökanden borde beslutet ha grundats endast på artikel 175.2 EG, i vilken föreskrivs att rådet skall besluta enhälligt, eftersom beslutet avsåg godkännande av en konvention angående förvaltning av vattenresurser i Donaubäckenet.

Domstolen bekräftade valet av rättslig grund och ogillade talan. Domstolen fastställde först tillämpningsområdet för artikel 175.1 EG respektive 175.2 EG och kom till slutsatsen att begreppet "förvaltning av vattenresurser", som nämns i punkt 2, inte omfattar samtliga åtgärder som har anknytning till vatten, utan endast avser åtgärder som rör regleringen av vattenutnyttjandet och dess förvaltning i kvantitativt hänseende (punkt 55). Domstolen erinrade därefter om att när en rättsakt har dubbla syften eller två beståndsdelar skall den rättsliga grunden för denna rättsakt vara den grund som krävs enligt syftet eller den huvudsakliga eller övervägande beståndsdelen. Efter att ha gjort en fördjupad granskning av den ovannämnda internationella konventionen, kom domstolen fram till att den "huvudsakligen rör skydd och förbättring av kvaliteten på vattnet i Donaubäckenet, även om den också, sekundärt, rör utnyttjandet av detta vatten och dess förvaltning i kvantitativt hänseende" (punkt 74). Domstolen kom därför till slutsatsen att den rättsliga grund som rådet tillämpat var riktig.

I det andra målet (dom av den 9 oktober 2001 i mål C-377/98, Nederländerna mot parlamentet och rådet, REG 2001, s. I-0000), förde Nederländerna talan i syfte att få direktiv 98/44/EG om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar⁵ ogiltigförklarat. Direktivets rättsliga grund utgörs av artikel 95 EG och det har till ändamål att genom medlemsstaternas nationella patenträtt göra dessa ansvariga för skyddet av biotekniska uppfinningar. Nederländerna anförde ett flertal grunder, däribland att artikel 95 EG var ett felaktigt val av rättslig grund, att subsidiaritetsprincipen hade åsidosatts och att den grundläggande rätten till enskilda personers mänskliga värdighet hade åsidosatts.

⁴ Rådets beslut 97/825/EG av den 24 november 1997 om ingående av konventionen om samarbete om skydd för och hållbart utnyttjande av Donau (EGT L 342, s. 18).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/44/EG av den 6 juli 1998 om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar (EGT L 213, s. 13).

Talan ogillades. Avseende den grund som hänförde sig till felaktigt val av rättslig grund, erinrade domstolen om sin tidigare rättspraxis, enligt vilken artikel 95 EG kan användas som rättslig grund när det är nödvändigt för att förebygga framtida handelshinder som sannolikt kan uppstå till följd av en olikartad utveckling av nationella lagar (se dom av den 5 oktober 2000 i mål C-376/98, Tyskland mot parlamentet och rådet, REG 2000, s. I-8419, punkt 86). Domstolen fann att dessa omständigheter förelåg i det aktuella fallet. Beträffande argumentet att direktivet borde ha antagits på grundval av artiklarna 157 EG och 163 EG om gemenskapens industriella utveckling respektive om forskning, angav domstolen att tillnärmningen av medlemsstaternas lagstiftning "inte är ett underordnat eller kompletterande syfte med direktivet, utan utgör själva grunden för det" (punkt 28). Artikel 95 var följaktligen den riktiga rättsliga grunden. Beträffande den grund som hänförde sig till subsidiaritetsprincipen, fann domstolen att det syfte som eftersträvades med direktivet inte skulle ha kunnat uppnås genom åtgärder enbart på medlemsstatsnivå. Med beaktande av den inverkan skyddet för biotekniska uppfinningar har på handeln inom gemenskapen kunde syftet uppnås bättre på gemenskapsnivå. Direktivet var i övrigt tillräckligt motiverat med avseende på subsidiaritetsprincipen.

Avseende den grund som hänförde sig till grundläggande rättigheter försäkrade domstolen att det ankommer på den, "när den prövar huruvida institutionernas rättsakter är förenliga med gemenskapsrättens allmänna principer, att säkerställa att den grundläggande rätten till mänsklig värdighet och integritet respekteras" (punkt 70). Domstolen erinrade dessutom om de olika bestämmelserna i direktivet och fastslog att det i detta fastställs tillräckligt fasta gränser för patenträtten för att människokroppen skall förbli faktiskt indisponibel och oförytterlig och för att den mänskliga värdigheten därmed skall skyddas.

5.3. Beträffande öppenhet och principen om tillgång till gemenskapsinstitutionernas handlingar märks dom av den 6 december 2001 i mål C-353/99 P, rådet mot Hautala (REG 2001, s. I-0000). Domen meddelades till följd av rådets överklagande av förstainstansrättens dom av den 19 juli 1999 i mål T-14/98, Hautala mot rådet (REG 1999, s. II-2489), varigenom rådets beslut att vägra Hautala tillgång till en rapport från rådets arbetsgrupp "export av konventionella vapen" hade ogiltigförklarats. Vägran hade motiverats med att spridning av rapporten skulle vara till skada för allmänintresset. Domstolen bekräftade i sin dom såväl den valda lösningen som förstainstansrättens tillvägagångssätt och underkände samtliga grunder som

rådet anfört. Domstolen förklarade att bakgrunden till beslut 93/731/EG⁶ om allmänhetens tillgång till rådets handlingar finns i förklaring nr 17 i slutakten till Fördraget om Europeiska unionen om rätten till tillgång till information. Beslutet syftar således inte endast på tillgång till handlingar i sig, utan även tillgång till de uppgifter dessa innehåller. Domstolen fastslog att "proportionalitetsprincipen även medför att rådet är skyldigt att pröva huruvida tillgång kan beviljas till delar av en handling som innehåller uppgifter, vars offentliggörande skulle äventyra ett av de intressen som skyddas genom artikel 4.1 i beslut 93/731" (punkt 27). För att avgöra detta överklagande fann domstolen det inte nödvändigt att uttala sig om huruvida det var felaktigt av förstainstansrätten att stödja sig på förekomsten av en "princip om rätt till information" (punkt 31). Domstolen grundade sitt resonemang på en tolkning av beslut 93/731 och tog därvid beslutets målsättning och proportionalitetsprincipen i beaktande.

5.4. I målet *Ismeri Europa* mot revisionsrätten (dom av den 10 juli 2001 i mål C-315/99 P, REG 2001, s. I-5281) hade företaget *Ismeri Europa* överklagat förstainstansrättens dom av den 15 juni 1999 i mål T-277/97, *Ismeri Europa* mot revisionsrätten (REG 1999, s. II-1825). Förstainstansrätten hade ogillat talan om ersättning för den skada företaget påstod sig ha lidit till följd av den kritik mot företaget som revisionsrätten hade framfört i sin särskilda rapport nr 1/96.⁷ I sitt överklagande åberopade *Ismeri Europa* sex grunder för upphävande av domen. Domstolen ogillade samtliga grunder och fastställde förstainstansrättens dom.

Bland dessa grunder bör den som avser åsidosättande av principen om kontradiktoriskt förfarande uppmärksammas särskilt. Domstolen angav att den kontradiktoriska principen är en allmän rättsprincip vars efterlevnad säkerställs av domstolen. Principen är tillämplig på alla förfaranden som kan utmyнна i ett beslut från en gemenskapsinstitution, som på ett märkbart sätt påverkar en persons intressen. Även om antagandet och offentliggörandet av revisionsrättens rapporter inte utgör beslut som direkt påverkar rättigheterna för de personer som nämns i rapporterna, kan de ändå få sådana konsekvenser för dessa personer att de måste kunna framföra invändningar mot de punkter i nämnda rapporter där de nämns vid namn, innan rapporterna slutgiltigt

⁶ Rådets beslut 93/731/EG av den 20 december 1993 om allmänhetens tillgång till rådets handlingar (EGT L 340, s. 43; svensk specialutgåva, område 16, volym 2, s. 64).

⁷ Särskild rapport nr 1/96 från revisionsrätten, antagen den 30 maj 1996, beträffande MED-programmen (EGT C 240, s. 1).

fastställs. Domstolen fann emellertid att det i det aktuella fallet framgick av det uppenbara och allvarliga åsidosättandet av reglerna för en sund förvaltning att ett hörande av Ismeri inte hade kunnat ändra revisionsrättens uppfattning om lämpligheten av att nämna detta företag vid namn i rapporten. Domstolen fann även att särskilda omständigheter, såsom hur pass allvarliga omständigheterna är eller risken för att skapa förvirring, som är till skada för utomståendes intressen, gör det berättigat för revisionsrätten att i sina rapporter nämna personer - som i princip inte är underkastade revisionsrättens kontroll - vid namn, med förbehåll för att den kontradiktoriska principen är tillämplig i fråga om dessa personer. I sådana fall ankommer det på gemenskapsdomstolen att bedöma om ett nämnande vid namn är nödvändigt och står i proportion till det mål som eftersträvades genom offentliggörandet av rapporten.

6. Domen av den 13 mars 2001 i mål C-379/98, PreussenElektra (REG 2001, s. I-2099), avsåg fri rörlighet för varor. Målet berörde även statligt stöd, vilket kommer att behandlas i avsnitt 10 nedan. I det aktuella målet ville en tysk domstol veta om en tysk lag var förenlig med gemenskapsrätten. Enligt ifrågavarande lag var elförsörjningsföretagen skyldiga att köpa den el från förnybara energikällor som produceras inom deras försörjningsområde och att för denna el betala ett lägsta pris i enlighet med lagen. Den nationella domstolen begärde ett förhandsavgörande om tolkningen av artiklarna 28 EG och 87 EG.

Avseende den fria rörligheten för varor konstaterade domstolen för det första att den tyska lagstiftningen åtminstone potentiellt kunde hindra handeln inom gemenskapen. "Vid bedömningen av om en sådan inköpsskyldighet ändå är förenlig med artikel [28 EG]", fortsatte domstolen, "bör hänsyn tas såväl till målet med ifrågavarande reglering som till elmarknadens speciella egenskaper" (punkt 72). Dessa bestämmelser syftar till att skydda miljön, men även till att skydda människors och djurs hälsa och liv samt till att bevara växtlivet. Domstolen angav för övrigt att det ligger i elens natur att det är svårt att bestämma dess ursprung och särskilt dess källa, när den en gång har matats in i ett överförings- eller distributionsnät. Domstolen hänvisade även till att kommissionen i ett förslag till direktiv hade uttryckt den uppfattningen att det är absolut nödvändigt att medlemsstaterna inför ett system med ursprungscertifikat för el från förnybara energikällor, vilka kan bli föremål för ömsesidigt erkännande, för att göra handeln med denna typ av el tillförlitlig och praktiskt genomförbar. Mot bakgrund av det anförda kom domstolen fram till att den tyska lagen "enligt nu gällande gemenskapsbestämmelser rörande elmarknaden" inte var oförenlig med artikel 28 EG (punkt 81).

I dom av den 8 mars 2001 i mål C-405/98, Gourmet International Products (REG 2001, s. I-1795), fann domstolen att bestämmelserna avseende den fria rörligheten för varor och friheten att tillhandahålla tjänster inte utgör hinder mot ett förbud i svensk lag mot att införa kommersiella annonser för alkoholdrycker i periodiska skrifter, för så vitt det inte framgår att det är möjligt att skydda folkhälsan mot alkoholens skadeverkningar genom åtgärder som i mindre utsträckning påverkar handeln inom gemenskapen. Domstolen skulle avgöra om den rättspraxis som följer av domen av den 24 november 1993 i de förenade målen C-267/91 och C-268/91, Keck och Mithouard (REG 1993, s. I-6097; svensk specialutgåva, volym 14, s. I-431), var tillämplig i det aktuella målet. Domstolen angav att nationella bestämmelser som begränsar eller förbjuder vissa säljformer skall anses falla utanför tillämpningsområdet för artikel 28 EG endast om dessa bestämmelser inte medför att marknadstillträdet för varor från andra medlemsstater hindras eller att dessa varors marknadstillträde försvåras i större utsträckning än vad som är fallet för inhemska varor. Domstolen fann att när det gäller sådana varor som alkoholdrycker (för vilka gäller att konsumtionen styrs av traditionella sociala sedvänjor samt lokala vanor) kan ett förbud mot all slags reklam, som riktar sig till konsumenter, genom annonser i press medföra att marknadstillträdet för varor från andra medlemsstater försvåras i större utsträckning än vad som är fallet för inhemska varor. Tolkningen avseende bestämmelserna om friheten att tillhandahålla tjänster är mycket likartad. För att slå fast att ett hinder förelåg, beaktade domstolen att reklammarknaden är internationell.

7. I fråga om friheten att tillhandahålla tjänster bör domarna av den 12 juli 2001 i mål C-368/98, Vanbraekel m.fl. (REG 2001, s. I-5363), och i mål C-157/99, Smits och Peerbooms (REG 2001, I-5473), nämnas. Dessa mål utgör en förlängning av dom av den 28 april 1998 i mål C-120/95, Decker (REG 1998, s. I-1831), och av den 28 april 1998 i mål C-158/96, Kohll (REG 1998, s. I-1931). I dessa domar har domstolen angett vilken inverkan bestämmelserna om fri rörlighet för varor och om friheten att tillhandahålla tjänster har på ersättning från nationella trygghetssystem för sjukvårdskostnader i en annan medlemsstat.

I målet Vanbraekel m.fl. hade en belgisk medborgare ansökt hos sin försäkringskassa om tillstånd att genomgå ett ortopediskt kirurgiskt ingrepp i Frankrike. Denna ansökan om tillstånd avslogs, men den belgiska domstolen förklarade, att försäkringskassan skulle återbetala kostnaderna. Fråga uppkom därför om återbetalning skulle utges enligt det franska systemet eller enligt det belgiska systemet och om en begränsning av återbetalningen var förenlig med

förordning (EEG) nr 1408/71⁸. Samma fråga uppkom även med avseende på artikel 49 EG (friheten att tillhandahålla tjänster).

Domstolen anförde först att, i enlighet med artikel 22.1 c i förordning nr 1408/71, de återbetalningsformer som föreskrivs i lagstiftningen i den medlemsstat i vilken vården utförs skall tillämpas och att det därvid åligger den behöriga institutionen att senare ersätta institutionen på vistelseorten enligt de villkor som föreskrivs i förordning nr 1408/71. Eftersom den belgiska återbetalningsnivån var fördelaktigare än den som tillämpades i Frankrike, erinrade domstolen om att förordningen varken hindrar eller föreskriver en kompletterande återbetalning när det system som tillämpas i den medlemsstat där personen är försäkrad är mer förmånligt. (Principen följer av domen i det ovannämnda målet Kohll, punkt 27). Domstolen grundade slutligen sin analys på bestämmelserna om friheten att tillhandahålla tjänster. Domstolen fann härvid att det innebär en begränsning av denna frihet att en nationell lagstiftning inte garanterar en försäkringstagare som har fått tillstånd att genomgå sjukhusvård i en annan medlemsstat en ersättningsnivå som motsvarar den som han skulle ha åtnjutit om han hade blivit inlagd på sjukhus i den medlemsstat där han är försäkrad. Denna begränsning är inte berättigad av de tvingande hänsyn till allmänintresset som har samband med den ekonomiska balansen i systemet för social trygghet, av målsättningen att upprätthålla en läkar- och sjukhusvård som är väl avvägd och tillgänglig för alla eller av vikten av att upprätthålla en vårdkapacitet eller en sjukvårdskompetens inom det nationella territoriet.

I målet Smits och Peerbooms hade två nederländska medborgare, som erhållit medicinsk behandling utomlands, begärt återbetalning av sjukvårdskostnaderna hos sina respektive försäkringskassor inom ramen för det system för social trygghet som gäller i Nederländerna. Återbetalning vägrades med tillämpning av nederländsk lag om social trygghet. Skälen till avslaget var att tillfredsställande och lämplig behandling fanns att tillgå i Nederländerna, att den kategoriella kliniska behandlingen som utfördes i utlandet inte innebar någon ytterligare fördel, att det inte var medicinskt nödvändigt att undergå behandlingen samt att denna typ av behandling, mot bakgrund av att terapin

⁸

Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT L 230, s. 6; svensk specialutgåva, område 5, volym 3, s. 13).

var av experimentell karaktär och att det saknades vetenskapliga bevis för att den var effektiv, inte ansågs vara sedvanlig i de berörda yrkeskretsarna.

Domstolen fastställde att sjukhustjänsterna utgör tillhandahållande av tjänst i den mening som avses i artikel 49 EG. När kostnader enligt en lagstiftning endast ersätts om förhandstillstånd inhämtats och det i denna lagstiftning dessutom föreskrivs att ansökan om ett sådant tillstånd skall avslås under vissa omständigheter, utgör denna lagstiftning ett hinder för friheten att tillhandahålla tjänster. Avseende något möjligt berättigande för detta hinder, undersökte domstolen samma skäl som i domen *Vanbraekel m.fl.* Kravet på ett förhandstillstånd för att få tillgång till sjukhusvård i en annan medlemsstat ansågs vara en åtgärd som är "såväl nödvändig som rimlig" (punkt 80) för att säkerställa planeringen och tillgängligheten av sjukhusvården inom en medlemsstats territorium. Villkoren för att erhålla ett förhandstillstånd enligt nederländsk lagstiftning bedömdes emellertid bara vara förenliga med gemenskapsrätten i den mån kravet att behandlingen skall vara av "sedvanlig" karaktär tolkas i förhållande till den internationella medicinska vetenskapen. Därutöver kan en ansökan om tillstånd endast avslås med motiveringen att behandlingen inte är medicinskt nödvändig när en identisk behandling eller en behandling som är lika effektiv kan erhållas i tid vid en inrättning med vilken den sjukförsäkringskassa som den försäkrade personen tillhör har ingått ett avtal.

8. I fråga om etableringsfrihet bör dom av den 8 mars 2001 i de förenade målen C-397/98 och C-410/98, *Metallgesellschaft m. fl.* (REG 2001, s. I-1727), nämnas. I denna dom gjorde domstolen en tolkning av etableringsfriheten i förhållande till Förenade kungarikets lagstiftning. Denna lagstiftning ger bolag med hemvist i Förenade kungariket möjlighet att omfattas av skatteregler som gör det möjligt för dem att ge utdelningar till sina moderbolag utan att behöva erlägga bolagsskatt i förskott, förutsatt att även moderbolaget har sitt hemvist i denna medlemsstat, men ger dem inte denna möjlighet när moderbolaget har sitt hemvist i en annan medlemsstat. I sin dom fastslog domstolen att artikel 43 EG utgör hinder för en sådan lagstiftning och att denna inte berättigas av allmänintresset. Enligt gemenskapsrätten krävs det dessutom att dotterbolagen med hemvist i denna stat och deras moderbolag med hemvist i en annan medlemsstat har tillgång till verksamma rättsmedel för att få återbetalning eller skadestånd för den förlust som de lidit på grund av att dotterbolagen betalat skatten i förskott. Enligt fast rättspraxis får reglerna beträffande dessa rättsmedel inte göra det i praktiken omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av gemenskapsrätten. Domstolen fastslog även att gemenskapsrätten utgör hinder för att en nationell domstol ogillar eller

nedsätter ett anspråk, som framförts vid densamma av ett bolag med hemvist i medlemsstaten och dess moderbolag med hemvist i en annan medlemsstat, för att få återbetalning eller skadestånd för den ekonomiska förlust som de lidit på grund av att dotterbolaget betalat bolagsskatt i förskott, enbart på den grunden att de berörda företagen inte har utnyttjat de rättsmedel som stod till deras förfogande för att få till stånd en omprövning av skattemyndighetens beslut, trots att det enligt nationell lagstiftning var uteslutet att dotterbolag med hemvist i medlemsstaten och deras moderbolag med hemvist i en annan medlemsstat kunde omfattas av dessa skatteregler.

I dom av den 1 februari 2001 i mål C-108/96, *Mac Quen m.fl.* (REG 2001, s. I-837), uttalade sig domstolen om tolkningen av artikel 43 EG i förhållande till en tolkning i rättspraxis av en nationell lagstiftning som förbjöd optiker att utföra vissa optiska undersökningar. Domstolen fann att artikel 43 EG i princip inte utgör ett hinder mot en sådan tolkning, som är berättigad på grund av hänsyn till folkhälsan.

9. I fråga om konkurrensrätt följer en del av utvecklingen i rättspraxis av begäran om förhandsavgörande (9.1) och en del av direkt talan eller överklaganden (9.2).

9.1. Dom av den 20 september 2001 i mål C-453/99, *Courage och Crehan* (REG 2001, s. I-6297), angick frågan huruvida en av parterna i ett avtal som strider mot artikel 81 EG kan åberopa åsidosättandet av denna bestämmelse inför en nationell domstol för att erhålla ersättning för en skada som har uppkommit till följd av en klausul i avtalet som är förbjuden enligt konkurrensreglerna.

Domstolen grundade domen på den rättspraxis som avser gemenskapsrättens beskaffenhet och räckvidd och erinrade om dom av den 5 februari 1963 i mål 26/62, *Van Gend en Loos* (REG 1963, s. 1; svensk specialutgåva, volym 1, s. 161), av den 15 juli 1964 i mål 6/64, *Costa* (REG 1964, s. 1141; svensk specialutgåva, volym 1, s. 211), och av den 19 november 1991 i de förenade målen C-6/90 och C-9/90, *Francovich m.fl.* (REG 1991, s. I-5357; svensk specialutgåva, volym 11, s. 435), samt på bedömningen att artikel 81 är "en grundläggande bestämmelse som är oundgänglig för att de uppgifter som gemenskapen har anförtrots skall kunna utföras och, i synnerhet, för att den inre marknaden skall kunna fungera" (punkt 20).

Av gemenskapsrättens beskaffenhet, den särskilt viktiga ställning som konkurrensreglerna intar i denna rättsordning och av andra mer specifika

överbägganden drog domstolen slutsatsen att "varje enskild har rätt att inför domstol åberopa åsidosättande av artikel [81.1 EG], även då vederbörande är part i ett avtal som kan begränsa eller snedvrida konkurrensen i den mening som avses i denna bestämmelse" (punkt 24). Denna rättighet innefattar i synnerhet rätten att begära ersättning för skada. Det kan sålunda inte *a priori* uteslutas att en av parterna i ett avtal som strider mot artikel 81.1 EG väcker talan om skadestånd. Detta förstärker den verkningsfulla karaktären av gemenskapens konkurrensregler och avskräcker från sådana, ofta hemliga, avtal eller förfaranden som kan begränsa eller snedvrida konkurrensen. Om det emellertid styrkts att den part som åberopar att artikel 81 EG åsidosatts har ett betydande ansvar för snedvridningen av konkurrensen, utgör gemenskapsrätten inte hinder för en nationell rättsregel enligt vilken det inte är tillåtet för denna part att åberopa sitt eget rättsstridiga handlande som rättslig grund för att erhålla skadestånd.

I dom av den 25 oktober 2001 i mål C-475/99, Ambulanz Glöckner (REG 2001, s. I-0000), tolkade domstolen artiklarna 81 EG, 82 EG och 86 EG. Tolkningsfrågorna hade uppkommit i en tvist mellan ett företag och en tysk myndighet angående ett beslut att inte förlänga tillståndet att genomföra sjuktransporter med ambulans. Den nationella domstolen hade ställt frågan om de skäl som är förbundna med utövandet av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse var tillräckliga för att utesluta all konkurrens avseende denna typ av tjänst.

Domstolen konstaterade först att sjukvårdsorganisationer, enligt tysk lagstiftning, har särskilda eller exklusiva rättigheter i den mening som avses i artikel 86.1 EG, som således är tillämplig i det aktuella målet. Vid sin analys av den relevanta marknaden, konstaterade domstolen, beträffande artikel 86.1 EG jämförd med artikel 82 EG, att sjuktransporter är en tjänst som är skild från akuttransporter och att Land Rheinland-Pfalz (Tyskland), med hänsyn till sin yta och befolkning, utgör en betydande del av den gemensamma marknaden. Domstolen överlät emellertid på den nationella domstolen att avgöra den relevanta marknads avgränsning och om det förelåg en dominerande ställning. Enligt domstolen är det fråga om missbruk av dominerande ställning när lagstiftningen i delstaten ger sjukvårdsorganisationerna ensamrätt till en siddoordnad transportverksamhet som skulle kunna utföras av ett oberoende företag. Domstolen slog slutligen fast att en sådan lagstiftning är motiverad enligt artikel 86.2 EG, förutsatt att den inte hindrar att oberoende företag erhåller tillstånd när de godkända sjukvårdsorganisationerna inte förmår tillfredsställa efterfrågan på akuttransporter och sjuktransporter.

9.2. Avseende direkt talan och överklaganden kan två domar nämnas. Den ena av dessa hänför sig till lufttransporter och den andra till begreppet gemenskapsintresse inom ramen för förordning nr 17⁹ om tillämpning av konkurrensreglerna.

I dom av den 29 mars 2001 i mål C-163/99, Portugal mot kommissionen (REG 2001, s. I-2613), ogillade domstolen Republiken Portugals talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut om ett förfarande enligt artikel 86 EG.¹⁰ Kommissionen hade ansett att det rabattsystem för landningsavgifter och de skillnader i dessa landningsavgifter beroende på startplatsen för flygningen som föreskrevs i portugisisk lagstiftning var oförenliga med artikel 86.1 EG jämförd med artikel 82 EG. Republiken Portugal åberopade bland annat åsidosättande av proportionalitetsprincipen. Domstolen fastslog emellertid att beslutet inte var oproportionerligt med hänsyn till att kommissionen har ett vidsträckt utrymme för skönsmässig bedömning inom det område som avses i artikel 86.3 EG. Republiken Portugal hade därutöver anfört att det inte förelåg missbruk av dominerande ställning vad avser rabatter som beviljas utifrån antalet landningar. Domstolen konstaterade emellertid att rabattsystemet var förmånligare för vissa lufttrafikföretag, i föreliggande fall de nationella lufttrafikföretagen.

I domar av den 17 maj 2001 i mål C-449/98 P, IECC mot kommissionen (REG 2001, s. I-3875), och C-450/98 P, IECC mot kommissionen (REG 2001, s. I-3947), ogillade domstolen två överklaganden avseende konkurrens. En av de grunder som anfördes förtjänar särskild uppmärksamhet. Klaganden hade hävdat att förstainstansrätten hade gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning vad beträffade räckvidden, definitionen och tillämpningen av artikel 3 i förordning nr 17¹¹ och av det juridiska begreppet gemenskapsintresse.

Domstolen fastställde förstainstansrättens dom. Enligt domstolen har kommissionen, inom området för konkurrenspolitik, rätt att ge olika prioritet

⁹ Rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 13, 1962, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8).

¹⁰ Kommissionens beslut 1999/199/EG av den 10 februari 1999 om ett förfarande enligt artikel 90 i fördraget (nu artikel 86 EG) (IV/35.703 - Portugisiska flygplatser) (EGT L 69, s. 31).

¹¹ Citerad i fotnot 9.

åt klagomål som är anhängiga vid den och har i detta avseende ett utrymme för skönsmässig bedömning. Denna befogenhet är inte beroende av hur långt utredningen av ett ärende har kommit. Detta utgör enbart en av de omständigheter som kommissionen skall ta hänsyn till. Domstolen konstaterade emellertid att förstainstansrätten inte fastslagit att kommissionen har en *obegränsad* befogenhet att göra skönsmässiga bedömningar, eftersom den insisterat på förekomsten och omfattningen av kontrollen av det rättsenliga i ett beslut om avslag på ett klagomål. Enligt domstolen skall kommissionen, vid utövandet av sin befogenhet att göra skönsmässiga bedömningar, ta ställning till alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter i syfte att bedöma hur ett klagomål skall avgöras, och i synnerhet dem som den fått kännedom om genom klagandeparten. Domstolen fann att det inte fanns anledning att vare sig begränsa antalet bedömningskriterier som kommissionen kan stödja sig på eller att föreskriva att den uteslutande skall använda vissa kriterier.

10. Avseende stöd som ges av en medlemsstat har de viktigaste målen rört begreppet statliga medel, kommissionens befogenheter inom ramen för förfarandet för kontroll och förhållandet mellan statligt stöd och skyldigheten att tillhandahålla offentliga nyttigheter som åligger vissa företag enligt en statlig författning.

Fakta i målet PreussenElektra har angetts i avsnitt 6 ovan. Med utgångspunkt i statligt stöd var den intressanta frågan huruvida sådana bestämmelser som de tyska kunde betecknas som statligt stöd. Domstolen har definierat begreppet stöd såsom fördelar som tilldelas direkt eller indirekt med hjälp av statliga medel. Domstolen fortsatte enligt följande: "Distinktionen i denna bestämmelse mellan 'stöd som ges av en medlemsstat' och stöd som ges 'med hjälp av statliga medel' betyder nämligen inte att alla fördelar som en stat ger utgör stöd, oavsett om de finansieras med hjälp av statliga medel, utan innebär enbart att detta begrepp skall omfatta de fördelar som ges direkt av en medlemsstat samt de som ges genom ett offentligt eller privat organ som har utsetts eller inrättats av denna stat" (punkt 58). Domstolen konstaterade i det aktuella fallet att skyldigheten för privata elförsörjningsföretag att köpa el från förnybara energikällor till fastställda minimipriser inte medför att det direkt eller indirekt överförs statliga medel till de företag som producerar denna el. Det var därför inte fråga om statligt stöd i den mening som avses i artikel 87 EG. Domstolen ogillade även det argument som kommissionen anförde i andra hand, nämligen att det för att upprätthålla den ändamålsenliga verkan av bestämmelserna om statligt stöd, jämförda med artikel 10 EG, krävs att begreppet statligt stöd tolkas på så sätt att det även omfattar sådana stödåtgärder som beslutas av staten men finansieras av privata företag.

Domstolen slog fast att de artiklar i fördraget som gäller statligt stöd direkt avser åtgärder av medlemsstaterna. Artikel 10 EG kan inte användas för att utvidga tillämpningsområdet för artikel 87 EG till att omfatta statligt handlande som sistnämnda artikel inte avser.

I dom av den 9 oktober 2001 i mål C-400/99, Italien mot kommissionen (REG 2001, s. I-0000), behandlades Republiken Italiens talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut om inledande av ett förfarande enligt artikel 88.2 EG, såvitt det i detta beslut föreskrevs att utbetalningen av stödet i fråga skulle avbrytas. Kommissionen hade genom särskild skrivelse begärt att domstolen skulle avvisa talan. Kommissionen hävdade att skyldigheten att avbryta stödet uppkommit direkt genom artikel 88 EG, snarare än genom kommissionens beslut. Beslutet om inledande av ett förfarande var enligt kommissionen bara en förberedande rättsakt och kunde därför inte vara föremål för en ogiltighetstalan.

I domen avslog domstolen kommissionens invändning om rättegångshinder. Domstolen betonade skillnaden mellan den rättsliga ordning som gäller för befintligt stöd och den som gäller för nytt stöd. När det gäller ett stöd som håller på att verkställas och betalas ut och som medlemsstaten anser utgör ett befintligt stöd, får den motsatta beteckningen av stödet, i kommissionens beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 EG beträffande det stödet, självständiga rättsverkningar, även om beteckningen är tillfällig. Det faktum att detta beslut, till skillnad från ett föreläggande om att avbryta stöd som riktas till en medlemsstat, har rättsverkningar som den berörda medlemsstaten och, i förekommande fall, de ekonomiska aktörerna skall bedöma, saknar emellertid betydelse för rättsverkningarna. Domstolen tog således upp ansökan till prövning. Av analoga skäl tog domstolen upp ansökan till prövning även vad avsåg den del av det omtvistade beslutet som gällde att verkställandet av andra åtgärder skulle avbrytas. Den italienska regeringen hade hävdade att dessa åtgärder inte utgjorde stöd.

Dom av den 22 november 2001 i mål C-53/00, Ferring (REG 2001, s. I-0000), gällde förhållandet mellan bestämmelser om statligt stöd och allmännyttiga skyldigheter som åligger företag enligt statliga författningar. I det aktuella målet hade det franska företaget Ferring yrkat återbetalning av ett belopp som bolaget hade erlagt till Agence centrale des organismes de sécurité sociale som skatt på direktförsäljning av läkemedel. Ferring anförde att det förhållandet att denna skatt endast påfördes med anledning av läkemedelslaboratoriernas försäljning utgjorde ett statligt stöd till

partihandlarna och att skyldigheten enligt artikel 88.3 EG att i förväg underrätta kommissionen därigenom åsidosattes.

Beträffande frågan om den ifrågavarande ordningen skulle definieras som stöd erinrade domstolen om att det inte automatiskt följer av det förhållandet att de berörda företagen behandlas olika att en gynnande behandling i den mening som avses i artikel 87 EG skall anses föreligga. Sådan gynnande behandling föreligger nämligen inte om den nämnda särbehandlingen är berättigad av anledningar som har samband med systemets inre logik. Domstolen fastslog därför att den ifrågavarande ordningen för beskattning endast utgjorde ett statligt stöd till partihandlare såvida den förmån partihandlare fick genom att inte vara skyldiga att betala denna skatt översteg de merkostnader som de haft för att fullgöra allmännyttiga skyldigheter som ålåg dem enligt den nationella lagstiftningen. Domstolen undersökte därefter den inverkan som artikel 86.2 EG skulle ha i de fall då denna skatt skulle utgöra ett statligt stöd. Domstolen angav att om den förmån som partihandlarna får genom att inte vara skyldiga att betala denna skatt överstiger de merkostnader som de har, kan denna förmån, i den del den överstiger de nämnda merkostnaderna, inte anses vara nödvändig för att de skall kunna fullgöra sin särskilda uppgift i den mening som avses i denna bestämmelse.

11. När det gäller harmonisering av lagstiftning bör varumärkesmål omnämnas, både mål som rör varumärkesdirektivet (11.1) och förordningen om gemenskapsvarumärken (11.2). Även ett mål som rör offentlig upphandling (11.3) och ett mål som rör skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister (11.4) bör nämnas.

11.1. Dom av den 4 oktober 2001 i mål C-517/99, Merz & Krell (REG 2001, s. I-0000), avsåg en begäran om förhandsavgörande avseende tolkningen av artikel 3 i direktiv 89/104/EEG om varumärken.¹² Merz & Krell hade ansökt om registrering av ordmärket Bravo för skrivredskap. Ansökan hade avslagits av Deutsches Patent- und Markenamt med motiveringen att ordet bravo direkt framstår som ett uttryck för gillande och inte har någon särskiljningsförmåga. Den nationella domstolen hänsköt en fråga om tolkningen av direktiv 89/104 till domstolen, vilken var uppdelad i två delar.

¹²

Rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (EGT L 40, 1989, s. 1; svensk specialutgåva, område 13, volym 17, s. 178).

Avseende frågans första del ansåg domstolen, mot bakgrund av direktivets syften, att det är "genom bruket av ett tecken som detta förvärvar den särskiljningsförmåga som är ett villkor för dess registrering... Huruvida det föreligger särskiljningsförmåga till följd av det bruk som har gjorts av ett tecken eller inte, kan emellertid endast konstateras i förhållande till de varor eller tjänster som marknadsförs under tecknet" (punkt 30). Domstolen fastslog att artikel 3.1 d i direktivet skall tolkas så att "den endast utgör hinder för att registrera ett varumärke om de tecken eller upplysningar som varumärket uteslutande består av i det dagliga språkbruket eller enligt branschens vedertagna handelsbruk har kommit att bli en sedvanlig beteckning för att beskriva de varor eller tjänster för vilka varumärket har anmälts för registrering" (punkt 31).

Frågans andra del avsåg frågan huruvida artikel 3.1 d i direktiv 89/104 endast utgör hinder för att registrera ett varumärke om tecknen eller upplysningarna utgör reklamslogans, kvalitetsbeteckningar eller köpuppmaningar, trots att de inte beskriver egenskaperna eller kännetecknen hos nämnda varor och tjänster. Domstolen ansåg att, om tecknen eller upplysningarna har kommit att bli en sedvanlig beteckning, det saknar betydelse huruvida de används som reklamslogans, kvalitetsbeteckningar eller som uppmaningar att köpa nämnda varor eller tjänster. Registrering av ett varumärke är emellertid inte utesluten enbart på grund av detta. Domstolen ansåg att det ankommer på den nationella domstolen att avgöra huruvida sådana tecken eller upplysningar i det dagliga språkbruket eller enligt branschens vedertagna handelsbruk har kommit att bli en sedvanlig beteckning för de varor eller tjänster som avses med varumärket.

I dom av den 20 november 2001 i de förenade målen C-414/99—C-416/99, Zino Davidoff och Levi Strauss (REG 2001, s. I-0000), förtydligade domstolen tolkningen av direktiv 89/104¹³ när det gäller konsumtion av de rättigheter som är knutna till ett varumärke vid försäljning i Förenade kungariket av varor som tidigare har släppts ut på marknaden utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). I artikel 7.1 i direktivet föreskrivs att ett varumärke "ger inte innehavaren rätt att förbjuda användningen av varumärket för varor som av innehavaren eller med hans samtycke har förts ut på marknaden under varumärket i gemenskapen".

Domstolen gjorde vissa förtydliganden, bland vilka följande skall nämnas. För det första kan samtycket till saluföring *även vara underförstått* när det av

¹³

Omnämnd i föregående fotnot.

omständigheter som har inträffat före, samtidigt med eller efter utsläppandet på marknaden utanför EES med säkerhet framgår att innehavaren avstår från sin rätt att motsätta sig saluföring inom EES. Med tillämpning av detta kriterium kan emellertid samtycke inte föreligga på grund av att varumärkesinnehavaren inte har meddelat samtliga på varandra följande köpare av varor om att han motsätter sig saluföringen eller av att det på dessa varor saknas uppgift om förbudet mot att de släpps ut på marknaden inom EES, lika litet som på grund av särdrag i den lag som är tillämplig på avtalet, varigenom äganderätten till varor som bär varumärket överläts.

11.2. I dom av den 20 september 2001 i mål C-383/99 P, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (REG 2001, s. I-6251), avseende förordning (EG) nr 40/94,¹⁴ upphävde domstolen efter överklagande förstainstansrättens dom av den 8 juli 1999 i mål T-163/98, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (BABY-DRY) (REG 1999, s. II-2383), och ogiltigförklarade harmoniseringsbyråns beslut, vilket förstainstansrätten hade fastställt, att avslå ansökan om registrering som gemenskapsvarumärke av ordkombinationen Baby-dry för engångsblöjor av papper eller cellulosa och för tygblöjor. Domstolen ansåg i huvudsak att "syftet med förbudet mot registrering av uteslutande deskriptiva kännetecken eller upplysningar som varumärken är ... att undvika registrering såsom varumärken av kännetecken eller upplysningar som till följd av deras likhet med vanliga sätt att beskriva varorna eller tjänsterna i fråga eller deras karakteristiska egenskaper inte kan fylla funktionen att identifiera det företag som saluför dem, och som således inte skulle ha en sådan särskiljande karaktär som denna funktion förutsätter" (punkt 37). Domstolen tillade att "[v]ad avser varumärken som består av ord ... krävs att man kan konstatera en eventuell deskriptiv karaktär inte endast beträffande vart och ett av orden i sig utan även beträffande den helhet som de utgör. Varje märkbar avvikelse i lydelsen av den ordkombination som föreslagits för registrering från den terminologi som i de berörda konsumenternas dagliga tal används för att beskriva varan eller tjänsten eller deras väsentliga egenskaper kan ge denna ordkombination en särskiljningsförmåga som gör det möjligt att registrera den som ett varumärke" (punkt 40). Tillämpningen av dessa principer i detta fall ledde domstolen till slutsatsen att det inte kan anses att sådana ord som Baby-dry tillsammans har en deskriptiv karaktär. Tvärtom utgör de en lexikalisk uppfinning som ger ett

¹⁴

Rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken (EGT L 11, 1994, s. 1; svensk specialutgåva, område 17, volym 2, s. 3).

varumärke som består av sådana ord en särskiljande funktion och de kan därför inte hindras registrering enligt artikel 7.1 c i förordning nr 40/94.

11.3. I fråga om offentlig upphandling skall dom av den 12 juli 2001 i mål C-399/98, *Ordine degli Architetti m.fl.* (REG 2001, s. I-5409), kortfattat nämnas. Domen rörde tolkningen av direktiv 93/37/EEG om offentliga upphandlingskontrakt för bygg- och anläggningsarbeten.¹⁵ Domstolen fastslog att detta direktiv utgör hinder för en nationell stadsplaneringslagstiftning, vilken tillåter att den som innehar bygglov eller en godkänd plan för markexploatering — utan beaktande av de förfaranden som föreskrivs i direktivet — direkt uppför en anläggning mot att hela eller delar av avgiften för bygglovet avräknas när värdet av detta arbete motsvarar eller överstiger det tröskelvärde som föreskrivs i direktivet. För att komma fram till denna slutsats ansåg domstolen att ett direkt utförande av ett anläggningsarbete enligt de villkor som föreskrivs i den italienska lagstiftningen om stadsplanering utgör ett offentligt upphandlingskontrakt för bygg- och anläggningsarbeten i den mening som avses i direktivet. De nödvändiga villkoren för att det skall anses vara fråga om ett offentligt upphandlingskontrakt för bygg- och anläggningsarbeten (upphandlande myndighet, utförande av arbeten eller entreprenad, att det föreligger ett skriftligt avtal med ekonomiska villkor, att anbudsgivaren utgör en entreprenör) var uppfyllda i detta fall. I punkterna 57—97 i domen gjorde domstolen vissa förtydliganden beträffande begreppet offentlig upphandling. Konstaterandet att det är fråga om ett offentligt upphandlingskontrakt för bygg- och anläggningsarbeten innebär att de kommunala myndigheterna, varje gång de skall tilldela ett sådant offentligt upphandlingskontrakt, är skyldiga att följa de förfaranden som föreskrivs i direktivet. Den ändamålsenliga verkan av direktivet garanteras dock i lika hög grad om de kommunala myndigheterna enligt nationell lagstiftning kan förplikta markexploatörer som beviljats bygglov att utföra avtalade arbeten genom att använda de förfaranden som föreskrivs i direktivet.

11.4. I dom av den 10 maj 2001 i mål C-203/99, *Veedfald* (REG 2001, s. I-3569), uttalade sig domstolen om tolkningen av direktiv 85/374/EEG¹⁶ om

¹⁵ Rådets direktiv 93/37/EEG av den 14 juni 1993 om samordning av förfarandena vid tilldelning av offentliga upphandlingskontrakt för bygg- och anläggningsarbeten (EGT L 199, s. 54).

¹⁶ Rådets direktiv 85/374/EEG av den 25 juli 1985 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister (EGT L 210, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 6, s. 239).

skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister. Målet rörde särskilt att precisera villkoren för ansvarsfrihet som föreskrivs i artikel 7 i detta direktiv. Henning Veedfald skulle genomgå en njurtransplantation. Efter det att njuren hade tagits bort från donatorn preparerades den för transplantationen genom att den sköljdes igenom med en vätska. Denna vätska var defekt varför det under genomsköljningen uppkom en blockering i en liten artär i njuren. Detta ledde till att njuren inte kunde användas för transplantation. Domstolen fastslog att artikel 7 var tillämplig på de faktiska omständigheterna i målet. En defekt produkt har nämligen satts i omlopp, om den används vid tillhandahållandet av en bestämd medicinsk tjänst som består i att förbereda ett människoorgan för transplantation, med skada på organet som följd. Domstolen påpekade även att den ansvarsfrihet som föreskrivs för det fall att det inte har förekommit något handlande i ekonomiskt syfte inte kan komma i fråga när en defekt produkt har framställts och använts vid tillhandahållandet av en medicinsk tjänst, även om denna tjänst är helt offentligfinansierad och patienten inte är skyldig att betala någon ersättning för densamma.

12. När det gäller gemenskapens socialrätt skall ett mål om likabehandling av kvinnor och män nämnas (12.1), liksom fyra mål om social trygghet (12.2) och två mål om tolkningen av två direktiv som är av social karaktär (12.3).

12.1. Dom av den 29 november 2001 i mål C-366/99, Griesmar (REG 2001, s. I-0000), rörde tolkningen av artikel 141 EG om likabehandling av kvinnor och män med avseende på de franska reglerna för militära och civila avgångspensioner, enligt vilka ett tillägg för barn var förbehållet kvinnliga tjänstemän.

I den första delen av domen tillämpade domstolen de kriterier som fastslagits i domstolens dom av den 28 september 1994 i mål C-7/93, Beune (REG 1994, s. I-4471), för att fastställa om pensioner enligt det franska pensionssystemet för tjänstemän kan anses utgöra lön i den mening som avses i artikel 141 EG. Enligt denna dom är endast det kriteriet att pensionen utbetalas till arbetstagaren på grund av anställningsförhållandet mellan vederbörande och dennes tidigare arbetsgivare, det vill säga *anställningsvillkoret*, av avgörande betydelse. Domstolen ansåg att artikel 141 var tillämplig, eftersom pensionen stod "i direkt relation till antalet tjänsteår, och ... beloppet beräkna[de]s på grundval av den lön som vederbörande uppbar under de sista sex månadernas tjänstgöring" och således uppfyllde anställningsvillkoret.

I den andra delen av domen konstaterade domstolen att det förelåg särbehandling på grund av kön. Enligt domstolen har tillägget samband med

uppfostran av barn. Domstolen påpekade i det avseendet att "situationerna för en manlig och en kvinnlig tjänsteman kan vara jämförbara vad gäller uppfostran av barn" (punkt 56). Enligt de franska reglerna är det emellertid inte möjligt för en manlig tjänsteman att åtnjuta tillägget, även om han kan bevisa att han uppfostrat sina barn. Följaktligen införs i reglerna en könsrelaterad särbehandling, vilken inte kan rättfärdigas med stöd av artikel 6.3 i avtalet om socialpolitik, en bestämmelse som ger medlemsstaterna möjlighet att hjälpa kvinnor att göra karriär på samma villkor som män. Ett sådant tillägg ger nämligen endast kvinnliga tjänstemän som är mödrar ett ökat antal tjänsteår då de pensioneras, utan att underlätta de problem de kan stöta på under sin yrkeskarriär.

12.2. Dom av den 8 mars 2001 i mål C-215/99, Jauch (REG 2001, s. I-1901), rörde en gränsarbetare, en tysk medborgare som hade arbetat i Österrike. Frågan var huruvida det vårdbidrag som denne hade ansökt om utgjorde en särskild icke avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i artikel 10a i förordning nr 1408/71,¹⁷ för vars beviljande medlemsstaterna kan uppställa ett bosättningsvillkor. Bidraget fanns med i den förteckning över särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som återfinns i bilaga II a till samma förordning. Den österrikiska regeringen gjorde gällande att det räckte att förmånen i fråga angavs i denna förteckning för att den skall anses utgöra en sådan förmån.

Mot bakgrund av detta argument erinrade domstolen om att förordning nr 1408/71 antogs med tillämpning av artikel 42 EG och att den skall tolkas mot bakgrund av denna artikels ändamål, vilket är att upprätta en fri rörlighet för migrerande arbetstagare som är så fullständig som möjligt. Den fria rörligheten kan inte uppnås om arbetstagarna på grund av att de utövar sin rätt till fri rörlighet förlorar sociala trygghetsförmåner som utgör en motprestation för de avgifter de har erlagt. Undantagsbestämmelserna till principen om att sociala trygghetsförmåner får medföras utomlands skall följaktligen tolkas restriktivt. Enligt domstolen innebär detta att dessa förmåner, förutom att de finns med i bilaga II a till förordning nr 1408/71, skall vara av särskild art och icke avgiftsfinansierade.

Frågan huruvida förmånen i fråga kunde anses vara av särskild art hade redan avgjorts i dom av den 5 mars 1998 i mål C-160/96, Molenaar (REG 1998,

¹⁷ Omnämnd i fotnot 8, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996 (EGT L 28, 1997, s. 1).

s. I-843), där det fastslogs att den utgör en förmån vid sjukdom. Bidraget var dessutom avgiftsfinansierat, eftersom det fanns ett indirekt samband mellan vårdbidraget och avgifterna till sjukförsäkringen. Följaktligen fastslog domstolen att detta bidrag skall utbetalas oavsett i vilken medlemsstat den vårdbehövande personen är bosatt, under förutsättning att denna uppfyller de övriga villkoren för rätt till vårdbidrag.

I dom av den 20 mars 2001 i mål C-33/99, Fahmi och Esmoris Cerdeiro-Pinedo Amado (REG 2001, s. I-2415), avkunnade domstolen dom i mål om förhandsavgörande angående tolkningen av artiklarna 39 EG och 43 EG, förordning nr 1408/71,¹⁸ förordning nr 1612/68,¹⁹ och samarbetsavtalet EEG—Marocko.²⁰ I det fallet hade Hassan Fahmi, en marockansk medborgare, och Esmoris Cerdeiro-Pinedo Amado, en spansk medborgare, arbetat i Nederländerna. Efter att ha drabbats av arbetsoförmåga återvände de för att bo i Marocko respektive Spanien och behöll därvid sin rätt till ersättning på grund av arbetsoförmåga. Genom denna ersättning åtnjöt de även rätt till bidrag för de barn för vilka var och en av dem svarade för underhållet. Deras begäran om barnbidrag avslogs emellertid, på grund av att deras respektive barn redan hade fyllt 18 år, efter det att den nederländska lagstiftaren beslutat att gradvis avskaffa detta bidrag från och med denna ålder och ersätta det med studiemedel, som direkt utbetalas till de studerande. Den nationella domstolens frågor syftade till att få klarhet i huruvida de regler som var tillämpliga på Hassan Fahmi respektive Esmoris Cerdeiro-Pinedo Amado utgjorde hinder för ett sådant avslag.

Domstolen konstaterade först att varken samarbetsavtalet EEG-Marocko eller de återopade gemenskapsrättsliga bestämmelserna utgör hinder för en nationell åtgärd att gradvis avskaffa barnbidrag för studerande barn mellan 18 och 27 år, om, som var fallet med den lagstiftning som var i fråga i målet vid den nationella domstolen, ett sådant avskaffande genomförs utan diskriminering på

¹⁸ Omnämnd i fotnot 8, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT L 230, s. 6; svensk specialutgåva, område 5, volym 3, s. 13), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 1247/92 av den 30 april 1992 (EGT L 136, s. 1; svensk specialutgåva, område 5, s. 124).

¹⁹ Omnämnd i fotnot 2 ovan.

²⁰ Samarbetsavtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Konungariket Marocko, undertecknat i Rabat den 27 april 1976 och godkänt på gemenskapens vägnar genom rådets förordning (EEG) nr 2211/78 av den 26 september 1978 (EGT L 264, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 5, s. 181).

grund av nationalitet. I fråga om den spanska medborgaren tolkade domstolen förordningen så, att en person som får pension enligt endast en medlemsstats lagstiftning och som bor i en annan medlemsstat inte kan åberopa förordning nr 1408/71 för att erhålla rätt till studiemedel från den medlemsstat enligt vars lagstiftning denna person uppbär sin pension. Samma slutsats gäller i fråga om förordning nr 1612/68 och artikel 39 EG. Särskilt i fråga om sistnämnda bestämmelse ansåg domstolen att, när det gäller en arbetstagare som har upphört att arbeta och har återvänt till sin ursprungsmedlemsstat i vilken även dennes barn bor, de villkor på vilka studiemedel beviljas inte kan hindra denne arbetstagares rätt till fri rörlighet enligt artikel 39 EG. I fråga om den marockanska medborgaren drog domstolen slutsatsen att det följer av artikel 41.1 och 41.3 i samarbetsavtalet EEG—Marocko, i vilken det föreskrivs ett bosättningsvillkor, att när dennes barn inte är bosatta i gemenskapen kan varken den ifrågavarande arbetstagaren eller dennes barn åberopa den bestämmelse i nämnda avtal som fastställer principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet, i fråga om sådant studiemedel som var i fråga i målet vid den nationella domstolen.

I målet Leclere och Deaconescu (dom av den 31 maj 2001 i mål C-43/99, REG 2001, s. I-4265), hade det uppkommit en tvist mellan, å den ena sidan, Ghislain Leclere — en gränsarbetare av belgisk nationalitet — och hans hustru och, å den andra sidan, en luxemburgsk institution som vägrade att bevilja dem moderskapsförmån och bidrag vid barns födelse samt vårdnadsbidrag, med motiveringen att de inte var bosatta i Luxemburg. Den nationella domstolen hänsköt frågor till domstolen rörande tolkningen av ett flertal bestämmelser i förordning nr 1408/71²¹ och i förordning nr 1612/68.²² Den nationella domstolen tog även upp frågan huruvida vissa artiklar i och bilagor till förordning nr 1408/71 är förenliga med artiklarna 39 EG och 42 EG.

Frågorna om giltighet avsåg huruvida bestämmelser i förordningen är förenliga med fördraget, i den mån de i undantagsfall tillåter att det uppställs ett bosättningsvillkor vid beviljande av luxemburgskt bidrag vid barns födelse och moderskapsförmån. Domstolen angav först att med hänsyn till det stora utrymme för skönsmässig bedömning som rådet förfogar över när det gäller att genomföra artiklarna 39 EG och 42 EG, kan den omständigheten att bidrag vid barns födelse undantas från tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71 inte anses strida mot dessa bestämmelser. Domstolen tillade att den

²¹ Omnämnad i fotnot 17 ovan.

²² Omnämnad i fotnot 2 ovan.

omständigheten att detta har undantagits dock inte medför att medlemsstaterna befrias från skyldigheten att se till att andra gemenskapsrättsliga bestämmelser, särskilt förordning nr 1612/68, iakttas. När det gäller moderskapsförmånen ansåg domstolen däremot att det stred mot artiklarna 39 EG och 42 EG att denna förmån hänfördes till undantagsbestämmelserna i artikel 10a i förordning nr 1408/71 om särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som uteslutande utbetalas inom den medlemsstat där personen är bosatt, eftersom denna förmån inte utgjorde en sådan särskild icke avgiftsfinansierad förmån.

När det gäller vårdnadsbidraget fastslog domstolen att det inte hör till de familjebidrag som enligt förordning nr 1408/71 skall utbetalas till personer som får pension, oavsett i vilken medlemsstat personen är bosatt, eftersom bidragets storlek fastställs utan beaktande av antalet barn som vårdas i samma hem. Vårdnadsbidraget överensstämmer följaktligen inte med definitionen av familjebidrag i förordningen. Domstolen fastslog dessutom att den som uppbär invaliditetspension och som är bosatt i en annan medlemsstat än den som betalar ut pensionen inte är en arbetstagare i den mening som avses i förordning nr 1612/68 och endast åtnjuter de rättigheter som tillkommer arbetstagare i den mån dessa har förvärvats under den tidigare yrkesverksamheten. En sådan tolkning följer av det faktum att en före detta arbetstagare skyddas av artikel 39 EG och förordning nr 1612/68 mot all diskriminering som påverkar de rättigheter som förvärvats under det tidigare anställningsförhållandet, men eftersom personen i fråga inte längre har någon anställning kan han inte förvärva nya rättigheter som saknar samband med hans tidigare yrkesverksamhet.

Dom av den 11 oktober 2001 i de förenade målen C-95/99—C-98/99 och C-180/99, Khalil m.fl. (REG 2001, s. I-0000), avsåg ett flertal statslösa och flyktingars eller deras makars rätt till barnbidrag och föräldrabidrag i Tyskland. Under en viss period begränsade den tyska regeringen rätten till dessa bidrag till att endast omfatta utlänningar som innehar antingen intyg om uppehållsrätt eller uppehållstillstånd, vilket medförde att bidragen drogs in för dessa statslösa och flyktingar. Vid den tyska domstolen åberopade de artiklarna 2 och 3 i förordning nr 1408/71.²³ I det sammanhanget hänsköt Bundessozialgericht (Tyskland) två frågor om gemenskapsrätten till domstolen. Den nationella domstolen ställde den första frågan för att få klarhet i huruvida förordning nr 1408/71 är tillämplig på statslösa och flyktingar, när dessa inte omfattas av rätten till fri rörlighet. Om svaret på den första frågan var jakande,

²³

Omnamnd i fotnot 8 ovan.

ville den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida förordningen även är tillämplig för det fall de statslösa och flyktingarna i fråga har invandrat till en medlemsstat direkt från en tredje stat och aldrig har flyttat inom gemenskapen.

Domstolen tolkade den första frågan så att den nationella domstolen ställde sig tvivlande till giltigheten av att statslösa eller flyktingar innefattas i den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71. Domstolen erinrade om att frågan skall prövas mot bakgrund av den tidpunkt då dessa började att omfattas av förordningen, nämligen år 1971, då den rättsliga grunden för förordningen var artikel 7 i EEG-fördraget (nu artikel 12 EG i ändrad lydelse) och artikel 51 i EEG-fördraget (nu artikel 42 EG i ändrad lydelse). Domstolen granskade det internationella sammanhanget vid denna tidpunkt och konstaterade att medlemsstaterna hade åtagit sig att på internationell nivå erkänna att statslösa och flyktingar omfattades av social trygghet på de villkor som föreskrivs för medborgare i andra stater. Den omständigheten att statslösa eller flyktingar innefattas i den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen innebär således endast att innehållet i bestämmelser i internationell rätt återges. Enligt domstolen föreskrivs i artikel 42 EG att de nationella sociala trygghetssystemen skall samordnas. Vid samordningen kunde rådet använda denna bestämmelse för att ta hänsyn till staternas internationella åtaganden genom att låta statslösa eller flyktingar innefattas i den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen. Följaktligen var innefattandet av dessa i denna personkrets giltigt.

När det gäller den andra frågan fastslog domstolen att "arbetstagare som är statslösa eller flyktingar, och som är bosatta i en av medlemsstaterna, samt deras familjemedlemmar inte kan göra gällande de rättigheter som följer av förordning nr 1408/71 när de befinner sig i en situation som till alla delar är begränsad till denna medlemsstat" (punkt 72). Domstolen tolkade förordningen mot bakgrund av artikel 42 EG, som utgör grunden för att innefatta statslösa eller flyktingar i den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen. Enligt domstolen följer det av artikel 42 EG och rättspraxis avseende förordning nr 1408/71 att artikeln utgör ett redskap för samordning av medlemsstaternas system för social trygghet och att den inte är tillämplig på verksamhet som inte har någon som helst anknytning till de förhållanden som avses i gemenskapsrätten, och som till alla relevanta delar är begränsade till en och samma medlemsstat.

12.3. I dom av den 8 februari 2001 i mål C-350/99, Lange (REG 2001, s. I-1061), tolkade domstolen vissa bestämmelser i direktiv 91/533²⁴ om arbetsgivares skyldighet att upplysa arbetstagarna om de regler som är tillämpliga på anställningsförhållandet. Frågorna hade uppkommit i en tvist angående giltigheten av beslutet att säga upp Wolfgang Lange med motiveringen att denne vägrade att arbeta övertid. Domstolen tolkade direktivet så att arbetsgivaren är skyldig att underrätta arbetstagaren om ett anställningsvillkor enligt vilket denne är skyldig att arbeta övertid när arbetsgivaren begär det. Denna upplysning kan lämnas i form av enbart en hänvisning till relevanta lagar, andra författningar eller kollektivavtal. Enligt domstolen medför ingen bestämmelse i direktivet att ett väsentligt villkor i anställningsavtalet eller anställningsförhållandet skall anses otillämpligt, om det inte har angetts i en skriftlig handling som har lämnats till arbetstagaren eller om det däri inte har angetts tillräckligt klart. Slutligen fastslog domstolen att direktivet varken ålägger eller förbjuder den nationella domstolen att, inom ramen för direktivet, tillämpa de principer i nationell rätt enligt vilka försvårande av bevisföring presumeras föreligga när en av parterna i tvisten inte har iakttagit sina lagstadgade skyldigheter.

I målet BECTU (dom av den 26 juni 2001 i mål C-173/99, BECTU, REG 2001, s. I-4881), hänsköt en engelsk domstol en fråga till domstolen om tolkningen av artikel 7 i direktiv 93/104²⁵ om arbetstidens förläggning i vissa avseenden. Den huvudsakliga frågan var huruvida det enligt direktivet är tillåtet för medlemsstater att uppställa som krav att arbetstagare inte börjar förvärva rätt till årlig betald semester förrän de har fullgjort en period av minst 13 veckors oavbruten anställning hos samma arbetsgivare.

Domstolen besvarade frågan nekande, efter att ha gjort en grundlig granskning av direktivets sammanhang och ändamål. Domstolen påpekade i synnerhet att "varje arbetstagares rätt till årlig betald semester måste betraktas som en princip av särskild betydelse i den gemenskapsrättsliga arbetsrätten, att undantag från denna princip inte får göras och att de behöriga nationella

²⁴ Rådets direktiv 91/533/EEG av den 14 oktober 1991 om arbetsgivares skyldighet att upplysa arbetstagarna om de regler som är tillämpliga på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet (EGT L 288, s. 32; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 97).

²⁵ Rådets direktiv 93/104/EG av den 23 november 1993 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden (EGT L 307, s. 18).

myndigheterna endast får verkställa principen inom de gränser som uttryckligen uppställs i direktiv 93/104 självt" (punkt 43).

13. På området för gemenskapens yttre förbindelser bör yttrande 2/00 (13.1), vissa frågor rörande tolkningen av associeringsavtalen (13.2) samt en dom om tolkningen av TRIPs-avtalet (13.3) nämnas.

13.1. Yttrande 2/00 (yttrande av den 6 december 2001, REG 2001, s. I-0000) avsåg Cartagena-protokollet om biosäkerhet, ett internationellt instrument som utarbetats inom ramen för konventionen om biologisk mångfald, vilken undertecknades den 5 juni 1992 av gemenskapen och dess medlemsstater under konferensen i Rio de Janeiro, det så kallade världstoppmötet. Kommissionens begäran om yttrande avsåg frågan huruvida gemenskapens behörighet att godta protokollet skulle grundas på artikel 133 EG om den gemensamma handelspolitiken och artikel 174.4 EG om miljön, samt huruvida medlemsstaternas behörighet var en restkompetens eller hade primär karaktär i förhållande till gemenskapens behörighet.

Vissa regeringar samt rådet ifrågasatte att begäran kunde tas upp till sakprövning, på grund av att den varken avsåg protokollets förenlighet med fördraget eller kompetensfördelningen mellan gemenskapen och medlemsstaterna med avseende på detta protokoll. Domstolen påpekade emellertid att "valet av lämplig rättslig grund är av konstitutionell betydelse". Eftersom "gemenskapen enbart har den behörighet som den tilldelats måste den nämligen anknyta protokollet till en bestämmelse i fördraget som ger den fullmakt att godkänna en sådan rättsakt" (punkt 5). Om en felaktig rättslig grund används kan det medföra ogiltigförklaring av den rättsakt genom vilken avtalet ingås, vilket kan leda till komplikationer som det särskilda förfarande som föreskrivs i artikel 300.6 EG just avser att undvika. Förfarandet för att inhämta yttrande innan ett avtal ingås har däremot inte till syfte att reglera de svårigheter som är förbundna med genomförandet av ett tilltänkt avtal som omfattas av behörighet som är delad mellan gemenskapen och medlemsstaterna. Domstolen ansåg följaktligen att begäran om yttrande skulle upptas till sakprövning enbart vad avser frågan huruvida protokollet omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet eller huruvida det omfattas av en delad behörighet mellan gemenskapen och medlemsstaterna.

I sak fastslog domstolen att behörigheten att ingå Cartagena-protokollet är delad mellan Europeiska gemenskapen och medlemsstaterna. Domstolen godtog inte kommissionens argument att protokollet huvudsakligen omfattas av tillämpningsområdet för artikel 133 EG och, i fråga om vissa mer specifika

ämnen, artikel 174 EG. Domstolens resonemang var grundat på fast rättspraxis vad gäller rättslig grund. Med hänsyn till protokollets sammanhang, syfte och innehåll ansåg domstolen att "dess huvudsakliga syfte eller beståndsdel är skyddet för biologisk mångfald mot de skadliga effekter som kan bli följden av verksamhet som innebär behandling av [levande modifierade organismer], och i synnerhet av gränsöverskridande förflyttningar av dessa" (punkt 34). Av detta konstaterande samt andra överväganden avseende i synnerhet det faktum att protokollet är ett instrument som huvudsakligen avser biosäkerhet och inte att främja, underlätta eller reglera handeln, kom domstolen fram till slutsatsen att "ingåendet av protokollet på gemenskapens vägnar skall ha enbart en rättslig grund, som är specifik för miljöpolitiken" (punkt 42).

13.2. I domar av den 27 september 2001 i mål C-63/99, Gloszczuk (REG 2001, s. I-6369,) i mål C-257/99, Barkoci och Malik (REG 2001, s. I-6557), respektive i mål C-235/99, Kondova (REG 2001, s. I-6427), tolkade domstolen bestämmelser med identiskt innehåll avseende den etableringsrätt som föreskrivs i Europaavtalen mellan gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Polen, Republiken Tjeckien respektive Republiken Bulgarien, å andra sidan.²⁶ Då domstolens klargöranden i huvudsak är desamma i de tre målen kommer det nedan att hänvisas till domen i målet Gloszczuk.

Domstolen tillerkände associeringsavtalets bestämmelser direkt effekt. I dessa bestämmelser föreskrivs ett förbud för medlemsstaterna att på grund av nationalitet diskriminera polska medborgare som önskar utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare i någon av dessa stater, eftersom det genom sådana bestämmelser fastställs en princip som är tillräckligt precis och ovillkorlig för att kunna tillämpas av en nationell domstol och som följaktligen

²⁶

Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Polen, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapens räkning genom rådets och kommissionens beslut 93/743/EKSG, EG, Euratom av den 13 december 1993 (EGT L 348, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 26, s. 3); Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Tjeckien, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapens räkning genom rådets och kommissionens beslut 94/910/EKSG, EG, Euratom av den 19 december 1994 (EGT L 360, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 36, s. 3); Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Bulgarien, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapens räkning genom rådets och kommissionens beslut 94/908/EKSG, EG, Euratom av den 19 december 1994 (EGT L 358, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 39, s. 3).

kan reglera enskildas rättsliga ställning. Den direkta effekten innebär att enskilda kan åberopa dessa bestämmelser vid domstolarna i värdmedlemsstaten. En sådan direkt effekt utgör dock inte hinder för myndigheterna i värdmedlemsstaten att tillämpa den nationella lagstiftningen om inresa, vistelse och etablering. Domstolen konstaterade vidare att den etableringsrätt som införts genom associeringsavtalen i fråga förutsätter att det föreligger rätt till inresa och vistelse. Tolkningen av etableringsrätten i gemenskapsrätten kan dock inte utsträckas till att omfatta liknande bestämmelser i associeringsavtalen, vilka har ett mer begränsat syfte än EG-fördraget. Enligt associeringsavtalet är etableringsrätten inte oinskränkt, eftersom utövandet av denna rätt kan begränsas i värdmedlemsstatens lagstiftning om inresa, vistelse och etablering, under förutsättning att de fördelar som Republiken Polen ges enligt avtalet inte upphävs eller begränsas. Slutligen undersökte domstolen huruvida det är förenligt med detta villkor att begränsa etableringsrätten på ett sådant sätt som hade skett. I det avseendet fastslog domstolen att en ordning med förhandskontroll, som innebär att inrese- och uppehållstillstånd endast kan beviljas om sökanden visar att han verkligen har för avsikt att påbörja förvärvsverksamhet som egenföretagare utan att samtidigt inneha en avlönad anställning eller utnyttja offentliga medel och att han från början har tillräckliga medel och rimliga framgångsutsikter, är förenlig med associeringsavtalen. Associeringsavtalet hindrar inte att värdmedlemsstaten avslår en etableringsansökan som ingetts av en polsk medborgare med stöd av artikel 44.3 i avtalet enbart av det skälet att medborgaren i fråga vistades olagligt i denna stat på grund av att han lämnat oriktiga uppgifter i syfte att erhålla det ursprungliga inresetillståndet eller på grund av att han underlåtit att följa villkor i inresetillståndet. Värdmedlemsstaten kan således kräva att det inges en ny etableringsansökan till de behöriga myndigheterna i ursprungsstaten eller i ett annat land.

Dom av den 20 november 2001 i mål C-268/99, Jany m.fl. (REG 2001, s. I-0000), rörde etableringsrätten för ett flertal polska och tjeckiska medborgare. De nederländska myndigheterna hade beslutat att inte bevilja dem uppehållstillstånd för att bedriva egenföretagarverksamhet som prostituerade. Beträffande den allmänna tolkningen (direkt effekt, begränsningar etc.) av relevanta bestämmelser i associeringsavtalen mellan gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Polen respektive Republiken Tjeckien, å andra sidan, hänvisade domstolen till målet Gloszczuk. Därefter uppkom frågan huruvida prostitution som egenföretagarverksamhet skall omfattas av begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare".

Domstolen påpekade att detta begrepp har samma innebörd och räckvidd som begreppet "utöva verksamhet som egenföretagare", vilket används i artikel 43 EG. Prostitution som egenföretagarverksamhet omfattas av det materiella tillämpningsområdet för etableringsrätten såsom den föreskrivs i associeringsavtalen och i själva EG-fördraget.

När det gäller de eventuella begränsningar som en medlemsstat kan uppställa med hänsyn till prostitutionsverksamhetens specifika karaktär fastslog domstolen att prostitution utgör sådan förvärvsverksamhet som utövas som egenföretagare, förutsatt att den som tillhandahåller tjänsten bedriver prostitutionen utan att vara i underordnad ställning när det gäller valet av verksamhet och arbets- och lönevillkor, på eget ansvar och mot betalning som i sin helhet och direkt utges till denna person.

För att komma fram till denna slutsats förkastade domstolen ett argument som framfördes av den hänskjutande domstolen som en möjlig begränsning av tillämpningen av associeringsavtalen, nämligen att prostitution är omoraliskt. Domstolen återopade sin rättspraxis (dom av den 4 oktober 1991 i mål C-159/90, *Society for the Protection of Unborn Children Ireland*, REG 1991, s. I-4685; svensk specialutgåva, tillägg, s. 19) för att erinra om att "det inte ankommer på den att med sin egen bedömning ersätta de bedömningar som har gjorts av lagstiftarna i de medlemsstater där en påstått omoralisk verksamhet utövas lagligen" (punkt 56). Vidare uppgav domstolen att prostitution "inte [är] förbjuden i alla medlemsstater, utan denna företeelse tolereras och till och med regleras i de flesta av dessa stater, bland annat i den medlemsstat som berörs av målet vid den nationella domstolen" (punkt 57). Konungariket Nederländerna kunde inte tillämpa det undantag som grundas på hänsyn till allmän ordning som föreskrivs i associeringsavtalen, eftersom det för att undantaget skall kunna tillämpas krävs att den stat som återopar undantaget har vidtagit effektiva åtgärder för att övervaka och beivra även verksamhet av detta slag som utövas av de egna medborgarna.

13.3. I dom av den 13 september 2001 i mål C-89/99, *Schieving-Nijstad m.fl.* (REG 2001, s. I-5851), bekräftade domstolen sin rättspraxis (dom av den 16 juni 1998 i mål C-53/96, *Hermès*, REG 1998, s. I-3603, och av den 14 december 2000 i de förenade målen C-300/98 och C-392/98, *Dior m.fl.*, REG 2000, s. I-11307) angående artikel 50 i TRIPS-avtalet, vilket ingår som bilaga 1 C till WTO-avtalet. Denna artikel är en processuell bestämmelse, rörande interimistiskt rättsligt skydd för immaterialrätter, som gemenskapens och medlemsstaternas domstolar skall genomföra i enlighet med de förpliktelser som såväl gemenskapen som medlemsstaterna åtagit sig. Precis

som i domen i det ovannämnda målet Dior m.fl. fastslog domstolen att denna processuella bestämmelse i TRIPs-avtalet inte har någon direkt effekt. När de rättsliga myndigheterna har att tillämpa nationella regler för att besluta om interimistiska åtgärder för att skydda immaterialrätter som omfattas av ett område på vilket TRIPs-avtalet är tillämpligt och inom vilket gemenskapen redan har lagstiftat, skall de emellertid i möjligaste mån göra det mot bakgrund av ordalydelsen i och syftet med artikel 50 för att säkerställa en jämvikt mellan immaterialrättsinnehavarens och svarandens konkurrerande rättigheter och skyldigheter.

14. På miljöområdet skall dom av den 13 december 2001 i mål C-324/99, DaimlerChrysler (REG 2001, s. I-0000), omnämnas. Målet rörde tolkningen av förordning (EEG) nr 259/93²⁷ om avfallstransporter inom gemenskapen. I en tvist mellan DaimlerChrysler och Land Baden-Württemberg hänsköt Bundesverwaltungsgericht (Tyskland) ett flertal frågor angående huruvida ett dekret som antagits av nämnda delstat med tillämpning av ovannämnda förordning var förenligt med gemenskapsrätten. Dekretet hade antagits med stöd av en bestämmelse i förordning nr 259/93, enligt vilken medlemsstaterna i vissa fall får vidta allmänna åtgärder för att förbjuda export av avfall som skall bortskaffas. I denna bestämmelse föreskrivs även att förbudsåtgärderna skall antas "i enlighet med fördraget".

Den nationella domstolen ville få klarhet i huruvida denna formulering skall tolkas så, att det skall prövas huruvida förbudet är förenligt med den primära gemenskapsrätten, och i synnerhet artiklarna 28 EG—30 EG. I det avseendet påpekade domstolen att den nationella domstolen inte ifrågasatte giltigheten av artikel 4.3 a i förordningen jämförd med artiklarna 28 EG—30 EG. Domstolen erinrade om den rättspraxis som anger att "när en fråga omfattas av harmoniserad lagstiftning på gemenskapsnivå skall all nationell lagstiftning i denna fråga bedömas mot bakgrund av harmoniseringsåtgärdens bestämmelser och inte mot bakgrund av artiklarna [28 EG—30 EG]" (punkt 32, i vilken det hänvisas till dom av den 12 oktober 1993 i mål C-37/92, Vanacker och Lesage, REG 1993, s. I-4947, punkt 9). Domstolen gjorde därefter en noggrann granskning av förordning nr 259/93 och drog slutsatsen att frågan om transporter av avfall genom förordningen regleras av harmoniserade rättsregler, och att de nationella åtgärderna följaktligen skall bedömas mot

²⁷ Rådets förordning (EEG) nr 259/93 av den 1 februari 1993 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen (EGT L 30, s. 1, svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 43).

bakgrund av bestämmelserna i förordningen och inte mot bakgrund av artiklarna 28 EG—30 EG. Uttrycket "i enlighet med fördraget" skulle vidare förstås så, "att sådana ... åtgärder, förutom att vara förenliga med fördraget, dessutom skall vara utformade med iakttagande av de regler eller allmänna principer i fördraget som inte direkt åsyftas med den lagstiftning som införts på området för transporter av avfall" (punkt 45).

Genom sina övriga frågor ville den hänskjutande domstolen att domstolen skulle klargöra huruvida vissa aspekter i den tyska lagstiftningen om bortskaffande av avfall var förenliga med förordning nr 259/93. Domstolen fastslog att enligt förordningen har en medlemsstat som har infört en förpliktelse att sända avfall som skall bortskaffas till en godkänd organisation inte befogenhet att anta en reglering enligt vilken eventuell transport av avfall till en behandlingsanläggning som är belägen i en annan medlemsstat enbart är tillåten under förutsättning att det avsedda bortskaffandet uppfyller de miljörättsliga kraven i avsändarstaten. Förordningen innebär även ett hinder mot att en medlemsstat tillämpar ett eget förfarande — för anmälan, utbud och fördelning av sådant avfall — som skiljer sig från förfarandet i förordningen.

15. När det gäller transportpolitik skall målen Italien mot kommissionen respektive Analir omnämnas.

I dom av den 18 januari 2001 i mål C-361/98, Italien mot kommissionen (REG 2001, s. I-385), ogillade domstolen den talan om ogiltigförklaring som den italienska regeringen hade väckt avseende ett beslut som kommissionen antagit med tillämpning av förordning (EEG) nr 2408/92.²⁸ Genom det omtvistade beslutet förbjöds Republiken Italien att tillämpa vissa trafikfördelningsregler på Milanos flygplatser Malpensa och Linate, på grund av att de fick diskriminerande effekter som skulle gynna Alitalia. De ansågs inte heller vara förenliga med proportionalitetsprincipen. Den italienska regeringen gjorde gällande att kommissionen hade överskridit gränserna för den befogenhet som den tilldelats genom förordning nr 2408/92. Den ansåg att förordningen enbart avsåg icke-diskrimineringsprincipen på grund av lufttrafikföretagets nationalitet, medan beslutet var grundat på proportionalitetsprincipen.

²⁸

Rådets förordning (EEG) nr 2408/92 av den 23 juli 1992 om EG-lufttrafikföretags tillträde till flyglinjer inom gemenskapen (EGT L 240, s. 8; svensk specialutgåva, område 7, volym 4, s. 123).

I domstolens dom erinras om att vid tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse skall "inte bara dess lydelse beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som den ingår i" (punkt 31). Av övervägandena i förordning nr 2408/92 drog domstolen slutsatsen att denna har till syfte att inom luftfartssektorn ange tillämpningsvillkoren för principen om friheten att tillhandahålla tjänster, som stadgas i fördraget. Domstolen konstaterade att de italienska åtgärder som kommissionen ansåg vara oförenliga med förordningen utgör inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster. Domstolen drog slutsatsen att för att dessa inskränkningar skall kunna godkännas med hänsyn till förordningen, skall de stå i proportion till det syfte i vilket de har utfärdats. Följaktligen hade kommissionen med rätta undersökt huruvida de italienska åtgärderna var proportionerliga och lämpade att säkerställa genomförandet av det avsedda syftet.

Dom av den 20 februari 2001 i mål C-205/99, Analir m.fl. (REG 2001, s. I-1271), avsåg tillämpningen av friheten att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet genom cabotage. I målet hade Tribunal Supremo (Spanien) ställt tre frågor om tolkningen av ett flertal artiklar i förordning (EEG) nr 3577/92²⁹ om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet inom medlemsstaterna. Frågorna hade uppkommit i ett flertal mål som väckts av spanska sjötransportföretag, vilka yrkade ogiltigförklaring av de spanska bestämmelserna för cabotage i regelbunden linjetrafik och sjöfart av allmänt intresse, på grund av att de inte stod i överensstämmelse med gemenskapsrättsliga bestämmelser.

Den hänskjutande domstolen hade ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida det är förenligt med förordning nr 3577/92 att göra tillhandahållandet av tjänster avseende öcabotage beroende av ett föregående myndighetstillstånd. Domstolen konstaterade att förordningen avser tillämpningen av friheten att tillhandahålla tjänster på transportområdet genom cabotage. Domstolen erinrade om sin rättspraxis avseende friheten att tillhandahålla tjänster och drog slutsatsen att kravet på ett föregående tillstånd utgör en inskränkning i den fria rörligheten. Inskränkningen kan emellertid utgöra ett godtagbart sätt att ålägga förpliktelse vid allmän trafik, om kravet på ett föregående tillstånd uppfyller ett visst antal villkor, nämligen följande: 1) om det kan visas att det föreligger ett faktiskt behov av allmän trafik, eftersom det vid fri konkurrens inte skulle

²⁹ Rådets förordning (EEG) nr 3577/92 av den 7 december 1992 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet inom medlemsstaterna (cabotage) (EGT L 364, s. 7; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 203).

finnas tillräckligt med regelbundna transporttjänster, 2) kravet på föregående tillstånd är nödvändigt och står i proportion till det eftersträvade målet, och 3) kravet grundas på objektiva, icke-diskriminerande kriterier som de berörda företagen i förväg fått kännedom om. Som svar på den andra frågan fastslog domstolen att förordningen inte utgör hinder för att en medlemsstat, som villkor för beviljande och vidmakthållande av ett föregående myndighetstillstånd, uppställer krav som gör det möjligt att bedöma solvensen hos ett rederi inom gemenskapen, såsom till exempel kravet på fullgjord betalning av skatter och avgifter till det sociala trygghetssystemet, såvida detta krav tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Avseende den tredje frågan tolkade domstolen artikel 4.1 i förordningen på det sättet att den ger en medlemsstat möjlighet att beträffande en och samma linje eller sträcka vid sjötransporter ålägga rederier förpliktelser vid allmän trafik och samtidigt med andra rederier ingå avtal om allmän trafik, under förutsättning att det kan visas att det föreligger ett verkligt behov av allmän trafik och i den mån som denna simultana tillämpning sker på icke-diskriminerande grund och är motiverad med hänsyn till det mål av allmänintresse som eftersträvas.

16. På skatteområdet skall målet Primback nämnas, bland den alltfjämt omfattande rättspraxisen avseende mervärdesskatt. I dom av den 15 maj 2001 i mål C-34/99, Primback (REG 2001, s. I-3833), tolkade domstolen bestämmelser i sjätte direktivet 77/388/EEG³⁰ avseende beskattningsunderlaget. I målet ville en detaljhandlare sälja varor på räntefri kredit som köparen beviljats av en annan person än försäljaren. Finansbolaget betalade därefter till försäljaren ett belopp som var lägre än priset på varan, och mellanskillnaden utgjorde ersättning för den beviljade krediten. Konsumenten underrättades inte om denna ekonomiska transaktion som man kommit överens om utan dennes kännedom. Den juridiska frågan var vilket belopp (det nettobelopp som säljaren faktiskt hade uppburit eller hela det belopp som köparen skulle betala) som utgjorde beskattningsunderlaget för mervärdesskatten. Domstolen fastslog att i en sådan faktisk situation utgörs beskattningsunderlaget för mervärdesskatten av hela det belopp som köparen skall betala.

I ett mål som rörde skatterätt och försäkringsrätt (dom av den 14 juni 2001 i mål C-191/99, Kvaerner, REG 2001, s. I-4447) uttalade sig domstolen om

³⁰

Rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28).

tolkningen av direktiv 88/357/EEG³¹ om försäkringar, i synnerhet avseende begreppen etablering och stat där risken är belägen. I domen fastslog domstolen att artiklarna 2 och 3 i direktivet tillåter en medlemsstat att av en juridisk person som är etablerad i en annan medlemsstat utta en skatt på försäkringspremier som denna juridiska person har betalat till en försäkringsgivare, som likaledes är etablerad i en annan medlemsstat, för att täcka de risker som är förbundna med den verksamhet som utövas i dess direkta eller indirekta dotterbolag som är etablerat i den medlemsstat där beskattningen sker. Detsamma gäller om den juridiska personen som har betalat premierna och den juridiska person vars verksamhetsrisker täcks är två bolag i samma koncern som är knutna till varandra på ett annat sätt än genom ett moder-/dotterbolagsförhållande.

17. På området för den gemensamma jordbrukspolitiken skall tre mål omnämnas som avser gemenskapens åtgärder mot mul- och klövsjuka, nödåtgärder vad beträffar skydd mot bovin spongiform encefalopati och skyddet för geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar.

Domen i det ovannämnda målet Jippes m.fl. är också det första exemplet på tillämpning av det förfarande för skyndsam handläggning som föreskrivs i artikel 104a i rättegångsreglerna i samband med en begäran om förhandsavgörande. I målet skulle domstolen bedöma huruvida förbudet mot vaccinering mot mul- och klövsjuka, som föreskrivs i direktiv 85/511³² och i det beslut som kommissionen antog med tillämpning av detta direktiv, är giltigt med hänsyn till fördraget och i synnerhet proportionalitetsprincipen, med beaktande av behovet att säkerställa djurens välbefinnande.

³¹ Rådets andra direktiv 88/357/EEG av den 22 juni 1988 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring, och med bestämmelser avsedda att göra det lättare att effektivt utöva friheten att tillhandahålla tjänster samt om ändring av direktiv 73/239/EEG (EGT L 172, s. 1; svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 175).

³² Rådets direktiv 85/511/EEG av den 18 november 1985 om införande av gemenskapsåtgärder för bekämpning av mul- och klövsjuka (EGT L 315, s. 11; svensk specialutgåva, område 3, volym 19, s. 209), i dess lydelse enligt rådets direktiv 90/423/EEG av den 26 juni 1990 (EGT L 224, s. 13; svensk specialutgåva, område 3, volym 33, s. 129). Kommissionens beslut 2001/246/EG av den 27 mars 2001 om fastställande av villkoren för bekämpning och utrotning av mul- och klövsjuka i Nederländerna med tillämpning av artikel 13 i direktiv 85/511 (EGT L 88, s. 21), i dess lydelse enligt kommissionens beslut 2001/279/EG av den 5 april 2001 (EGT L 96, s. 19).

Domstolen fastslog att gemenskapsinstitutionerna är skyldiga att beakta djurhälsa och djurskydd vid utformning och genomförande av den gemensamma jordbrukspolitiken. Enligt domstolen kan efterlevnaden av denna skyldighet kontrolleras vid prövningen av åtgärdens proportionalitet. Efter att ha prövat förbudets proportionalitet drog domstolen slutsatsen att förbudet mot förebyggande vaccinering inte går utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå det mål som eftersträvas med de gemenskapsrättsliga bestämmelserna, med hänsyn till att rådet har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning på området. Beträffande det beslut som kommissionen antog med tillämpning av direktiv 85/511 fastslog domstolen att detta direktiv utgjorde en tillräcklig rättslig grund för att ge kommissionen behörighet att anta beslut 2001/246. Slutligen stred inte kommissionens beslut mot likabehandlingsprincipen, eftersom de djur som kunde vaccineras enligt de gemenskapsrättsliga bestämmelserna inte befann sig i en jämförbar situation som H. Jippes djur.

I dom av den 13 december 2001 i mål C-1/00, kommissionen mot Frankrike (REG 2001, s. I-0000), fastslogs att Republiken Frankrike hade underlåtit att vidta de nödvändiga åtgärderna för att genomföra rådets beslut 98/256 och kommissionens beslut 1999/514³³ om nödåtgärder vad beträffar skydd mot bovin spongiform encefalopati. Genom dessa beslut upphävdes embargot för visst kött och vissa köttprodukter som härrörde från nötkreatur som slaktats i Förenade kungariket, på strikta villkor enligt ett program för djurbesättningar med exportintyg. I strid med dessa beslut beslutade Republiken Frankrike ensidigt att upprätthålla embargot.

Fördragsbrottet var emellertid inte så omfattande som kommissionen hade gjort gällande. Kommissionen hade nämligen inte visat att den franska regeringen motsatt sig import av allt nötkött eller alla nötköttsprodukter från andra medlemsstater som inte varit försedda med en särskild märkning för produkter som omfattas av det exportssystem som infördes genom besluten i fråga, med hänvisning till att vissa partier av nötkött eller produkter som styckats, bearbetats eller omförpackats skulle ha kunnat innehålla brittiskt nötkött eller

33

Rådets beslut 98/256/EG av den 16 mars 1998 om nödåtgärder vad beträffar skydd mot bovin spongiform encefalopati, som ändrar beslut 94/474/EG och upphäver beslut 96/239/EG (EGT L 113, s. 32) i dess lydelse enligt kommissionens beslut 98/692/EG av den 25 november 1998 (EGT L 328, s. 28). Kommissionens beslut 1999/514/EG av den 23 juli 1999 om fastställande av det datum då sändningarna från Förenade kungariket av nötköttsprodukter som omfattas av det datumbaserade exportsystemet får påbörjas genom tillämpning av artikel 6.5 i rådets beslut 98/256 (EGT L 195, s. 42).

nötköttsprodukter som inte skulle kunna identifieras som sådana. Följaktligen ogillades talan om fördragsbrott såvitt avsåg denna produktkategori. Kommissionen ansåg dessutom att det skulle fastställas att artikel 28 EG, avseende den fria rörligheten för varor, hade åsidosatts. Domstolen påpekade att kommissionen inte hade förklarat hur den kommit fram till att det förelåg en sådan särskild överträdelse utöver den som redan konstaterats avseende nämnda beslut. Domstolen ogillade således denna del av kommissionens talan. Detsamma gällde kommissionens talan såvitt avsåg att artikel 10 EG åsidosatts. Det ansågs att Republiken Frankrike inte hade åsidosatt denna artikel på grund av att det förelegat vissa tolkningssvårigheter och att det varit svårt att genomföra beslut 98/256.

Dom av den 6 december 2001 i mål C-269/99, Kühne m.fl. (REG 2001, s. I-0000), avsåg en fråga om giltigheten av registreringen av beteckningen "Spreewälder Gurken" som geografisk beteckning för ursprung med stöd av förordning (EEG) nr 2081/92.³⁴ Domstolen skulle uttala sig om kompetensfördelningen mellan, å ena sidan, den medlemsstat som ansökt om registreringen och, å andra sidan, kommissionen. Domstolen påpekade att det åligger medlemsstaterna att kontrollera huruvida en ansökan om registrering är berättigad med hänsyn till de krav som uppställs i förordningen. Det åligger i sin tur kommissionen att särskilt kontrollera att den produktspecifikation som åtföljer ansökan överensstämmer med förordning nr 2081/92 och att beteckningen, på grundval av de uppgifter som ingår i produktspecifikationen, uppfyller kraven i artikel 2.2 a eller 2.2 b i förordningen. Detta system för kompetensfördelning kan huvudsakligen förklaras med att registreringen förutsätter en kontroll av att ett visst antal villkor är uppfyllda, vilket i stor omfattning förutsätter ingående kunskap om omständigheter som är speciella för den berörda medlemsstaten, omständigheter som de behöriga myndigheterna i denna stat är bäst lämpade att kontrollera. Sådana frågor som huruvida en beteckning är inarbetad eller definitionen av det geografiska området hör således till de kontroller som det ankommer på de behöriga nationella myndigheterna att utföra. När det gäller argumentet att det inte är möjligt att på det nationella planet invända mot den rättsakt som ansökan om registrering utgör, erinrade domstolen om den rättspraxis enligt vilken det ankommer på de nationella domstolarna att avgöra om ansökan om registrering av en beteckning är lagenlig, och sålunda ta upp en sådan talan till

³⁴ Rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska [beteckningar] och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153).

sakprövning, även om de nationella processuella reglerna inte föreskriver detta i ett sådant fall (dom av den 3 december 1992 i mål C-97/91, *Oleificio Borelli* mot kommissionen, REG 1992, s. I-6313, punkt 13).

18. När det gäller personalmål skall tre mål omnämnas. Det skall påpekas att i den mån dessa mål avser frågor om grundläggande rättigheter är de inte bara av intresse för tolkningen av Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna, utan de avser även gemenskapens rättsordning i sin helhet.

I dom av den 6 mars 2001 i mål C-274/99 P, *Connolly* mot kommissionen (REG 2001, s. I-1611), angav domstolen huvuddragen för gemenskapstjänstemännens yttrandefrihet i fråga om publikationer avseende gemenskapernas verksamhet, vilka kräver föregående tillstånd enligt artikel 17 i tjänsteföreskrifterna. Bernard Connolly, en tjänsteman vid kommissionen, hade publicerat en bok utan att ansöka om sådant föregående tillstånd som krävs enligt tjänsteföreskrifterna och ett disciplinärt förfarande hade inletts mot honom. Efter yttrande av disciplinnämnden avsattes klaganden från tjänsten. Bernard Connolly väckte talan vid förstainstansrätten om ogiltigförklaring av beslutet att avsätta honom från tjänsten. Talan ogillades genom förstainstansrättens dom av den 19 maj 1999 i de förenade målen T-34/96 och T-163/96, *Connolly* mot kommissionen (REGP 1999, s. I-A-87 och s. II-463). Bernard Connolly överklagade förstainstansrättens dom till domstolen.

Överklagandet ogillades. I domen erinrade domstolen om att de grundläggande rättigheterna, däribland yttrandefriheten, utgör en integrerad del av de allmänna rättsprinciperna i gemenskapsrätten. I samma ordalag som använts av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna påpekade domstolen att yttrandefriheten utgör en av de viktigaste grunderna för ett demokratiskt samhälle, en av de väsentligaste förutsättningarna för samhällets framåtskridande och för alla och ensars utveckling. Inskränkningarna i yttrandefriheten, vilka anges i artikel 10.2 i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, skall tolkas restriktivt. Kravet på att ansöka om föregående tillstånd vid offentliggörande av böcker som har samband med gemenskapernas verksamhet hör till skyddet för institutionernas rättigheter. Sådana föreskrifter om föregående tillstånd speglar det förhållande grundat på förtroende som måste föreligga mellan en arbetsgivare och de anställda, särskilt när de anställda utför viktiga uppgifter av offentlig karaktär. Domstolen erinrade om att gemenskapsdomstolen skall se till att det görs en rimlig avvägning mellan yttrandefriheten och institutionernas legitima intresse, och den skall tillämpa dessa principer på de

konkreta faktiska omständigheterna. Domstolen drog slutsatsen att Bernard Connolly avsattes från tjänsten inte på grund av att han inte hade ansökt om tillstånd före offentliggörandet eller på grund av att han hade gjort ett avvikande uttalande, utan därför att han hade offentliggjort en text där han allvarligt kritiserade kommissionsledamöter eller andra överordnade och ifrågasatte gemenskapens grundläggande politiska inriktning. Under dessa omständigheter ansåg domstolen att det förtroende som kommissionen har rätt att kräva av sina tjänstemän hade rubbats på ett irreparabelt sätt och följaktligen omöjliggjort ett fortsatt anställningsförhållande av något slag inom institutionen.

I dom av den 13 december 2001 i mål C-340/00 P, kommissionen mot Cwik (REG 2001, s. I-0000), fastställde domstolen efter överklagande förstainstansrättens dom av den 14 juli 2000 i mål T-82/99, Cwik mot kommissionen (REGP 2000, s. I-A-155 och s. II-713). Förstainstansrätten hade ogiltigförklarat kommissionens beslut att inte bevilja Michael Cwik, en tjänsteman vid Europeiska gemenskaperna, tillstånd att offentliggöra en skriftlig version av det föredrag han hade hållit. Domstolen erinrade om de principer som den fastslagit i domen i det ovannämnda målet Connolly mot kommissionen till stöd för att talan inte skulle bifallas på de grunder som kommissionen hade åberopat. Domstolen fastslog att förstainstansrätten inte hade bortsett från den preventiva verkan av förfarandet för föregående tillstånd som föreskrivs i tjänsteföreskrifterna, men att den däremot hade funnit att motiveringen av beslutet att vägra tillstånd till offentliggörande var bristfällig, eftersom det endast konstaterades att det förelåg en risk för att Europeiska gemenskapernas intressen skulle komma att skadas, om det framkom att tjänstemannens åsikt avvek från kommissionens ståndpunkt. Domstolen erinrade i det avseendet om att det endast är en verklig risk för att Europeiska gemenskapernas intressen skadas allvarligt, vilken visats genom konkreta och objektiva omständigheter, som kan ge rätt att vägra tillstånd till offentliggörande.

I dom av den 31 maj 2001 i de förenade målen C-122/99 P och C-125/99 P, D och Sverige mot rådet (REG 2001, s. I-4319), ogillade domstolen två överklaganden som ingetts av D och Konungariket Sverige mot förstainstansrättens dom av den 28 januari 1999 i mål T-264/97, D mot rådet (REGP 1999, s. I-A-1 och s. II-1), vari förstainstansrätten ogillade en talan väckt av D om ogiltigförklaring av Europeiska unionens råds vägran att bevilja klaganden hushållstillägg. Bakgrunden var följande: D är tjänsteman vid Europeiska unionens råd och svensk medborgare som i Sverige låtit registrera partnerskap med en annan svensk medborgare av samma kön. Han hade begärt

att rådet skulle likställa hans ställning som registrerad partner med äktenskap i syfte att erhålla det hushållstillägg som föreskrivs i Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna. Rådet avlog hans begäran med motiveringen att det inte är möjligt att genom tolkning av bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna likställa ett registrerat partnerskap med äktenskap. Förstainstansrätten fastställde att beslutet var lagenligt, och domstolen ogillade överklagandena av förstainstansrättens dom.

De viktigaste grunder som åberopades till stöd för överklagandena avsåg tolkningen av tjänsteföreskrifterna och likabehandling. Domstolen fastslog att, med hänsyn till att de nationella regelsystemen vad gäller den rättsliga regleringen av parförhållanden mellan personer av samma kön sinsemellan är mycket olika utformade, gemenskapsdomstolen inte kan tolka tjänsteföreskrifterna så, att en rättslig situation som skiljer sig från äktenskap skall likställas härmed. Domstolen tillade att det "tillkommer enbart lagstiftaren att, i förekommande fall, vidta åtgärder som kan påverka detta rättsläge till exempel genom att ändra tjänsteföreskrifternas lydelse" (punkt 38). Beträffande tillämpningen av principen om likabehandling gjorde domstolen en bedömning av huruvida en tjänsteman som registrerat partnerskap med en person av samma kön befinner sig i samma situation som en gift tjänsteman. Domstolen fastslog att dessa situationer inte kan anses vara jämförbara, med beaktande av de stora skillnaderna mellan de olika nationella lagstiftningarna på området och av att likställande mellan äktenskap och andra former av rättsligt erkända förhållanden överlag saknas.

B – Domstolens sammansättning

(Rangordning den 1 januari 2001)

Första raden, från vänster till höger:

Domaren V. Skouris, förste generaladvokaten D. Ruiz-Jarabo Colomer, domaren C. Gulmann, ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, domarna A.M. La Pergola, M. Wathelet, generaladvokaten F.G. Jacobs.

Andra raden, från vänster till höger:

Domarna R. Schintgen, P. Jann, generaladvokaten A. Tizzano, domaren D.A.O. Edward, generaladvokaten P. Léger, domaren L. Sevón, generaladvokaterna S. Alber och J. Mischo.

Tredje raden, från vänster till höger:

Generaladvokaten C. Stix-Hackl, domarna J-P. Puissochet och C.W.A. Timmermans, N. Colneric, F. Macken, S. von Bahr och J.N. Cunha Rodrigues, generaladvokaten L.A. Geelhoed, justitiesekreteraren R. Grass.

1. Domstolens ledamöter (i rangordning efter ålder i ämbetet)

Gil Carlos Rodríguez Iglesias

Född 1946; lektor och därefter professor (universiteten i Oviedo och Freiburg im Breisgau, Universidad Autónoma i Madrid, Universidad Complutense i Madrid och universitetet i Granada); professur i internationell offentlig rätt (Granada); medlem av kuratoriet vid Max-Planck-institutet för internationell offentlig rätt och komparativ rätt i Heidelberg; hedersdoktor vid universitetet i Turin, vid universitetet i Cluj-Napoca (Rumänien) och vid universitetet i Saarland; Honorary Benchers vid Gray's Inn (London) och vid King's Inn (Dublin); hedersledamot av Society of Advanced Legal Studies (London); hedersledamot av Academia Asturiana de jurisprudencia; domare vid domstolen sedan den 31 januari 1986; ordförande för domstolen sedan den 7 oktober 1994.

Francis Jacobs, QC

Född 1939; barrister; tjänsteman vid sekretariatet vid Europakommissionen för de mänskliga rättigheterna; rättssekreterare hos generaladvokaten J.P. Warner; professor i Europarätt (King's College, London); författare till ett flertal verk om Europarätt; generaladvokat vid domstolen sedan den 7 oktober 1988.

Claus Christian Gulmann

Född 1942; tjänsteman vid justitieministeriet; rättssekreterare hos domaren Max Sørensen; professor i folkrätt och dekanus för juridiska fakulteten vid Köpenhamns universitet; advokat; ordförande och ledamot av skiljedomstolar; ledamot av förvaltningsdomstol i andra instans; generaladvokat vid domstolen från den 7 oktober 1991 till den 6 oktober 1994; domare vid domstolen sedan den 7 oktober 1994.

David Alexander Ogilvy Edward

Född 1934; advokat (Skottland); Queen's Counsel (Skottland); generalsekreterare och därefter skattnästare vid Faculty of Advocates; ordförande för den rådgivande kommittén för advokatsamfundet i Europeiska gemenskapen; Salvesenprofessuren rörande europeiska institutioner och direktör för Europa Institute, University of Edinburgh; rådgivande expert knuten till House of Lords Select Committee on the European Communities; Honorary Bencher vid Gray's Inn, London; domare vid förstainstansrätten från den 25 september 1989 till den 9 mars 1992; domare vid domstolen sedan den 10 mars 1992.

Antonio Mario La Pergola

Född 1931; professor i författningsrätt, offentlig rätt samt komparativ rätt vid universiteten i Padua, Bologna och Rom; ledamot av domarkårens högsta råd (1976—1978); ledamot av och ordförande i författningsrådet (1986—1987); EG-minister (1987—1989); ledamot av Europaparlamentet (1989—1994); domare vid domstolen från den 7 oktober till den 31 december 1994; generaladvokat från den 1 januari 1995 till den 14 december 1999, domare vid domstolen sedan den 15 december 1999.

Jean-Pierre Puissochet

Född 1936; ledamot av Conseil d'État (Frankrike); direktör och därefter generaldirektör för rättstjänsten vid Europeiska gemenskapernas råd (1968—1973); generaldirektör för Agence nationale pour l'emploi (1973—1975); förvaltningsdirektör vid industriministeriet (1977—1979); rättschef vid OECD (1979—1985); direktör för Institut international d'administration publique (1985—1987); jurisconsulte, rättschef vid utrikesministeriet (1987—1994); domare vid domstolen sedan den 7 oktober 1994.

Philippe Léger

Född 1938; ämbetsman i justitieministeriet (1966—1970); kabinetschef och senare sakkunnig i kabinettet hos ministern för livskvalitet (1976); sakkunnig i justitieministerns kabinett (1976—1978); byråchef vid justitieministeriets avdelning för brottmål och nådeansökningar (1978—1983); ledamot av Cour d'appel de Paris (1983—1986); biträdande kabinetschef i justitieministerns kabinett (1986); ordförande i Tribunal de grande instance de Bobigny (1986—1993); kabinetschef för justitieministerns kabinett och generaladvokat vid Cour d'appel de Paris (1993—1994); assisterande professor vid Université René Descartes (Paris V) (1988—1993); generaladvokat vid domstolen sedan den 7 oktober 1994.

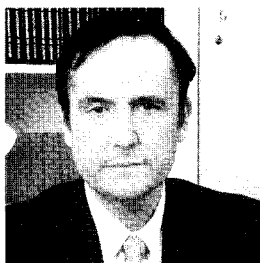
Peter Jann

född 1935; juris doktor vid universitet i Wien (1957); utnämning till domare och tjänstgöring vid det federala justitieministeriet (1961); domare i tryckfrihetsfrågor vid Straf-Bezirksgericht i Wien (1963-1966); presstalesman vid det federala justitieministeriet (1966-1970), därefter tjänstgöring vid ministeriets avdelning för internationella ärenden; rådgivare vid justitieutskottet och presstalesman vid parlamentet (1973-1978); utnämning till domare i Författningsdomstolen (1978); ständig referent i nämnda domstol till slutet av år 1994; domare vid Europeiska gemenskapernas domstol sedan den 19 januari 1995.

Leif Sevón

Född 1941; jur. lic. vid universitetet i Helsingfors; överdirektör vid justitieministeriet; konsultativ tjänsteman vid utrikesministeriets handelspolitiska avdelning; justitieråd; domare i Eftadomstolen; ordförande för Eftadomstolen; domare vid domstolen sedan den 19 januari 1995.

Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer

Född 1949; domare; ledamot av Consejo General del Poder Judicial (domarkårens högsta råd); professor; kabinetschef hos ordföranden för Consejo General del Poder Judicial; ad hoc-domare vid Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna; domare vid Tribunal Supremo sedan 1996; generaladvokat vid domstolen sedan den 19 januari 1995.

Melchior Wathelet

Född 1949; vice premiärminister, försvarsminister (1995); borgmästare i Verviers; vice premiärminister, justitieminister och ekonomiminister (1992-1995); vice premiärminister, justitie- och medelklassminister (1988-1991); parlamentsledamot (1977—1995); juristexamen och ekonomexamen (universitetet i Liège); Master of Laws (Harvard University, USA); professor vid Université catholique de Louvain-la-Neuve; domare vid domstolen sedan den 19 september 1995.

Romain Schintgen

Född 1939; advokat; expeditionschef vid arbetsministeriet; ordförande för Ekonomiska och sociala rådet; styrelseledamot i Société nationale de crédit et d'investissement och i Société européenne des satellites; regeringsuppdrag som ledamot av Europeiska socialfondskommittén, Rådgivande kommittén för arbetstagares fria rörlighet och styrelsen för Europeiska stiftelsen för förbättring av levnads- och arbetsvillkor; domare vid förstainstansrätten från den 25 september 1989 till den 11 juli 1996; domare vid domstolen sedan den 12 juli 1996.

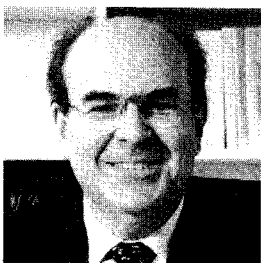
Siegbert Alber

Född 1936; juridiska studier vid universiteten i Tübingen, Berlin, Paris, Hamburg, Wien; ytterligare studier i Turin och Cambridge; ledamot av Bundestag (1969—1980); ledamot av Europaparlamentet (1977); medlem av och senare ordförande (1993—1994) för utskottet för rättsliga frågor och medborgarrätt; ordförande för delegationen för förbindelser med de baltiska staterna samt för de underutskott som handlägger frågor om dataskydd och om giftiga och farliga ämnen; vice ordförande för Europaparlamentet (1984—1992); generaladvokat vid domstolen sedan den 7 oktober 1997.

Jean Mischo

Född 1938; examen i juridik och statsvetenskap (universiteten i Montpellier, Paris och Cambridge); handläggare vid kommissionens rättstjänst, därefter förste handläggare vid två av kommissionsledamöternas kanslier; legationssekreterare vid Storhertigdömet Luxemburgs utrikesministerium, avdelningen för diplomatiska tvister och fördrag; Luxemburgs biträdande ständige representant vid Europeiska gemenskaperna; direktör för politiska ärenden vid utrikesministeriet; generaladvokat vid domstolen från den 13 januari 1986 till den 6 oktober 1991; secrétaire général, utrikesministeriet; generaladvokat vid domstolen sedan den 19 december 1997.

Vassilios Skouris

Född 1948; juristexamen, Berlins fria universitet (1970); juris doktor i konstitutionell rätt och förvaltningsrätt, Hamburgs universitet (1973); docent i Hamburg (1972—1977); professor i offentlig rätt, Bielefelds universitet (1978); professor i offentlig rätt, Thessalonikis universitet (1982); inrikesminister (1989 och 1996); ledamot av styrelsen för Kretas universitet (1983—1987); direktör för Centrum för internationell och europeisk ekonomisk rätt, Thessaloniki (från 1997); ordförande i Grekiska föreningen för europeisk rätt (1992—1994); ledamot av Grekiska nationalkommittén för forskning (1993—1995); ledamot av Anställningsenheten för tjänstemän till den offentliga förvaltningen (1994—1996); medlem av Vetenskapliga rådet vid Akademien för europeisk rätt i Trier (sedan 1995); ledamot av styrelsen för den grekiska Nationella domarhögskolan (1995—1996); ledamot av det Vetenskapliga rådet vid utrikesdepartementet (1997—1999); ordförande i det grekiska Ekonomiska och sociala rådet (1998); domare vid domstolen sedan den 8 juni 1999.

Fidelma O'Kelly Macken

Född 1945; barrister vid Irlands advokatsamfund (1972); juridisk rådgivare i patent- och varumärkesrätt (1973—1979); barrister (1979—1995) och Senior Counsel (1995—1998) vid Irlands advokatsamfund; ledamot av Englands och Wales advokatsamfund; domare vid Irlands High Court (1998); föreläsare i rättsliga system och metoder samt Averil Deverell-föreläsare i handelsrätt vid Trinity College, Dublin; Benchers (dekanus) vid Honorable Society of King's Inns; domare vid domstolen sedan den 6 oktober 1999.

Ninon Colneric

Född 1948; studier i Tübingen, München och Genève; därefter vetenskaplig forskning i London, juris doktor vid universitetet i München; domare vid Arbeitsgericht Oldenburg; behörighet från universitetet i Bremen att undervisa i arbetsrätt, rättssociologi och socialrätt; tillförordnad professor vid juridiska fakulteten vid universitetet i Frankfurt och Bremen; ordförande för Landesarbeitsgericht Schleswig-Holstein (1989); deltog som sakkunnig i projektet European Expertise Service (EU) för att reformera arbetsrätten i Kirgizistan (1994—1995); hedersprofessor i arbetsrätt, särskilt europeisk arbetsrätt, vid universitetet i Bremen; domare vid domstolen sedan den 15 juli 2000.

Stig von Bahr

Född 1939; har tjänstgjort hos Riksdagens ombudsmän och inom Regeringskansliet, samt vid departement, bland annat som departementsråd i Finansdepartementet; utnämndes till kammarrättsråd vid kammarrätten i Göteborg 1981 och till regeringsråd 1985; har medverkat i ett stort antal offentliga utredningar främst på det skatterättsliga området och på redovisningsområdet; har varit ordförande i bland annat Kommittén om inflationskorrigerad inkomstbeskattning, Redovisningskommittén och Utredningen om reglerna för beskattning av ägare i fåmansföretag; har därtill varit bland annat ordförande i Bokföringsnämnden och styrelseledamot i Domstolsverket respektive Finansinspektionen; har publicerat ett stort antal artiklar, främst på det skatterättsliga området; domare vid domstolen från och med den 7 oktober 2000.

Antonio Tizzano

Född 1940; diverse undervisningsuppgifter vid italienska universitet; juridisk rådgivare vid Italiens ständiga representation vid Europeiska gemenskaperna (1984—1992); advokat vid Corte di cassazione (Italiens högsta allmänna domstol) och andra högre domstolar; ledamot av den italienska delegationen vid internationella förhandlingar och vid regeringskonferenser, bland annat de som avsåg Europeiska enhetsakten och Fördraget om Europeiska unionen; ansvarig för diverse publikationer; ledamot av den grupp oberoende experter som utsågs att granska Europeiska kommissionens finanser (1999); professor i europeisk rätt, chef för institutionen för internationell och europeisk rätt vid universitetet i Rom; generaladvokat vid domstolen sedan den 7 oktober 2000.

José Narciso da Cunha Rodrigues

Född 1940; diverse domarämbeten (1964—1977); ansvarig för diverse uppdrag för regeringen i syfte att genomföra och samordna studier om reformeringen av domstolsväsendet; regeringens representant vid Europeiska kommissionen för mänskliga rättigheter och vid Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter (1980—1984); expert vid Europarådets styrkommitté för mänskliga rättigheter (1980—1985); ledamot av utredningen avseende revidering av strafflagen och straffprocesslagen; Procurador-Geral da República (ungefär motsvarande Justitiekansler) (1984—2000); medlem i övervakningskommittén vid Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) (1999—2000); domare vid domstolen sedan den 7 oktober 2000.

Christiaan Willem Anton Timmermans

Född 1941; rättssekreterare vid Europeiska gemenskapernas domstol (1966—1969); tjänsteman vid Europeiska gemenskapernas kommission (1969—1977); doktor i juridik (universitetet i Leiden); professor i europeisk rätt vid universitetet i Groningen (1977—1989); tillförordnad domare vid appellationsdomstolen i Arnhem; ansvarig för olika publikationer; tillförordnad generaldirektör vid Europeiska gemenskapernas kommissions rättstjänst (1989—2000); professor i europeisk rätt vid universitetet i Amsterdam; domare vid domstolen sedan den 7 oktober 2000.

Leendert Adrie Geelhoed

Född 1942; forskningsassistent vid universitetet i Utrecht (1970—1971); rättssekreterare vid Europeiska gemenskapernas domstol (1971—1974); chefsrådgivare vid justitieministeriet (1975—1982); ledamot av den rådgivande kommittén för regeringspolitik (1983—1990); diverse undervisningsuppgifter; generalsekreterare i finansministeriet (1990—1997); generalsekreterare vid ministeriet för allmänna angelägenheter (1997—2000); generaladvokat vid domstolen sedan den 7 oktober 2000.

Christine Stix-Hackl

Född 1957; juris doktor vid universitetet i Wien; postuniversitära studier i EG-rätt (Collège d'Europe i Brygge); medlem av Österrikes diplomatiska kår sedan 1982; expert i EG-frågor hos utrikesministeriets juridiske rådgivare (1984—1988); rättstjänsten vid Europeiska gemenskapernas kommission (1989); chef för Rättstjänsten för EU-frågor vid utrikesministeriet (1992—2000, befullmäktigad diplomatisk tjänsteman); förhandlare vid förhandlingarna om EES och vid Österrikes anslutning till EU; ombud för Österrike vid domstolen; Österrikes generalkonsul i Zürich (2000); undervisning och publicering; generaladvokat vid domstolen sedan den 7 oktober 2000.

Roger Grass

Född 1948; examen från Institut d'études politiques de Paris och från högre offentligrättsliga studier; biträdande allmän åklagare vid Tribunal de grande instance de Versailles; avdelningsdirektör vid domstolen; generalsekreterare för allmänna åklagarämbetet vid Cour d'appel de Paris; justitieministerns kabinet; rättssekreterare hos domstolens ordförande; justitiesekreterare vid domstolen sedan den 10 februari 1994.

2. Rangordning

från den 1 januari till den 6 oktober 2001

G.C. RODRÍGUEZ IGLESIAS, domstolens ordförande
C. GULMANN, ordförande på tredje och sjätte avdelningarna
A.M. LA PERGOLA, ordförande på fjärde och femte avdelningarna
D. RUIZ-JARABO COLOMER, förste generaladvokat
M. WATHELET, ordförande på första avdelningen
V. SKOURIS, ordförande på andra avdelningen
F.G. JACOBS, generaladvokat
D.A.O. EDWARD, domare
J.-P. PUISSOCHET, domare
P. LEGER, generaladvokat
P. JANN, domare
L. SEVÓN, domare
R. SCHINTGEN, domare
S. ALBER, generaladvokat
F. MACKEN, domare
N. COLNERIC, domare
S. von BAHR, domare
A. TIZZANO, generaladvokat
J.N. CUNHA RODRIGUES, domare
C.W.A. TIMMERMANS, domare
L.A. GEELHOED, generaladvokat
C. STIX-HACKL, generaladvokat

R. GRASS, justitiesekreterare

från den 7 oktober till den 31 december 2001

G.C. RODRÍGUEZ IGLESIAS, domstolens ordförande
P. JANN, ordförande på första och femte avdelningarna
S. ALBER, förste generaladvokat
F. MACKEN, ordförande på tredje och sjätte avdelningarna
N. COLNERIC, ordförande på andra avdelningen
S. von BAHR, ordförande på fjärde avdelningen
F.G. JACOBS, generaladvokat
C. GULMANN, domare
D.A.O. EDWARD, domare
A.M. LA PERGOLA, domare
J.-P. PUISSOCHET, domare
P. LEGER, generaladvokat
L. SEVÓN, domare
D. RUIZ-JARABO COLOMER, generaladvokat
M. WATHELET, domare
R. SCHINTGEN, domare
J. MISCHO, generaladvokat
V. SKOURIS, domare
A. TIZZANO, generaladvokat
J.N. CUNHA RODRIGUES, domare
C.W.A. TIMMERMANS, domare
L.A. GEELHOED, generaladvokat
C. STIX-HACKL, generaladvokat

R. GRASS, justitiesekreterare

3. Domstolens tidigare ledamöter

PILOTTI, Massimo, domare (1952—1958), ordförande 1952—1958
SERRARENS, Petrus Josephus Servatius, domare (1952—1958)
RIESE, Otto, domare (1952—1963)
DELVAUX, Louis, domare (1952—1967)
RUEFF, Jacques, domare (1952—1959 och 1960—1962)
HAMMES, Charles Léon, domare (1952—1967), ordförande 1964—1967
VAN KLEFFENS, Adrianus, domare (1952—1958)
LAGRANGE, Maurice, generaladvokat (1952—1964)
ROEMER, Karl, generaladvokat (1953—1973)
ROSSI, Rino, domare (1958—1964)
DONNER, Andreas Matthias, domare (1958—1979), ordförande 1958—1964
CATALANO, Nicola, domare (1958—1962)
TRABUCCHI, Alberto, domare (1962—1972), därefter generaladvokat (1973—1976)
LECOURT, Robert, domare (1962—1976), ordförande 1967—1976
STRAUSS, Walter, domare (1963—1970)
MONACO, Riccardo, domare (1964—1976)
GAND, Joseph, generaladvokat (1964—1970)
MERTENS DE WILMARS, Josse J., domare (1967—1984), ordförande 1980—1984
PESCATORE, Pierre, domare (1967—1985)
KUTSCHER, Hans, domare (1970—1980), ordförande 1976—1980
DUTHEILLET DE LAMOTHE, Alain Louis, generaladvokat (1970—1972)
MAYRAS, Henri, generaladvokat (1972—1981)
O'DALAIGH, Cearbhall, domare (1973—1974)
SØRENSEN, Max, domare (1973—1979)
MACKENZIE STUART, Alexander, J., domare (1973—1988), ordförande 1984—1988
WARNER, Jean-Pierre, generaladvokat, (1973—1981)
REISCHL, Gerhard, generaladvokat (1973—1981)
O'KEEFFE, Aindrias, domare (1975—1985)
CAPOTORTI, Francesco, domare (1976), därefter generaladvokat (1976—1982)
BOSCO, Giacinto, domare (1976—1988)
TOUFFAIT, Adolphe, domare (1976—1982)
KOOPMANS, Thymen, domare (1979—1990)
DUE, Ole, domare (1979—1994), ordförande 1988—1994
EVERLING, Ulrich, domare (1980—1988)
CHLOROS, Alexandros, domare (1981—1982)

Sir Gordon SLYNN, generaladvokat (1981—1988), därefter domare (1988—1992)

ROZES, Simone, generaladvokat (1981—1984)

VERLOREN van THEMAAT, Pieter, generaladvokat (1981—1986)

GRÉVISSE, Fernand, domare (1981—1982 och 1988—1994)

BAHLMANN, Kai, domare (1982—1988)

MANCINI, G. Federico, generaladvokat (1982—1988), därefter domare (1988—1999)

GALMOT, Yves, domare (1982—1988)

KAKOURIS, Constantinos, domare (1983—1997)

LENZ, Carl Otto, generaladvokat (1984—1997)

DARMON, Marco, generaladvokat (1984—1994)

JOLIET, René, domare (1984—1995)

O'HIGGINS, Thomas Francis, domare (1985—1991)

SCHOCKWEILER, Fernand, domare (1985—1996)

Da CRUZ VILAÇA, José Luis, generaladvokat (1986—1988)

DIEZ DE VELASCO, Manuel, domare (1988—1994)

ZULEEG, Manfred, domare (1988—1994)

VAN GERVEN, Walter, generaladvokat (1988—1994)

TESAURO, Giuseppe, generaladvokat (1988—1998)

ELMER, Michael Bendik, generaladvokat (1994—1997)

IOANNOU, Krateros, domare (1997—1999)

de CARVALHO MOITINHO de ALMEIDA, José Carlos, domare (1986—2000)

KAPTEYN, Paul Joan George, domare (1990—2000)

COSMAS, Georges, generaladvokat (1994—2000)

HIRSCH, Günter, domare (1994—2000)

RAGNEMALM, Hans, domare (1995—2000)

FENNELLY, Nial, generaladvokat (1995—2000)

SAGGIO, Antonio, generaladvokat (1998—2000)

— Ordförande

PILOTTI, Massimo (1952—1958)

DONNER, Andreas Matthias (1958—1964)

HAMMES, Charles Léon (1964—1967)

LECOURT, Robert (1967—1976)

KUTSCHER, Hans (1976—1980)

MERTENS DE WILMARS, Josse J. (1980—1984)
MACKENZIE STUART, Alexander John (1984—1988)
DUE, Ole (1988—1994)

— Justitiesekreterare

VAN HOUTTE, Albert (1953—1982)
HEIM, Paul (1982—1988)
GIRAUD, Jean-Guy (1988—1994)

Kapitel II

Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt

A — Förstainstansrättens verksamhet år 2001
av ordföranden Bo Vesterdorf

År 2001 karaktäriseras av stabila sifferuppgifter avseende den dömande verksamheten vid Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt.

Allmänt sett är antalet inkomna, avgjorda och pågående mål, på några mål när, detsamma som för år 2000.

Till att börja med har 327 nya mål anhängiggjorts vid förstainstansrätten under år 2001.¹ År 2000 var antalet motsvarande mål 387. Att antalet mål är lägre än år 2000 förklaras i stor utsträckning av att det inte har inkommit serier av konnexa mål.

Antalet avgjorda mål, utöver särskilda förfaranden, uppgår till 325 (eller 216 mål om man beaktar förenade mål). Detta antal uppgick till 327 mål år 2000. Det skall observeras att antalet avgjorda immaterialrättsliga mål har ökat märkbart. Det har ökat från 7 mål år 2000 till 30 mål det följande året.

Antalet mål som avgjorts på avdelningar med fem domare uppgår till 14 (24 mål år 2000 och 39 mål år 1999), medan 96 mål (82 mål år 2000 och 74 år 1999) har avgjorts på avdelningar med tre domare. Tio mål har avgjorts av ensamdomare (elva mål år 2000).

Inget mål har under detta år avgjorts i plenum och inte heller har någon generaladvokat utsetts.

Antalet mål avseende interimistiska åtgärder är fortfarande högt. 37 ansökningar har inkommit (43 ansökningar år 2000 och 38 ansökningar år 1999). 41 interimistiska förfaranden har avslutats (45 år 2000).

Det totala antalet icke avgjorda mål, utöver särskilda förfaranden, uppgick vid slutet av året till 786 mål (784 mål år 2000).

¹ Denna siffra innefattar inte de 18 särskilda förfarandena, bland annat rättshjälp och fastställande av rättegångskostnader.

Den genomsnittliga handläggningstiden har minskats från 23,5 månader (år 2000) till 19,5 månader.

Ändringar av rättegångsreglerna för förstainstansrätten i syfte att påskynda förfarandena trädde i kraft den 1 februari 2001 (EGT L 322, 2000, s. 4). Det är ännu för tidigt att bedöma vilken verklig inverkan ändringarna har haft på den genomsnittliga handläggningstiden. Det kan emellertid konstateras att tolv ansökningar om skyndsam handläggning inkom under år 2001 och att två av dessa bifölls den 31 december samma år.

Konferensen med företrädare för medlemsstaternas regeringar fattade den 6 juni 2001 ett beslut om utnämning av ledamöter av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt för tiden från och med den 1 september 2001 till och med den 31 augusti 2007. Genom detta beslut förnyades mandaten för domarna J.D. Cooke, N.J. Forwood, R. García-Valdecasas y Fernández, P. Lindh, P. Mengozzi och J. Pirrung.

Till ledamot av förstainstansrätten utnämnde företrädarna för medlemsstaternas regeringar även Hubert Legal, som därmed ersätter domare Potocki vid utgången av dennes mandat.

Bo Vesterdorf har omvalts till förstainstansrättens ordförande för tiden från och med den 20 september 2001 till och med den 3 augusti 2004.

Utveckling av rättspraxis²

Redogörelsen för de mest betydelsefulla rättsliga avgörandena under år 2001 är uppdelad efter mål som rör rättsaktens lagenlighet (I) — hit hör den övervägande majoriteten mål som avgjorts av rätten — skadeståndsmål (II) och ansökningar om interimistiska åtgärder (III).

² För att underlätta för läsaren anges artiklarna i EG- och EKSG-fördragen i den version som är i kraft sedan den 1 maj 1999.

I. Mål som rör rättsakters lagenlighet

A. *Upptagande till sakprövning av talan om ogiltigförklaring i enlighet med artikel 230 EG*

Utvecklingen av rättspraxis rör begreppet rättsakt mot vilken talan kan väckas, intresset av att få saken prövad, talerätten och tidsfrist för väckande av talan.

1. Begreppet rättsakt mot vilken talan kan väckas

Det följer av fast rättspraxis att åtgärder som har tvingande rättsverkningar och som kan påverka sökandens intressen genom att väsentligt förändra dennes rättsliga ställning utgör rättsakter eller beslut som kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring i enlighet med artikel 230 EG.

I dom av den 18 september 2001 i mål T-112/99, M6 m.fl. mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), fann förstainstansrätten, med tillämpning av denna rättspraxis, att varje fysisk eller juridisk person kan väcka talan om ogiltigförklaring av ett beslut av en gemenskapsinstitution, varigenom en klar och precis begäran från denna person inom institutionens kompetensområde avslås helt eller delvis. Om en begäran i en sådan situation avslås delvis eller helt ger detta upphov till tvingande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen. I det aktuella målet fastställde förstainstansrätten, att kommissionens beslut, varigenom ett icke-ingripandebesked (beträffande en klausul i det anmälda avtalet) och ett undantag (avseende andra klausuler i samma avtal), med tillämpning av konkurrensreglerna, bara beviljades för en del av det anmälda avtalets löptid, gav upphov till tvingande rättsverkningar för avtalsparterna som kunde påverka dessas intressen.

När det rör sig om rättsakter som utarbetas i flera skeden, i synnerhet efter ett internt förfarande, är det i princip endast de åtgärder som efter detta förfarande slutgiltigt fastslår institutionens ställningstagande som utgör en rättsakt mot vilken talan kan väckas, och inte mellankommande åtgärder som syftar till att förbereda det slutliga beslutet.

I beslut av den 20 mars 2001 i mål T-59/00, Compagnia Portuale Pietro Chiesa mot kommissionen (REG 2001, s. II-1019), erinrade förstainstansrätten om att en institution som är behörig att fastställa en överträdelse och ådöma böter för denna och vid vilken enskilda kan inlämna ett klagomål — vilket gäller för kommissionen inom konkurrensrätten — nödvändigtvis antar en rättsakt med rättsverkningar när den avslutar en undersökning som den har inlett till följd av detta klagomål. I det aktuella målet fastställde förstainstansrätten att en rättsakt inte kan anses avsluta förfarandet när kommissionen begränsar sig till att i rättsakten upplysa den berörde om hur långt det förfarande har fortskridit som har inletts mot en medlemsstat — för att konstatera en eventuell överträdelse av artikel 82 EG jämförd med artikel 86 EG — och till att informera den berörde om vilka preliminära iakttagelser kommissionen har gjort avseende den utredning som kommissionen har inlett avseende medlemsstaten i fråga. En sådan rättsakt utgör en mellankommande åtgärd.

I dom av den 7 februari 2001 i mål T-186/98, Inpesca mot kommissionen (REG 2001, s. II-557, överklagad till domstolen under målnummer C-170/01 P), fastslog rätten att om en begäran att en gemenskapsinstitution skall ompröva ett beslut som har vunnit laga kraft grundar sig på nya och väsentliga omständigheter, är den berörda institutionen skyldig att ompröva beslutet. Efter denna omprövning skall institutionen fatta ett nytt beslut vars laglighet i förekommande fall kan bli föremål för prövning vid gemenskapsdomstolarna. Om begäran om omprövning däremot inte grundar sig på sådana omständigheter, är institutionen inte skyldig att beakta den. Härav följer att en talan som har väckts mot ett beslut att vägra att ompröva ett beslut som vunnit laga kraft kan tas upp till sakprövning, om det framgår att begäran faktiskt grundade sig på nya och väsentliga omständigheter. Om det däremot skulle visa sig att begäran inte grundar sig på sådana omständigheter skall talan mot beslutet att vägra att företa den begärda omprövningen avvisas. Förstainstansrätten betonade att den omprövning av ett tidigare lagakraftvunnet beslut som grundar sig på nya och väsentliga omständigheter faller under allmänna förvaltningsrättsliga principer, så som dessa preciserats i domstolens och förstainstansrättens rättspraxis. I detta mål fann rätten att sökanden inte hade åberopat någon sådan omständighet som skulle kunna motivera en skyldighet att ompröva det beslut genom vilket sökandens ansökan om finansiellt stöd slutligt avslogs.

Enligt fast rättspraxis framgår även att talan om ogiltigförklaring som väcks mot en rättsakt som enbart bekräftar ett annat beslut som vunnit laga kraft inte kan tas upp till prövning. Begreppet bekräftande rättsakt har utvecklats i rättspraxis, framför allt för att hindra att talan väcks när detta får till följd att redan passerade tidsfrister åter börjar löpa. I situationer där ett sådant kringgående av tidsfristerna inte kunnat påvisas har gemenskapsdomstolarna vid vissa tillfällen tagit upp yrkanden till prövning inom ramen för en talan som väckts mot såväl ett bekräftat beslut som mot ett bekräftande beslut. I beslut av den 25 oktober 2001 i mål T-354/00, M6 mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), fastställde emellertid förstainstansrätten att denna lösning inte kunde tillämpas när talan väckts i två olika fall mot dessa två beslut och sökanden kunde göra sina argument gällande i den talan som avsåg det första beslutet.

Enligt artikel 230 första stycket EG skall gemenskapens domstol granska lagenligheten av de "rättsakter som antas av Europaparlamentet och som skall ha rättsverkan i förhållande till tredje man". I en talan om ogiltigförklaring hade flera ledamöter av Europaparlamentet, Front national och Lista Emma Bonino ifrågasatt lagenligheten av rättsakten av den 14 september 1999 genom vilken parlamentet beslutade att anta den tolkning av artikel 29.1 i sin arbetsordning³ som föreslagits av utskottet för konstitutionella frågor och den ståndpunkt som utskottet uttalat i fråga om huruvida anmälan om bildandet av Tekniska gruppen för oberoende ledamöter — blandade gruppen (TDI) var förenlig med denna bestämmelse i arbetsordningen och att fastställa att nämnda grupp aldrig existerat.

Enligt förstainstansrätten kan sådana rättsakter angripas vid gemenskapsdomstolen i den mån de har rättsverkningar som går utanför ramen för den interna organisationen av parlamentets eget arbete (dom av den 2 oktober 2001 i de förenade målen T-222/99, T-327/99 et T-329/99, Martinez m.fl. mot parlamentet, REG 2001, s. II-0000 (överklagad till domstolen under målnummer C-486/01 P och C-488/01 P)). Förstainstansrätten fann härvid inledningsvis att även om syftet med en arbetsordning för en gemenskapsinstitution är att organisera avdelningarnas interna arbetssätt så att en god administration uppnås, och även om de regler som där anges således

³ I artikel 29.1 i Europaparlamentets arbetsordning, i dess lydelse från den 1 maj 1999 (EGT L 202, s. 1), som har titeln "Bildande av politiska grupper", anges att "[l]edamöter får bilda grupper efter politisk tillhörighet".

är avsedda att säkerställa att förhandlingarna avlöper friktionsfritt, utesluter ett sådant synsätt inte i sig att en rättsakt från parlamentet, som den ovannämnda, medför rättsverkningar i förhållande till tredje man och att den följaktligen kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring. Vid sin prövning av det aktuella målet konstaterade förstainstansrätten i första hand att rättsakten av den 14 september påverkade villkoren för de berörda ledamöternas parlamentariska arbete, i synnerhet som de inte kunde organisera sig i en politisk grupp, och att rättsakten således hade rättsverkningar i förhållande till dessa ledamöter. Förstainstansrätten angav därefter att dessa ledamöter som har mandat att representera folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen skall, i förhållande till en rättsakt från parlamentet som har rättsverkningar när det gäller utövandet av nämnda mandat, anses utgöra tredje män i den mening som avses i artikel 230 första stycket EG.

2. Intresset av att få saken prövad

Även om det inte föreskrivs uttryckligen i artikel 230 EG att det skall föreligga ett berättigat intresse av att få saken prövad, utgör det ändå ett villkor för att en talan om ogiltigförklaring som väckts av en fysisk eller juridisk person skall kunna upptas till prövning. Ett sådant intresse föreligger endast om ogiltigförklaringen av rättsakten i sig kan få rättsliga följder (se särskilt förstainstansrättens dom av den 20 juni 2001 i mål T-188/99, Euroalliages mot kommissionen, REG 2001, s. II-1757, och av den 22 november 2001 i mål T-9/98, Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie mot kommissionen, REG 2001, s. II-0000). Bedömningen av huruvida det finns ett intresse av att väcka talan skall göras utifrån de omständigheter som förelåg den dagen då talan väcktes (domen i det ovannämnda målet Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie mot kommissionen), och den fysiska eller juridiska person som väckt talan skall ha ett personligt intresse av att få saken prövad.

Enligt förstainstansrätten är det sistnämnda kriteriet inte uppfyllt när talan om ogiltigförklaring väckts av en juridisk person och avser ett beslut som är ställt till en annan person och i vilket den senare vägras tillgång till handlingar. Vid ett sådant förhållande kan sökanden — i det aktuella fallet moderbolaget till det företag som det ifrågasatta beslutet var ställt till — inte anses ha ett berättigat intresse av att begära att ett sådant beslut ogiltigförklaras, eftersom detta beslut inte kränker sökandens rättigheter. Förstainstansrätten konstaterade att sökanden inte själv hade framställt en begäran om tillgång till handlingar och att möjligheten att framställa en sådan begäran inte påverkades av beslutet (beslut av den 30 april 2001 i mål T-41/00, British American Tobacco International (Holdings) mot kommissionen, REG 2001, s. II-1301).

3. Talerätt

I artikel 230 fjärde stycket EG föreskrivs att "[v]arje fysisk eller juridisk person får ... väcka talan mot ett beslut som är riktat till honom eller mot ett beslut som, även om det utfärdats i form av den förordning eller ett beslut riktat till en annan person, *direkt och personligen berör honom*".

Under år 2001 avvisade förstainstansrätten vid ett flertal tillfällen talan om ogiltigförklaring av beslut som antingen inte var ställda till sökandena eller var normativa rättsakter, på grund av att talerätt saknades. I vissa mål har talan avvisats genom dom (förstainstansrättens dom av den 7 februari 2001 i de förenade målen T-38/99—T-50/99, Sociedade Agrícola dos Arinhos m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. II-585, av den 21 mars 2001 i mål T-69/96, Hamburger Hafen- und Lagerhaus m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. II-1037, av den 27 juni 2001 i mål T-166/99, Andres de Dios m.fl. mot rådet, REG 2001, s. II-1857, och av den 12 juli 2001 i de förenade målen T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 och T-225/99, Comafrika och Dole Fresh Fruit Europe mot kommissionen, REG 2001, s. II-1975), och i övriga genom beslut.

a) *Direkt intresse*

Det villkor som innebär att en enskild måste vara direkt berörd av en påtalad gemenskapsåtgärd förutsätter att den sistnämnda har direkt inverkan på den enskildes rättsliga ställning och att den inte lämnar dem, till vilka åtgärden riktar sig och som skall genomföra den, något utrymme för skönsmässig bedömning, eftersom åtgärden har en rent automatisk karaktär och endast följer av gemenskapslagstiftningen utan att några mellanliggande regler skall tillämpas. Detta villkor är även uppfyllt när mottagarnas möjlighet att inte följa gemenskapsrättsakten är rent teoretisk, och det inte råder något tvivel om att de har för avsikt att agera i överensstämmelse med rättsakten.

Bristen på direkt inverkan på en ekonomisk aktörs rättsliga ställning konstaterades i beslut av den 25 april 2001 i mål T-244/00, Coillte Teoranta mot kommissionen (REG 2001, s. II-1275). Enligt förstainstansrätten är en sådan aktör inte direkt berörd av kommissionens beslut, riktat till medlemsstaterna, att från gemenskapsfinansiering undanta en rad utgifter vid utbetalningsställen i medlemsstaterna vilka enligt uppgift skall finansieras genom Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ), inklusive de utgifter som avsåg stöd som betalats ut till den ovannämnde aktören, eftersom gemenskapsreglerna inte hade iakttagits. Detta beslut avsåg endast de ekonomiska förbindelserna mellan EUGFJ och medlemsstaterna och

innehöll inte någon bestämmelse som gör att de nationella organen i fråga skall återkräva de belopp som anges från stödmottagarna. Ett korrekt genomförande innebär endast att den berörda medlemsstaten till EUGFJ återbetalar de belopp som motsvarar de utgifter som undantagits från gemenskapsfinansiering. Under dessa omständigheter är återbetalningen av det gemenskapsstöd som utbetalats till denne aktör avseende de berörda räkenskapsåren inte en direkt följd av det ovannämnda beslutet utan av den handling som de behöriga myndigheterna vidtagit i detta syfte med stöd av sin nationella lagstiftning för att uppfylla de skyldigheter som följer av gemenslagslagstiftningen på området. I detta avseende kan det inte uteslutas att särskilda omständigheter kan leda till att de berörda nationella myndigheterna avstår från att kräva återbetalning av det beviljade stödet från stödmottagaren och själva bär kostnaden för de belopp som skall återbetalas till EUGFJ och som de felaktigt ansett sig tillåtna att utbetala.

Avseende området för statligt stöd har förstainstansrätten däremot fastställt att ett företag som tagit emot en investeringspremie var direkt berört av kommissionens beslut som riktades till en medlemsstat. Enligt beslutet var en bestämmelse i denna medlemsstats årliga skattelag inte förenlig med den gemensamma marknaden. Bestämmelsen gällde förlängning av den tidsperiod under vilken investeringsprojekt skulle ha genomförts för att få del av den nämnda premien. Förstainstansrättens dom, såvitt den avsåg skyldigheten att upphäva ovannämnda bestämmelse som angavs i detta beslut, fick oundvikligen till resultat att de nationella myndigheterna tvingades att återkräva premiebeloppet från det berörda företaget (förstainstansrättens dom av den 22 november 2001 i det ovannämnda målet *Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie* mot kommissionen).

b) Personligt intresse

Det är alltså sedan domstolens dom av den 15 juli 1963 i mål 25/62, *Plaumann* mot kommissionen (REG 1963, s. 197; svensk specialutgåva, volym 1, s. 181), fastslaget att andra personer än dem som ett beslut är riktat till kan göra anspråk på att vara personligen berörda, i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG, endast om beslutet angår dem i deras rättsliga ställning på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för dem eller på grund av en faktisk situation som särskiljer dem i förhållande till alla andra personer och försätter dem i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till. Iakttagandet av detta villkor har varit föremål för en

särskild bedömning i ett flertal avgöranden, varav endast ett fåtal tilldrar sig uppmärksamhet.⁴

Portugisiska uppfödare av tjurfäktningstjurar hade begärt att en bestämmelse i ett av kommissionens beslut skulle ogiltigförklaras. Bestämmelsen riktade sig till medlemsstaterna och enligt denna var det förbjudet att sända tjurfäktningstjurar från Portugal som skulle användas i kultur- eller sportevenemang i Spanien och Frankrike.⁵ Eftersom sökandena inte hade förmått visa att de berördes personligen av den omtvistade rättsakten, avvisades talan genom dom av den 7 februari 2001 i det ovannämnda målet *Sociedade Agrícola dos Arinhos m.fl. mot kommissionen*. Förstainstansrätten ansåg härvidlag att den omständigheten att de tjurar som exportörerna födde upp skulle användas för kamp vid kultur- eller sportevenemang, att export och transport av dessa djur omfattades av särskilda regler som säkerställde en sträng kontroll av samtliga djur som exporteras och att exportörerna fanns registrerade i stamböcker över tjurfäktningstjurar inte utgjorde en situation som särskilde sökandena, vad gäller den ifrågasatta rättsakten, i förhållande till alla andra uppfödare eller exportörer av nötkreatur som påverkades av det förbud mot att sända nötkreatur som infördes genom detta beslut. Förstainstansrätten konstaterade även att det omtvistade beslutet bara berörde sökandena i deras objektiva egenskap av exportörer av nötkreatur, på samma sätt som det berörde alla andra näringsidkare som utövar samma verksamhet i den berörda medlemsstaten. Att en person på ett eller annat sätt deltar i det förfarande som leder till antagande av en gemenskapsrättsakt utmärker denna person med avseende på rättsakten i fråga enbart när denna person genom den tillämpliga gemenskapsregleringen ges visst processrättsligt skydd. Detta var emellertid

⁴ Avseende bedömning av personligt intresse, se även förstainstansrättens beslut av den 24 januari 2001 i de förenade målen T-112/00 och T-122/00, *Iberotam m.fl. mot kommissionen* (REG 2001, s. II-97), av den 30 januari 2001 i mål T-49/00, *Iposea mot kommissionen* (REG 2001, s. II-163), och i mål T-215/00, *La Conquete mot kommissionen* (REG 2001, s. II-181) (överklagat till domstolen under målnummer C-151/01 P), och av den 11 september 2001 i mål T-270/99, *Tessa och Tessas mot rådet* (REG 2001, s. II-0000) (överklagat till domstolen under målnummer C-461/01 P), liksom domen i det ovannämnda målet *Martinez m.fl. mot parlamentet*, dom av den 12 juli 2001 i det ovannämnda målet *Comafrika och Dole Fresh Fruit Europe mot kommissionen*, av den 19 september 2001 i mål T-58/99, *Mukand m.fl. mot rådet* (REG 2001, s. II-0000), och av den 6 december 2001 i mål T-43/98, *Emesa Sugar mot rådet* (REG 2001, s. II-0000).

⁵ Kommissionens beslut 98/653/EG av den 18 november 1998 om nödåtgärder som krävs med hänsyn till förekomsten av bovin spongiform encefalopati (BSE) i Portugal (EGT L 311, s. 23).

inte fallet avseende bestämmelserna i direktiven 89/662 och 90/425 om veterinära och avelstekniska kontroller i handeln inom gemenskapen.⁶

Genom beslut av den 19 september 2001 i de förenade målen T-54/00 och T-73/00, Federación de Cofradías de Pescadores de Guipúzcoa m.fl. mot rådet (REG 2001, s. II-0000), avvisade förstainstansrätten talan som väckts av redare i Spanien om ogiltigförklaring av den nionde rubriken i bilaga I D till förordning nr 2742/1999.⁷ Genom denna hade, inom ramen för utbyte av fiskemöjligheter mellan Republiken Frankrike och Republiken Portugal, för år 2000 godkänts att av den kvot på 5 220 ton ansjovis i ICES-områdena IX och X samt i CECAF-område 34.1.1 som tilldelats Republiken Portugal, kunde 3000 ton utfiskas i vatten i ICES-området VIII, som står under Republiken Frankrikes suveränitet eller jurisdiktion.⁸ Sökandena påverkades inte av den omtvistade bestämmelsen, som har allmän räckvidd, på grund av vissa utmärkande egenskaper som de hade eller på grund av omständigheter som särskilde dem från alla andra personer i förhållande till denna bestämmelse. Rådet hade, vid tidpunkten för antagandet av bestämmelsen, i synnerhet inte någon skyldighet att beakta sökandenas särskilda situation.

Trots att talan om ogiltigförklaring avvisades, angav förstainstansrätten att den omtvistade rättsakten kunde angripas av de berörda, i den mån de anser sig ha orsakats skada direkt till följd av den, inom ramen för ett förfarande avseende utomobligatoriskt skadeståndsansvar enligt artikel 235 EG och artikel 288 EG. Förstainstansrätten kom till slutsatsen att den allmänna gemenskapsrättsliga principen om att varje person vars rättigheter och friheter har åsidosatts har rätt till en effektiv möjlighet att väcka talan, som har inspirerats av artikel 13

⁶ Rådets direktiv 90/425/EEG av den 26 juni 1990 om veterinära och avelstekniska kontroller i handeln med vissa levande djur och varor inom gemenskapen med sikte på att förverkliga den inre marknaden (EGT L 224, s. 29; svensk specialutgåva, område 3, volym 33, s. 146) och rådets direktiv 89/662/EEG av den 11 december 1989 om veterinära kontroller vid handeln inom gemenskapen i syfte att fullborda den inre marknaden (EGT L 395, s. 13; svensk specialutgåva, område 3, volym 31, s. 216).

⁷ Rådets förordning (EG) nr 2742/1999 av den 17 december 1999 om fastställande för år 2000 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs samt om ändring av förordning (EG) nr 66/98 (EGT L 341, s. 1).

⁸ ICES-området är det statistikområde som identifierats och definierats av Internationella rådet för havsforskning. CECAF avser förkortningen för Fiskerikommittén för östra Centralatlanten.

i Europakonventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR) av den 4 november 1950, hade respekterats i detta fall.

I det mål som avgjordes genom dom av den 27 juni 2001 i det ovannämnda målet *Andres de Dios m. fl. mot rådet*, erinrade förstainstansrätten om att termen "beslut" som används i artikel 230 fjärde stycket EG har den tekniska betydelse som följer av artikel 249 EG. Rådets beslut 1999/307/EG av den 1 maj 1999 om fastställande av närmare föreskrifter för Schengensekretariatets införlivande med rådets generalsekretariat (EGT L 119, s. 49) utgör trots benämningen beslut en normativ rättsakt, eftersom det är tillämpligt på objektivet bestämda situationer och medför rättsverkningar för en allmänt och abstrakt angiven personkrets. Efter att därefter ha bedömt sökandenas ställning med avseende på frågan om ogiltigförklaring av rättsakten, som inte riktades till sökandena, fann förstainstansrätten att dessa inte var personligen berörda av denna rättsakt. Till svar på sökandenas argument att deras förmåga att kunna särskiljas följde av att rådet underlåtit att inrätta ett rekryteringsförfarande som överensstämde med relevanta bestämmelser i Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna och i vilket de hade kunnat delta, angav förstainstansrätten att argumentet att institutionen hade berövat sökandena processuella rättigheter saknade betydelse vid bedömningen av om talan mot en normativ rättsakt kan upptas till sakprövning, såvida det inte fastställts att institutionens val utgjorde ett åsidosättande av handläggningsregler. Sådan bevisning hade emellertid inte framlagts i det förevarande målet. Förstainstansrätten angav även att för att förekomsten av en sluten krets av enskilda skall vara relevant, som en omständighet som kan särskilja dessa med avseende på en normativ rättsakt, krävs det att den gemenskapsinstitution från vilken den ifrågasatta rättsakten härrör vid antagandet av denna var skyldig att beakta dessa enskildas särskilda situation. Eftersom det inte fanns någon omständighet som talade för att sökandena kunde anses vara personligen berörda, avvisades talan.

På området för statligt stöd, framgår det av dom av den 21 mars 2001 i det ovannämnda målet *Hamburger Hafen- und Lagerhaus m.fl. mot kommissionen* att som berörda i den mening som avses i artikel 88.2 EG anses konkurrenter till stödmottagaren. När sökandeföretaget inte stod i ett direkt konkurrensförhållande till stödmottagaren, ansågs det förstnämnda inte vara berörd part, och dess talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut att godkänna statligt stöd utan att inleda det formella undersökningsförfarande som föreskrivs i den nämnda bestämmelsen avvisades.

Förstainstansrätten har däremot prövat en talan om ogiltigförklaring, som väckts av en av stödmottagarna i det allmänna stödprogrammet i fråga, av ett beslut av kommissionen att förklara en bestämmelse i en skattelag oförenlig med den gemensamma marknaden och att de företag som tagit emot det beviljade stödet, med tillämpning av denna bestämmelse, skulle återbetala detta. I dom av den 22 november 2001 i det ovannämnda målet *Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie* mot kommissionen ansågs sökanden vara personligen berörd av det ifrågasatta beslutet. Förstainstansrätten angav att ett flertal omständigheter, av vilka det framgick att särskild hänsyn hade tagits till sökandebolagets investeringsprojekt, hade försatt sökandebolaget i en faktisk situation som särskilde det i förhållande till alla andra aktörer.

Förstainstansrätten har för övrigt i ett flertal mål erinrat om vilka förhållanden som kan ge en branschorganisation talerätt i den mening som avses i artikel 230 EG (beslut i de ovannämnda målen *Iberotam* m.fl. mot kommissionen och *Federación de Cofradías de Pescadores de Guipúzcoa* m.fl. mot rådet, och dom i det ovannämnda målet *Hamburger Hafen- und Lagerhaus* m.fl. mot kommissionen). Ingen av sökandeorganisationerna har ansetts kunna godtagbart ersätta en eller flera av sina medlemmar (i enlighet med resonemanget i förstainstansrättens dom av den 6 juli 1995 i de förenade målen T-447/93, T-448/93 och T-449/93, *AITEC* m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-1971) eller kunna vara förhandlare i den mening som avses i domstolens dom av den 2 februari 1988 i de förenade målen 67/85, 68/85 och 70/85, *Van der Kooy* m.fl. mot kommissionen (REG 1988, s. 219; svensk specialutgåva, volym 9, s. 305), och av den 24 mars 1993 i mål C-313/90 *CIRFS* m.fl. mot kommissionen (REG 1993, s. I-1125; svensk specialutgåva, volym 14, s. 83).

4. Tidsfrist för väckande av talan

I beslut av den 14 februari 2001 i mål T-3/00, *Pitsiorlas* mot rådet och ECB (REG 2001, s. II-717) (överklagat till domstolen under målnummer C-193/01 P), erinrade förstainstansrätten om att ett ursäktligt misstag under vissa exceptionella omständigheter kan få till följd att sökanden inte anses ha försuttit fristen. Förstainstansrätten angav att detta är fallet bland annat när den berörda institutionen har uppträtt på ett sätt som i sig eller i avgörande utsträckning har varit ägnat att skapa en ursäktlig villfarelse hos en enskild i god tro, som visat den aktsamhet som kan förväntas av en normalt vaksam aktör. I det aktuella målet ansågs emellertid inte de omständigheter som hade anförts av sökanden utgöra exceptionella omständigheter som skulle kunna

utgöra ett ursäktligt misstag, varför talan om ogiltigförklaring avvisades i den del den avsåg rådets beslut.

B. Rättsaktens lagenlighet

1. Konkurrensregler för företag

Förstainstansrättens *rättspraxis avseende konkurrensregler för företag* har berikats med domar rörande tillämpningen av bestämmelserna i EG- och EKSG-fördragen.

De lärdomar som kan dras av förstainstansrättens rättspraxis från år 2001 rör många olika frågor, bland annat tillämpningsområdet för gemenskapens konkurrensregler, samverkan som är förbjuden enligt artiklarna 81 EG och 65 KS, missbruk av dominerande ställning som är förbjudet enligt artikel 82 EG, iakttagande av rätten till försvar, undersökning av klagomål avseende överträdelse av konkurrensreglerna samt fastställandet av tillämpliga sanktioner.

a) Tillämpningsområdet för gemenskapens konkurrensregler

a.1) Det materiella tillämpningsområdet

Omfattas yrkesetiska regler som reglerar utövandet av fria yrken av det materiella tillämpningsområdet för artikel 81 EG? Det var i sak denna fråga som förstainstansrätten tog ställning till i dom av den 28 mars 2001 i mål T-144/99, Institut des mandataires agréés mot kommissionen (REG 2001, s. II-1087). Förstainstansrätten fann att endast det faktum att bestämmelser som reglerar utövandet av ett fritt yrke av behöriga organ har kvalificerats som "yrkesetiska regler" inte kan göra att dessa av princip faller utanför tillämpningsområdet för artikel 81.1 EG. Genom domen godtog förstainstansrätten kommissionens ställningstagande i det beslut som utgjorde bakgrund till talan.⁹ Härav följer att en bedömning av varje enskilt fall är nödvändig för att avgöra huruvida sådana bestämmelser är giltiga i förhållande till fördraget, bland annat genom att beakta vilken inverkan de får på

⁹ Kommissionens beslut 1999/267/EG av den 7 april 1999 om tillämpning av artikel [81] i EG-fördraget (ärende IV/36147 — Uppförandekodex för sammanslutningen av auktoriserade, inför Europeiska patentverket behöriga ombud) (EGT L 106, s. 14).

handlingsfriheten för medlemmarna inom denna yrkesgrupp, på organisationen av detta yrke samt på mottagaren av tjänsterna i fråga.

Detta tillvägagångssätt medförde i det aktuella fallet verkliga konsekvenser, eftersom förstainstansrätten på en punkt bekräftade kommissionens slutsats att ett rent förbud mot jämförande reklam i frågan om ombud i en uppförandekodex är konkurrenshämmande, i den mån detta förbud begränsar möjligheterna för de mest effektiva ombuden att utveckla sina tjänster. Följden härav blir bland annat att varje auktoriserat ombuds kundkrets binds till en viss nationell marknad.

a.2) Skälighetsregel (rule of reason)

I en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 3 mars 1999,¹⁰ hävdade sökandebolagen (Métropole télévision (M6), France Télécom, Suez-Lyonnaise des eaux och Télévision française 1 SA (TF1)) att tillämpningen av en skälighetsregel skulle ha lett kommissionen till slutsatsen att artikel 81.1 EG inte kunde tillämpas med avseende på en klausul om ensamrätt och en klausul om tematiska kanaler som avtalats när bolaget Télévision par satellite (TPS) bildades, så att dessa två klausuler inte borde ha bedömts enligt artikel 81.3 EG — och än mindre undantas — på det sätt som kommissionen dock gjort.

Enligt förstainstansrätten (dom av den 18 september 2001 i det ovannämnda målet M6 m.fl. mot kommissionen) kan en skälighetsregel inte godtas inom ramen för tillämpningen av artikel 81.1 EG. Förstainstansrätten fann att en tolkning av artikel 81.1 EG som medför att det — i enlighet med en skälighetsregel — skall göras en avvägning mellan ett avtals konkurrensbefrämjande respektive konkurrensbegränsande konsekvenser, för att avgöra huruvida detta avtal faller under förbudet i artikel 81.1 EG, är svårförenlig med den normativa strukturen i artikel 81 EG. I denna artikel föreskrivs uttryckligen i punkt 3 att konkurrensbegränsande avtal kan undantas om dessa uppfyller vissa villkor, i synnerhet att de skall vara nödvändiga för att uppnå vissa mål och att de inte skall ge företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga. En avvägning mellan ett avtals konkurrensbefrämjande respektive konkurrensbegränsande konsekvenser får enbart göras inom de klara gränserna för den sistnämnda

¹⁰ Kommissionens beslut 1999/242/EG av den 3 mars 1999 om ett förfarande enligt artikel [81] i EG-fördraget (IV/36.237 — TPS) (EGT L 90, s. 6).

bestämmelsen. Artikel 81.3 EG skulle annars förlora en stor del av sin ändamålsenliga verkan.

Förstainstansrätten hänvisade till att domstolen och förstainstansrätten i vissa domar har uttryckt sig till förmån för en mer flexibel tolkning av förbudet i artikel 81.1 EG. Förstainstansrätten fann att dessa domar emellertid inte skall tolkas på så sätt att de bekräftar att det finns en skälighetsregel. De utgör snarare en del av en allmän tendens i rättspraxis att inte på ett teoretiskt och vagt sätt anse att alla avtal som begränsar handlingsfriheten för en eller flera av parterna omfattas av förbudet i artikel 81.1 EG. För att avgöra om denna bestämmelse är tillämplig på ett avtal skall en bedömning ske mot bakgrund av det konkreta sammanhang i vilket det har sin verkan, och särskilt det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket de berörda företagen är verksamma, de varor och/eller tjänster som avses i detta avtal samt strukturen och de faktiska villkoren på marknaden.

a.3 Accessoriska begränsningar

I samma dom i målet M6 m.fl. mot kommissionen förklarade förstainstansrätten begreppet accessorisk begränsning i gemenskapens konkurrensrätt och de konsekvenser denna beteckning får. I sak hävdade sökandena att kommissionen borde ha betecknat klausulen om ensamrätt och klausulen om tematiska kanaler (som gjorts till föremål för undantag i enlighet med artikel 81.3 EG) som accessoriska begränsningar när TPS bildades (i förhållande till vilken kommissionen hade ansett att det inte fanns anledning att ingripa med stöd av artikel 81.1 EG).

Förstainstansrätten fann att begreppet accessorisk begränsning i gemenskapens konkurrensrätt omfattar alla begränsningar som har direkt samband med och är nödvändiga för att genomföra en huvudtransaktion.

Med begränsning som har direkt samband med genomförandet av en huvudtransaktion avses enligt denna dom alla begränsningar som har betydelse för att genomföra denna transaktion och som har ett uppenbart samband med denna. Vad avser villkoret att en begränsning skall vara nödvändig måste två prövningar göras. Dessa består i att det för det första skall prövas om begränsningen objektivt sett är nödvändig för att genomföra huvudtransaktionen och för det andra om begränsningen går utöver vad som är nödvändigt. Prövningen om begränsningen objektivt sett är nödvändig för att genomföra huvudtransaktionen kan enbart bli relativt teoretisk. Om det visar sig svårt eller rent av omöjligt att genomföra huvudtransaktionen utan

begränsningen, skall denna anses objektivt nödvändig för huvudtransaktionens genomförande. Om begränsningens giltighetstid eller materiella och geografiska tillämpningsområde överskrider vad som är nödvändigt för att genomföra transaktionen, skall begränsningen dock bli föremål för en särskild bedömning enligt artikel 81.3 EG.

Avseende följderna anser förstainstansrätten att bedömningen av om en på detta sätt betecknad begränsning är förenlig med konkurrensreglerna skall göras i samband med att huvudtransaktionen bedöms. Om huvudtransaktionen i sig inte omfattas av det förbud som föreskrivs i artikel 81.1 EG, gäller detsamma för de begränsningar som har direkt samband med och är nödvändiga för denna transaktion. Om huvudtransaktionen däremot utgör en begränsning enligt denna bestämmelse, men omfattas av ett undantag enligt artikel 81.3 EG omfattar detta undantag även de nämnda accessoriska begränsningarna. I det aktuella målet fann förstainstansrätten att kommissionen inte hade gjort en uppenbart oriktig bedömning genom att inte beteckna de ovannämnda klausulerna som accessoriska begränsningar till bildandet av TPS, och därmed gjort en särskild bedömning av om de var förenliga med konkurrensreglerna.

b) Förbjuden samverkan

b.1) Samverkan som är förbjuden enligt artikel 81.1 EG

I flera mål har förstainstansrätten haft tillfälle att kontrollera lagenligheten i kommissionens beslut i vilka det har fastställts att det skett överträdelse av artikel 81.1 EG. I dom av den 12 juli 2001 i de förenade målen T-202/98, T-204/98 och T-207/98, Tate & Lyle m.fl. mot kommissionen (REG 2001, s. II-2035) (överklagad till domstolen under målnummer C-359/01 P), fann förstainstansrätten att kommissionen hade tillämpat villkoren för att förbjuda en samverkan på ett korrekt sätt i sitt beslut av den 14 oktober 1998.¹¹ Förstainstansrätten ogillade därför talan på denna punkt.

¹¹ Kommissionens beslut 1999/210/EG av den 14 oktober 1998 om ett förfarande enligt artikel [81] i EG-fördraget (ärende nr IV/F-3/33.708 — British Sugar plc, ärende nr IV/F-3/33.709 — Tate & Lyle plc, ärende nr IV/F-3/33.710 — Napier Brown & Company Ltd, ärende nr IV/F-3/33.711 — James Budgett Sugars Ltd) (EGT L 76, 1999, s. 1).

Problematiken med konkurrensbegränsningar som orsakas av den sammanlagda verkan av likartade vertikala avtal har behandlats djupgående i dom av den 5 juli 2001 i mål T-25/99, Roberts mot kommissionen (REG 2001, s II-1881).

I det aktuella målet hade de personer som drev en pub belägen i Förenade kungariket i ett klagomål i enlighet med artikel 3.2 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, Första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar [81] och [82] (EGT 13, 1962, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8), gjort gällande att hyresavtalet med det regionala bryggeriet Greene King, enligt vilket de som hyrestagare omfattades av en förpliktelse att köpa öl från detsamma, stred mot artikel 81.1 EG. Kommissionen hade avslagit sökandenas klagomål med hänvisning till att den typ av avtal som Greene King använt inte omfattades av denna bestämmelse. Sökandenas talan inför förstainstansrätten avsåg ogiltigförklaring av detta beslut.

Efter att i detalj ha granskat huruvida den relevanta marknaden hade avgränsats korrekt i det omtvistade beslutet, nämligen marknaden för försäljning av öl till serveringsställen med utskänkningstillstånd — densamma som i domstolens beskrivning i dom av den 28 februari 1991 i mål C-234/89, Delimitis (REG 1991, s. I-935; svensk specialutgåva, volym 11, s. 65), bedömde förstainstansrätten huruvida det varit riktigt av kommissionen att fastslå att Greene Kings nät av avtal, som medförde en inköpsförpliktelse för Greene Kings hyrestagare, inte i väsentlig mån bidrog till en avskärmning av marknaden, vilket medförde att dessa avtal inte omfattades av förbudet i artikel 81.1 EG. Förstainstansrätten godtog denna slutsats.

Förstainstansrätten erinrade för det första om att, för att bedöma huruvida ett standardavtal om inköp av öl bidrar till den sammanlagda verkan att avskärma marknaden som alla sådana standardavtal tillsammans har, skall, i enlighet med domstolens rättspraxis, avtalsparternas ställning på marknaden beaktas. Avtalens betydelse beror även på deras löptid. Om löptiden är orimligt lång i förhållande till den genomsnittliga löptiden för de avtal som i allmänhet träffas på marknaden i fråga, omfattas det enskilda avtalet av förbudet i artikel 81.1 EG. Ett bryggeri som har en relativt liten marknadsandel men som binder sina försäljningsställen under många år, kan bidra till en marknadsavskärmning i lika väsentlig mån som ett bryggeri som har en relativt stark ställning på marknaden, men som regelmässigt släpper sina försäljningsställen fria med kortare intervaller. I det aktuella målet ansågs varken bryggeriets marknadsandel eller löptiden för dess avtal om inköp av öl i väsentlig mån bidra till avskärmning av marknaden.

Förstainstansrätten granskade därefter om en bryggerigrossists, i det aktuella fallet Greene King, avtalsnät, som i sig inte i väsentlig mån bidrar till avskärmningen av marknaden, kan kopplas samman med leverantörsbryggeriernas avtalsnät, vilka i väsentlig mån bidrar till avskärmningen av marknaden, och därmed kan omfattas av förbudet i artikel 81.1 EG. Detta förutsätter att två villkor är uppfyllda. För det första skall det utredas huruvida de avtal om inköp av öl som slutits mellan grossistbryggeriet och leverantörsbryggerierna, kallade avtal "uppströms", kan anses vara en del av leverantörsbryggeriernas avtalsnät. Detta villkor är uppfyllt om avtalen uppströms innehåller en bestämmelse som kan bedömas innebära en inköpsförpliktelse (ett åtagande att köpa viss minimikvantitet, beträffande lagerhållning eller att inte konkurrera). För att inte bara avtalen "uppströms" utan också avtalen mellan grossistbryggeriet och de serveringsställen det knutit till sig, det vill säga avtalen "nedströms", skall sammankopplas med leverantörsbryggeriernas avtalsnät är det för det andra också nödvändigt att avtalen mellan leverantörsbryggerierna och grossistbryggeriet medför begränsningar som gör det omöjligt eller mycket svårt för övriga bryggerier att få tillgång till grossistbryggeriets avtalsnät "nedströms". Om de begränsande verkningarna av avtalen "uppströms" är svaga har andra bryggerier möjlighet att träffa avtal med grossistbryggeriet och på så sätt få tillgång till det bryggeriets avtalsnät "nedströms". Dessa har därmed möjlighet att sälja öl till alla serveringsställen i detta avtalsnät, utan att behöva sluta avtal med vart och ett av dem. Förekomsten av ett avtalsnät "nedströms" utgör således en faktor som kan underlätta för andra bryggerier att komma ut på marknaden. I slutet av sin undersökning fann förstainstansrätten att kommissionen inte hade begått något uppenbart fel i bedömningen då den i det omtvistade beslutet fastslagit att Greene Kings avtalsnät "nedströms" inte skulle kopplas samman med de avtalsnät som tillhörde de leverantörsbryggerier som slutit avtal med Greene King om tillhandahållande av öl.

b.2) Samverkan som är förbjuden enligt artikel 65 KS

Wirtschaftsvereinigung Stahl, branschorganisation för den tyska stålindustrin, och sexton av dess medlemmar hade anmält en överenskommelse om informationsutbyte till kommissionen. Genom beslut av den 26 november 1997¹² hade denna överenskommelse förklarats stå i strid med artikel 65.1 KS. Detta beslut ogiltigförklarades (dom av den 5 april 2001 i mål T-16/98, Wirtschaftsvereinigung Stahl m.fl. mot kommissionen (REG 2001, s. II-1217). Förstainstansrätten angav att kommissionen i sin bedömning felaktigt hade beaktat uppgifter som inte hade anmälts till den. Förstainstansrätten erinrade härvid om att överenskommelser om informationsutbyte i allmänhet inte är förbjudna med automatik enligt artikel 65 KS utan endast om de är av viss karaktär, särskilt om utbytet avser färskas uppgifter som är exakta och av känslig natur och utbytet är regelbundet återkommande. Den omständigheten att kommissionen grundade sin bedömning av överenskommelsen på den kombinerade inverkan av utväxlingen av de tre frågeformulären EKSG 2-71, 2-73 och 2-74 — medan det i den anmälda överenskommelsen inte planerades någon utväxling av frågeformulär EKSG 2-73, vilken just gav de mest detaljerade och exakta uppgifterna och således avslöjade de olika tillverkarnas strategier — kullkastade kommissionens bedömning helt och hållet. Om kommissionen hade beaktat det verkliga omfånget av den anmälda överenskommelsen, är det inte uteslutet att dess bedömning hade blivit en annan och att den hade ansett att överenskommelsen inte stred mot artikel 65.1 KS.

I beslut av den 21 januari 1998¹³ konstaterade kommissionen att flera företag hade kommit överens om att från och med samma dag använda identiska referensvärden i en beräkningsmetod för legeringspåslag (vilket var ett påslag på priset som räknades fram i förhållande till priset för de legeringsmetaller som används av tillverkarna av rostfritt stål (nickel, krom och molybden) och som lades på grundpriset för det rostfria stålet) i syfte att få till stånd en höjning av priset på rostfritt stål. Kommissionen tillgrip en sanktion mot företagen av denna anledning.

¹² Kommissionens beslut 98/4/EKSG av den 26 november 1997 om ett tillämpningsförfarande i enlighet med artikel 65 i ESKG-fördraget (ärende IV/36.069 Wirtschaftsvereinigung Stahl) (EGT L 1, 1998, s. 10).

¹³ Kommissionens beslut 98/247/EKSG av den 21 januari 1998 om ett förfarande för tillämpning av artikel 65 i ESKG-fördraget (ärende nr IV/35.814 — Legeringspåslag) (EGT L 100, s. 55).

I dom av den 13 december 2001 i de förenade målen T-45/98 och T-47/98, Krupp Thyssen Stainless och Acciai speciali Terni mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), bekräftade förstainstansrätten det omtvistade beslutet i den mån de båda sökandena anklagades för att ha gjort sig skyldiga till en överträdelse genom att ha samverkat i syfte att samordnat införa och tillämpa identiska referensvärden för legeringsmetallerna i metoden för beräkning av legeringspåslaget. Vid sin bedömning erinrade förstainstansrätten om att kommissionen inte är tvungen att visa att resultatet har begränsat konkurrensen för att kunna fastställa att det har skett en överträdelse av artikel 65.1 KS, om den har styrkt att ett avtal eller ett samordnat förfarande har förekommit i syfte att begränsa konkurrensen, och detta oberoende av om överenskommelsen enbart avsåg en komponent i slutpriset på platta produkter i rostfritt stål.

c) Undantag från förbud

Giltighetstiden för ett undantag skall vara tillräckligt lång för att de som erhållit undantaget skall kunna förverkliga de fördelar som motiverar undantaget i fråga. På grund av att sökandena ansåg att giltighetstiden för det individuella undantag som beviljats dem var för kort, ifrågasatte de lagligheten av de beslut som riktats till dem (dom av den 28 mars 2001 i det ovannämnda målet Institut des mandataires agréés mot kommissionen, och av den 18 september 2001 i det ovannämnda målet M6 m.fl. mot kommissionen). Talan bifölls dock inte i detta avseende i något av målen.

I sin bedömning i målet M6 m. fl. mot kommissionen konstaterade förstainstansrätten att sökandena inte hade anfört sådana omständigheter att de visat att kommissionen hade begått något uppenbart fel då den bestämde undantagets längd i enlighet med artikel 81.3 EG. Förstainstansrätten betonade samtidigt att dess prövning i samband med komplicerade ekonomiska bedömningar måste begränsas till en undersökning av om de faktiska omständigheterna och de rättsliga slutsatser som kommissionen hade dragit av dessa är riktiga.

d) *Missbruk av dominerande ställning*

I dom av den 22 november 2001 i mål T-139/98, AAMS mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), fastställde förstainstansrätten kommissionens beslut,¹⁴ i vilket denna angav att Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato, ett organ som ingick i den statliga italienska finansförvaltningen och som bland annat bedrev verksamhet med tillverkning, import och export av samt partihandel med tobaksvaror, med utnyttjande av sin dominerande ställning på den italienska marknaden för partihandel med cigaretter hade verkställt förfaranden som utgjorde missbruk i syfte att skydda sin position på den italienska cigarettmarknaden i strid med artikel 82 EG.

e) *Rätten till försvar*

Bolaget Mannesmannröhren-Werke väckte talan vid förstainstansrätten och yrkade att kommissionens beslut skulle ogiltigförklaras. Beslutet hade fattats med stöd av artikel 11.5 i förordning nr 17 och enligt detta ålades bolaget att vid vite besvara vissa frågor inom en föreskriven tidsfrist. Sökanden hävdade att kommissionens beslut åsidosatte sökandens rätt till försvar.

I dom av den 20 februari 2001 i mål T-112/98, Mannesmannröhren-Werke mot kommissionen (REG 2001, s. II-729), biföll förstainstansrätten delvis sökandens talan i enlighet med domstolens resonemang i målet Orkem.¹⁵ Förstainstansrätten bekräftade genom denna dom att det i gemenskapsförfarandena på konkurrensområdet inte finns en absolut rätt att tåga. Förstainstansrätten angav däremot att ett företag, mot vilket ett beslut om begäran om upplysningar riktats, har rätt att vägra att tillhandahålla svar genom vilka företaget skulle komma att erkänna förekomsten av en överträdelse. I det aktuella målet ogiltigförklarade förstainstansrätten delvis kommissionens beslut i vad detta avsåg frågor där bolaget anmodades att redogöra för syftet med vissa möten och för under mötena fattade beslut.

Sökanden hade hävdat att den till vilken ett beslut om begäran om upplysningar riktas har rätt att enligt artikel 6.1 och 6.2 i den europeiska konventionen om

¹⁴ Kommissionens beslut av den 17 juni 1998 om ett förfarande enligt artikel [82] i EG-fördraget (IV/36.010-F3 — Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato) (EGT L 252, s. 47).

¹⁵ Domstolens dom av den 18 oktober 1989 i mål 374/87 (Orkem mot kommissionen, REG 1989, s. 3283; svensk specialutgåva, volym 10, s. 217).

de mänskliga rättigheterna vägra att svara på frågor, även om de bara är av rent faktiskt slag, och vägra att överlämna handlingar till kommissionen. Beträffande detta argument betonade förstainstansrätten att sökanden inte kunde åberopa konventionen direkt vid gemenskapsdomstolen.

Förstainstansrätten angav emellertid att den grundläggande principen att envar har rätt till försvar och till en opartisk rättegång erkänns i gemenskapsrätten. Dessa principer *erbjuder inom det specifika konkurrensrättsområdet, som var i fråga i detta mål, ett skydd som motsvarar det skydd som säkerställs genom artikel 6 i konventionen*. Det är med tillämpning av dessa principer som domstolen och förstainstansrätten i fast rättspraxis erkänt att mottagare av kommissionens begäran enligt artikel 11.5 i förordning nr 17 har rätt att endast svara på frågor av rent faktiskt slag och att endast överlämna redan existerande dokument och handlingar. Denna rättighet föreligger för övrigt redan under inledningsskedet av kommissionens undersökning. Förstainstansrätten tillade att det faktum att någon är skyldig att svara på kommissionens frågor av rent faktiskt slag, och att på kommissionens begäran tillhandahålla redan existerande dokument, inte utgör något åsidosättande av principen om rätt till försvar eller rätten till en opartisk rättegång. Det finns nämligen inte någonting som hindrar mottagaren från att senare under det administrativa förfarandet eller under ett förfarande vid gemenskapsdomstolen utöva sin rätt till försvar och därvid påvisa att omständigheterna i svaren eller i överlämnade handlingar har en annan innebörd än den som kommissionen lagt till grund för sitt beslut.

Vad avser den eventuella betydelsen av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (EGT C 364, s. 1), som kungjordes den 7 december 2000 i Nice, som åberopades av sökanden, för bedömningen av detta mål, begränsade sig förstainstansrätten till att ange att stadgan ännu inte hade kungjorts den dag då det ifrågasatta beslutet antogs (den 15 maj 1998) och att stadgan således inte kunde ha någon inverkan på lagenligheten av detta beslut.

I dom av den 13 december 2001 i de förenade ovannämnda målen Krupp Thyssen Stainless och Acciai speciali Terni mot kommissionen fastslog förstainstansrätten att trots att Krupp Thyssen Stainless hade tagit på sig ansvaret för de omständigheter som lades bolaget Thyssen Stahl till last, med beaktande av att det hade förvärvat det sistnämnda bolagets verksamhet inom den produktsektor som berördes av överträdelsen, hade bolaget inte avstått från sin rätt att yttra sig över dessa omständigheter. Om en sådan förklaring görs särskilt med hänsyn till ekonomiska överväganden vid företagskoncentrationer och medför att ett undantag görs från principen att sanktionsåtgärder endast skall vidtas mot en fysisk eller juridisk person på grund av omständigheter som

kan hänföras till denna personligen, skall den emellertid tolkas restriktivt. I synnerhet skall den person som har avgivit en sådan förklaring inte förutsättas ha avstått från att använda sin rätt till försvar, om den inte har uppgivit något annat. Med hänsyn till det anförda ogiltigförklarade förstainstansrätten delvis artikel 1 i det omtvistade beslutet.

f) Kommissionens undersökning av klagomål

Det är sedan domstolens dom av den 18 oktober 1979 i mål 125/78, Gema mot kommissionen (REG 1979, s. 3173; svensk specialutgåva, volym 4, s. 579), fastlagt att den som har ingett ett klagomål enligt artikel 3 i förordning nr 17 inte har rätt att kräva att kommissionen fattar ett slutligt beslut i den mening som avses i artikel 249 EG vad beträffar förekomsten av en påstådd överträdelse av artikel 81 EG eller av artikel 82 EG. När kommissionen erhåller ett klagomål, ankommer det däremot på denna att noga undersöka de omständigheter den fått kännedom om i syfte att bedöma om dessa tyder på ett uppträdande som kan snedvrída konkurrensen inom den gemensamma marknaden och påverka handeln mellan medlemsstaterna (dom av den 21 mars 2001 i mål T-206/99, Métropole télévision mot kommissionen, REG 2001, s. II-1057). Kommissionen skall även upplysa klaganden om skälen för sitt beslut att eventuellt avskriva ärendet.

Förstainstansrätten har i ett flertal mål bedömt huruvida kommissionen iakttagit de skyldigheter som åligger den i samband med behandlingen av klagomål (dom av den 31 januari 2001 i de förenade målen T-197/97 och T-198/97, Weyl Beef Products m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. II-303, av den 14 februari 2001 i mål T-26/99, Trabisco mot kommissionen, REG 2001, s. II-633, i mål T-62/99, Sodima mot kommissionen, REG 2001, s. II-655, och i mål T-115/99, SEP mot kommissionen, REG 2001, s. II-691, och dom av den 21 mars 2001 i det ovannämnda målet Métropole télévision mot kommissionen, samt beslut av den 20 mars 2001 i det ovannämnda målet Compagnia Portuale Pietro Chiesa mot kommissionen). Ett mål avsåg även kommissionens skyldigheter i samband med klagomål beträffande överträdelser av ESKG-fördraget (förstainstansrättens dom av den 7 februari 2001 i mål T-89/98, NALOO mot kommissionen, REG 2001, s. II-515 (överklagad till domstolen under målnummer C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P och C-180/01 P)).

Bland kommissionens skyldigheter märks skyldigheten att motivera de rättsakter den antar. I två domar, i de ovannämnda målen *Métropole télévision* mot kommissionen och *NALOO* mot kommissionen, fann förstainstansrätten ex officio att motiveringen i kommissionens omtvistade beslut var bristfällig och ogiltigförklarade dessa.

I domen i målet *Métropole télévision* mot kommissionen innebar det omtvistade beslutet avslag på ett klagomål i vilket *Métropole télévision* hade påtalat att EBU vid flera tillfällen hade avslagit dess ansökningar om medlemskap.

För att förstå förstainstansrättens avgörande skall det erinras om att rätten i dom av den 11 juli 1996 i de förenade målen T-528/93, T-542/93, T-543/93 och T-546/93, *Métropole m.fl.* mot kommissionen (REG 1996, s. II-649), ogiltigförklarade kommissionens beslut att bevilja ett undantag i enlighet med artikel 81.3 EG avseende, bland annat, EBU:s stadgebestämmelser.

I sin dom om ogiltigförklaring uttalade sig inte förstainstansrätten om huruvida artikel 81.1 EG var tillämplig i det aktuella fallet. Mot bakgrund av denna dom ändrade kommissionen sin inställning till huruvida artikel 81.1 EG var tillämplig på villkoren för inträde i EBU. I motsats till vad som framgick av det ogiltigförklarade beslutet om undantag ansåg kommissionen i sitt beslut om avslag på klagomålet att reglerna för inträde i EBU inte omfattades av tillämpningsområdet för denna bestämmelse i fördraget. Även om förstainstansrätten tillåter att kommissionen så väsentligt ändrar inställning, skall detta emellertid motiveras, vilket inte var fallet i detta mål.

Förstainstansrätten har även bedömt huruvida beslut om avslag på klagomål varit välgrundade. Det har främst varit fråga om att bedöma huruvida kommissionen haft fog för att meddela avslag på grund av att gemenskapsintresset inte varit tillräckligt för att fortsätta handläggningen av ärendet eller därför att villkoren för tillämpning av gemenskapens konkurrensregler i EG-fördraget inte varit för handen.

I domen i det ovannämnda målet *Métropole télévision* mot kommissionen fastslog förstainstansrätten att rättsakten var bristfälligt motiverad och därför kunde ogiltigförklaras. Därutöver konstaterade förstainstansrätten även att kommissionen hade åsidosatt de skyldigheter som åligger den när den skall utreda ett klagomål om brott mot artikel 81 EG, eftersom den underlåtit att bedöma om de konkurrensbegränsande verkningarna av det handlande som påståtts strida mot denna bestämmelse eventuellt fortfarande bestod och dessa

verkningars påverkan på marknaden i fråga, även om dessa handlingar upphört sedan klagomålet kommit in till kommissionen.

I domarna i de ovannämnda målen *Trabisco* mot kommissionen och *Sodima* mot kommissionen fastslog förstainstansrätten slutligen att det är riktigt att kommissionen skall avgöra ett klagomål enligt artikel 3 i förordning nr 17 inom en rimlig tidsfrist. Även om en sådan tidsfrist överskrids, och om det antas att den kan fastställas, innebär det emellertid inte nödvändigtvis att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras. Förstainstansrätten angav, vad avser tillämpningen av konkurrensreglerna, att den omständigheten att den rimliga tidsfristen överskridits endast kan utgöra grund för ogiltigförklaring av ett beslut i vilket en överträdelse konstateras då det fastställts att åsidosättandet av denna princip är till men för de berörda företagens rätt till försvar. Bortsett från detta specifika fall saknar underlåtenheten att fatta beslut inom en rimlig tidsfrist betydelse för giltigheten av det administrativa förfarandet enligt förordning nr 17. Den grund som avsåg att det administrativa förfarandet vid kommissionen var orimligt långt var följaktligen verkningslös mot denna bakgrund.

g) *Fastställelse av bötesbeloppet*

Kommissionen antog år 1998 riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget (EGT C 9, s. 3). De första fallen av tillämpning av dessa har inkommit till förstainstansrätten.

Kommissionen hade genom beslut¹⁶ ålagt *British Sugar* att betala ett bötesbelopp på 39,6 miljoner ecu för överträdelse av artikel 81.1 på marknaderna för industrisocker och för detaljsocker. Vid förstainstansrätten hävdade *British Sugar* att begreppet försvårande omständigheter enligt riktlinjerna inte var förenligt med artikel 15.2 i förordning nr 17. I sin dom av den 12 juli 2001 i det ovannämnda målet *Tate & Lyle m.fl. mot kommissionen* fann förstainstansrätten att detta argument var grundlöst. Kommissionens förfarande för att fastställa bötesbeloppet innefattar först en bedömning av hur allvarlig överträdelsen är endast på grundval av faktorer som har att göra med själva överträdelsen. Därefter gör kommissionen en bedömning av allvaret på grundval av omständigheter som har att göra med företaget i fråga, varvid kommissionen inte endast tar hänsyn till eventuella

¹⁶

Se fotnot 11.

försvårande omständigheter, utan i förekommande fall även till förmildrande omständigheter. Detta förfarande är långt ifrån oförenligt med ordalydelsen och ändamålet i artikel 15.2 i förordning nr 17. Det gör det möjligt att — i synnerhet vid överträdelser i vilka flera företag har deltagit — vid bedömningen av hur allvarlig överträdelsen är, ta hänsyn till vilka olika roller respektive företag har haft samt företagets respektive hållning gentemot kommissionen under förfarandet.

Ett företags hållning gentemot kommissionen kan bestå i att det samarbetar med denna. I enlighet med kommissionens meddelande om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 207, 1996, s. 4) kan sådant samarbete belönas.

Som framgår av de mål som resulterat i den ovannämnda domen Tate & Lyle m.fl. mot kommissionen, och i domar av den 13 december 2001 i det ovannämnda målet Krupp Thyssen Stainless och Acciai speciali Terni mot kommissionen, och i mål T-48/98, Acerinox mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000) kan samarbetets omfattning, bedömningen av detta och i vilken utsträckning kommissionen beaktar det bestridas. I domen Tate & Lyle m.fl. mot kommissionen ansåg rätten att kommissionen hade gjort en felaktig bedömning av omfattningen av Tate & Lyles samarbete.

I de två ovannämnda målen Krupp Thyssen Stainless och Acciai speciali Terni mot kommissionen samt Acerinox mot kommissionen fastslog förstainstansrätten att kommissionen hade åsidosatt likabehandlingsprincipen genom att tillämpa ett av de i det ovannämnda meddelandet angivna kriterierna på ett diskriminerande sätt.

Twisten hade i denna del sitt ursprung i att kommissionen beviljat sökandena en nedsättning av bötesbeloppen som var lägre än den som hade beviljats Usinor, vilket var det företag som först hade besvarat kommissionens frågor avseende en påstådd överträdelse, med motiveringen att sökandena inte hade inkommit med någon ny information i förhållande till det först ingivna svaret. På förstainstansrättens fråga medgav kommissionen att den hade sänt samma frågeformulär till alla företagen.

Eftersom kommissionen inte hade visat att sökandena hade haft kännedom om innehållet i Usinors svar kan endast den omständigheten att detta företag var först med att vitsorda de sakomständigheter som lades det till last, inte anses utgöra ett sakligt skäl för att behandla företagen olika. Bedömningen av olika företags samarbetsgrad kan nämligen inte göras utifrån helt godtyckliga faktorer, såsom i vilken ordning kommissionen har ställt frågor till dem.

h) Företagskoncentrationer

Ett enda mål har avgjorts av förstainstansrätten i fråga om företagskoncentrationer. Målet avgjordes inom ramen för bestämmelserna i EKSG-fördraget (dom av den 31 januari 2001 i mål T-156/98, RJB Mining mot kommissionen, REG 2001, s. II-337 (överklagad till domstolen under målnummer C-157/01 P och C-169/01 P)). Bakgrunden till målet utgjordes av kommissionens beslut av den 29 juli 1998¹⁷ om godkännande i enlighet med artikel 66 KS av en fusion av tre tyska stenkolsproducenter, nämligen RAG Aktiengesellschaft (RAG), Saarbergwerke AG (SBW) och Preussag Anthrazit GmbH. Det pris RAG skulle betala för förvärvet av SBW fastställdes till 1 tysk mark. Fusionen ingick i "kolavtalet" som ingicks mellan dessa tre bolag och tyska myndigheter. I avtalet föreskrevs att den tyska regeringen skulle bevilja statligt stöd.

Förstainstansrätten ogiltigförklarade det omtvistade beslutet och fastslog att kommissionen, när den prövar huruvida en koncentration av företag är förenlig med den gemensamma marknaden, skall beakta följderna av att dessa företag beviljas statligt stöd med avseende på möjligheterna att bibehålla en effektiv konkurrens på den berörda marknaden. Förstainstansrätten preciserade att kommissionen inte var skyldig att först bedöma rättsenligheten av det påstådda stödet, nämligen köpesumman för förvärvet av SBW, i ett formellt beslut. Kommissionen hade emellertid inte rätt att underlåta att, inom ramen för den konkurrensanalys som görs i enlighet med artikel 66.2 KS, bedöma om och i sådant fall i vilken utsträckning den ombildade enhetens ekonomiska och följaktligen kommersiella styrka ökats genom det ekonomiska bistånd som erhållits genom detta eventuella stöd.

¹⁷ Kommissionens beslut av den 29 juli 1998 att godkänna att RAG Aktiengesellschaft förvärvar kontrollen över Saarbergwerke AG och Preussag Anthrazit GmbH (ärende nr IV/EKSG.1252—RAG/Saarbergwerke AG/Preussag Anthrazit).

2. Statligt stöd

Förstainstansrätten har avgjort mål avseende talan om ogiltigförklaring av beslut som fattats med stöd av reglerna i EG-fördraget (dom av den 15 mars 2001 i mål T-73/98, Prayon-Rupel mot kommissionen, REG 2001, s. II-867, av den 4 april 2001 i mål T-288/97, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia mot kommissionen, REG 2001, s. II-1169, och av den 7 juni 2001 i mål T-187/99, Agrana Zucker und Stärke mot kommissionen, REG 2001, s. II-1587 (överklagad till domstolen under målnummer C-321/01 P)) och reglerna i EKSG-fördraget (dom av den 5 juni 2001 i mål T-6/99, ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi mot kommissionen, REG 2001, s. II-1523, och av den 12 juli 2001 i de förenade målen T-12/99 och T-63/99, UK Coal mot kommissionen, REG 2001, s. II-2153).

a) *Kommissionens undersökning*

I beslut av den 1 oktober 1997 fastslog kommissionen att de tyska myndigheternas beslut att förlänga giltighetstiden för stödprogrammet vid investeringar i de nya tyska delstaterna, ett system som kommissionen tidigare hade godkänt, utgjorde ett statligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden. En av dem som drog fördel av förlängningen, bolaget Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie, hade inte kunnat slutföra sitt investeringsprojekt inom de frister som föreskrevs i det ursprungliga stödprogrammet på grund av omständigheter som bolaget inte rädde över. Bolaget väckte talan, vilket föranledde domen av den 22 november 2001 i det ovannämnda målet Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie mot kommissionen, varigenom det ifrågasatta beslutet ogiltigförklarades *i den mån det rörde sökanden*. Förstainstansrätten fann nämligen att det inte var berättigat av kommissionen att fastslå, *i den mån det rörde sökanden*, att den aktuella lagbestämmelsen införde ett *ytterligare* statligt stöd eller att detta stöd var oförenligt med den gemensamma marknaden.

Vid bedömningen påpekade förstainstansrätten att kommissionen, i det beslut som den fattar efter sin bedömning, kan beteckna vissa fall av tillämpning av det anmälda stödprogrammet som stöd och andra inte, och den kan även förklara att enbart vissa fall är oförenliga med den gemensamma marknaden. Vid utövandet av sitt stora utrymme för skönsmässig bedömning kan kommissionen bland annat göra åtskillnad mellan mottagare av stöd från det anmälda stödprogrammet, beroende på vissa särdrag som de uppvisar eller villkor som de uppfyller. Det är även möjligt att kommissionen inte enbart kan göra en allmän och abstrakt bedömning av det anmälda stödprogrammet, utan

även måste pröva det enskilda fallet med ett av de företag som mottagit stödet. En sådan bedömning var i detta fall inte bara nödvändig med hänsyn till de speciella omständigheterna i målet, utan även på grund av att den berörda medlemsstatens regering under det administrativa förfarandet framställde en uttrycklig begäran härom.

b) Inledande av det formella undersökningsförfarandet

På grund av att kommissionen underlät att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 EG ogiltigförklarade förstainstansrätten kommissionens beslut att inte göra några invändningar mot Förbundsrepubliken Tysklands beslut att bevilja stöd till bolaget Chemische Werke Piesteritz (dom av den 15 mars 2001 i det ovannämnda målet Prayon-Rupel mot kommissionen). Villkoren för att inleda ett sådant förfarande angavs klart och tydligt.

Det framgår av fast rättspraxis att förfarandet enligt artikel 88.2 EG är oundgängligt då kommissionen har allvarliga svårigheter att bedöma om ett stöd är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen kan följaktligen endast begränsa sig till den inledande fasen enligt artikel 88.3 EG och godkänna en anmäld stödåtgärd, om kommissionen efter en första bedömning är övertygad om att den planerade åtgärden inte kan betecknas som stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG eller att åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden, även om den utgör stöd. Om däremot denna första granskning leder kommissionen till den motsatta slutsatsen eller inte gör det möjligt för kommissionen att övervinna alla svårigheter som är förenade med bedömningen av åtgärden i fråga, är kommissionen skyldig att inhämta alla erforderliga yttranden och i detta syfte inleda förfarandet enligt artikel 88.2 EG.

När kommissionen, på grundval av de faktiska och rättsliga omständigheterna i ärendet, bedömer om de svårigheter som har förekommit under granskningen av stödåtgärdens förenlighet kräver att ett sådant förfarande inleds, måste den uppfylla tre krav.

För det första begränsas kommissionens behörighet att avgöra huruvida ett stöd är förenligt med den gemensamma marknaden i slutet av det inledande förfarandet av artikel 88 EG till att endast avse åtgärder som inte ger upphov till allvarliga svårigheter, vilket medför att detta villkor är tvingande. Kommissionen kan sålunda inte vägra att inleda det formella förfarandet genom att åberopa andra omständigheter, såsom andra berörda parter intressen, processekonomiska överväganden eller något annat administrativt skäl.

För det andra är kommissionen, när den ställs inför allvarliga svårigheter, skyldig att inleda det formella förfarandet och den har i detta hänseende inte någon befogenhet att göra en skönsässig bedömning. Även om kommissionens befogenhet är begränsad när det gäller beslutet att inleda detta förfarande, åtnjuter den dock ett visst utrymme att vidta en skönsässig bedömning när den sammanställer och granskar omständigheterna i det enskilda fallet för att avgöra om dessa ger upphov till allvarliga svårigheter. Enligt syftet med artikel 88.3 EG och skyldigheten att iaktta god förvaltningssed, kan kommissionen inleda en dialog med den anmälade staten eller tredje man för att övervinna allvarliga svårigheter som eventuellt kan uppkomma under det inledande förfarandet.

För det tredje skall uttrycket allvarliga svårigheter fastställas objektivt. Förekomsten av sådana svårigheter skall sökas med utgångspunkt i såväl omständigheterna som låg till grund för antagandet av den omtvistade rättsakten som i dess innehåll genom att på ett objektivt sätt jämföra beslutets syfte med de upplysningar som kommissionen har då den avgör frågan huruvida det omtvistade stödet är förenligt med den gemensamma marknaden. Det ligger följaktligen i sakens natur att den rättsliga prövning som förstainstansrätten vidtar för att fastställa huruvida allvarliga svårigheter föreligger går utöver att fastställa huruvida det föreligger en uppenbart oriktig bedömning.

I detta mål lyckades sökanden bevisa att det förelåg allvarliga svårigheter. Denna bevisning utgjordes av en rad objektiva och samstämmiga indicier, nämligen att den information som kommissionen hade tillgång till var otillräcklig och det faktum att det förfarande som inleddes av kommissionen, både vad gäller det administrativa förfarandets längd och omständigheterna kring förfarandet, märkbart hade gått utöver vad som normalt ingår i en inledande granskning enligt bestämmelserna i artikel 88.3 EG.

c) Skillnaden mellan nytt stöd och befintligt stöd

I dom av den 4 april 2001 i det ovannämnda målet Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia mot kommissionen bekräftade förstainstansrätten det resonemang som den hade fört i dom av den 15 juni 2000 i de förenade målen T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97—T-607/97, T-1/98, T-

3/98—T-6/98 och T-23/98, Alzetta m.fl. mot kommissionen (REG 2000, s. II-2319) (överklagad till domstolen under målnummer C-298/00 P).¹⁸

Det infördes en stödordning för finansiellt stöd till lokala företag som utför godstransporter på väg genom lagar för regionen Friuli-Venezia Giulia (Italien) under åren 1981 och 1985. Detta anmälades dock inte till kommissionen. I ett beslut som fattades år 1997 förklarade kommissionen att det stöd som hade beviljats företag som utför internationella transporter på väg, och det stöd som från den 1 juli 1990 hade beviljats företag som utför enbart lokala, regionala eller inhemska transporter, var oförenliga med den gemensamma marknaden och fastställde att stödet skulle återbetalas.

Förstainstansrätten upprepade det resonemang som först utvecklades i domen i det ovannämnda målet Alzetta m.fl. mot kommissionen och fastslog att en stödordning som införts på en marknad som inledningsvis inte var öppen för konkurrens vid liberaliseringen av marknaden skall anses utgöra en befintlig stödordning, eftersom stödordningen då den infördes inte omfattades av tillämpningsområdet för artikel 87.1 EG, vilken enbart är tillämplig på de sektorer som är öppna för konkurrens.

Eftersom marknaden för cabotage liberaliserades först från den 1 juli 1990 skall stöd som beviljats företag som enbart utför lokala, regionala eller inhemska transporter med stöd av de regler som infördes år 1981 och 1985 kvalificeras som befintligt och kan i förekommande fall endast förklaras oförenligt med den gemensamma marknaden genom ett beslut som har verkningar för framtiden.

Eftersom sektorn för internationella godstransporter på väg varit öppen för konkurrens sedan år 1969, skall däremot stödordningarna som inrättades år 1981 och år 1985 i denna sektor anses vara nya stödordningar som därför omfattas av den anmälningsskyldighet som föreskrivs i artikel 88.3 EG.

Det ifrågasatta beslutet ogiltigförklarades följaktligen, i den mån kommissionen i detta hade fastslagit att det stöd som sedan den 1 juli 1990 utbetalats till företag som endast utför lokala, regionala eller inhemska transporter var olagligt och att stödet skulle återkrävas.

¹⁸

Domen kommenterades i årsrapporten för år 2000.

Republiken Italien har väckt talan vid domstolen (målnummer C-372/97) om ogiltigförklaring av det beslut som målet avsåg, och samtidigt har överklaganden inletts till domstolen avseende förstainstansrättens båda domar. Domstolen kommer således att slutgiltigt ta ställning till rättsfrågan.

I dom av den 7 juni 2001 i det ovannämnda målet Agrana Zucker und Stärke mot kommissionen erinrades om att för det fall kommissionen inte tar ställning till begäran inom två månader från anmälan av planerna på ett nytt stöd kan den berörda medlemsstaten verkställa den avsedda stödåtgärden, dock på villkor att den har meddelat kommissionen detta. En sådan stödåtgärd skall därefter omfattas av systemet för befintligt stöd. Kravet på ett sådant meddelande har till syfte att i parternas och de nationella domstolarnas intresse fastställa det datum efter vilket stödåtgärden skall bedömas enligt reglerna för befintligt stöd. Om kravet på meddelande inte uppfyllts omfattas inte stödåtgärden i fråga av reglerna för befintligt stöd.

d) Undantag från förbudet mot stöd

Bedömningarna av undantagen från principen om förbud mot stöd i EG-fördraget (särskilt domen av den 7 juni 2001 i det ovannämnda målet Agrana Zucker und Stärke mot kommissionen) bekräftar resonemang som redan är vedertagna.

I fråga om EKSG-fördraget har däremot tolkningen av de regler som är tillämpliga på statligt stöd till kolindustrin föranlett förtydliganden i målet mellan UK Coal, tidigare RJB Mining, och kommissionen.

Den 9 september 1999 meddelade förstainstansrätten *mellandom* i mål T-110/98, RJB Mining mot kommissionen (REG 1999, s. II-2585),¹⁹ vilken enbart avsåg två rättsfrågor som hade aktualiserats av RJB Mining i dess talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut att tillåta Förbundsrepubliken Tysklands stöd till kolindustrin 1997. De båda frågorna avsåg huruvida kommissionen, enligt kommissionens beslut nr 3632/93/EKSG,²⁰ var behörig att i efterhand tillåta stöd som redan hade utbetalats utan dess föregående godkännande och huruvida kommissionen enligt artikel 3 i beslutet var behörig

¹⁹ Domen kommenterades i årsrapporten för år 1999.

²⁰ Kommissionens beslut nr 3632/93/EKSG av den 28 december 1993 om gemenskapsregler för statsstöd till kolindustrin (EGT L 329, s. 12; svensk specialutgåva, område 8, volym 2, s. 26).

att tillåta utbetalning av ett driftstöd enbart på villkor att stödet gjorde det möjligt för de mottagande företagen att minska sina produktionskostnader och att stegvis sänka stödbeloppen, utan att de hade rimliga möjligheter att uppnå lönsamhet inom en överskådlig framtid.

Förstainstansrätten besvarade dessa två frågor, som på nytt aktualiserades i talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut att tillåta Förbundsrepubliken Tysklands stöd till kolindustrin 1998 och 1999, på samma sätt i domen av den 12 juli 2001 i det ovannämnda målet UK Coal mot kommissionen.

Förstainstansrätten avfärdade således grunden som avsåg ett påstått förbud mot att *a posteriori* godkänna stöd som har utbetalats utan föregående godkännande. Förstainstansrätten godtog inte heller grunden som avsåg påståendet att kommissionen saknade behörighet på grund av att Förbundsrepubliken Tyskland hade anmält visst stöd för sent. Förstainstansrätten ansåg nämligen att den tid för anmälan som föreskrivs i beslut nr 3632/93 enbart utgör en förfarandefrist som endast är vägledande.

Svaret på den andra frågan motiverar en erinran om att det i artikel 3 i beslut nr 3632/93 föreskrivs att de medlemsstater som avser att under åren 1994—2002 bevilja *driftstöd* till kolföretag i förväg skall framlägga för kommissionen ”en plan för modernisering, rationalisering och omstrukturering i syfte att förbättra företagens lönsamhet genom minskning av produktionskostnaderna”.

I motsats till den tolkning som sökanden förespråkade konstaterade förstainstansrätten att det inte finns någon uttrycklig bestämmelse i beslut nr 3632/93 i vilken det föreskrivs att beviljandet av driftstöd endast skall utgå till företag som har en rimlig chans att uppnå ekonomisk livskraft på lång sikt, i den meningen att de skall ha förmåga att av egen kraft vara konkurrenskraftiga på världsmarknaden. Det föreskrivs nämligen i dessa bestämmelser endast att den ekonomiska livskraften måste ”förbättras”. Av detta följer att *om ett visst företag förbättrar sin ekonomiska livskraft begränsar sig detta med nödvändighet till att minska graden av bristande lönsamhet och konkurrenskraft*.

Målet föranledde dessutom förstainstansrätten att tolka begreppet ”stegvis sänkning av stöd”, ett av de mål som fastställs i beslut nr 3632/93. Förstainstansrätten påpekade att driftstöden enligt artikel 3.1 i beslut nr 3632/93 är avsedda att endast täcka skillnaden mellan produktionskostnaden och försäljningspriset på världsmarknaden. I enlighet med artikel 3.2 i beslutet godkänns dessa stöd endast om de mottagande företagen minskar sin produktionskostnad, åtminstone successivt. I detta sammanhang fastställs i artikel 2.1 första strecksatsen i samma beslut att ett av målen är att säkerställa en stegvis sänkning av stödet och det mot bakgrund av kolpriserna på den internationella marknaden. Hänsyn skall i det avseendet tas till den ekonomiska verkligheten, nämligen att gemenskapens kolindustri är strukturellt olönsam, vilket var skälet till att beslutet antogs och vilket skall beaktas vid tolkningen av artikel 2.1 i beslutet. Eftersom varken gemenskapens institutioner, medlemsstaterna eller de berörda företagen har möjlighet att i avgörande omfattning påverka världsmarknadspriset kan kommissionen inte förebrås för att den ansåg att minskningen av produktionskostnaderna har varit av avgörande betydelse för den stegvisa sänkningen av stöden inom kolsektorn. Varje minskning av dessa kostnader får med nödvändighet till följd att stöden kan minskas i större omfattning än om sänkningen inte hade skett, och det oberoende av hur prisutvecklingen är på världsmarknaden.

Slutligen skall det påpekas att förstainstansrätten inte godtog anmärkningen att kommissionen vid sin bedömning av Förbundsrepubliken Tysklands stöd till kolindustrin 1998 och 1999 inte i tillräcklig utsträckning hade beaktat frågan huruvida fusionen av tre tyska kolproducenter²¹ innehöll statliga stöd som inte anmälts, eftersom förstainstansrätten ansåg att kommissionen inte hade gjort en uppenbart oriktig bedömning genom att tillåta det statliga stödet.

e) Skyldigheten att återkräva stöd

Skyldigheten att återkräva stöd som förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden prövades i dom av den 4 april 2001 i det ovannämnda målet Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia mot kommissionen och i dom av den 7 juni 2001 i det ovannämnda målet Agrana Zucker und Stärke mot kommissionen. När det gäller skyldigheten att återkräva stöd är det dock domen av den 5 juni 2001 i det ovannämnda målet ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi mot kommissionen som särskilt bör uppmärksammas, på grund av att

²¹ Beslutet att godkänna fusionen ogiltigförklarades genom domen av den 31 januari 2001 i det ovannämnda målet T-156/98, RJB Mining mot kommissionen.

slutsatsen i målet var så pass ovanlig. Förstainstansrätten ansåg nämligen att principen om skydd för berättigade förväntningar utgjorde hinder för att återkräva ett stöd från mottagaren.

I denna dom fastslog förstainstansrätten att kommissionen, med hänsyn till principen om skydd för berättigade förväntningar, inte kan begära återkrav av stöd som den på grund av upplysningar från tredje man har omprövat, *flera år efter godkännandet av det berörda stödet*, i syfte att fastställa huruvida det är förenligt med den gemensamma marknaden för kol och stål, varvid det konstaterades att stödet inte var förenligt.²²

3. Handelspolitiska skyddsåtgärder

Förstainstansrätten har avkunnat domar i ett flertal mål rörande antidumpningsreglerna (förstainstansrättens dom av den 5 april 2001 i mål T-82/00, *Bic m.fl. mot rådet*, REG 2001, s. II-1241, och av den 20 juni 2001 i det ovannämnda målet *Euroalliages mot kommissionen*) och antisubventionsreglerna (dom av den 19 september 2001 i det ovannämnda målet *Mukand m.fl. mot rådet*).

I domen i målet *Euroalliages mot kommissionen* ogillade förstainstansrätten en talan om ogiltigförklaring av ett beslut av kommissionen om avslutande av ett antidumpningsförfarande.²³ Förstainstansrätten tolkade bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 384/96 av den 22 december 1995 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 56, 1996, s. 1), vilken reglerar villkoren för att antidumpningsåtgärder skall få fortsätta att gälla efter det att en period på fem år efter det att de infördes har löpt ut (artikel 11.2).

Förstainstansrätten påpekade att bestämmelsen, enligt vilken uppgifter avseende tiden efter undersökningsperioden normalt inte skall beaktas, är tillämplig på undersökningar som utförs vid en översyn av åtgärder som upphör att gälla. I det avseendet underströk förstainstansrätten att undantaget från denna regel, vilket godtog i förstainstansrättens dom av den 11 juli 1996 i mål T-161/94,

²² I denna dom klargjorde förstainstansrätten även tillämpningsområdet för reglerna om statligt stöd som omfattas av EKSG-fördraget.

²³ Kommissionens beslut 1999/426/EG av den 4 juni 1999 om avslutande av antidumpningsförfarandet beträffande import av ferrokisel med ursprung i Egypten och Polen (EGT L 166, s. 91).

Sinochem mot rådet (REG 1996, s. II-695), enbart omfattar det fallet att fakta som hänför sig till en tidsperiod efter undersökningsperioden visar på en ny utveckling som gör det uppenbart olämpligt att införa antidumpningstullar eller att låta dessa fortsätta att gälla. Detta innebär att omständigheter som hänför sig till tiden efter undersökningsperioden inte får beaktas *i syfte* att antidumpningsåtgärder skall fortsätta att gälla.

Genom domen i det ovannämnda målet Mukand m.fl. mot rådet ogiltigförklarade förstainstansrätten rådets förordning (EG) nr 2450/98 av den 13 november 1998 om införande av en slutgiltig utjämningstull på import av stänger av rostfritt stål med ursprung i Indien och om slutgiltigt uttag av den provisoriska tullen (EGT L 304, s. 1), i den del den omfattade importen till Europeiska gemenskapen av produkter som tillverkats av de fyra sökandeföretagen.

Enligt rådets förordning (EG) nr 2026/97 av den 6 oktober 1997 om skydd mot subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 288, s. 1) och avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder som ingåtts av Världshandelsorganisationen inom ramen för förhandlingarna i Uruguayrundan (EGT L 336, 1994, s. 156; svensk specialutgåva, område 11, volym 38, s. 158), kan en utjämningstull enbart införas om den subventionerade importen vållar gemenskapsindustrin väsentlig skada, och för att bedöma huruvida sådan skada föreligger får inga andra faktorer än importen i fråga beaktas.

Förstainstansrätten konstaterade i målet att bedömningen av skadan och av orsakssambandet mellan skadan och den subventionerade importen i den ifrågasatta förordningen var uppenbart oriktig. Rätten påpekade att kommissionen och rådet hade underlåtit att beakta en känd faktor, förutom den subventionerade importen, nämligen en branschpraxis som på ett enhetligt och konstant sätt tillämpats av tillverkarna i gemenskapen när det gäller priser, vilken haft den objektiva verkan att till marknaderna för dessa produkter överföra konstgjorda prisökningar, som samtidigt skulle ha kunnat orsaka den skada som vållats gemenskapsindustrin.

4. Varumärkesrätt

Förstainstansrättens rättspraxis på varumärkesområdet har berikats med ett stort antal domar som rör bedömningen av de villkor för registrering av

gemenskapsvarumärken som anges i förordning (EG) nr 40/94,²⁴ vare sig det rör sig om ordmärken,²⁵ tredimensionella märken²⁶ eller

²⁴ Rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken (EGT L 11, 1994, s. 1; svensk specialutgåva, område 17, volym 2, s. 3).

²⁵ Förstainstansrättens dom av den 31 januari 2001 i mål T-135/91, Taurus-Film mot harmoniseringsbyrån (Cine Action) (REG 2001, s. II-379), i mål T-136/99, Taurus-Film mot harmoniseringsbyrån (Cine Comedy) (REG 2001, s. II-397), i mål T-193/99, Wrigley mot harmoniseringsbyrån (DOUBLEMINT) (REG 2001, s. II-417) (överklagad till domstolen under målnummer C-191/01 P), mål T-331/99, Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld mot harmoniseringsbyrån (Giroform) (REG 2001, s. II-433), mål T-24/00, Sunrider mot harmoniseringsbyrån (VITALITE) (REG 2001, s. II-449), av den 5 april 2001 i mål T-87/00, Bank für Arbeit und Wirtschaft mot harmoniseringsbyrån (EASYBANK) (REG 2001, s. II-1259), av den 7 juni 2001 i mål T-359/99, DKV mot harmoniseringsbyrån (EuroHealth) (REG 2001, s. II-1645), av den 14 juni 2001 i de förenade målen T-357/99 et T-358/99, Telefon & Buch mot harmoniseringsbyrån (UNIVERSALTELEFONBUCH och UNIVERSALKOMMUNIKATIONSVERZEICHNIS) (REG 2001, s. II-1705) (överklagad till domstolen under målnummer C-326/01 P), av den 3 oktober 2001 i mål T-140/00, Zapf Creation mot harmoniseringsbyrån (New Born Baby) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-498/01 P), och av den 11 december 2001 i mål T-138/00, Erpo Möbelwerk mot harmoniseringsbyrån (DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT) (REG 2001, s. II-0000).

²⁶ Dom av den 19 september 2001 i de så kallade "tablettmålen", mål T-335/99, Henkel mot harmoniseringsbyrån (röd och vit rektangulär tablett) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-456/01 P), mål T-336/99, Henkel mot harmoniseringsbyrån (grön och vit rektangulär tablett) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-457/01 P), mål T-337/99, Henkel mot harmoniseringsbyrån (röd och vit rund tablett) (REG 2001, s. II-0000), T-117/00, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (vit och ljusgrön kvadratisk tablett) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-468/01 P), mål T-118/00, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (vit kvadratisk tablett med gröna och ljusgröna prickar) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-469/01 P), mål T-119/00, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (vit kvadratisk tablett med gula och blå prickar) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-470/01 P), mål T-120/00, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (vit kvadratisk tablett med blå prickar) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-471/01 P), mål T-121/00, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (vit kvadratisk tablett med gröna och blå prickar) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-472/01 P), mål T-128/00, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (kvadratisk tablett med infällning) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-473/01 P), mål T-129/00, Procter & Gamble mot harmoniseringsbyrån (rektangulär tablett med infällning) (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-474/01 P).

figurmärken.²⁷ De mål som avgjorts har avsett beslut av harmoniseringsbyråns överklagandenämnder att avslå ansökningar om registrering av varumärken. Avslagen grundades på att de varumärken som registreringsansökan avsåg saknade särskiljningsförmåga (artikel 7.1 b i förordning nr 40/94) eller att de var av beskrivande karaktär (artikel 7.1 c). Dessa två *absoluta registreringshinder* måste bedömas i förhållande till de produkter och tjänster som registreringsansökan avser.

Utan att vara uttömmande kan det påpekas att förstainstansrätten i följande fall fastställde de beslut som hade fattats av harmoniseringsbyråns överklagandenämnder om avslag på ansökningar om registrering av gemenskapsvarumärken på grund av deras beskrivande karaktär: uttrycket Cine Action avseende tjänster som konkret och direkt avsåg varan "actionfilm" eller produktionen eller visningen av denna, uttrycket Cine Comedy avseende tjänster som konkret och direkt avsåg varan "filmkomedi" eller produktionen eller visningen av denna, uttrycket Giroform för en produkt som bestod av en kombination av papper som bildade ett kalkeringsunderlag och uttrycken UNIVERSALTELEFONBUCH och UNIVERSALKOMMUNIKATIONS-VERZEICHNIS för telefonkataloger eller kommunikationskataloger som är universella.

Förstainstansrätten ansåg däremot, i motsats till harmoniseringsbyråns överklagandenämnder, att följande uttryck och ordkombinationer inte var av beskrivande karaktär: uttrycket VITALITE för spädbarnsmat och mineral- och kolsyrat vatten, uttrycket DOUBLEMINT för vissa produkter som kan ha mintsmaak, uttrycket EASYBANK för direktanslutna banktjänster, uttrycket EuroHealth för tjänster inom kategorin "finansiella tjänster" och ordkombinationen New Born Baby för leksaksdockor och tillbehör till dessa dockor i form av leksaker, liksom ordkombinationen DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT för fordon för transport till lands och reservdelar till dessa samt möbler och kontorsmöbler.

Tablettmålen har för första gången gett förstainstansrätten möjlighet att pröva lagenligheten av beslut av harmoniseringsbyråns överklagandenämnder, varigenom det konstaterades att — förutom i fråga om ett figurmärke (mål T-30/00) — tredimensionella varumärken som utgjordes av formen, och i

²⁷ Dom av den 19 september 2001 i mål T-30/00, Henkel mot harmoniseringsbyrån (bild av en rengöringsprodukt) (REG 2001, s. II-0000), vilket hör till tablettmålen.

förekommade fall av färgsammansättningen eller formgivningen, av produkter för tvätt- eller diskmaskiner saknade särskiljningsförmåga.

Förstainstansrätten fastslog att det framgår av artikel 4 i förordning nr 40/94 att såväl en varas form som dess färger räknas till de kännetecken som kan utgöra ett gemenskapsvarumärke. Samtidigt underströks det att den omständigheten att ett slags kännetecken allmänt sett är ägnat att utgöra ett varumärke emellertid inte medför att alla kännetecken av detta slag nödvändigtvis har särskiljningsförmåga i förhållande till en bestämd vara eller tjänst.

I de tio domarna fastslog förstainstansrätten även att det i artikel 7.1 b i förordning nr 40/94 inte görs någon åtskillnad mellan olika slags varumärken. Kriterierna för bedömning av särskiljningsförmågan hos tredimensionella varumärken som utgörs av själva varans form skiljer sig således inte från de kriterier som tillämpas för andra slags varumärken. Det angavs att vid tillämpningen av dessa kriterier måste hänsyn emellertid tas till den omständigheten att den berörda allmänheten inte nödvändigtvis uppfattar ett tredimensionellt varumärke som utgörs av själva varans form och färger på samma sätt som ett ordmärke, ett figurmärke eller ett tredimensionellt varumärke som inte utgörs av varans form. Allmänheten är nämligen van vid att omedelbart uppfatta de sistnämnda varumärkena som utmärkande kännetecken för en vara, vilket inte nödvändigtvis gäller för kännetecken som sammanfaller med själva varans utseende.

I dom av den 19 september 2001 i det ovannämnda målet Henkel mot harmoniseringsbyrån (bild av en rengöringsprodukt), som avsåg ett figurmärke som utgjordes av en verklighetstrogen återgivning av själva varan, ansåg förstainstansrätten slutligen att särskiljningsförmågan inte skall bedömas annorlunda för ett tredimensionellt varumärke som utgörs av själva varans utförande än för ett figurmärke som utgörs av en verklighetstrogen återgivning av samma vara.

I denna översikt bör därefter nämnas att genom dom av den 12 juli 2001 i mål T-120/99, Kik mot harmoniseringsbyrån (REG 2001, s. II-2235) (överklagad till domstolen under målnummer C-361/01 P), ogillades talan i målet mellan Christina Kik — med stöd av Republiken Grekland — och harmoniseringsbyrån, avseende huruvida språkreglerna i förordning nr 40/94 är lagenliga. Förstainstansrätten (sammansatt av fem domare) fastslog nämligen att skyldigheten för den som inger en ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke att ange ett ”andra språk” (engelska, franska, italienska,

spanska och tyska) som handläggningsspråk vid eventuella invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden inte strider mot icke-diskrimineringsprincipen.

Under denna rubrik skall slutligen dom av den 15 november 2001 i mål T-128/99, Signal Communications mot harmoniseringsbyrån (TELEYE) (REG 2001, s. II-0000), framhållas, vilken är unik i den mån den avser en aspekt av registreringsförfarandet åtföljd av ett yrkande om prioritet för en tidigare ansökan. Förstainstansrätten ogiltigförklarade beslutet av harmoniseringsbyråns överklagandenämnd att vägra att rätta en ansökan om gemenskapsvarumärke, med motiveringen att rättelsen inte utgjorde missbruk och inte medförde en väsentlig ändring av varumärket.

5. Tillgång till rådets och kommissionens handlingar

Vid tre tillfällen uttalade sig förstainstansrätten om villkoren för allmänhetens tillgång till rådets och kommissionens handlingar (dom av den 12 juli 2001 i mål T-204/99, Mattila mot rådet och kommissionen, REG 2001, s. II-2265 (överklagad till domstolen under målnummer C-353/01 P), av den 10 oktober 2001 i mål T-111/00, British American Tobacco International (Investments) mot kommissionen, REG 2001, s. II-0000, och av den 11 december 2001 i mål T-191/99, Petrie m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. II-0000), såsom dessa var utformade i de texter som var i kraft *före* antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EGT L 145, s. 43).²⁸ Upplyningsvis skall det erinras om att den 6 december 1993 godkände rådet och kommissionen en uppförandekodex för allmänhetens tillgång till rådets och kommissionens handlingar (EGT L 340, s. 41; svensk specialutgåva, område 1, volym 3, s. 86). För att säkerställa genomförandet av de principer som fastslås i denna kodex antog rådet den 20 december 1993 beslut 93/731/EG om allmänhetens tillgång till rådets handlingar (EGT L 340, s. 43; svensk specialutgåva, område 16, volym 2, s. 64). Likaså antog kommissionen den 8 februari 1994 beslut 94/90/EKSG, EG, Euratom om allmänhetens tillgång till kommissionens handlingar (EGT L 46, s. 58; svensk specialutgåva, område 16, volym 2, s. 66).

²⁸

Förordning nr 1049/2001 är tillämplig sedan den 3 december 2001.

I domen i det ovannämnda målet British American Tobacco International (Investments) mot kommissionen ogiltigförklarade förstainstansrätten kommissionens beslut om avslag till viss del av en ansökan om tillgång till vissa protokoll från punktskattekommittén, vilken har en företrädare för kommissionen som ordförande och är sammansatt av företrädare för medlemsstaterna. I målet skulle förstainstansrätten ta ställning till huruvida kommissionen hade rätt att vägra att offentliggöra vilka delegationer som hade angivit sina ståndpunkter avseende skattereglerna som skulle tillämpas på expanderad tobak under de möten som protokollen i fråga avsåg, genom att grunda sitt beslut på det fakultativa undantaget om sekretess vid dess överläggningar.

För att målet skulle bli färdigt för avgörande hade förstainstansrätten anmodat kommissionen att inge protokollen i fråga för att förstainstansrätten skulle kunna granska innehållet i dessa. I enlighet med artikel 67.3 tredje stycket i rättegångsreglerna, vilken användes för första gången sedan bestämmelsen trädde i kraft den 1 februari 2001, skickades inte de ingivna handlingarna till sökanden.

I sak ansåg förstainstansrätten att punktskattekommitténs överläggningar skall anses som kommissionens överläggningar. Enbart den omständigheten att de ifrågavarande handlingarna avsåg överläggningar var emellertid i sig inte tillräckligt för att motivera en tillämpning av undantaget om sekretess vid överläggningar. I varje enskilt fall skall det nämligen göras en avvägning mellan å ena sidan medborgarens intressen och å andra sidan kommissionens intressen med avseende på innehållet i den aktuella handlingen.

Förstainstansrätten konstaterade att protokollen avsåg överläggningar som var avslutade då bolaget British American Tobacco International (Investments) ingav sin ansökan om att få tillgång till dessa. Offentliggörandet av vilka delegationer som nämns i dessa handlingar kunde således inte längre utgöra ett hinder för att kommitténs överläggningar genomfördes på ett korrekt sätt och i synnerhet att medlemsstaterna faktiskt angav sin ståndpunkt avseende skattereglerna för expanderad tobak. Följaktligen fastslog förstainstansrätten att det åberopade skälet för avslag inte kunde motivera att kommissionens intresse av att behålla sekretesskyddet för punktskattekommitténs överläggningarna gavs företräde framför sökandens intresse.

Trots att rådet och kommissionen inte hade övervägt möjligheten att ge tillgång till delar av de begärda handlingarna, i enlighet med den regel som fastslogs i dom av den 19 juli 1999 i mål T-14/98, Hautala mot rådet

(REG 1999, s. II-2489, fastställd efter överklagande genom domstolens dom av den 6 december 2001 i mål C-353/99 P, rådet mot Hautala, REG 2001, s. I-0000), beslutade förstainstansrätten i domen i det ovannämnda målet Mattila mot rådet och kommissionen att inte ogiltigförklara de båda institutionernas beslut att inte ge tillgång till nämnda handlingar. För att komma fram till denna slutsats ansåg förstainstansrätten att institutionernas bedömning hur som helst inte skulle ha kunnat leda till att tillgång gavs till delar av handlingarna, med hänsyn till att utlämnandet av delar av handlingar som saknade faktiska upplysningar skulle ha varit oanvändbara för sökanden och med hänsyn till handlingarnas art. Förstainstansrätten fann således att den omständigheten att svarandeinstitutionerna inte undersökte möjligheten att ge tillgång till delar av handlingarna, med hänsyn till de särskilda omständigheterna i målet, inte hade haft något inflytande vad avser utfallet av deras bedömning.

I domen i det ovannämnda målet Petrie m.fl. mot kommissionen ansåg förstainstansrätten på nytt att kommissionen kunde åberopa upphovsmannaregeln för att vägra ge tillgång till handlingar som hade upprättats av utomstående. Rätten ansåg även att vägran att ge tillgång till formella underrättelser och motiverade yttranden riktade till en stat inom ramen för ett fördragsbrottsförfarande var motiverad av skyddet för det allmänna samhällsintresset i samband med inspektioner och undersökningar samt rättsliga förfaranden. Talan ogillades, eftersom det omtvistade beslutet var motiverat och välgrundat.

6. Tullmål

Förutom frågan om tullklassificeringen av viss utrustning (dom av den 13 februari 2001 i de förenade målen T-133/98 och T-134/98, Hewlett Packard France och Hewlett Packard Europe mot kommissionen, REG 2001, s. II-613), har gemenskapsbestämmelserna om eftergift av importtullar²⁹ och om avstående från uppbörd av tullar återigen varit föremål för ett flertal mål.

²⁹ Särskilt artikel 13.1 i rådets förordning (EEG) nr 1430/79 av den 2 juli 1979 om återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar (EGT L 175, s. 1), senare ersatt av artikel 239.1 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4), vilken i sin tur klargjorts särskilt genom artikel 905 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för tullkodexen (EGT L 253, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1).

Det skall i det avseendet erinras om att enligt artikel 13.1 i förordning nr 1430/79 och artikel 905.1 i förordning (EEG) nr 2454/93 har en person rätt till eftergift av importtullar på villkor att denne kan styrka att det föreligger en särskild situation och att denne inte gjort sig skyldig till klar försumlighet eller bedrägeri.

I dom av den 10 maj 2001 i de förenade målen T-186/97, T-187/97, T-190/97—T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97—T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 och T-147/99 (REG 2001, s. II-1337), de så kallade ”turkiska TV-apparatsmålen”, bifölls talan som hade väckts av tretton europeiska importörer mot kommissionens beslut att det inte var berättigat att bevilja de ansökningar om eftergift av tullar som hade ingetts till institutionen av ett flertal medlemsstater. Dessa ansökningar hade ingetts efter det att kommissionen hade anmodat de berörda medlemsstaterna att kräva att de bolag som hade importerat färgtelevisionsapparater som hade tillverkats i Turkiet och som innehöll beståndsdelar med ursprung i tredje land, som varken hade övergått till fri omsättning eller belagts med någon utjämningsavgift, skulle betala tull med de belopp som anges i Gemensamma tulltaxan.

Förstainstansrätten fann att kommissionen hade agerat felaktigt i två avseenden.

För det första undersökte förstainstansrätten i samtliga mål *ex officio* huruvida kommissionen under det administrativa förfarande som föregick de omtvistade besluten hade iakttagit sökandenas rätt till försvar. Förstainstansrätten fann att så inte var fallet genom att fastslå att det stod klart att ingen sökande gavs möjlighet att innan de omtvistade besluten antogs ta ställning till och meningsfullt framlägga sin åsikt om de omständigheter som kommissionen beaktade då den slog fast att det inte var berättigat att medge eftergift. Förstainstansrätten påpekade särskilt att med hänsyn till att kommissionen har ett utrymme för skönsmässig bedömning när den fattar ett beslut med tillämpning av generalklausulen grundad på skälighet i artikel 13 i förordning nr 1430/79 är det av ännu större vikt att rätten att yttra sig säkerställs i förfaranden som inleds med tillämpning av denna förordning. Denna slutsats gör sig i särskilt hög grad gällande i fall där kommissionen inom ramen för sin exklusiva behörighet enligt artikel 905 i förordning nr 2454/93 har för avsikt att avvika från den nationella myndighetens bedömning av huruvida förutsättningarna i ovannämnda artikel 13 är uppfyllda, särskilt när det gäller frågan huruvida klar försumlighet kan tillskrivas personen i fråga.

För det andra bedömde förstainstansrätten huruvida det var korrekt av kommissionen att i de omtvistade besluten anse att eftergift av tullar inte var

berättigad, på grund av att villkoren i artikel 13.1 i förordning nr 1430/79 (att det föreligger en särskild situation och att ingen klar försumlighet eller inget bedrägeri kan tillskrivas den berörda personen) inte var uppfyllda. I det avseendet ansåg rätten att kommissionen, vid sin bedömning av huruvida omständigheterna i ett fall ger upphov till en särskild situation i den mening som avses i denna bestämmelse, skall ta ställning till samtliga relevanta sakuppgifter. Denna skyldighet innebär att kommissionen, i fall då det till stöd för anspråk på eftergift åberopas att avtalsparterna har gjort sig skyldiga till allvarliga överträdelser vid tillämpningen av ett avtal som gemenskapen är bunden av, skall grunda sin bedömning av huruvida anspråken är berättigade på samtliga sakomständigheter som har samband med den omtvistade importen och som den har fått kännedom om inom ramen för sin övervakningsuppgift och sin uppgift att kontrollera tillämpningen av detta avtal. Kommissionen kan således inte bortse från relevanta uppgifter som den har fått kännedom om vid utförandet av sina uppgifter och som eventuellt hade kunnat berätta de berörda parterna till eftergift, även om uppgifterna inte framgick av handlingarna i akten under förfarandet på nationell nivå. Vidare är kommissionen — även om den har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning beträffande tillämpningen av ovannämnda artikel 13 — skyldig att använda denna befogenhet så, att den faktiskt utverkar en jämvikt mellan å ena sidan gemenskapens intresse av att säkerställa att tullbestämmelser följs och å andra sidan det intresse som en importör som har handlat i god tro har av att inte bära skador som överskrider den vanliga kommersiella risken. Kommissionen kan i sin undersökning av om ansökan om eftergift är berättigad följaktligen inte nöja sig med att beakta importörens handlande. Den skall även bedöma vilken inverkan dess eget, i förekommande fall oriktiga, beteende har haft på den uppkomna situationen.

I slutet av sin bedömning, och med beaktande av samtliga handlingar som har samband med tillämpningen av bestämmelserna i associeringsavtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet samt i tilläggsprotokollet avseende import av färgtelevisionsapparater från Turkiet under den aktuella perioden (åren 1991—1993 och början av år 1994) och som kommissionen hade kännedom om när den fattade de omtvistade besluten, drog förstainstansrätten slutsatsen att *kommissionens och de turkiska myndigheternas allvarliga överträdelser hade lett till att sökandena befann sig i en undantagssituation jämfört med övriga aktörer som bedriver samma verksamhet*. Dessa överträdelser hade nämligen otvivelaktigt bidragit till de olagligheter som hade lett till att sökandena i efterhand hade blivit skyldiga att betala tullar. Förstainstansrätten drog även slutsatsen att på grund av

omständigheterna i förevarande fall kunde sökandena inte lastas för klar försumlighet eller bedrägeri.

I dom av den 7 juni 2001 i mål T-330/99, *Spedition Wilhelm Rotermund* mot kommissionen (REG 2001, s. II-1619), ogiltigförklarade förstainstansrätten ett beslut av kommissionen, enligt vilket den begärda eftergiften av importtull inte var motiverad på grund av att det inte förelåg någon särskild situation i den mening som avses i artikel 905.1 i förordning nr 2454/93.

Förstainstansrätten ansåg att eftersom de uppgifter om de faktiska omständigheterna som de nationella myndigheterna hade vidarebefordrat till kommissionen, vilka visade på bedrägligt handlande från tredje mans sida, varken hade ifrågasatts eller kompletterats, eftersom kommissionen inte hade begärt kompletterande upplysningar, och eftersom dessa ingick i helt interna transaktioner vid en medlemsstats myndighet, där sökanden inte hade någon rätt till insyn och som sökanden inte på något sätt kunde påverka, kunde kommissionen inte enbart konstatera att sökanden inte befann sig i en särskild situation, eftersom sådana omständigheter går utöver den vanliga affärsrisk som vederbörande står. Mot bakgrund härav kunde kommissionen inte giltigen anse att en särskild situation endast kunde föreligga om en viss tulltjänsteman aktivt medverkat och kräva att sökanden skulle framlägga ett definitivt och formellt bevis härför, i förekommande fall genom en handling från behöriga nationella myndigheter. Genom att handla på ett sådant sätt åsidosatte kommissionen sin egen skyldighet att bedöma samtliga faktiska omständigheter för att utröna huruvida dessa utgör en särskild situation. Kommissionen felbedömde även den självständiga karaktären av det förfarande som föreskrivs i artiklarna 905 och följande artiklar i förordning nr 2454/93.

7. Gemenskapsfinansiering

Innehållet under denna rubrik är begränsat till enbart en redogörelse för dom av den 14 juni 2001 i mål T-143/99, *Hortiplant* mot kommissionen (REG 2001, s. II-1665) (överklagad till domstolen under målnummer C-330/01 P). I denna dom underströks att enligt de skyldigheter som åligger sökande och mottagare av stöd från gemenskapen är dessa skyldiga att garantera att de förser kommissionen med tillförlitliga uppgifter som inte kan vilseleda kommissionen. I annat fall kan inte det kontroll- och bevissystem fungera som har införts för att avgöra om villkoren för att bevilja stöd är uppfyllda.

I detta fall fastställde förstainstansrätten kommissionens beslut om indragning av det stöd från EUGFJ som den hade beviljat bolaget Hortiplant enligt förordning (EEG) nr 4256/88.³⁰ Förstainstansrätten konstaterade att, om det kan slås fast att fakturor som har företetts och kostnader som har tagits upp saknar motsvarighet i verkligheten samt att delfinansieringsplikten inte har fullgjorts, vilket hade fastslagits i detta fall, detta utgör allvarliga brott mot villkoren för beviljande av det finansiella stödet i fråga samt mot den upplysnings- och lojalitetsplikt som åvilar mottagaren av ett sådant stöd, varför detta handlande skall betraktas som överträdelse i den mening som avses i artikel 24 i förordning (EEG) nr 4253/88.³¹

8. Institutionell rätt

I artikel 29 i Europaparlamentets arbetsordning föreskrivs att ledamöter får bilda grupper efter politisk tillhörighet. Efter valet till Europaparlamentet i juni 1999 bildades "Tekniska gruppen för oberoende ledamöter — blandade gruppen (TDI)". I gruppens regler för bildande föreskrevs att medlemmarna i gruppen sinsemellan var fullständigt oberoende i politiskt avseende. Parlamentet ansåg att villkoren för bildande av en politisk grupp inte var uppfyllda och antog därför den 14 september 1999 en rättsakt angående tolkningen av artikel 29 i arbetsordningen som förhindrade bildandet av TDI-gruppen.³²

Genom dom av den 2 oktober 2001 i det ovannämnda målet Martinez m.fl. mot parlamentet ogillades talan mot denna rättsakt som hade väckts av

³⁰ Rådets förordning (EEG) nr 4256/88 av den 19 december 1988 om bestämmelser för tillämpningen av förordning nr 2052/88 i fråga om EUGFJ:s utvecklingssektion (EGT L 374, s. 25; svensk specialutgåva, område 14, volym 2, s. 3).

³¹ Rådets förordning (EEG) nr 4253/88 av den 19 december 1988 om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om samordningen av de olika strukturfondernas verksamheter dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamheter (EGT L 374, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2082/93 av den 20 juli 1993 (EGT L 193, s. 20; svensk specialutgåva, område 14, volym 1, s. 30).

³² I denna tolkning angavs följande: "Bildandet av en grupp som öppet förnekar alla former av politiska egenskaper och alla former av politisk tillhörighet bland sina medlemmar kan inte tillåtas med stöd av denna artikel."

ledamöter av Europaparlamentet, Front national och Lista Emma Bonino.³³ Genom denna dom bekräftade förstainstansrätten att bildandet av TDI-gruppen inte var förenligt med parlamentets arbetsordning.

Det framgår av domen att villkoret angående politisk tillhörighet vid bildandet av politiska grupper är tvingande. I det sammanhanget påpekade förstainstansrätten att kravet på att ledamöterna i en politisk grupp skall ha politisk tillhörighet sinsemellan emellertid inte utesluter att de i sitt dagliga agerande ger uttryck för olika politiska åsikter i specifika frågor, i enlighet med principen om ledamöternas obundna mandat i artikel 4.1 i 1976 års rättsakt³⁴ och i artikel 2 i arbetsordningen. Att medlemmarna i samma politiska grupp röstar olika är följaktligen, under dessa omständigheter, inte ett bevis på frånvaron av politisk tillhörighet, utan på ledamotens obundna mandat.

Som svar på sökandenas invändningar angav förstainstansrätten att parlamentet är behörigt att, såsom den hade gjort i detta fall, kontrollera att artikel 29.1 i arbetsordningen efterlevs av en grupp vars bildande anmälts av ett antal ledamöter.

Vid fastställandet av hur långt gränserna sträcker sig för den skönsmässiga bedömning som parlamentet gör med stöd av sin behörighet ansåg förstainstansrätten vidare att begreppet politisk tillhörighet i varje enskilt fall skall anses ha den innebörd som de ledamöter som beslutar sig för att bilda en politisk grupp anser att det har, utan att de nödvändigtvis behöver ge uttryck för sin åsikt om innebörden. Av detta följer att ledamöter som anmäler att de bildar en grupp med tillämpning av denna bestämmelse antas dela politisk tillhörighet, även om den är mycket begränsad. Detta antagande skall emellertid inte anses vara omöjligt att motbevisa. Parlamentet har i det avseendet, med stöd av sin kontrollrätt, rätt att pröva huruvida kravet i artikel 29.1 i arbetsordningen har iakttagits när ledamöterna som anmäler bildandet av en grupp öppet utesluter all politisk tillhörighet sinsemellan, och därigenom tydligt inte beaktar ovannämnda krav.

³³ Förstainstansrättens ordförande beslutade den 25 november 1999 i mål T-222/99 R, Martinez och de Gaulle mot parlamentet (REG 1999, s. II-3397), att bevilja uppskov med verkställigheten av rättsakten. Beslutet kommenterades i årsrapporten från år 1999.

³⁴ Akten av den 20 september 1976 om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet (EGT L 278, s. 5).

Vidare fastslog förstainstansrätten att parlamentets uppfattning, att TDI-gruppen inte uppfyllde kravet på politisk tillhörighet, var grundad. Ett flertal omständigheter, som angavs i TDI-gruppens regler för bildande, visade att medlemmarna i denna grupp hade kommit överens om att undvika alla risker att uppfattas som att de delade politisk tillhörighet och att de hade vägrat att anse att denna grupp kunde utgöra en ram för ett gemensamt politiskt handlande genom att avgränsa dess verksamhet till renodlade administrativa och ekonomiska frågor.

Efter att ha funnit att invändningen om rättsstridighet avseende bestämmelserna i artiklarna 29.1 och 30 i arbetsordningen jämförda med varandra kunde tas upp till sakprövning, i den mån som dessa endast medger att grupper som baseras på politisk tillhörighet bildas i parlamentet och föreskriver att de ledamöter som inte ansluter sig till en politisk grupp skall delta i sammanträdena i egenskap av grupplösa ledamöter på de villkor som fastställts av parlamentets presidium, i stället för att ge dessa rätt att bilda en teknisk grupp, eller att samla dem i en blandad grupp, fastslog förstainstansrätten att dessa bestämmelser utgör *interna organisationsåtgärder som motiveras av parlamentets särdrag, av kraven på att dess verksamhet skall fungera och det ansvar och de mål som parlamentet har enligt fördraget*.

När det gäller skillnaden i behandling av dem som tillhör en politisk grupp och dem som inte tillhör en sådan, genom de rättigheter som en politisk grupp ges genom arbetsordningen, ansåg förstainstansrätten att denna skillnad inte utgör diskriminering, eftersom den är berättigad på grund av att de förra till skillnad från de senare uppfyller ett krav i arbetsordningen som följer av en strävan efter legitima mål.

Efter att ha slagit fast att reglerna i fråga varken strider mot principen om demokrati eller föreningsfriheten, påpekade förstainstansrätten slutligen att det av jämförelsen mellan medlemsstaternas parlamentariska traditioner inte kunde slås fast att bildandet av en politisk grupp av medlemmar som uppger att de förnekar alla former av politisk tillhörighet skulle vara möjlig i majoriteten av medlemsstaternas parlament.

9. Associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna

Den 8 februari 2000 bekräftade domstolen, i ett mål som hänskjutits till domstolen med stöd av artikel 234 EG, giltigheten av rådets beslut 97/803/EG av den 24 november 1997 om revidering efter halva giltighetstiden av beslut 91/482/EEG om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna

med Europeiska ekonomiska gemenskapen³⁵ (domen i mål C-17/98, Emesa Sugar, REG 2000, s. I-675).

Genom dom av den 6 december 2001 i mål T-43/98, Emesa Sugar mot rådet (REG 2001, s. II-0000), och i mål T-44/98, Emesa Sugar mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), avgjorde förstainstansrätten de mål där lagenligheten av beslut 97/803 hade satts i fråga — dessa mål hade förklarats vilande till dess att domstolen prövat rättsaktens giltighet³⁶ — och ogillade talan i de båda målen.

Efter det att domstolen avkunnat dom hade parterna anmodats att inkomma med yttranden. Sökanden hade gjort gällande att denna dom grundats på felaktiga sakuppgifter. Förstainstansrätten ansåg emellertid att inte någon av de grunder som sökanden hade åberopat eller något av de argument som hade anförts i yttrandet, i synnerhet avseende rådets bedömning av behovet av att begränsa den sockerimport som kunde komma i åtnjutande av regeln om kumulation av ursprung mellan AVS och ULT, vilken domstolen hade godkänt, kunde leda till slutsatsen att det ifrågasatta beslutet var rättsstridigt.

10. Personalmål

Bland det stora antalet avgöranden avseende talan om ogiltigförklaring i personalmål kommer uppmärksamheten att särskilt riktas på sex avgöranden.

Dom av den 7 februari 2001 i mål T-118/99, Bonaiti Brighina mot kommissionen (REGP 2001, s. II-97), bör omnämnas, eftersom domen innehåller klargöranden vad gäller utgångspunkten för tidsfristen för att väcka talan när beslutet om avslag på ett klagomål riktat till en tjänsteman är avfattat på ett språk som varken är dennes modersmål eller det språk varpå klagomålet avfattats. Förstainstansrätten fastslog i det avseendet att delgivningen av ett sådant beslut under sådana förhållanden är giltig under förutsättning att den berörde har möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt ta del av beslutet. Om däremot den till vilken beslutet riktas anser att han inte kan förstå beslutet har han att utan dröjsmål hos institutionen begära att få en översättning antingen på det språk varpå klagomålet är avfattat eller på sitt modersmål. Om en sådan

³⁵ EGT L 329, 1997, s. 50.

³⁶ Det skall emellertid påpekas att merparten av skälen vid bedömningen av lagenligheten av beslut 97/803, som förstainstansrätten stödde sig på i mål T-44/98, anges i samband med skadeståndsyrkandena i mål T-43/98.

begäran görs utan dröjsmål börjar tidsfristen för att väcka talan inte att löpa förrän den dag då denna översättning delges den berörde tjänstemannen, såvida inte institutionen kan bevisa utom allt tvivel att tjänstemannen på ett ändamålsenligt sätt har haft möjlighet att ta del av såväl beslutet att avslå hans klagomål som skälen för detta beslut på det språk som användes vid den ursprungliga delgivningen.

När det gäller frågan om upptagande till sakprövning har det även gjorts ett klargörande beträffande begreppet "rättsakt som går någon emot" i den mening som avses i artikel 90.2 i Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) i beslut av den 3 april 2001 i de förenade målen T-95/00 och T-96/00, Zaur-Gora och Dubigh mot kommissionen (REGP 2001, s. II-379), och i dom av den 20 juni 2001 i mål T-243/99, Buisson mot kommissionen (REGP 2001, s. II-601). Förstainstansrätten klargjorde att när en bestämmelse som en institution har åtagit sig att följa och följaktligen är bunden av — såsom en bestämmelse i ett meddelande om uttagningsprov — ger sökandena rätt att begära omprövning av ett beslut att neka dem tillträde till uttagningsprovet, är det det beslut som fattades efter omprövningen och inte det ursprungliga beslutet att neka tillträde till uttagningsprovet som skall anses som den rättsakt som går sökandena emot.

En person som råkade ut för en olycka vid skärmflygning nekades att omfattas av tillämpningen av artikel 73 i tjänsteföreskrifterna om olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring för tjänstemän. Personen i fråga ifrågasatte lagenligheten av detta beslut. I talan ifrågasattes lagenligheten av den bestämmelse som låg till rättslig grund för det ifrågasatta beslutet, nämligen artikel 4.1 b tredje strecksatsen i Regler om olycksfallsförsäkring och yrkessjukdomsförsäkring för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna, vilket medförde att förstainstansrätten ansåg att talan avsåg en invändning om rättsstridighet.

Av denna bestämmelse framgår att olycksfall inte omfattas av artikel 73 i tjänsteföreskrifterna "om de har följande orsaker: ... utövande av sporter som anses som farliga såsom boxning, karate, fallskärmshoppning, grottutforskning, undervattensfiske eller utforskning av havet med andningsutrustning som innebär tillförsel genom behållare av luft eller syre". I dom av den 20 september 2001 i mål T-171/00, Spruyt mot kommissionen (REGP 2001, s. II-0000), fastslog förstainstansrätten att denna bestämmelse strider mot rättssäkerhetsprincipen och därför är rättsstridig, eftersom den definierar begreppet sporter som anses som farliga, vilka inte omfattas av det

försäkringsskydd som föreskrivs i artikel 73 i tjänsteföreskrifterna, genom hänvisning till en vägledande förteckning över sporter som anses som farliga. Det är nämligen inte förenligt med rättssäkerhetsprincipen att en tjänsteman som planerar att utöva en sport som inte omnämns i förteckningen i artikel 4.1 b tredje strecksatsen i reglerna är tvungen att uppskatta huruvida denna sport, med hänsyn till likheten med en av de sporter som anges i denna förteckning, kan anses som farlig av gemenskapens administration. Enligt samma princip kan det inte heller tillåtas att administrationen, när en ansökan ingetts om tillämpning av artikel 73 i tjänsteföreskrifterna efter det att en olycka skett vid utövandet av en sport, har "befogenhet att företa skönsmässig bedömning" vad gäller frågan huruvida denna aktivitet skall anses tillhöra den kategori av sporter som anses som farliga i den mening som avses i de ovannämnda reglerna.

I dom av den 27 juni 2001 i mål T-214/00, X mot kommissionen (REGP 2001, s. II-663), fastslog förstainstansrätten dessutom att en institutions beslut att från en tjänstemans lön, utan dennes samtycke, dra av ett belopp motsvarande det belopp som institutionen kräver av tjänstemannen som ersättning för rättegångskostnader som institutionen tillerkänts ersättning för i ett tidigare mål *saknar rättslig grund*. Möjligheten för en institution att i förhållanden som regleras av tjänsteföreskrifterna använda det betalningssätt som kvittning utgör kan nämligen medföra allvarliga begränsningar av tjänstemännens möjligheter att fritt förfoga över sina löner. Då det i tjänsteföreskrifterna inte uttryckligen anges, i den mening som avses i artikel 62 första stycket, att institutionen har en sådan befogenhet, kan den inte utan den berörda personens samtycke använda kvittning för att hålla inne en del av tjänstemannens lön, vars rätt till lön stadgas i artikel 62 i tjänsteföreskrifterna.

Denna korta översikt över personalmål skall avslutas med att nämna domen av den 6 mars 2001 i mål T-192/99, Dunnett m.fl. mot EIB (REGP 2001, s. II-313). Genom denna dom ogiltigförklarades sökandenas — tjänstemän vid Europeiska investeringsbanken — lönebesked, i den mån systemet med speciella omräkningskurser för överföringar, vilka görs i en annan gemenskapsvaluta än belgiska eller luxemburgska franc, av ett visst procentbelopp av den månatliga nettolönen inte tillämpades i dessa. Med anledning av den kommande övergången till euro beslutade EIB:s direktion den 11 juni 1998 att avskaffa de speciella omräkningskurserna från och med den 1 januari 1999 för samtlig personal vid EIB. Förstainstansrätten konstaterade emellertid att samrådsförfarandet med personalföreträdarna under det förfarande som föregick beslutet inte hade skett på ett korrekt sätt. Rätten påpekade i synnerhet att EIB var skyldig att samråda med personalföreträdarna

enligt en allmän arbetsrättslig princip som är gemensam för medlemsstaterna, enligt vilken en arbetsgivare inte ensidigt kan dra in en ekonomisk förmån som han efter eget val och fortlöpande beviljat sina anställda förrän han konsulterat dem eller deras representanter innan beslutet om att dra in förmånen i fråga fattas. Förstainstansrätten påpekade att detta samråd emellertid skall vara av sådan art att det kan påverka innehållet i den antagna rättsakten, vilket medför att det skall genomföras i rimlig tid och i god tro. I detta mål fann förstainstansrätten att EIB hade åsidosatt den allmänna arbetsrättsliga princip som fastställs i artikel 24 i avtalet om personalrepresentation vid EIB genom att inte i god tro ha genomfört samrådet med personalföreträdarna.

II. Skadeståndsmål

Nästan samtliga domar i skadeståndsmål inom ramen för EG-fördraget avsåg jordbruksområdet, antingen det rör sig om reglerna för import av bananer³⁷ eller fiskprodukter³⁸ till gemenskapen, mjölkkvoter³⁹ eller fiskekvoter.⁴⁰ I enbart en dom fastslogs att samtliga villkor för att gemenskapen skall ådra sig utomobligatoriskt skadeståndansvar för skada som orsakas av institutionerna var uppfyllda (domen i målet Jansma mot rådet och kommissionen). Med stöd av artikel 34 KS, den bestämmelse som är tillämplig när den åberopade skadan beror på ett beslut av kommissionen som ogiltigförklarats av

³⁷ Dom av den 1 februari 2001 i mål T-1/99, T. Port mot kommissionen (REG 2001, s. II-465) (överklagad till domstolen under målnummer C-122/01 P), av den 20 mars 2001 i mål T-18/99, Cordis mot kommissionen (REG 2001, s. II-913), i mål T-30/99, Bocchi Food Trade International mot kommissionen (REG 2001, s. II-943), i mål T-52/99, T. Port mot kommissionen (REG 2001, s. II-981) (överklagad till domstolen under målnummer C-213/01 P), och av den 12 juli 2001 i det ovannämnda målet Comafrika och Dole Fresh Fruit Europe mot kommissionen, i mål T-2/99, T. Port mot rådet (REG 2001, s. II-2093), i mål T-3/99, Banatrading mot rådet (REG 2001, s. II-2123).

³⁸ Dom av den 23 oktober 2001 i mål T-155/99, Dieckmann & Hansen mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000) (överklagad till domstolen under målnummer C-492/01 P).

³⁹ Dom av den 31 januari 2001 i mål T-533/93, Bouma mot rådet och kommissionen (REG 2001, s. II-203) (överklagad till domstolen under målnummer C-162/01 P), i mål T-73/94, Beusmans mot rådet och kommissionen (REG 2001, s. II-223) (överklagad till domstolen under målnummer C-163/01 P), i mål T-76/94, Jansma mot rådet och kommissionen (REG 2001, s. II-243), och i mål T-143/97, Van den Berg mot rådet och kommissionen (REG 2001, s. II-277) (överklagad till domstolen under målnummer C-164/01 P).

⁴⁰ Dom av den 6 december 2001 i mål T-196/99, Area Cova m.fl. mot rådet och kommissionen (REG 2001, s. II-0000).

gemenskapsdomstolen, förpliktade förstainstansrätten kommissionen att återbetala ett belopp som inbetalats utan grund (dom av den 10 oktober 2001 i mål T-171/99, Corus UK mot kommissionen, REG 2001, s. II-0000).

Genom sistnämnda dom förpliktades kommissionen att betala mer än tre miljoner euro, jämte ränta, till bolaget Corus UK. Efter det att förstainstansrätten i en dom sänkte det bötesbelopp som bolaget hade påförts återbetalade kommissionen tolv miljoner euro, vilket motsvarade skillnaden mellan det bötesbelopp som hade betalats och det belopp som hade fastställts av förstainstansrätten. Kommissionen vägrade dock att betala ränta på det återbetalda beloppet. Förstainstansrätten ansåg att kommissionen därigenom underlät att vidta en åtgärd som var nödvändig för att följa domen. I det fall där en dom innebär att det bötesbelopp som ett företag har påförts för överträdelse av konkurrensreglerna i EKSG-fördraget ogiltigförklaras eller minskas, åligger det kommissionen att återbetala hela eller, i förekommande fall, en del av det bötesbelopp som har inbetalats av företaget i fråga, i den mån inbetalningen skall anses sakna grund efter ett beslut om ogiltigförklaring. Denna skyldighet avser inte bara kapitalbeloppet avseende de böter som inbetalats utan grund utan även den dröjsmålsränta som detta belopp gett upphov till. Förstainstansrätten underströk att underlåtenheten att betala sådan ränta skulle kunna leda till en obehörig vinst för gemenskapen, vilket förefaller strida mot de allmänna gemenskapsrättsliga principerna. Talan enligt artikel 34 KS, som väcktes efter det att en skälig tid hade förflutit, var följaktligen i princip grundad och sökanden beviljades därför ersättning med ett penningbelopp som motsvarade den ränta som borde ha betalats tillsammans med kapitalbeloppet.

Det är vedertaget att gemenskapens skadeståndsansvar enligt artikel 288 andra stycket EG förutsätter att ett antal villkor är uppfyllda, nämligen att det agerande som läggs gemenskapsinstitutionerna till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan agerandet och den åberopade skadan. När det gäller gemenskapens ansvar för skador som orsakats enskilda har domstolen i dom av den 4 juli 2000 i mål C-352/98 P, Bergaderm och Goupil (REG 2000, s. I-5291), fastslagit att det agerande som läggs kommissionen till last skall utgöra *en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter*. I de mål som förstainstansrätten avgjorde under år 2001 prövade förstainstansrätten huruvida dessa två kriterier för rättsstridighet hade styrkts, nämligen att den rättsregel som hade överträtts hade till syfte att ge enskilda rättigheter och att överträdelsen var tillräckligt klar.

Förstainstansrätten skulle därför fastställa huruvida de regler som påstods ha åsidosatts var sådana att de hade till syfte att ge enskilda rättigheter. Proportionalitetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar utgör sådana regler (dom av den 6 december 2001 i det ovannämnda målet *Emesa Sugar mot rådet*). Avtalet om upprättande av WTO och dess bilagor (domarna i de ovannämnda målen *Cordis mot kommissionen*, *Bocchi Food Trade International mot kommissionen* och *T. Port mot kommissionen* (T-52/99)), artikel 253 EG (domen i målet *Emesa Sugar mot rådet*) samt principen om relativ stabilitet (domen i det ovannämnda målet *Area Cova m.fl. mot rådet och kommissionen*) ger däremot inte enskilda några rättigheter. Principen om relativ stabilitet föreskrivs i bestämmelser på fiskeområdet och har till syfte att tillförsäkra varje medlemsstat en andel av gemenskapens totala tillåtna fångstmängd.

När det gäller frågan huruvida en överträdelse av gemenskapsrätten är tillräckligt klar tillämpade förstainstansrätten kriteriet att en gemenskapsinstitution uppenbart och allvarligt har missbedömt gränserna för det utrymme för skönsmässig bedömning som institutionen förfogar över, och erinrade om att en mindre överträdelse av gemenskapsrätten kan vara tillräcklig för att det skall vara fråga om en tillräckligt klar överträdelse, om institutionen endast förfogade över ett i hög grad begränsat, eller till och med obefintligt, utrymme för skönsmässig bedömning.

I domen i det ovannämnda målet *Comafrica och Dole Fresh Fruit Europe mot kommissionen* ansåg förstainstansrätten att när det föreligger ett i hög grad begränsat utrymme för skönsmässig bedömning och en oegentlighet konstateras som inte skulle ha begåtts, under liknande omständigheter, av en normalt försiktig och aktsam administration, kan det fastställas att institutionens agerande är rättsstridigt på ett sätt som medför att gemenskapen ådrar sig skadeståndsansvar enligt artikel 288 EG. Med hänsyn till omständigheterna i målet ansåg förstainstansrätten att de oegentligheter som kommissionen hade gjort sig skyldig till vid antagandet av de ifrågasatta förordningarna⁴¹ inte var

⁴¹ De konstaterade oegentligheterna avsåg eventuella skillnader, vid fastställelsen av nedsättnings- eller justeringskoefficienter för fastställande av den kvantitet bananer som skulle tilldelas varje aktör i kategori A och B av tullkvoten, mellan de uppgifter som hade lämnats av de behöriga nationella myndigheterna och dem som hade lämnats av Europeiska gemenskapernas statistikkontor (Eurostat) eller andra uppgifter om de kvantiteter bananer som hade saluförts inom eller importerats till gemenskapen under referensperioderna.

sådana att de inte skulle ha begåtts, under samma omständigheter, av en normalt försiktig och aktsam administration.

I domen i det ovannämnda målet Dieckmann & Hansen mot kommissionen angav förstainstansrätten att kommissionen ges ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när den vidtar åtgärder för tillämpningen av systemet för kontroll av import av fiskprodukter, som till exempel att uppta ett land i eller avlägsna ett land från förteckningen över tredje länder som har tillåtelse att exportera sådana produkter till gemenskapen. Förstainstansrätten ansåg vidare att denna institution inte hade uppenbart och allvarligt missbedömt gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning, då den omprövade sin bedömning avseende Kazakstans möjligheter att säkerställa att, såvitt avser kaviar, garantier som minst motsvarar de garantier som avses i direktiv 91/493⁴² var uppfyllda, och då den återtog sitt godkännande av import av denna produkt till gemenskapen. Förstainstansrätten påpekade särskilt att kommissionen, genom att anta det omtvistade beslutet, helt enkelt hade uppfyllt sin förpliktelse som syftar till att ta hänsyn till allmänna intressen, såsom konsumentskydd och skydd för människors och djurs hälsa och liv, vid genomförandet av gemenskapens jordbrukspolitik och att ge skyddet för folkhälsan större vikt än ekonomiska hänsyn.

I domen i det ovannämnda målet Area Cova m.fl. mot rådet och kommissionen erinrade förstainstansrätten slutligen om att, för det fall ett strikt skadeståndsansvar för gemenskapen skulle vara möjligt enligt gemenskapsrätten, det skulle krävas att tre villkor var uppfyllda för att ett sådant ansvar skall inträda, nämligen att den åberopade skadan verkligen föreligger, att det finns ett orsakssamband mellan skadan och den rättsakt som gemenskapsinstitutionerna kritiserar för samt att det rör sig om en *ovanlig och speciell skada*. För att i detta mål undersöka om skadan i form av en minskning av sökandenas fiskemöjligheter var ovanlig undersökte förstainstansrätten om skadan överskred gränserna för de ekonomiska risker som sammanhänger med verksamheterna inom fiskerisektorn. Förstainstansrätten drog slutligen slutsatsen att så inte var fallet.

⁴²

Rådets direktiv 91/493/EEG av den 22 juli 1991 om fastställande av hygienkrav för produktionen och marknadsföringen av fiskprodukter (EGT L 268, s. 15; svensk specialutgåva, område 4, volym 3, s. 192) som är avsedda som livsmedel.

III. Ansökningar om interimistiska åtgärder

Ansökningar om interimistiska åtgärder har ingetts till förstainstansrätten i nästan samtliga typer av mål, och i synnerhet i mål avseende konkurrens,⁴³ statligt stöd,⁴⁴ antidumpningsåtgärder,⁴⁵ gemenskapsfinansiering⁴⁶ och institutionell rätt.⁴⁷ Det skall även påpekas att ett flertal ansökningar om upphävande eller ändring av interimistiska beslut har ingetts, vilka samtliga har avslagits.⁴⁸

⁴³ Särskilt beslut meddelat av förstainstansrättens ordförande den 17 januari 2001 i mål T-342/00 R, Petrolessence och SG2R mot kommissionen (REG 2001, s. II-67), den 28 maj 2001 i mål T-53/01 R, Poste Italiane mot kommissionen (REG 2001, s. II-1479), den 26 oktober 2001 i mål T-184/01 R, IMS Health mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000) (överklagat till domstolen under målnummer C-481/01 P(R)), den 15 november 2001 i mål T-151/01 R, Duales System Deutschland mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), den 20 december 2001 i mål T-213/01 R, Österreichische Postsparkasse mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), och i mål T-214/01 R, Bank für Arbeit und Wirtschaft mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000).

⁴⁴ Beslut meddelat av förstainstansrättens ordförande den 19 december 2001 i de förenade målen T-195/01 R och T-207/01 R, Gibraltars regering mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000).

⁴⁵ Beslut meddelat av förstainstansrättens ordförande den 1 augusti 2001 i mål T-132/01 R, Euroalliages m.fl. mot kommissionen (REG 2001, s. II-2307) (upphävt genom beslut meddelat av domstolens ordförande den 14 december 2001 i mål C-404/01 P(R), kommissionen mot Euroalliages m.fl., REG 2001, s. I-0000).

⁴⁶ Beslut meddelat av förstainstansrättens ordförande den 15 januari 2001 i mål T-241/00 R, Le Canne mot kommissionen (REG 2001, s. II-37), den 18 oktober 2001 i mål T-196/01 R, Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), den 22 oktober 2001 i mål T-141/01 R, Entorn mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), och den 7 december 2001 i mål T-192/01 R, Lior mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000).

⁴⁷ Beslut meddelat av förstainstansrättens ordförande den 15 januari 2001 i mål T-236/00 R, Stauner m.fl. mot parlamentet och kommissionen (REG 2001, s. II-15), och den 26 januari 2001 i mål T-353/00 R, Le Pen mot parlamentet (REG 2001, s. II-125).

⁴⁸ Beslut meddelat av förstainstansrättens ordförande den 5 september 2001 i mål T-74/00 R, Artegoda mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000) (överklagat till domstolen under målnummer C-440/01 P(R)), den 12 september 2001 i mål T-132/01 R, Euroalliages m.fl. mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000), och den 8 oktober 2001 i mål T-236/00 R II, Stauner m.fl. mot parlamentet och kommissionen (REG 2001, s. II-0000).

Ansökningarna om interimistiska åtgärder har avslagits antingen på grund av att de inte kunnat tas upp till prövning⁴⁹ eller på grund av att de inte uppfyllt det ena eller det andra eller båda villkoren som skall vara uppfyllda för att den begärda åtgärden skall beviljas, nämligen kravet på skyndsamhet och *fumus boni juris* [att åtgärden vid ett första påseende framstår som befogad]. Bland dessa avslagsbeslut bör beslutet i det ovannämnda målet Poste Italiane mot kommissionen särskilt nämnas. Rätten hade nämligen för första gången att ta ställning till huruvida kravet på skyndsamhet var uppfyllt i ett mål rörande övergång till fri konkurrens för tjänster som tidigare varit monopoliserade, i detta fall av Poste Italiane. Genom beslut av den 21 december 2000⁵⁰ hade kommissionen ålagt Republiken Italien att upphöra med överträdelsen av artikel 82 EG jämförd med artikel 86.1 EG, som bestod i att konkurrensen hindrades, till fördel för Poste Italiane, med avseende på fasen för leverans av hybridpost till en viss dag eller tid.

Den skada som Poste Italiane påstod sig ha lidit var av ekonomisk art, varför rätten erinrade om att en sådan skada, förutom i undantagsfall, inte kan anses irreparabel eller ens som en skada som är svår att avhjälpa, eftersom den senare kan ersättas ekonomiskt. Beviljande av det sökta uppskovet är med tillämpning av dessa principer motiverat om det framgår att sökandens själva existens skulle äventyras om en sådan åtgärd inte vidtogs. Rätten tillade dock att Poste Italiane, i egenskap av den som tillhandahåller de samhällsomfattande tjänsterna, hade anförtrotts ett uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i artikel 86.2 EG, och det var av väsentlig betydelse att detta uppdrag fullgjordes. Därmed kunde uppskov även beviljas om det visades att Poste Italiane inte skulle kunna utföra det uppdrag som det anförtrotts fram till dess att tvisten rörande huvudsaken avgjorts, om detta företag inte fick behålla ensamrätten till fasen för leverans av hybridpost till en viss dag eller tid. Ett bevis för detta kan vara att innehavaren av ensamrätten, *under de ekonomiska förhållanden som dithills gällt*, är helt beroende av denna rättighet

⁴⁹ Särskilt beslut meddelat av förstainstansrättens ordförande den 15 januari 2001 i det ovannämnda målet Stauner m.fl. mot parlamentet och kommissionen, och den 5 december 2001 i mål T 216/01 R, Reisebank mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000) (överklagat till domstolen under målnummer C-477/01 P(R)), och i mål T-219/01 R, Commerzbank mot kommissionen (REG 2001, s. II-0000) (överklagat till domstolen under målnummer C-480/01 P(R)).

⁵⁰ Kommissionens beslut 2001/176/EG av den 21 december 2000 om ett förfarande i enlighet med artikel 86 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, vilket avser tillhandahållande i Italien av nya posttjänster som garanterar leverans till en viss dag eller tid (EGT L 63, 2001, s. 59).

för att utföra uppdraget av allmänt ekonomiskt intresse. Då sökanden inte hade framlagt någon sådan bevisning och intresseavvägningen talade för att det omtvistade beslutet skulle stå fast, kunde ansökan inte bifallas.

Det mål som föranledde beslutet i det ovannämnda målet *Duales System Deutschland* mot kommissionen, varigenom ansökan om uppskov med verkställigheten avslogs, rörde en annan fråga. I beslut av den 20 april 2001⁵¹ konstaterade kommissionen att företaget *Der Grüne Punkt* — *Duales System Deutschland* (DSD), det enda företag som har ett så kallat kollektivt system för hela Tyskland för återvinning av använda konsumentförpackningar hos konsumenten eller i närheten av dennes bostad, hade missbrukat sin dominerande ställning i den mening som avses i artikel 82 EG genom att, på de företag som anslutit sig till DSD:s system, tillämpa oskäligen priser och oskäligen kommersiella villkor för det fall symbolen ”*Der Grüne Punkt*”, vilken skulle anbringas på samtliga förpackningar från det företag som anslutit sig till systemet, användes utan att DSD anlitas för att ombesörja avfallshanteringen. Det skall påpekas att varumärket ”*Der Grüne Punkt*” var registrerat i behörig ordning som ett kollektivt varumärke hos tyska myndigheter.

I beslutet avgränsade rätten först den huvudsakliga frågan i målet. Rätten fastslog att målet främst rörde frågan huruvida varumärkesinnehavarens avgiftssystem kunde anses berättigat med hänsyn till behovet av att skydda denna rättighets särskilda föremål eller, annorlunda uttryckt, huruvida DSD, mot bakgrund av omständigheterna i detta fall, kunde anses ha använt sig av varumärkesrätten för att missbruka sin dominerande ställning. Det ankommer emellertid inte på rätten att i det interimistiska förfarandet, vid prövningen av huruvida de åberopade rättsgrunderna vid ett första påseende framstår som befogade, göra den ingående analys som krävs för att besvara dessa frågor. Rätten undersökte därefter om ett omedelbart verkställande av beslutet i fråga skulle orsaka sökanden allvarlig och irreparabel skada, och den fann att det inte hade styrkts att det omedelbara verkställandet skulle äventyra DSD:s system. Rätten underströk att intresseavvägningen mellan sökandens intresse av att den begärda interimistiska åtgärden beviljas å ena sidan, och allmänintresset av att de beslut som kommissionen fattar med stöd av artikel 82 EG verkställs samt intervenienternas intressen i det interimistiska förfarandet, vilka direkt skulle beröras om verkställigheten av det omtvistade beslutet sköts upp, å andra sidan, i vart fall utmynnade i att ansökan skulle

⁵¹ Kommissionens beslut 2001/463/EG av den 20 april 2001 om ett förfarande enligt artikel 82 i EG-fördraget (ärende COMP D3/34493 — DSD)(EGT L 166, s. 1).

avslås. Rätten ansåg i det avseendet att under de mycket speciella omständigheter som förelåg i målet kunde allmänintresset av att äganderätten i allmänhet och immateriella rättigheter i synnerhet skyddas, såsom framgår av artiklarna 30 EG och 295 EG, inte ges företräde framför kommissionens intresse av att den överträdelse av artikel 82 EG som den ansåg sig ha konstaterat omedelbart upphörde och av att gynnsamma förutsättningar inrättades för att DSD:s konkurrenter skulle kunna ta sig in på den berörda marknaden.

Det förordnades om uppskov med verkställigheten tre gånger under år 2001 (besluten i de ovannämnda målen *Le Pen* mot parlamentet, *Euroalliances m.fl.* mot kommissionen samt *IMS Health* mot kommissionen).

Genom beslutet i det ovannämnda målet *Le Pen* mot parlamentet fastslogs att det beslut som hade antagits genom en förklaring av Europaparlamentets talman den 23 oktober 2000 tills vidare inte fick verkställas, i den del denna förklaring utgjorde ett beslut av Europaparlamentet att det hade mottagit och beaktat en rättsakt om skiljande av Jean-Marie Le Pen från dennes uppdrag som ledamot av Europaparlamentet. Vid bedömningen av villkoret om *fumus boni juris* ansåg rätten att ett av de argument som hade framförts — nämligen att parlamentets roll, vid ett förfarande om skiljande av en av dess ledamöter från dennes uppdrag med stöd av artikel 12.2 i 1976 års akt, inte enbart utgör en rent begränsad behörighet — var av allvarlig art och följaktligen inte gick att bortse ifrån vid ett första påseende.

Genom att anta beslutet i det ovannämnda målet *Euroalliances m.fl.* mot kommissionen beslutade rätten att import av ferrokisel med ursprung i Folkrepubliken Kina, Kazakstan, Ryssland och Ukraina skulle underkastas registrering utan att säkerhet ställdes av importörerna. Bakgrunden till målet var kommissionens beslut 2001/230/EG av den 21 februari 2001 om avslutande av antidumpningsförfarandet rörande import av ferrokisel med ursprung i ett flertal länder.⁵² Sökandena yrkade i första hand uppskov med verkställigheten av beslutet så vitt gällde import med ursprung i vissa av de aktuella länderna. Eftersom kommissionen inte hade ifrågasatt att åtgärden vid ett första påseende framstod som befogad (*fumus boni juris*), avsåg bedömningen i huvudsak huruvida kravet på skyndsamhet var uppfyllt. I det avseendet erinrade rätten

⁵²

Kommissionens beslut 2001/230/EG av den 21 februari 2001 om avslutande av antidumpningsförfarandet rörande import av ferrokisel med ursprung i Brasilien, Kazakstan, Folkrepubliken Kina, Ryssland, Ukraina och Venezuela (EGT L 84, s. 36).

om att en rent ekonomisk skada inte kan anses irreparabel eller ens svår att avhjälpa, förutom i undantagsfall, eftersom den senare kan ersättas ekonomiskt. En skada av ekonomisk art som inte upphör enbart genom att den berörda institutionen verkställer den dom som avkunnats i huvudsaken, utgör nämligen en ekonomisk förlust som kan kompenseras genom de möjligheter att väcka talan som anges i fördraget, särskilt i artiklarna 235 EG och 288 EG. Med tillämpning av dessa principer är en interimistisk åtgärd befogad om det framgår att sökandens existens, i avsaknad av en sådan åtgärd, skulle äventyras innan den dom har avkunnats varigenom förfarandet rörande huvudsaken avslutas. I ett sådant fall gör den omständigheten att sökanden försvinner innan målet avgjorts det i sak omöjligt för denne att väcka talan för att erhålla gottgörelse. I det aktuella fallet konstaterade rätten att sökandena inte hade lyckats visa att inverkan på deras ekonomiska livskraft var av den art att det inte skulle räcka med rationaliseringsåtgärder för att möjliggöra en fortsatt produktion av ferrokisel till dess att domen avkunnas, varigenom förfarandet rörande huvudsaken avslutas. Med beaktande av omständigheterna i detta fall påpekade emellertid rätten *särskilt* att den skada som sökandena led inte kunde upphöra enbart genom att kommissionen verkställer en dom varigenom det omtvistade beslutet ogiltigförklaras. I det avseendet påpekades det att det föreföll minst sagt osäkert om någon ersättning för skadan kunde komma att utgå på ett senare stadium, med stöd av artiklarna 235 EG och 288 andra stycket EG, med hänsyn till svårigheten att visa att kommissionen uppenbart och allvarligt missbedömt gränserna för det utrymme för skönsmässig bedömning som den åtnjuter vid bedömningen av vad som ligger i gemenskapens intresse. Under dessa omständigheter ansågs det att kravet på skyndsamhet var uppfyllt. Vid avvägningen mellan de föreliggande intressena, i synnerhet importörernas, exportörernas och användarnas intressen, begränsade rätten slutligen verkningarna av den interimistiska åtgärden till vad som föreföll vara absolut nödvändigt för att skydda sökandenas intressen till dess att dom avkunnades i huvudsaken.

I beslut av den 14 december 2001 i det ovannämnda målet kommissionen mot Euroalliges m.fl. fastställde emellertid inte domstolens ordförande den bedömning av kravet på skyndsamhet som förstainstansrättens ordförande hade gjort. Domstolens ordförande ansåg i huvudsak att det inte kunde fastställas att skadan var irreparabel med beaktande av att det var osäkert huruvida en eventuell skadeståndstalan skulle komma att bifallas. Målet återförvisades till förstainstansrätten.

Översikten av de viktigaste avgörandena under år 2001 skall avslutas med beslutet i det ovannämnda målet IMS Health mot kommissionen, varigenom

det beviljades uppskov med verkställigheten av *kommissionens beslut att förordna om interimistiska åtgärder* avseende IMS Health (IMS).⁵³ Genom detta beslut hade kommissionen ålagt IMS, ett bolag verksamt inom branschen för insamlande av uppgifter om försäljning och förskrivning av läkemedelsprodukter, att ge licens för användning av bolagets ”struktur i 1 860 segment”, en geografisk modell för analys av den tyska marknaden, som enligt kommissionen *de facto* utgjorde branschstandard på marknaden i fråga. Kommissionen ansåg nämligen att IMS vägran att bevilja en sådan licens vid ett första påseende utgjorde missbruk av dominerande ställning, förhindrade nya konkurrenter från att komma in eller stanna kvar på marknaden för uppgifter om försäljning av läkemedelsprodukter och riskerade att orsaka två konkurrenter, bolagen NDC Health och AzyX, allvarlig och irreparabel skada

Efter att ha fastslagit att omfattningen av rättsens prövning av huruvida villkoret om *fumus boni juris* är uppfyllt inte varierar beroende på om beslutet, som ansökan om uppskov med verkställigheten avser, förordnar om interimistiska åtgärder eller avslutar ett administrativt förfarande, ansåg rätten att målet huvudsakligen avsåg frågan huruvida det var berättigat av kommissionen att anse att IMS, innehavare av upphovsrätten till strukturen i 1 860 segment, missbrukade en dominerande ställning, i den mening som avses i artikel 82 EG, vid utövandet av sin upphovsrätt genom att vägra att bevilja sina konkurrenter licenser och om kommissionen, som en interimistisk åtgärd, kunde ålägga företaget att bevilja licenser för användning av upphovsrätten. Eftersom den ingående analys som sådana frågor kräver, vilken i synnerhet innebär att det skall bedömas huruvida sådana ”särskilda omständigheter” som domstolen angav i domarna i målen Magill⁵⁴ och Bronner⁵⁵ föreligger i förevarande mål, inte kan göras inom ramen för det interimistiska förfarandet, ansågs det att villkoret avseende *fumus boni juris* var uppfyllt.

Rätten fann även att kravet på skyndsamhet var uppfyllt, eftersom beviljandet av licenser för användning av upphovsrätten skulle kunna medföra bestående och allvarlig skada för innehavaren av denna rättighet och eftersom de

⁵³ Kommissionens beslut av den 3 juli 2001 om ett förfarande enligt artikel 82 EG (COMP D3/38.044 — NDC Health/IMS Health: interimistiska åtgärder).

⁵⁴ Domstolens dom av den 6 april 1995 i de förenade målen C-241/91 P och C-242/91 P, RTE och ITP mot kommissionen (REG 1995, s. I-743).

⁵⁵ Domstolens dom av den 26 november 1998 i mål C-7/97, Bronner (REG 1998, s. I-7791).

förändrade marknadsförhållandena till följd av beviljandet av sådana licenser inte längre skulle kunna ändras genom en eventuell dom om ogiltigförklaring av beslutet i fråga.

Vid avvägningen mellan parternas respektive intressen, i synnerhet intressena för de två bolag som var konkurrenter till IMS, erinrade rätten slutligen om allmänintresset av att äganderätt i allmänhet och immateriella rättigheter i synnerhet respekteras, vilket uttryckligen återspeglas i artiklarna 30 EG och 295 EG. Rätten underströk vidare att enbart den omständigheten att sökanden av ekonomiska skäl hade åberopat och försökt upprätthålla respekten för sin upphovsrätt till strukturen i 1 860 segment inte minskade dennes rätt att stödja sig på denna exklusiva rättighet, som ges enligt nationell rätt i syfte att främja nyskapande.

B – Förstainstansrättens sammansättning

(rangordning den 20 september 2001)

Första raden, från vänster till höger:

Domarna R. García-Valdecasas y Fernández, M. Jaeger, R.M. Moura Ramos, ordföranden
B. Vesterdorf,
domarna J.D. Cooke, M. Vilaras, K. Lenaerts.

Andra raden, från vänster till höger:

Domarna H. Legal, A.W.H. Meij, J. Pirrung, P. Lindh, V. Tiili, J. Azizi, P. Mengozzi, N.J.
Forwood, justitiesekreteraren H. Jung.

1. Förstainstansrättens ledamöter (i rangordning efter ålder i ämbetet)

Bo Vesterdorf

Född 1945; juristlingvist vid domstolen; handläggare vid justitieministeriet; biträdande domare; rättsattaché vid Danmarks ständiga representation vid Europeiska ekonomiska gemenskapen; tillförordnad domare vid Østre Landsret; chef för justitieministeriets avdelning för författnings- och förvaltningsrätt; expeditionschef vid justitieministeriet; universitetslektor; ledamot av Europarådets styrelse för de mänskliga rättigheterna (CDDH), därefter ledamot av CDDH:s byrå; domare vid förstainstansrätten sedan den 25 september 1989; ordförande vid förstainstansrätten sedan den 4 mars 1998.

Rafael García-Valdecasas y Fernández

Född 1946; Abogado del Estado (i Jaén och Granada); justitiesekreterare vid den ekonomisk-administrativa domstolen i Jaén och därefter i Cordoba; ledamot av advokatsamfundet (Jaén, Granada); chef för avdelningen för gemenskapsrättsliga tvister vid utrikesministeriet; chef för Spaniens delegation i rådets arbetsgrupp för skapandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt; domare vid förstainstansrätten sedan den 25 september 1989.

Koenraad Lenaerts

Född 1954; professor vid Katholieke Universiteit Leuven; Master of Laws, Master in Public Administration (Harvard University); extra ordinarie professor vid Katholieke Universiteit Leuven; gästprofessor vid universiteten i Burundi, Strasbourg och Harvard; professor vid Collège d'Europe i Brygge; rättssekreterare vid domstolen; advokat i Bryssel; domare vid förstainstansrätten sedan den 25 september 1989.

Virpi Tiili

Född 1942; juris doktor vid universitetet i Helsingfors; lektor i civilrätt och handelsrätt vid universitetet i Helsingfors; direktör med ansvar för rättsliga frågor och handelspolitik vid Finlands centrala handelskammare; generaldirektör för det finska konsumentverket; domare vid förstainstansrätten sedan den 18 januari 1995.

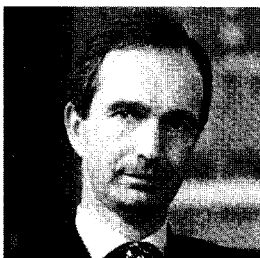
Pernilla Lindh

Född 1945; jur. kand. vid universitetet i Lund; assessor vid Svea hovrätt; jurist och rättschef för rättssekretariatet vid Utrikesministeriets handelsavdelning; domare vid förstainstansrätten sedan den 18 januari 1995.

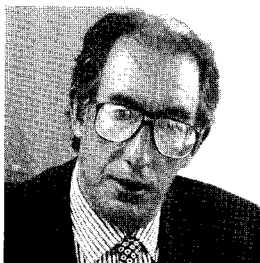
Josef Azizi

Född 1948; juris doktor samt fil. kand. i samhällsvetenskap och ekonomi vid universitetet i Wien; kursföreståndare och lärare vid universitetet för nationalekonomi i Wien och vid juridiska fakulteten vid universitetet i Wien; Ministerialrat och avdelningschef vid förbundskanslerns kansli; domare vid förstainstansrätten sedan den 18 januari 1995.

André Potocki

Född 1950; domare vid Cour d'appel de Paris och professor vid Université de Paris X — Nanterre (1994); chef för avdelningen för Europafrågor och internationella ärenden vid justitieministeriet (1991); vice ordförande vid Tribunal de grande instance de Paris (1990); förstesekreterare hos ordföranden för Cour de cassation (1988); domare vid förstainstansrätten från den 18 september 1995 till den 19 september 2001.

Rui Manuel Gens de Moura Ramos

Född 1950; professor vid juridiska fakulteten vid universitetet i Coimbra och vid juridiska fakulteten vid katolska universitetet i Porto; innehavare av Jean Monnet-professuren; kursföreståndare (franska språket) vid akademien för internationell rätt i Haag (1984); gästprofessor vid juridiska fakulteten vid Université de Paris-I (1995); delegat för Portugals regering vid Förenta nationernas kommission för internationell privaträtt (Cnudci) vid Haagkonferensen om internationell privaträtt, vid Commission internationale de l'Etat Civil och vid Comité sur la Nationalité vid Europarådet; medlem av Institutet för internationell rätt; domare vid förstainstansrätten sedan den 18 september 1995.

John D. Cooke

Född 1944; advokat i Irland; ledamot av Bar of Ireland år 1966; ledamot av Bar of England and Wales, Bar of Northern Ireland och Bar of New South Wales; verksam som barrister under åren 1966—1996; ledamot av Inner Bar Ireland (Senior Counsel) år 1980 och av Inner Bar New South Wales år 1991; ordförande för rådet för advokatsamfundet i Europeiska gemenskapen (CCBE) (1985—1986); gästprofessor vid juridiska fakulteten vid University College Dublin; medlem av Chartered Institute of Arbitrators; ordförande för Royal Zoological Society of Ireland år 1987—1990; bencher vid Honorable Society of King's Inns; honorary bencher vid Lincoln's Inn, London; domare vid förstainstansrätten sedan den 10 januari 1996.

Marc Jaeger

Född 1954; advokat; justitieattaché, förordnad vid riksåklagarämbetet; domare, vice ordförande för Tribunal d'arrondissement de Luxembourg; lärare vid Centre universitaire i Luxembourg; tjänstledig domare, rättssekreterare vid domstolen sedan år 1986; domare vid förstainstansrätten sedan den 11 juli 1996.

Jörg Pirrung

Född 1940; lektor vid universitetet i Marburg; sakkunnig vid förbundsjustitieministeriet (enheten för internationell civilprocessrätt och enheten för barnets rättigheter); chef för förbundsjustitieministeriets enhet för internationell privaträtt, senare chef för underavdelningen för civilrätt; domare vid förstainstansrätten sedan den 11 juni 1997.

Paolo Mengozzi

Född 1938; professor i folkrätt och innehavare av professuren Jean Monnet för gemenskapsrätt vid universitetet i Bologna; hedersdoktor vid universitetet Carlos III i Madrid; gästprofessor till universiteten Johns Hopkins (Bologna Center), St Johns (New York), Georgetown, Paris-II, Georgia (Athens) samt till Institut universitaire international (Luxembourg); samordnare för European Business Law Pallas Program, som har utarbetats vid universitetet i Nijmegen; ledamot av Rådgivande kommittén för offentlig upphandling vid Europeiska gemenskapernas kommission; understatssekreterare för industri- och handelsfrågor under den halvårsperiod då Italien innehade ordförandeskapet i rådet; ledamot av Europeiska gemenskapernas arbetsgrupp för Världshandelsorganisationen (WTO) och ordförande för 1997 års konferens om WTO vid forskningscentret inom institutet för folkrätt i Haag; domare vid förstainstansrätten sedan den 4 mars 1998.

Arjen W. H. Meij

Född 1944; domare vid Nederländernas högsta domstol (1996); domare och vice ordförande vid College van Beroep voor het bedrijfsleven (administrativ domstol för handel och industri) (1986), tillförordnad domare vid appellationsdomstolen för social trygghet och vid förvaltningsdomstolen för tullavgifter; rättssekreterare vid Europeiska gemenskapernas domstol (1980); föreläsare i Europarätt vid juridiska fakulteten vid universitetet i Groningen och forskningsassistent vid University of Michigan Law School; medlem av internationella sekretariatet vid handelskammaren i Amsterdam (1970); domare vid förstainstansrätten sedan den 17 september 1998.

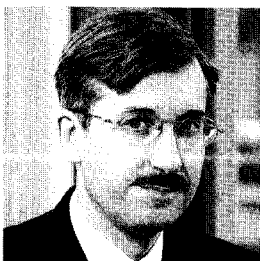
Mihalis Vilaras

Född 1950; advokat (1974 — 1980); nationell expert vid Europeiska kommissionens rättstjänst, därefter förste handläggare vid generaldirektorat V (sysselsättning, arbetsmarknad och socialpolitik); tillförordnad revisionssekreterare och, sedan 1999 rådgivare; revisionssekreterare vid Greklands högsta förvaltningsdomstol; ledamot av Greklands särskilda högsta domstol; ledamot av den centralkommitté som utarbetar förslag till grekisk lagstiftning (1996 — 1998); chef för den grekiska regeringens rättstjänst; domare vid förstainstansrätten sedan den 17 september 1998.

Nicholas James Forwood

Född 1948; examen från Cambridge University 1969 (mekanik och juridik), invald i Englands advokatsamfund 1970, praktiserade därefter advokatyrket i London (1971—1979) och i Bryssel (1979—1999), invald i Irlands advokatsamfund 1982, utnämnd till Queen's Counsel 1987 och Bencher vid Middle Temple 1998, representant för Englands och Wales advokatsamfund vid rådet för advokatsamfunden i Europeiska gemenskapen (CCBE) och ordförande för CCBE:s ständiga delegation vid Europeiska gemenskapernas domstol, kassör i European Maritime Law Organization (styrelseledamot sedan 1991), och styrelseledamot i World Trade Law Association; domare vid förstainstansrätten sedan den 15 december 1999.

Hubert Legal

Född 1954; revisionssekreterare vid Conseil d'État sedan 1991; tidigare elev vid École normale supérieure de Saint-Cloud och vid École nationale d'administration; professor i engelska (1979-1985); föredragande, sedermera ombud för regeringen vid tvistemålsavdelningarna vid Conseil d'État (1988—1993); juridisk rådgivare vid Frankrikes ständiga representation vid Förenta nationerna i New York (1993—1997); rättssekreterare vid domare Puissochets kabinett vid EG-domstolen (1997-2001); domare vid förstainstansrätten sedan den 19 september 2001

Hans Jung

Född 1944; lektor och senare biträdande professor vid juridiska fakulteten (Berlin); advokat (Frankfurt); juristlingvist vid domstolen; rättssekreterare först hos ordföranden Kutscher vid domstolen och därefter hos den tyske domaren vid domstolen; biträdande justitiesekreterare vid domstolen; justitiesekreterare vid förstainstansrätten sedan den 10 oktober 1989.

2. **Ändringar i förstainstansrättens sammansättning år 2001**

Domstolens sammansättning ändrades under år 2000 enligt följande:

Den 20 september lämnade domaren André Potocki förstainstansrätten vid utgången av sitt mandat. Han ersattes av Huberrt Legal som domare.

3. Rangordning

från den 1 januari till den 19 september 2001

B. VESTERDORF, förstainstansrättens ordförande
P. LINDH, avdelningsordförande
J. AZIZI, avdelningsordförande
P. MENGOZZI, avdelningsordförande
A.W.H. MEIJ, avdelningsordförande
R. GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ, domare
K. LENAERTS, domare
V. TIILI, domare
A. POTOCKI, domare
R.M. MOURA RAMOS, domare
J.D. COOKE, domare
M. JAEGER, domare
J. PIRRUNG, domare
M. VILARAS, domare
N.J. FORWOOD, domare

H. JUNG, justitiesekreterare

från den 20 september till den 31 december 2001

B. VESTERDORF, förstainstansrättens ordförande
R.M. MOURA RAMOS, avdelningsordförande
J.D. COOKE, avdelningsordförande
M. JAEGER, avdelningsordförande
M. VILARAS, avdelningsordförande
R. GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ, domare
K. LENAERTS, domare
V. TIILI, domare
P. LINDH, domare
J. AZIZI, domare
J. PIRRUNG, domare
P. MENGOZZI, domare
A.W.H. MEIJ, domare
N.J. FORWOOD, domare
H. LEGAL, domare

H. JUNG, justitiesekreterare

4. Förstainstansrättens tidigare ledamöter

Da CRUZ VILAÇA, José Luis (1989—1995), ordförande 1989—1995

SAGGIO, Antonio (1989—1998), ordförande 1995—1998

BARRINGTON, Donal Patrick Michael (1989—1996)

EDWARD, David Alexander Ogilvy (1989—1992)

KIRSCHNER, Heinrich (1989—1997)

YERARIS, Christos (1989—1992)

SCHINTGEN, Romain Alphonse (1989—1996)

BRIËT, Cornelis Paulus (1989—1998)

BIANCARELLI, Jacques (1989—1995)

KALOGEROPOULOS, Andreas (1992—1998)

BELLAMY, Christopher William (1992—1999)

POTOCKI, André (1995-2001)

- Ordföranden

Da CRUZ VILAÇA, José Luis (1989—1995)

SAGGIO, Antonio (1995—1998)

Kapitel III

Möten och besök

**A – Officiella besök och arrangemang vid domstolen och
förstainstansrätten år 2001**

18 januari	S. Exc. Raffaele Campanella, ambassadör och befullmäktigat ombud för Italien i Storhertigdömet Luxemburg
25 januari	S. Exc. Theophilos V. Theophilou, ambassadör och befullmäktigat ombud, Republiken Cyperns ständige delegat i Bryssel
29 januari	Nicole Fontaine, Europaparlamentets ordförande
31 januari	S. Exc. Ricardo Zalacain Jorge, ambassadör och befullmäktigat ombud för Spanien i Storhertigdömet Luxemburg
7 februari	Kathalijne Maria Buitenweg, Europaparlamentets föredragande för budgeten år 2001
12—14 februari	Delegation från Centralafrikanska ekonomiska och monetära gemenskapens (CEMAC) domstol
15 februari	Andrew McLellan, skotska kyrkans ordförande (The Right Rev. Andrew McLellan, Moderator of the Church of Scotland)
22 februari	Delegation från Förbundet av högsta förvaltningsdomstolar och från de hösta förvaltningsdomstolarna i Europeiska unionen, P. Hallberg, ordförande vid högsta förvaltningsdomstolen i Finland, H. D. Tjeenk Willink, vice ordförande vid högsta förvaltningsdomstolen i Nederländerna och Y. Kreins, regeringsråd vid högsta förvaltningsdomstolen i Belgien

8 mars	S. Exc. Petar Stoyanov, Republiken Bulgariens president
9 mars	Final i tävlingen European Law Moot Court
14 mars	Michael Charles Wood, juridisk rådgivare vid Förenade Kungarikets utrikesministerium
15 mars	Delegation från Republiken Tjeckiens högsta domstol
19 mars	S. Exc. Raffaele Campanella, ambassadör och befullmäktigat ombud för Italien i Storhertigdömet Luxemburg
28 mars	S. Exc. Horst Pakowski, ambassadör och befullmäktigat ombud för Tyskland i Storhertigdömet Luxemburg
10 april	Gerald J. Loftus, tillförordnad chargé d'affaires vid Amerikas förenta staters ambassad i Storhertigdömet Luxemburg och Robert Faucher, förstesekreterare vid Amerikas förenta staters beskickning hos Europeiska gemenskaperna i Bryssel
3 maj	Willi Rothley och Klaus-Heiner Lehne, ledamöter i Europaparlamentet
10 maj	Arturo García Tizón, Abogado General del Estado (Spanien)
23 maj	Kurt Biedenkopf, premiärminister i delstaten Sachsen (Ministerpräsident des Freistaates Sachsen)
29 maj	Clay Constantinou, f.d. ambassadör för Amerikas förenta stater i Storhertigdömet Luxemburg och dekanus vid Seton Hall School of Diplomacy & Internationals Relations

30 maj	Delegation från Balearernas konsultativa råd (Consejo consultivo)
31 maj	Yueh-sheng Weng, ordförande för Judicial Yuan och ordförande för Council of Grand Justices (Chairperson of Council of Grand Justices) (Taiwan)
18 och 19 juni	Domarmöte mellan domare från medlemsstaterna
25 juni	Wolfgang Thierse, ordförande för Tysklands Bundestag
25 juni	S. Exc. Pierre Vimont, ambassadör och befullmäktigat ombud, Frankrikes ständige representant hos Europeiska unionen i Bryssel
26 juni	Helmut Schröer, staden Triers borgmästare (Oberbürgermeister der Stadt Trier)
27 juni	Delegation från författningsdomstolar och högsta domstolar i Sydamerika
27 juni	S. Exc. Tudorel Postolache, ambassadör och befullmäktigat ombud för Rumänien i Storhertigdömet Luxemburg
2 och 3 juli	Delegation från högsta skiljedomstolen i Ryssland
10 juli	Rocco Antonio Cangelosi, generaldirektör för europeisk integration vid Italiens utrikesministeriums generalsekretariat, åtföljd av S. Exc. Raffaele Campanella, ambassadör och befullmäktigat ombud för Italien i Storhertigdömet Luxemburg
11 juli	S. Exc. Konstantinos Stephanopoulos, Republiken Greklands president

16 juli	S. Exc. I Wo Byczewski, ambassadör och befullmäktigat ombud, chef för Republiken Polens beskickning i Europeiska unionen
17 september	Josef Pühringer, guvernör för delstaten Oberösterreich (Landeshauptmann von Oberösterreich)
18 september	Michel Petite, generaldirektör för rättstjänsten vid Europeiska gemenskapernas kommission
24 och 25 september	Delegation av domare från Danmark
1 oktober	Delegation från Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter i Strasbourg
3 oktober	S. Exc. Masahiro Ando, ambassadör och befullmäktigat ombud för Japan i Storhertigdömet Luxemburg
4 oktober	Delegation från högsta domstolen i Estland
8 och 9 oktober	Delegation från appellationsdomstolen för företag i Nederländerna (College van Beroep voor het Bedrijfsleven)
18 oktober	Delegation från socialförsäkringsdomstolen vid den federala domstolen i Schweiz (Sozialversicherungsabteilung des Schweizerischen Bundesgericht) (Corte delle assicurazioni sociali del Tribunale federale svizzero)
13 november	Delegation från Law Officers i Skottland (Scottish Law Officers): Colin Boyd, QC, Lord Advocate; Dr Lynda Clark, QC MP, Advocate General for Scotland och Neil Davidson, QC, Solicitor general for Scotland

15 november	S. Exc. Lazar Comanescu, ambassadör och befullmäktigat ombud, chef för Republiken Polens beskickning i Europeiska unionen
15 november	Loyola de Palacio, vice ordförande för Europeiska kommissionen
15 november	Dr Hans-Georg Landfermann, ordörande för Bundespatentgericht i Tyskland
19 och 20 november	Praktik för domare från medlemsstaterna
26 november	S. Exc. Dante Martinelli, ambassadör och befullmäktigat ombud för Schweiziska edsförbundet i Bryssel
27 november	Delegation från domstolen för offentlig rätt vid den schweiziska federala domstolen
29 november	Delegation från högsta domstolen i Bulgarien
10 och 11 december	Delegation från högsta förvaltningsdomstolen i Republiken Grekland

B — Studiebesök vid domstolen och förstainstansrätten år 2001
(Antal besökare)

	Nationella domare ¹	Advokater, juridiska rådgivare, praktikanter	Professorer i EG-rätt, lärare ²	Diplomater, parlaments-ledamöter, politiska grupper, nationella tjänstemän	Studenter, praktikanter, EG/EP	Medlemmar av bransch-organisationer	Övriga	TOTALT
B	154	42	—	46	368	38	—	648
DK	7	52	—	13	114	7	15	208
D	120	147	100	312	1297	259	40	2275
EL	58	—	—	4	108	—	—	170
E	24	131	—	15	611	60	—	841
F	83	252	38	132	638	63	—	1206
IRL	5	—	—	—	133	—	—	138
I	52	38	—	—	213	—	—	303
L	2	—	—	—	29	60	—	91
NL	8	—	34	11	25	—	—	78
A	16	52	13	—	214	—	—	295
P	8	18	—	—	9	—	—	35
FIN	8	66	—	7	34	68	—	183
S	89	68	—	—	19	—	—	176
UK	45	32	5	22	792	86	—	982
Tredje land	69	222	—	153	795	13	—	1252
Blandade grupper	—	71	—	—	1003	16	—	1090
TOTALT	748	1191	190	715	6402	670	55	9971

¹ Under denna rubrik anges det antal domare från varje medlemsstat som har deltagit i de möten och kurser som anordnats av domstolen. År 2001 deltog från: Belgien: 9, Danmark: 7, Tyskland: 21, Grekland: 8, Spanien: 24, Frankrike: 24, Irland: 5, Italien: 22, Luxemburg: 2, Nederländerna: 8, Österrike: 8, Portugal: 8, Finland: 8, Sverige: 8, Förenade kungariket: 24.

² Andra än lärare som medföljer grupper av studenter.

Studiebesök vid domstolen och förstainstansrätten år 2001
(Antal grupper)

	Nationella domare ¹	Advokater, juridiska rådgivare, praktikanter	Professorer i EG-rätt, lärare ²	Diplomater, parlamentsledamöter, politiska grupper, nationella tjänstemän	Studenter, praktikanter, EG/EP	Medlemmar av branschorganisationer	Övriga	TOTALT
B	6	3	—	1	13	2	—	25
DK	2	1	—	1	4	1	1	10
D	6	8	2	10	42	9	1	78
EL	6	—	—	1	5	—	—	12
E	2	8	—	1	21	2	—	34
F	8	11	1	8	22	5	—	55
IRL	2	—	—	—	4	—	—	6
I	3	2	—	—	6	—	—	11
L	2	—	—	—	2	1	—	5
NL	2	—	1	1	1	—	—	5
A	3	1	1	—	8	—	—	13
P	2	1	—	—	1	—	—	4
FIN	2	4	—	1	1	5	—	13
S	6	4	—	—	1	—	—	11
UK	4	1	1	3	23	2	—	34
Tredje land	6	10	—	13	30	1	—	60
Blandade grupper	—	1	—	—	28	1	—	30
TOTALT	62	55	6	40	212	29	2	406

¹ Denna rubrik omfattar bland annat möten och kurser för domare.

² Andra än lärare som medföljer grupper av studenter.

C — Högtidligt sammanträde år 2001

19 september

Högtidligt sammanträde med anledning av den partiella ny tillsättningen av ledamöter vid förstainstansrätten, av att André Potocki slutade sin tjänst som domare vid förstainstansrätten och av att Hubert Legal tillträdde som domare vid förstainstansrätten

D — Besök och deltagande i officiella arrangemang år 2001

15 januari	Domstolens ordförande och en delegation från domstolen besöker Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter i Strasbourg
25 januari	En delegation från domstolen deltar i ett högtidligt sammanträde vid Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter i Strasbourg
1 och 2 februari	Officiellt besök av domstolens ordförande och en delegation från domstolen vid den tyska federala konstitutionsdomstolen (Bundesverfassungsgericht) i Karlsruhe
19 februari	Möte mellan domstolens ordförande och Romano Prodi, ordförande för Europeiska kommissionen i Bryssel
7 och 8 maj	Domstolens ordförande deltar på inbjudan av Spaniens kung och storhertig Henri av Luxemburg i arrangemang under storhertig Henris av Luxemburg statsbesök i Spanien
28 maj	En delegation från domstolen deltar i årsmöte med Förbundet av högsta förvaltningsdomstolar i Europeiska unionen i Helsingfors (Association of the Councils of State and Supreme administrative jurisdictions of the European Union)
10 och 12 juni	Domstolens ordförande deltar i «European Law Conference», organiserad i Stockholm av Europaparlamentet och Sveriges regering
13—15 september	Domstolens ordförande och en delegation från domstolen deltar i den första europeiska juristdagen i Nürnberg

27 och 28 september	En delegation från domstolen deltar i ett symposium för europeiska varumärkesdomare vid Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) (harmoniseringsbyrån) i Alicante
28 september	Domstolens ordförande och en delegation från domstolen deltar i den tyska federala k o n s t i t u t i o n s d o m s t o l e n s (Bundesverfassungsgericht) femtioårsjubileum i Karlsruhe
1 oktober	En delegation från domstolen deltar i öppningsceremonin för rättsåret i London
12 och 13 oktober	Domstolens ordförande deltar i en konferens om Europeiska gemenskapernas domstol under firandet av tioårsjubileet av centrumet Haus Rheinland—Pfalz och invigningen av den första östeuropeiska årskursen vid Institut d'études politiques de Paris i Dijon
25 oktober	Domstolens ordförande deltar i ett rundabordssamtal om "15 års rättspraxis från Europeiska gemenskapernas domstol" under en konferens som organiserats av utrikes- och justitieministerierna med anledning av femtonårsjubileet av Abogacía del Estado vid Europeiska gemenskapernas domstol (ante el Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas) i Madrid
16 november	Domstolens ordförande deltar i "Walter-Hallstein-Symposium" med anledning av Hallsteins hundraårsjubileum som organiserats av Institut Walter-Hallstein vid Humboldt-Universität i Berlin och av Johann Wolfgang Goethe-Universität i Frankfurt

Kapitel IV

TABELLER OCH STATISTIK

A – Domstolens dömande verksamhet

1.	Systematisk förteckning över domar som domstolen har avkunnat under år 2001	169
	Bolagsrätt	169
	EKSG	171
	Etableringsfrihet	171
	Fiskepolitik	172
	Fri rörlighet för kapital	172
	Fri rörlighet för personer	173
	Fri rörlighet för varor	178
	Frihet att tillhandahålla tjänster	181
	Förfarande	185
	Gemenskapernas egna medel	186
	Gemenskapsrättsliga principer	186
	Handelspolitik	187
	Immaterialrätt	189
	Industripolitik	189
	Institutionell rätt	190
	Jordbruk	191
	Konkurrens	197
	KS	199
	Miljö och konsumentskydd	200
	Skatterätt	203
	Social trygghet för migrerande arbetstagare	211
	Socialpolitik	212
	Statligt stöd	217
	Tillnärmning av lagstiftning	219
	Tjänsteföreskrifterna	223
	Transport	225
	Unionsmedborgarskap	227
	Yttre förbindelser	228
2.	Förteckning över andra avgöranden av domstolen som har upptagits i "verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt" under år 2001	231
3.	Verksamhetsstatistik	239

1. Systematisk förteckning över domar som domstolen har avkunnat under år 2001

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

BOLAGSRÄTT

C-237/99	1 februari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Direktiv 93/37/EEG — Offentlig upphandling av bygg- och anläggningsarbeten — Begreppet 'upphandlande myndighet'
C-97/00	8 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiv 97/52/EG
C-223/99 och C-260/99	10 maj 2001	Agorà Srl mot Ente Autonomo Fiera Internazionale di Milano Excelsior Snc di Pedrotti Bruna & C. mot Ente Autonomo Fiera Internazionale di Milano, Ciftat Soc. coop. arl	Offentlig upphandling av tjänster — Begreppet upphandlande myndighet — Organ som lyder under offentlig rätt
C-439/00	21 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Direktiv 98/4/EG — Underlåtenhet att införliva direktivet inom föreskriven tidsfrist

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-399/98	12 juli 2001	Ordine degli Architetti delle Province di Milano e Lodi, Piero De Amicis, Consiglio Nazionale degli Architetti, Leopoldo Freyrie och Comune di Milano	Offentlig upphandling av bygg- och anläggningsarbeten — Direktiv 93/37/EEG — Nationell lagstiftning enligt vilken den som innehar bygglov och en godkänd plan för markexploatering direkt kan uppföra anläggningar mot att en avgift avräknas — Nationell lagstiftning enligt vilken offentliga myndigheter kan förhandla direkt med den enskilde om innehållet i de administrativa rättsakter som berör densamme
C-19/00	18 oktober 2001	SIAC Construction Ltd och County Council of the County of Mayo	Offentlig upphandling av bygg- och anläggningsarbeten — Kontraktet tilldelas den som har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet — Tilldelningskriterier
C-285/99 och C-286/99	27 november 2001	Impresa Lombardini SpA - Impresa Generale di Costruzioni och ANAS - Ente nazionale per le strade, Società Italiana per Condotte d'Acqua SpA Impresa Ing. Mantovani SpA och ANAS - Ente nazionale per le strade, Ditta Paolo Bregoli	Direktiv 93/37/EEG — Offentlig upphandling av bygg- och anläggningsarbeten — Tilldelning av kontrakt — Onormalt låga anbud — Regler om förklaringar och om uteslutande som tillämpas i en medlemsstat — Skyldigheter för upphandlande myndighet enligt gemenskapsrätten

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

EKSG

C-276/99	25 oktober 2001	Förbundsrepubliken Tyskland mot Europeiska gemenskapernas kommission	EKSG — Statligt stöd till stålföretag — Begäran om återkrav av stöd som strider mot gemenskapsrätten — Medlemsstaternas förpliktelser — Fördragsbrott — Förfarande inlett trots att fördragsbrottet inte längre hade några verkningar
----------	-----------------	--	--

ETABLERINGSFRIHET

C-493/99	25 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Förbundsrepubliken Tyskland	Fördragsbrott — Artiklarna 52 och 59 i EG-fördraget (nu artiklarna 43 EG och 49 EG i ändrad lydelse) — Nationell lagstiftning om att ställa arbetskraft till f ö r f o g a n d e i byggnadsindustrin — Uteslutande av företag som inte omfattas av ett kollektivavtal för sektorn och som inte förfogar över ett driftställe i den medlemsstat där tjänster tillhandahålls — Proportionalitet
----------	-----------------	--	--

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

FISKEPOLITIK

C-120/99	25 oktober 2001	Republiken Italien och Europeiska unionens råd	Gemensam jordbrukspolitik — Fiske — Tonfisk — Förordning (EG) nr 49/1999 — Motivering — Total tillåten fångstmängd (TAC) — Fördelning av TAC mellan medlemsstaterna — Principen om relativ stabilitet — Fastställande av de grundläggande sakförhållandena — Komplicerad ekonomisk situation — Utrymme för skönmässig bedömning — Internationella konventionen för bevarande av tonfisk i Atlanten — Gemenskapens anslutning — Inverkan på fördelningen av TAC mellan medlemsstaterna — Icke- diskrimineringsprincipen
----------	-----------------	--	--

FRI RÖRLIGHET FÖR KAPITAL

C-464/98	11 januari 2001	Westdeutsche Landesbank Girozentrale mot Friedrich Stefan	Nationella bestämmelser om förbud mot inteckningar uttryckta i utländsk valuta — Åsidosättande av detta förbud före ikraftträdandet av gemenskapsrätten i Österrike — Tolkning av artikel 73b i EG-fördraget (nu artikel 56 EG) — Gemenskapsrättens inverkan på inteckningarnas giltighet
----------	-----------------	---	---

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-178/99	14 juni 2001	Doris Salzmänn	B e g ä r a n o m förhandsavgörande — Inskrivning i fastighetsbok av transaktioner avseende f a s t e g e n d o m — Administrativ verksamhet som inte är dömande — Domstolen saknar behörighet

FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER

C-162/99	18 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Fri rörlighet för arbetstagare — Etableringsfrihet — T a n d l ä k a r e — Bosättningsvillkor
C-108/96	1 februari 2001	Dennis Mac Quen, Derek Pouton, Carla Godts, Youssef Antoun och Grandvision Belgium SA	Tolkning av artikel 5 i EG- fördraget (nu artikel 10 EG) och artiklarna 30, 52, och 59 i EG-fördraget (nu artiklarna 28 EG, 43 EG och 49 EG i ändrad lydelse) — Nationell lagstiftning som förbjuder optiker att utföra vissa optiska undersökningar — Nationell lagstiftning som begränsar försäljningen av utrustning som möjliggör utförande av v i s s a o p t i s k a undersökningar, som endast får utföras av ögonläkare
C-52/99 och C-53/99	22 februari 2001	Office national des pensions (ONP) och Gioconda Camarotto, Giuseppina Vignone	Rådets förordning (EEG) nr 1408/71, i dess lydelse enligt förordning (EEG) nr 1248/92 — Social trygghet — Försäkring vid ålderdom och dödsfall — Beräkning av förmåner — Ändring av beräkningsregler

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-215/99	8 mars 2001	Friedrich Jauch och Pensionsversicherungsanstalt der Arbeiter	Social trygghet för migrerande arbetstagare — Österrikiskt system för försäkring mot risken för vårdbehov — Klassificering av förmåner och tillåtlighet av ett bosättningsvillkor med avseende på förordning (EEG) nr 1408/71
C-397/98 och C-410/98	8 mars 2001	Metallgesellschaft Ltd m.fl., Hoechst AG, Hoechst (UK) Ltd och Commissioners of Inland Revenue, HM Attorney General	Etableringsfrihet — Fri rörlighet för kapital — Betalning i förskott av bolagsskatt på vinster som ett dotterbolag delat ut till sitt moderbolag — Moderbolag med säte i en annan medlemsstat — Åsidosättande av gemenskapsrätten — Talan om återbetalning eller skadeståndstalan — Ränta
C-68/99	8 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Förbundsrepubliken Tyskland	Fördragsbrott — Etableringsfrihet — Frihet att tillhandahålla tjänster — Social trygghet — Förordning (EEG) nr 1408/71 — Finansiering av socialförsäkringssystemet för självständiga konstnärer och journalister — Avgift som tas ut av de företag som saluför verk av konstnärer och journalister beräknas på grundval av den ersättning som utbetalas till dessa — Beaktande av ersättning till konstnärer och journalister som omfattas av lagstiftningen om social trygghet i en annan medlemsstat

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-444/98	15 mars 2001	R. J. de Laat och Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen	Social säkerhet för migrerande arbetstagare — Förordning (EEG) nr 1408/71 — Gränsarbetare — Delvis arbetslös — Begrepp
C-85/99	15 mars 2001	Vincent Offermanns och Esther Offermanns	Förordning (EEG) nr 1408/71 — Begreppet familjeförmån — Nationell lagstiftning enligt vilken förskott skall lämnas på underhållsbidrag som en arbetstagare skall betala till sitt underåriga barn — Barnets medborgarskap som villkor
C-347/98	3 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Belgien	Fördragsbrott — Social trygghet — Förordning (EEG) nr 1408/71 — Artikel 13.2 f — Medlemsstats lagstiftning som föreskriver uttag av sociala trygghetsavgifter på förmåner vid arbetssjukdom när de som erhåller förmånen inte är bosatta i denna stat och inte längre omfattas av dess sociala trygghetslagstiftning
C-285/00	10 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiv 89/48/EEG inom den föreskrivna fristen — Erkännande av examinensbevis som ger tillträde till psykologyrket

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-389/99	10 maj 2001	Sulo Rundgren	Social trygghet — Försäkringsavgifter som skall betalas av pensionärer som bosatte sig i en medlemsstat innan förordningarna (EEG) 1408/71 och 1612/68 hade trätt i kraft i denna stat — Bosättningsstatens rätt att ta ut avgifter för förmåner vid ålderdom och arbetsoförmåga som betalas av en annan medlemsstat — Betydelsen av ett avtal mellan de nordiska länderna om ömsesidigt avstående från återbetalning av förmåner vid sjukdom och moderskap
C-263/99	29 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Etableringsfrihet — Frihet att tillhandahålla tjänster — Konsultverksamhet rörande drift av transportmedel
C-43/99	31 maj 2001	Ghislain Leclere, Alina Deaconescu och Caisse nationale des prestations familiales	Förordningarna (EEG) nr 1408/71 och 1612/68 — Luxemburgsk moderskapsförmån, bidrag vid barns födelse och vårdnadsbidrag — Bosättningsvillkor — Rättigheter för den som uppbär pension och som inte är bosatt i den medlemsstat som svarar för pensionen — Familjebidrag och familjeförmåner — Begreppen arbetstagare och social förmån

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-212/99	26 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Fri rörlighet för arbetstagare — I c k e - diskrimineringsprincipen — Före detta lektorer i främmande språk — Erkännande av förvärvade rättigheter
C-118/00	28 juni 2001	Gervais Larsy och Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (Inasti)	Förordningarna (EEG) nr 1408/71 och 1248/92 — Ålderspension — Kumulationsförbud — Kan inte göras gällande enligt en dom av domstolen — Begränsning av rättsverkningar — Klar överträdelse av gemenskapsrätten
C-368/98	12 juli 2001	Abdon Vanbrackel m.fl. och Alliance nationale des mutualités chrétiennes (ANMC)	Social trygghet — Sjukförsäkring — Artiklarna 22 och 36 i förordning (EEG) nr 1408/71 — Frihet att tillhandahålla tjänster — Artikel 59 i EG-fördraget (nu artikel 49 EG i ändrad lydelse) — Utgifter för sjukhusvård i en annan medlemsstat — Avslag på ansökan om tillstånd som senare förklarats vara ogrundat

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

C-1/99	11 januari 2001	Kofisa Italia Srl och Ministro delle Finanze, Servizio della Riscossione dei Tributi — Concessione Provincia di Genova — San Paolo Riscossioni Genova SpA	B e g ä r a n o m förhandsavgörande — Domstolens behörighet — Nationell lagstiftning som innehåller bestämmelser med samma lydelse som gemenskapsrättsliga b e s t ä m m e l s e r — Gemenskapens tullkodex — Talan — Huruvida förfarandet med två överklagandeinstanser är obligatoriskt — Uppskov med verkställigheten av tullmyndigheternas beslut
C-226/99	11 januari 2001	Siples Srl och Ministro delle Finanze, Servizio della Riscossione dei Tributi - Concessione Provincia di Genova - San Paolo Riscossioni Genova SpA	Gemenskapens tullkodex — Talan — Uppskov med verkställigheten av tullmyndigheternas beslut
C-66/99	1 februari 2001	D. Wandel GmbH och Hauptzollamt Bremen	Gemenskapens tullkodex och tillämpningsförfordning — Uppkomst av tullskuld vid import — Relevant tidpunkt — Begreppet undandragande från tullövervakning av importtullpliktiga varor — Ingivande av ursprungsintyg — Inverkan

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-230/99	15 februari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Åsidosättande av artikel 30 i EG-fördraget (nu artikel 28 EG i ändrad lydelse) — Nationell lagstiftning angående material och föremål av gummi som är i kontakt med livsmedel, matvaror och drycker — Ömsesidigt erkännande — Avsaknad av giltig formell underrättelse — Avvisning av talan
C-187/99	22 februari 2001	Fazenda Pública och Fábrica de Queijo Eru Portuguesa L ^{da}	Förfarande för aktiv förädling — Förordning (EEG) nr 1999/85 — Avkastningsgrad för en förädlingsprocess — Tillstånd utfärdat av behörig tullmyndighet — Möjlighet för denna myndighet att ensidigt ändra avkastningsgraden
C-405/98	8 mars 2001	Konsumentombudsmannen (KO) och Gourmet International Products AB (GIP)	Fri rörlighet för varor — Artiklarna 30 och 36 i EG-fördraget (nu artiklarna 28 EG och 30 EG i ändrad lydelse) — Frihet att tillhandahålla tjänster — Artiklarna 56 och 59 i EG-fördraget (nu artiklarna 46 EG och 49 EG i ändrad lydelse) — Svensk lagstiftning om alkoholkonsumtion — Försäljningsformer — Åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion — Motiverad för att skydda folkhälsan
C-201/99	5 april 2001	Deutsche Nichimen GmbH mot Hauptzollamt Düsseldorf	Gemensamma tulltaxan — Tulltaxenummer — Klassificering enligt Kombineradenomenklaturen — Satellitmottagare

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-123/00	5 april 2001	Christina Bellamy mot English Shop Wholesale SA	Fri rörlighet för varor — Åtgärder med motsvarande verkan — Saluföring av bröd — Reklam för livsmedel
C-190/00	3 maj 2001	Édouard Balguerie m.fl. och Société Balguerie m.fl.	Förordning (EEG) nr 4142/87 — Tullregler som gynnar import av varor på grund av deras användning för särskilda ändamål — Förordningarna (EEG) nr 1517/91, 1431/92 och 1421/93 — Upphävande av autonoma rättigheter enligt den gemensamma tulltaxan — Dadlar
C-288/99	10 maj 2001	VauDe Sport GmbH & Co. KG mot Oberfinanzdirektion Koblenz	Gemensamma tulltaxan — Tulltaxenummer — Klassificering i Kombineradenomenklaturen — Bärstol för barn
C-463/98	10 maj 2001	Cabletron Systems Ltd mot The Revenue Commissioners	Gemensamma tulltaxan — Tulltaxenummer — Tullklassificering av utrustning som används i ett lokalt nätverk — Klassificering i Kombineradenomenklaturen — Giltigheten av förordningarna (EG) nr 1638/94 och 1165/95
C-119/99	17 maj 2001	Hewlett Packard BV och Directeur général des douanes et droits indirects	Gemensamma tulltaxan — Kombineradenomenklaturen — Klassificering av en multifunktionsapparat som kombinerar funktionerna skrivare, kopieringsmaskin, telefax och är försedd med en datascanner — Huvudsaklig funktion — Giltigheten av förordning (EG) nr 2184/97

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-479/99	7 juni 2001	CBA Computer Handels- und Beteiligungs GmbH, tidigare VOBIS Microcomputer AG och Hauptzollamt Aachen	Gemensamma tulltaxan — Tulltaxenummer — Tullklassificering av ljudkort för datorer — Klassificering i Kombineradenomenklaturen — Giltigheten av förordningarna (EG) nr 1153/97 och 2086/97
C-84/00	14 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Artikel 30 i EG-fördraget (nu artikel 28 EG i ändrad lydelse) — Försäljning av ädelmetallarbeten — Regler om tillåtna finhalter
C-30/99	21 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Irland	Fri rörlighet för varor — Ädelmetaller — Obligatorisk kontrollstämpel
C-398/98	25 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Grekland	Fördragsbrott — Artikel 30 i EG-fördraget (nu artikel 28 EG i ändrad lydelse) — Skyldighet att inneha säkerhetslager av petroleumprodukter

FRIHET ATT TILLHANDAHÅLLA TJÄNSTER

C-448/99	18 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Storhertigdömet Luxemburg	Fördragsbrott — Direktiv 97/13/EG
C-165/98	15 mars 2001	André Mazzoleni och Inter Surveillance Assistance SARL	Frihet att tillhandahålla tjänster — Tillfälliga uppdrag för arbetstagare för fullgörande av avtal — Direktiv 96/71/EG — Garanterad minimilön

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-283/99	31 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Fri rörlighet för arbetstagare — Etableringsfrihet — Frihet att tillhandahålla tjänster — Privat säkerhetsverksamhet — Privata säkerhetsföretag och bevakningsföretag — Villkor avseende nationalitet
C-191/99	14 juni 2001	Kvaerner plc och Staatssecretaris van Financiën	Annan försäkring än livförsäkring — Direktiv 88/357/EEG — Begreppen etablering och stat där risken är belägen
C-207/00	14 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiv 97/36/EG om ändring av direktiv 89/552/EEG — Samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television
C-119/00	21 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Storhertigdömet Luxemburg	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiv 97/36/EG om ändring av direktiv 89/552/EEG — Samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television
C-297/00	3 juli 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Storhertigdömet Luxemburg	Fördragsbrott — Direktiv 98/35/EG — Utbildning av sjöfolk — Underlåtenhet att införliva inom föreskriven frist

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-157/99	12 juli 2001	B.S.M. Smits, épouse Geraets och Stichting Ziekenfonds VGZ H.T.M. Peerbooms och Stichting CZ Groep Zorgverzekeringen	Frihet att tillhandahålla tjänster — Artikel 59 i EG- fördraget (nu artikel 49 EG i ändrad lydelse) och artikel 60 i EG-fördraget (nu artikel 50 EG) — Sjukförsäkring — System med vårdförmåner — Avtalssystem — Utgifter för sjukhusvård i en annan medlemsstat — Förhandstillstånd — Kriterier — Invändning
C-254/00	11 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Nederländerna	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiv 95/47/EG inom den föreskrivna fristen — Tillämpning av standarder för sändning av televisionssignaler

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-49/98, C-50/98, C-52/98, C-53/98, C-54/98, C-68/98, C-69/98, C-70/98 och C-71/98	25 oktober 2001	Finalarte Sociedade de Construção L^{da} och Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft och Amilcar Oliveira Rocha Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft och Tudor Stone Ltd Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft och Tecnamb-Tecnologia do Ambiente L^{da} Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft och Turiprata Construções Civil L^{da} Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft och Duarte dos Santos Sousa Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft och Santos & Kewitz Construções L^{da} Portugaia Construções	Frihet att tillhandahålla tjänster — Tillfällig utstationering för att fullgöra ett avtal — Semester och semestertillägg

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-202/99	29 november 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Direktiv 78/687/EEG — Bibehållande av en andra utbildningslinje som ger tillträde till tandläkaryrket — Bibehållande av möjligheten för läkare som avses i artikel 19 i direktiv 78/686/EEG att samtidigt vara inskrivna i läkarnas och tandläkarnas yrkessamfund
C-17/00	29 november 2001	François De Coster och Collège des bourgmestre et échevins de Watermael-boitsfort	Begäran om förhandsavgörande — Begreppet nationell domstol — Frihet att tillhandahålla tjänster — Kommunal skatt för parabolantennor — Hinder mot mottagning av TV-program som sänds via satellit

FÖRFARANDE

C-472/99	6 december 2001	Clean Car Autoservice GmbH och Stadt Wien, Republik Österreich	Artikel 234 EG — Rättegångskostnader som uppkommit för parterna i målet vid den nationella domstolen — Artikel 104.5 i domstolens rättegångsregler
----------	-----------------	--	--

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

GEMENSKAPERNAS EGNA MEDEL

C-253/99	27 september 2001	Bacardi GmbH och Hauptzollamt Bremerhaven	Tullkodex för gemenskapen och tillämpningsförfordning — Återbetalning av importtullar — Gynnsam behandling i tullhänseende — Uppvisande i efterhand av ett äkthetsintyg — Ändring av den tullklassificering som angetts i tulldeklarationen — Begreppet särskild situation
----------	-------------------	--	---

GEMENSKAPSRÄTTSLIGA PRINCIPER

C-184/99	20 september 2001	Rudy Grzelczyk och Centre public d'aide sociale d'Ottignies- Louvain-la-Neuve	Artiklarna 6, 8 och 8a i EG-fördraget (nu artiklarna 12 EG, 17 EG och 18 EG i ändrad lydelse) — Rådets direktiv 93/96/EEG — Rätt till bosättning för studerande — Nationell lagstiftning som endast garanterar landets egna medborgare, personer som omfattas av förordning (EEG) nr 1612/68, statslösa samt flyktingar ett existensminimumbidrag, kallat minimex — Utländsk studerande som har försörjt sig under de första studieåren
----------	-------------------	---	--

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

HANDELSPOLITIK

C-239/99	15 februari 2001	Nachi Europe GmbH och Hauptzollamt Krefeld	Gemensam handelspolitik — Skydd mot dumpning — Artikel 1.2 i förordning (EEG) nr 2849/92 — Ändring av slutgiltig antidumpningstull på import av kullager med en yttre diameter på över 30 mm med ursprung i Japan — B e g ä r a n o m förhandsavgörande för bedömning av giltigheten — Sökanden i målet vid den nationella domstolen har underlåtit att väcka talan om ogiltigförklaring av förordningen
C-76/98 P och C-77/98 P	3 maj 2001	Ajinomoto Co., Inc. The NutraSweet Company mot Europeiska unionens råd Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Dumpning — Normalvärde — Varan patentskyddad på exportörens hemmamarknad — Fråga huruvida en förordning om införande av en slutgiltig antidumpningstull skall anses rättsstridig om förordningen om införande av den preliminära antidumpningstullen är det
C-110/97	22 november 2001	Konungariket Nederländerna mot Europeiska unionens råd	Reglerna om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna — Import av ris med ursprung i utomeuropeiska länder och territorier — Skyddsåtgärder — Förordning (EG) nr 304/97 — T a l a n o m ogiltigförklaring

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-301/97	22 november 2001	Konungariket Nederländerna mot Europeiska unionens råd	Reglerna om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna — Import av ris med ursprung i utomeuropeiska länder och t e r r i t o r i e r — Skyddsåtgärder — Förordning (EG) nr 1036/97 — T a l a n o m ogiltigförklaring
C-451/98	22 november 2001	Antillean Rice Mills NV mot Europeiska unionens råd	Reglerna om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna — Import av ris med ursprung i utomeuropeiska länder och t e r r i t o r i e r — Skyddsåtgärder — Förordning (EG) nr 304/97 — T a l a n o m ogiltigförklaring — Avvisning
C-452/98	22 november 2001	Nederlandse Antillen mot Europeiska unionens råd	Reglerna om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna — Import av ris med ursprung i utomeuropeiska länder och t e r r i t o r i e r — Skyddsåtgärder — Förordning (EG) nr 1036/97 — T a l a n o m ogiltigförklaring — Avvisning

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

IMMATERIALRÄTT

C-383/99 P	20 september 2001	Procter & Gamble Company mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Överklagande — Upptagande till sakprövning — Gemenskapsvarumärke — Förordning (EG) nr 40/94 — Absoluta registreringshinder — Särskiljningsförmåga — Varumärken som uteslutande består av kännetecken eller upplysningar — Ordkombinationen Baby-dry
------------	-------------------	---	---

INDUSTRIPOLITIK

C-460/00	25 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Grekland	Fördragsbrott — Direktiv 96/48/EG — Driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet för höghastighetståg
C-372/00	13 december 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Irland	Fördragsbrott — Direktiv 96/48/EG — Driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet för höghastighetståg
C-79/00	13 december 2001	Telefónica de España SA och Administración General del Estado	Direktiv 97/33/EG — Telekomunikation — Samtrafik mellan telenät — Skyldigheter för organisationer som tillhandahåller telenät

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

INSTITUTIONELL RÄTT

C-40/98	16 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Technologie Vetroresina SpA (TVR)	Skiljedomsklausul — Avtalsbrott
C-41/98	16 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Technologie Vetroresina SpA (TVR)	Skiljedomsklausul — Avtalsbrott
C-315/99 P	10 juli 2001	Ismeri Europa Srl mot Europeiska revisionsrätten	Överklagande — Med- p r o g r a m m e n — Revisionsrättens särskilda rapport nr 1/96 — Kontradiktoriska principen — Nämnande vid namn av u t o m s t å e n d e — Nödvändighet och proportionalitet
C-172/97 OP	2 oktober 2001	SIVU du plan d'eau de la Vallée du Lot, även kallad SIVU du pays d'accueil de la Vallée du Lot mot Europeiska gemenskapernas kommission	Skiljedomsklausul — Avtalsbrott — Ansökan om återvinning
C-77/99	11 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Oder-Plan Architektur GmbH, NCC Deutsche Bau GmbH, Esbensen Consulting Engineers	Skiljedomsklausul — Ekonomiskt stöd inom energiområdet — Thermie- p r o g r a m m e t — Underlåtenhet att fullgöra — Uppsägning — Rätt till återbetalning av ett förskott

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-59/99	13 november 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Manuel Pereira Roldão & Filhos L ^{da} , Instituto Superior Técnico, King, Taudevin & Gregson (Holdings) Ltd	Skiljedomsklausul — Återbetalning av förskott som utbetalats inom ramen för ett avtal som kommissionen har sagt upp på grund av avtalsbrott
C-353/99 P	6 december 2001	Europeiska unionens råd mot Heidi Hautala	Överklagande — Allmänhetens tillgång till rådets handlingar — Rådets beslut 93/731/EG — Undantag från rätten att få tillgång till handlingar — Skydd för det allmänna samhällsintresset i fråga om internationella förbindelser — Tillgång till vissa delar

JORDBRUK

C-247/98	11 januari 2001	Republiken Grekland mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ — Avslut av räkenskaper — Räkenskapsåret 1994
C-403/98	11 januari 2001	Azienda Agricola Monte Arcosu Srl och Regione Autonoma della Sardegna, Organismo Comprensoriale n. 24 della Sardegna, Ente Regionale per l'Assistenza Tecnica in Agricola (ERSAT)	Jordbruk — Jordbruk som huvudsysselsättning — Begrepp — Bolag med begränsat ansvar

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-333/99	1 februari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Gemenskapssystem för bevarande och förvaltning av fiskeresurserna — Kontroll av fiske och tillhörande verksamhet — Inspektion av fiskefartyg och landningskontroll (artikel 5.2 i rådets förordning (EEG) nr 170/83 och artikel 1.1 i rådets förordning (EEG) nr 2241/87) — Interimistiskt fiskeförbud (artikel 11.2 i rådets förordning nr 2241/87) — Straffrättsliga eller förvaltningsrättsliga åtgärder mot personer som är ansvariga för överträdelser av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om åtgärder för bevarande och kontroll (artikel 5.2 i förordning nr 170/83 och artikel 1.2 i förordning nr 2241/87)
C-278/98	6 mars 2001	Konungariket Nederländerna mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ — Avslut av räkenskaper — Räkenskapsåret 1994 — Spannmål och nötkött
C-316/99	8 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Förbundsrepubliken Tyskland	Fördragsbrott — Direktiv 96/43/EG — Underlåtenhet att införliva inom föreskriven tidsfrist
C-176/00	8 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Grekland	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiven 96/24/EG och 96/25/EG

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-41/99 P	31 maj 2001	Sadam Zuccherifici, divisione della SECI - Società Esercizi Commerciali Industriali SpA, Sadam Castiglione SpA, Sadam Abruzzo SpA, Zuccherificio del Molise SpA, Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA (SFIR) mot Europeiska unionens råd	Överklagande — Socker — Förordning (EG) nr 2613/97 — S t ö d t i l l betsockerproducenter — A v s k a f f a n d e — Regleringsåret 2001/2002 — T a l a n o m ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Avvisning
C-100/99	5 juli 2001	Republiken Italien mot Europeiska unionens råd Europeiska gemenskapernas kommission	D e n g e m e n s a m m a jordbrukspolitiken — Den agromonetära ordningen för e u r o n — Övergångsåtgärderna för införandet av euron
C-189/01	12 juli 2001	H. Jippes, Afdeling Groningen van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Afdeling Assen en omstreken van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren mot Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	Jordbruk — Bekämpning av mul- och klövsjuka — Vaccineringsförbud — Proportionalitetsprincipen — Beaktande av djurens välbefinnande
C-365/99	12 juli 2001	Republiken Portugal mot Europeiska gemenskapernas kommission	J o r d b r u k — Hälsovårdspolitik — Nödåtgärder mot bovin spongiform encefalopati — Sjukdom kallad galna ko- sjukan

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-374/99	13 september 2001	Konungariket Spanien mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ— Avslut av räkenskaper — Räkenskapsåret 1995 — Konsumtionsstöd för olivolja — Bidrag för får och getter
C-375/99	13 september 2001	Konungariket Spanien mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ — Avslut av räkenskaper — Räkenskapsåren 1996 och 1997 — Offentlig lagring av nötkött
C-263/98	20 september 2001	Konungariket Belgien mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ — Avslut av räkenskaper — Räkenskapsåret 1994 — Spannmål och nötkött
C-442/99 P	27 september 2001	Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission och Republiken Frankrike	Överklagande — Gemensam organisation av marknaden — Bananer — Import från AVS-staterna och tredje land — Begäran om importlicenser — Övergångsåtgärder — Förordning (EEG) nr 404/93 — Principen om likabehandling
C-403/99	4 oktober 2001	Republiken Italien mot Europeiska gemenskapernas kommission	Gemensam jordbrukspolitik — Agromonetär ordning för euron — Övergångsåtgärder för införandet av euron
C-80/99, C-81/99 och C-82/99	9 oktober 2001	Ernst-Otto Flemmer, Renate Christoffel mot Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission MARIKE LEITENDORFER och Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung	Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Mjolkproducenter — Åtagande att avstå från saluförande — Utestängning från mjölkkvotssystemet — Ersättning — Substitution — Schablonmässig ersättning genom avtal — Förordning (EEG) nr 2187/93 — Behörig domstol — Tillämplig rätt

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-457/99	11 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Grekland	Fördragsbrott — Direktiv 95/69/EG — Djurfoder — Underlåtenhet att införliva
C-228/99	8 november 2001	Silos e Mangimi Martini SpA mot Ministero delle Finanze	Jordbruk — Gemensam organisation av marknaden — Exportbidrag — Indragning — Tolkning och giltighet av förordningarna (EG) nr 1521/95 och nr 1576/95 — Bristande motivering
C-277/98	13 november 2001	Republiken Frankrike mot Europeiska gemenskapernas kommission	Avslut av räkenskaper för EUGFJ — Räkenskapsåret 1994 — Tilläggsavgift för mjölk — Tvister mellan avgiftsskyldiga och behöriga nationella myndigheter — N a t i o n e l l a tvistemålsförfaranden — Negativa korrigeringar som medlemsstaterna påförs för de tilläggsavgifter för mjölk som ännu inte uppburits
C-147/99	22 november 2001	Republiken Italien mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ — Avslut av räkenskaper — Durumvete som inte berättigar till intervention — Kvantiteter som saknas i lager — Å t e r k a l l a n d e av godkännande till fabriker för förpackning av olivolja — O t i l l r ä c k l i g administration och kontroll av bidrag för får och getter
C-146/99	27 november 2001	Republiken Italien mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ — Avslut av räkenskaper — Tomater — Minimipris som skall betalas till producenter
C-148/00	6 december 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiv 98/51/EG

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-166/00	6 december 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Grekland	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiven 97/41/EG, 98/51/EG och 98/67/EG
C-373/99	6 december 2001	Republiken Grekland mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ — Avslut av räkenskaper — Räkningsåret 1995 — Fukt och grönsaker — Jordbruksgrödor
C-269/99	6 december 2001	Carl Kühne GmbH & Co. KG, Rich. Hengstenberg GmbH & Co., Ernst Nowka GmbH & Co. KG och Jütro Konservenfabrik GmbH & Co. KG	Jordbruksprodukter och livsmedel — Geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar — Förenklade registreringsförfarande — Skydd för beteckningen Spreewälder Gurken
C-1/00	13 december 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Underlåtenhet att upphäva embargot mot nötkött från Förenade kungariket
C-93/00	13 december 2001	Europaparlamentet mot Europeiska unionens råd	Rådets förordning (EG) nr 2772/1999 — System för märkning av nötkött — Rådets behörighet
C-131/00	13 december 2001	Ingemar Nilsson och Länsstyrelsen i Norrbottens län	Gemensam jordbrukspolitik — Förordning (EEG) nr 3508/92 — Förordning (EEG) nr 3887/92 — Integrerat system för administration och kontroll av vissa stödssystem inom gemenskapen — Tillämpningsföreskrifter — Djurregister som jordbrukaren underlåtit att föra — Sanktionsåtgärder

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-317/99	13 december 2001	Kloosterboer Rotterdam BV och Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	B e g ä r a n o m förhandsavgörande — Tilläggsbelopp för import — Giltighet av artikel 3 i förordning (EG) nr 1484/95

KONKURRENS

C-163/99	29 mars 2001	Republiken Portugal mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Exklusiva r ä t t i g h e t e r — Flygplatsförvaltning — Landningsavgifter — Artikel 90.3 i EG-fördraget (nu artikel 86.3 EG)
C-449/98 P	17 maj 2001	International Express Carriers Conference (IECC) mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Beslut om avslag på klagomål — Konkurrens — Posttjänster — Remail
C-450/98	17 maj 2001	International Express Carriers Conference (IECC) mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Beslut om avslag på klagomål — Missbruk av dominerande ställning — Posttjänster — Remail

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-340/99	17 maj 2001	TNT Traco SpA och Poste Italiane SpA, tidigare Ente Poste Italiane, m.fl.	Artiklarna 86 och 90 i EG-fördraget (nu artiklarna 82 EG och 86 EG) — Posttjänster — Nationella bestämmelser enligt vilka postavgifter som vanligtvis tas ut för samhällsomfattande tjänster påförs för exprestjänster som tillhandahålls av organ som inte sköter driften av samhällsomfattande tjänster — Tilldelning av intäkterna från sagda avgift till det organ som har monopol på att tillhandahålla de samhällsomfattande tjänsterna
C-302/99 P och C-308/99 P	12 juli 2001	Europeiska gemenskapernas kommission Republiken Frankrike mot Télévision française 1 SA (TF1)	Överklagande — Verkningslös grund — Kritik av domskälen som inte inverkar på det överklagade domslutet — Rättegångskostnader
C-453/99	20 september 2001	Courage Ltd och Bernard Crehan Bernard Crehan och Courage Ltd m.fl.	Artikel 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) — Exklusivt inköpsavtal för öl — Hyra av serveringsställe — Konkurrensbegränsande samverkan — Rätt till skadestånd av en part i avtalet
C-396/99 och C-397/99	16 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Grekland	Fördragsbrott — Direktiven 90/388/EEG och 96/2/EG — Marknaden för teletjänster — Mobil- och personkommunikation
C-429/99	16 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Portugal	Telekommunikationer — Direktiven 90/388/EEG och 96/19/EG — Taltelefoni — Callbacktjänster — Portugal Telecom

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-475/99	25 oktober 2001	Firma Ambulanz Glöckner och Landkreis Südwestpfalz	Artiklarna 85, 86 och 90 i EG-fördraget (nu artiklarna 81 EG, 82 EG och 86 EG) — Sjuktransport med ambulans — Särskilda eller exklusiva rättigheter — Konkurrensbegränsning — Tjänster av allmänt intresse — Sakliga skäl — Inverkan på handeln mellan medlemsstaterna
C-221/99	29 november 2001	Giuseppe Conte och Stefania Rossi	Arkitektarvode — Summariskt förfarande för betalningsföreläggande — Branschorganisationens yttrande — Artiklarna 5 och 85 i EG-fördraget (nu artiklarna 10 EG och 81 EG)
C-146/00	6 december 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Telekommunikationer — Finansiering av 'samhällsomfattande tjänster' — Bidrag från nya operatörer

KS

C-280/99 P— C-282/99 P	21 juni 2001	Moccia Irme SpA, Ferriera Lamifer SpA Ferriera Acciaieria Casilina SpA mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Stöd till järn- och stålindustrin — Omstrukturering av järn- och stålsektorn
---------------------------	--------------	---	--

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-390/98	20 september 2001	H.J. Banks & Co. Ltd och The Coal Authority, Secretary of State for Trade and Industry	EKSG-fördraget — Licens för utvinning av obearbetad kol — Diskriminering av tillverkare — Särskilda pålagor — Statliga stödgärder — Artikel 4 b och c i fördraget — Beslut 3 6 3 2 / 9 3 / E K S G — Gemenskapsreglerna om stöd till kolindustrin — Direkt effekt — Kommissionens och nationella domstolars behörighet

MILJÖ OCH KONSUMENTSKYDD

C-266/00	8 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Storhertigdömet Luxemburg	Fördragsbrott — Direktiv 91/676/EEG
C-266/99	8 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Kvaliteten på det ytvatten som är avsett för framställning av dricksvatten — Direktiv 75/440/EEG — Villkor för uttag av dricksvatten i Bretagne
C-147/00	15 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Kvaliteten på badvatten — Felaktig tillämpning av direktiv 76/160/EEG
C-144/99	10 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Nederländerna	Fördragsbrott — Direktiv 93/13/EEG — Oskäliga villkor i konsumentavtal — Ofullständigt införlivande

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-152/98	10 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Nederländerna	Fördragsbrott — Direktiv 76/464/EEG — Förorening av vattenmiljön — Underlåtenhet att införliva
C-159/99	17 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Direktiv 79/409/EEG — Bevarande av vilda fåglar — Upptagande till sakprövning
C-230/00	14 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Belgien	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiven 75/442/EEG, 76/464/EEG, 80/68/EEG, 84/360/EEG och 85/337/EEG — Föroreningar och olägenheter — Avfall — Farliga ämnen — Förorening av vattenmiljön — Luftförorening
C-368/00	14 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Sverige	Fördragsbrott — Kvaliteten på badvatten — Felaktig tillämpning av direktiv 76/160/EEG
C-67/99	11 september 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Irland	Fördragsbrott — Direktiv 92/43/EEG — Bevarande av livsmiljöer — Bevarande av vilda djur och växter — Artikel 4.1 — Lista över områden — Upplysningar om områdena
C-71/99	11 september 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Förbundsrepubliken Tyskland	Fördragsbrott — Direktiv 92/43/EEG — Bevarande av livsmiljöer — Bevarande av vilda djur och växter — Artikel 4.1 — Lista över områden — Upplysningar om områdena

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-220/99	11 september 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Direktiv 92/43/EEG — Bevarande av livsmiljöer — Bevarande av vilda djur och växter — Artikel 4.1 — Lista över områden — Upplysningar om områdena
C-417/99	13 september 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Spanien	Fördragsbrott — Direktiv 96/62/EG — Utvärdering och säkerställande av luftkvaliteten — Underlåtenhet att utse behöriga myndigheter och organ med uppgift att tillämpa direktivet
C-354/99	18 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Irland	Fördragsbrott — Direktiv 86/609/EEG — Ofullständigt införlivande
C-510/99	23 oktober 2001	Xavier Tridon och Fédération Rhône-Alpes de protection de la nature (Frapna), section Isère	Vilda djur och växter — Utrotningshotade arter — Tillämpning av Washingtonkonventionen inom gemenskapen
C-127/99	8 november 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Inadekvat genomförande av direktiv 91/676/EEG — Skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket
C-427/00	13 november 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland	Fördragsbrott — Kvaliteten på badvatten — Felaktig tillämpning av direktiv 76/160/EEG

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-541/99 och C-542/99	22 november 2001	Cape Snc och Idealservice Srl Idealservice MN RE Sas och OMAI Srl	Artikel 2 b i direktiv 93/13/EEG — Begreppet konsument — Företag som ingår ett standardavtal med ett annat företag avseende köp av en tjänst eller en vara enbart för dess egna anställdas räkning
C-376/00	11 december 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Direktiven 75/439/EEG och 75/442/EEG — Nationella rapporter om genomförande — Underlåtenhet att lämna till kommissionen
C-324/99	13 december 2001	DaimlerChrysler AG och Land Baden- Württemberg	Miljö — Avfall — Förordning (EEG) nr 259/93 om avfallstransporter — Förhållanden som motiverar förbud mot eller begränsningar av export av avfall — Nationell lagstiftning om förpliktelse att sända avfall till en godkänd organisation
C-481/99	13 december 2001	Georg Heininger et Helga Heininger och Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG	Konsumentskydd — Hemförsäljning — Hävningsrätt — Kreditavtal mot säkerhet i fast egendom

SKATTERÄTT

C-76/99	11 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Sjätte mervärdesskattedirektivet — Artikel 13 A.1 b — Närbesläktade verksamheter — Begrepp
---------	-----------------	--	--

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-113/99	18 januari 2001	Herta Schmid och Finanzlandesdirektion für Wien, Niederösterreich und Burgenland	Direktiv 69/335/EEG — Indirekta skatter på kapitalanskaffning — Minimiskatt för kapitalassociationer
C-83/99	18 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Spanien	Fördragsbrott — Artikel 12.3 a i sjätte mervärdesskattedirektivet — Tillämpning av en reducerad skattesats på motorvägstullar
C-150/99	18 januari 2001	Svenska staten och Stockholm Lindöpark AB Stockholm Lindöpark AB och Svenska staten	Bestämmelser om skatter och avgifter — Harmonisering av lagstiftning — Omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt — Sjätte direktivet — Undantag — Uthyrning av fast egendom — Sport- eller idrottsutövning
C-429/97	25 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Mervärdesskatt — Åttonde direktivet — Återbetalning av mervärdesskatt som erlagts i en annan medlemsstat — Sjätte direktivet — Platsen för tillhandahållande — Tjänster bestående i att samla in, sortera, transportera och slutligt omhänderta avfall
C-393/98	22 februari 2001	Ministério Público, António Gomes Valente och Fazenda Pública	Interna skatter och avgifter — Speciell skatt på motorfordon — Begagnade fordon

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-408/98	22 februari 2001	Abbey National plc och Commissioners of Customs & Excise	Mervärdesskatt — Artiklarna 5.8, 17.2 a och 17.5 i sjätte mervärdesskattedirektivet— Överföring av samtliga tillgångar — Avdrag för den ingående skatt som har betalats för tjänster som överlåtaren har använt i samband med överföringen — Varor och tjänster som används i samband med den skattskyldiga personens skattepliktiga transaktioner
C-240/99	8 mars 2001	Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ)	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet— Undantag från skatteplikt — Försäkrings- och återförsäkringstransaktioner
C-415/98	8 mars 2001	Lazlo Bakcsi och Finanzamt Fürstentfeldbruck	Mervärdesskatt — Artiklarna 2.1, 5.6 och 11 A l a i sjätte mervärdesskattedirektivet— Vara med blandad användning — Ingår i den skattskyldiges privata tillgångar eller bland tillgångarna i hans rörelse — Försäljning av tillgång i rörelse — Begagnad vara som köpts från en privatperson
C-276/98	8 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Portugal	Fördragsbrott — Sjätte mervärdesskattedirektivet— Artiklarna 12 och 28.2 — Reducerad skattesats
C-265/99	15 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Artikel 95 i EG-fördraget (nu artikel 90 EG i ändrad lydelse) — Motorfordonsskatt

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-108/00	15 mars 2001	Syndicat des producteurs indépendants (SPI) och Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie	Bestämmelser om skatter och avgifter — Harmonisering av lagstiftning — Omsättningsskatt — Gemensamt system för mervärdesskatt — Artikel 9.2 e andra strecksatsen i s j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Fastställelse av den plats där den skatterättsliga anknytningen föreligger — Reklamtjänster — Innefattar tjänst som tillhandahålls genom en tredje man
C-404/99	29 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Sjätte mervärdesskattedirektivet — Beskattningsunderlag — U n d a n t a g — Serveringsavgifter
C-325/99	5 april 2001	G. van de Water mot Staatssecretaris van Financiën	Bestämmelser om skatter och avgifter — Harmonisering av lagstiftning — Punktskatter — Direktiv 92/12/EEG — Uttag av punktskatt — Punktskattebelagda varors övergång till fri omsättning — Begrepp — Innehav av en punktskattebelagd vara är tillräckligt
C-481/98	3 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Sjätte mervärdesskattedirektivet — Artiklarna 12.3 a och 28.2 a — Reducerad skattesats

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-34/99	15 maj 2001	Commissioners of Customs & Excise och Primback Ltd	Mervärdesskatt — Sjätte direktivet 77/388/EEG — Beskattningsunderlag — En detaljhandlares försäljning av varor på kredit — Kredit utan kostnad för kunden som beviljas av annan än försäljaren — Betalning till försäljaren genom ett finansiellt institut med ett lägre belopp än varans pris
C-322/99 och C-323/99	17 maj 2001	Finanzamt Burgdorf och Hans-Georg Fischer Finanzamt Düsseldorf-Mettmann och Klaus Brandenstein	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Artiklarna 5.6 och 11 A.1 b — Uttag av en vara i rörelsen för privat bruk — Beskattning om den ingående mervärdesskatten på varan eller dess beståndsdelar varit avdragsgill — Begreppet den uttagna varans beståndsdelar
C-86/99	29 maj 2001	Freemans plc och Commissioners of Customs & Excise	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Beskattningsunderlag — Rabatt som kontoförs vid t i d p u n k t e n f ö r tillhandahållandet — Prisnedsättning efter det att tillhandahållandet ägt rum
C-345/99	14 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Mervärdesskatt — Artikel 17.2 och 17.6 i sjätte mervärdesskattedirektivet — Rätt att göra avdrag för mervärdesskatt hänförlig till förvärv av fordon som används i samband med skattepliktiga transaktioner — Begränsning till fordon som endast används för förarutbildning

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-40/00	14 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Artikel 17.2 och 17.6 i sjätte mervärdesskattedirektivet — Återinförande, efter det att direktivet trätt i kraft, av ett totalt avskaffande av rätten att göra avdrag för mervärdesskatt som påförts diesel som används som bränsle till fordon och maskiner för vilka det inte föreligger rätt till avdrag
C-206/99	21 juni 2001	SONAE - Tecnologia de Informação SA och Direcção-Geral dos Registos e Notariado	Kapitalanskaffning — Direktiv 69/335/EEG — Avgifter av vederlagskaraktär — Avgifter för inskrivning i handelsregistret
C-380/99	3 juli 2001	Bertelsmann AG och Finanzamt Wiedenbrück	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Artikel 11 A.1 a — Beskattningsunderlag — Försändelsekostnader för premier in natura
C-262/99	12 juli 2001	Paraskevas Louloudakis och Elliniko Dimosio	Direktiv 83/182/EEG — Tillfällig införsel av transportmedel — Skattebefrielse — Normalt hemvist i en medlemsstat — Böter vid olovlig skattefri införsel — Proportionalitetsprincipen — God tro

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-16/00	27 september 2001	Cibo Participations SA och Directeur régional des impôts du Nord-Pas- de-Calais	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Ekonomisk verksamhet — Ett holdingbolags inblandning i förvaltningen av sina dotterbolag — Avdrag för mervärdesskatt på tjänster som holdingbolaget erhållit inom ramen för förvärv av andelar i ett dotterbolag — Holdingbolags erhållande av utdelning
C-294/99	4 oktober 2001	Athinaiki Zythopoiia AE och Elliniko Dimosio	Skatt på bolagsvinst — Moderbolag och dotterbolag — Direktiv 90/435/EEG — Begreppet källskatt
C-326/99	4 oktober 2001	Stichting "Goed Wonen" och Staatssecretaris van Financiën	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Behörighet för en medlemsstat att betrakta vissa sakrätter avseende fast egendom som materiell egendom som kan levereras — Utövande av denna behörighet begränsat till det fallet att priset på sakrätten minst uppgår till det ekonomiska värdet på den fasta egendom som berörs — Utarrendering och uthyrning av fast egendom — Undantag
C-409/98	9 oktober 2001	Commissioners of Customs & Excise och Mirror Group plc	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Undantag från skatteplikt för uthyrning av fast egendom — Begrepp — Åtagande att bli hyresgäst

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-108/99	9 oktober 2001	Commissioners of Customs Excise och Cantor Fitzgerald International	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Undantag från skatteplikt för uthyrning av fast egendom — Begrepp — Tillhandahållande av tjänster — Tredje parts övertagande av hyresrätt mot vederlag
C-267/99	11 oktober 2001	Christiane Adam, gift Urbing och Administration de l'enregistrement et des domaines	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Begreppet fria yrken — Fastighetsförvaltare i en fastighet som ägs med samäganderätt
C-78/00	25 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Artiklarna 17 och 18 i sjätte mervärdesskattedirektivet — Återbetalning av överskjutande mervärdesskatt genom tilldelning av statsobligationer — En kategori skattskyldiga som har en överskjutande skatt tillgodo
C-338/98	8 november 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Nederländerna	Fördragsbrott — Artiklarna 17.2 a och 18.1 a i sjätte mervärdesskattedirektivet — Nationella bestämmelser enligt vilka en arbetsgivare tillåts att såsom ingående skatt dra av en viss procentandel från den ersättning som har betalats ut till en anställd för användning av privat bil i tjänsten
C-184/00	22 november 2001	Office des produits wallons ASBL och État belge	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — artikel 11 A.1 a — Beskattningsunderlag — Subventioner som är direkt kopplade till priset

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-235/00	13 december 2001	Commissioners of Customs & Excise och CSC Financial Services Ltd	S j ä t t e mervärdesskattedirektivet — Artikel 13 B d punkt 5 — Transaktioner som är undantagna från skatteplikt — Transaktioner rörande värdepapper — Förhandlingar — Tillhandahållande av en så kallad call center-tjänst

SOCIAL TRYGGHET FÖR MIGRERANDE ARBETSTAGARE

C-95/99, C-96/99, C-97/99, C-98/99 och C-180/99	11 oktober 2001	Mervett Khalil, Issa Chaaban, Hassan Osseili och Bundesanstalt für Arbeit Mohamad Nasser och Landeshauptstadt Stuttgart Meriem Addou och Land Nordrhein-Westfalen	Social trygghet — Artikel 51 i EEG-fördraget (artikel 51 i EG-fördraget, nu artikel 42 EG i ändrad lydelse) — Artikel 2.1 i förordning (EEG) nr 1408/71 — Statslösa — Flyktingar
C-212/00	16 oktober 2001	Salvatore Stallone och Office national de l'emploi (ONEM)	Social trygghet för migrerande arbetstagare — Förordning (EEG) nr 1408 / 71 — Arbetslöshetsförmåner — Villkor att familjemedlemmar som för sin försörjning är ekonomiskt beroende av den anställda skall sammanbo med denne

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-189/00	25 oktober 2001	Urszula Ruhr och Bundesanstalt für Arbeit	Förordning (EEG) nr 1408/71 — Medborgare i tredje land — En arbetstagares familjemedlem — Självständig rättighet och härledd rättighet — Arbetslöshet

SOCIALPOLITIK

C-413/98	25 januari 2001	Directora-Geral do Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeu (DAFSE) mot Frota Azul-Transportes e Turismo L ^{da}	Europeiska socialfonden — Intygande av materiell och räkenskapsmässig riktighet — Behörighet att utfärda intyg — Gränser
C-172/99	25 januari 2001	Oy Liikenne Ab mot Pekka Liskojärvi, Pentti Juntunen	Direktiv 77/187/EEG — Skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag — Direktiv 92/50/EEG — Offentlig upphandling av tjänster — Kollektivtrafik som ej omfattar sjöfart
C-350/99	8 februari 2001	Wolfgang Lange och Georg Schünemann GmbH	Rådets direktiv 91/533/EEG av den 14 oktober 1991 om arbetsgivares skyldighet att upplysa arbetstagarna om de regler som är tillämpliga på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet — Längden på den normala arbetsdagen eller arbetsveckan — Regler om övertidsarbete — Bevisregler

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-62/99	29 mars 2001	Betriebsrat der Bofrost* Josef H. Boquoi Deutschland West GmbH & Co. KG mot Bofrost* Josef H. Boquoi Deutschland West GmbH & Co. KG	B e g ä r a n o m förhandsavgörande — Artikel 11.1 och 11.2 i direktiv 94/45/EG — Information som företag skall tillhandahålla på begäran — Information som syftar till att fastställa att det finns ett kontrollerande företag inom en grupp av gemenskapsföretag
C-473/99	14 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Österrike	Fördragsbrott — Direktiv 95/30/EG — Skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologiska agenser i arbetet — Underlåtenhet att införliva inom föreskriven tidsfrist
C-173/99	26 juni 2001	The Queen och Secretary of State for Trade and Industry, ex parte: Broadcasting, Entertainment, Cinematographic and Theatre Union (BECTU)	Socialpolitik — Skydd av arbetstagares säkerhet och hälsa — Direktiv 93/104/EG — Rätt till årlig betald semester — Villkor för sådan rätt enligt en nationell bestämmelse — Fullgörande av anställning hos samma arbetsgivare under en viss minimiperiod
C-381/99	26 juni 2001	Susanna Brunnhofer och Bank der österreichischen Postsparkasse AG	Lika lön för kvinnor och män — Tillämpningsvillkor — Olika lön — Begreppen lika arbete och likvärdigt arbete — Klassificering i samma tjänstekategori enligt ett kollektivavtal — Bevisbördan — Saklig grund för olika lön — Kvaliteten på det arbete som utförts av en viss arbetstagare

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-133/00	4 oktober 2001	J.R. Bowden, J.L. Chapman, J.J. Doyle och Tuffnells Parcels Express Ltd	Arbetstidens förläggning — Direktiv 93/104/EG — A r t i k e l 1 . 3 — Tillämpningsområde — Vägtransport
C-438/99	4 oktober 2001	Maria Luisa Jiménez Melgar och Ayuntamiento de Los Barrios	Skydd för gravida kvinnor — Direktiv 92/85/EEG — Artikel 10 — Direkt effekt och räckvidd — Uppsägning — A v t a l o m visstidsanställning
C-109/00	4 oktober 2001	Tele Danmark A/S och Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark (HK)	Likabehandling av kvinnor och män — Artikel 5.1 i direktiv 76/207/EEG — Artikel 10 i direktiv 92/85/EEG — Uppsägning av en gravid arbetstagare — Avtal om tidsbegränsad anställning
C-379/99	9 oktober 2001	Pensionskasse für die Angestellten der Barmer Ersatzkasse VVaG och Hans Menauer	Lika lön för kvinnor och män — Tjänstepensioner — Pensionskassa som har fått i uppdrag att fullgöra arbetsgivarens skyldighet att utge en kompletterande p e n s i o n — Efterlevandepension
C-110/00	11 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Österrike	Fördragsbrott — Direktiv 97/59/EG
C-111/00	11 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Österrike	Fördragsbrott — Direktiv 97/65/EG

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-441/99	18 oktober 2001	Riksskatteverket och Soghra Gharehveran	Direktiv 80/987/EEG — Tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens — Omfattning av undantaget avseende Sverige enligt punkt G i avsnitt I i bilagan till direktivet — Staten är ansvarig för betalning av lönegarantiersättning enligt direktivet — Följder för verkningarna av direktiv 80/987
C-49/00	15 november 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Ofullständigt införlivande av direktiv 89/391/EEG — Arbetstagares säkerhet och hälsa
C-424/99	27 november 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Österrike	Fördragsbrott — Direktiv 89/105/EEG — Begreppet särskild förteckning i den mening som avses i artikel 6 i direktiv 89/105 — Tidsfrist för att pröva en ansökan om inskrivning av ett läkemedel i den nämnda förteckningen — Skyldighet att föreskriva om möjlighet till domstolsprövning av avslagsbeslut

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-366/99	29 november 2001	Joseph Griesmar och Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie, Ministre de la Fonction publique, de la Réforme de l'État et de la Décentralisation	S o c i a l p o l i t i k — Likabehandling av kvinnor och män — Tillämplighet av artikel 119 i EG- fördraget (artiklarna 117—120 i EG-fördraget har ersatts av artiklarna 136 EG—143 EG) eller av direktiv 79/7/EEG — Franskt system för militära och civila avgångspensioner — Tillägg för barn reserverat för kvinnliga tjänstemän — Upptagande till prövning mot bakgrund av artikel 6.3 i avtalet om socialpolitik eller bestämmelserna i direktiv 79/7/EEG
C-206/00	13 december 2001	Henri Mouflin och Recteur de l'académie de Reims	B e g ä r a n o m förhandsavgörande — S o c i a l p o l i t i k — Likabehandling av kvinnor och män — Tillämplighet av artikel 119 i EG- fördraget (artiklarna 117—120 i EG-fördraget har ersatts av artiklarna 136—143 EG) eller direktiv 79/7/EEG — Franskt system för civila och militära pensioner — En rätt till pension med omedelbar verkan gäller endast för kvinnliga statliga tjänstemän

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

STATLIGT STÖD

C-99/98	15 februari 2001	Republiken Österrike mot Europeiska gemenskapernas kommission	Talan om ogiltigförklaring — Statligt stödprojekt inom effekthalvledarindustrin — Anmälan till kommissionen — Innehållet i anmälan och ytterligare frågor som ställts av kommissionen — Undersökningsfristens art o c h l ä n g d — Kommissionens rätt att invända mot stöd — Artikel 93.3 i EG-fördraget (nu artikel 88.3 EG)
C-379/98	13 mars 2001	PreussenElektra AG mot Schleswig AG	El — Förnybara energikällor — Nationell reglering enligt vilken elförsörjningsföretag åläggs en skyldighet att köpa el till minimipriser och kostnaderna som orsakas därav skall fördelas mellan dessa företag och de företag som använder nätet i föregående led — Statligt stöd — Förenligt med den fria rörelsen för varor
C-17/99	22 mars 2001	Republiken Frankrike mot Europeiska gemenskapernas kommission	Statligt stöd — Stöd till undsättning och omstrukturering — Förfarandet vid granskning av statligt stöd — Underlåtenhet att till en medlemsstat utfärda ett föreläggande att inge nödvändiga upplysningar

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-261/99	22 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden — Återkrav av stöd — Absolut hinder för verkställighet föreligger inte
C-204/97	3 maj 2001	Republiken Portugal mot Europeiska gemenskapernas kommission	Statligt stöd — Stöd till producenter av likörviner och eaux-de-vie — Stöd som Republiken Frankrike har beviljat i samband med en höjning av inhemska skatter
C-378/98	3 juli 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Belgien	Fördragsbrott — Statligt stöd — Artikel 93.2 andra stycket i EG-fördraget (nu artikel 88.2 andra stycket EG) — Skyldighet att återkräva det stöd som beviljats i samband med programmet Maribel bis och Maribel ter — Hinder för verkställighet
C-400/99	9 oktober 2001	Republiken Italien mot Europeiska gemenskapernas kommission	Talan om ogiltigförklaring — Statligt stöd — Stöd till sjötransportföretag — Avtal om allmän trafik — Befintligt eller nytt stöd — Inledande av ett förfarande enligt artikel 88.2 EG — Skyldighet att avbryta utbetalning — Anledning saknas att döma i saken eller avvisning
C-143/99	8 november 2001	Adria-Wien Pipeline GmbH, Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH mot Finanzlandesdirektion für Kärnten	Energiskatt — Återbetalning endast till producenter av materiella varor — Statligt stöd

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-53/00	22 november 2001	Ferring SA och Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)	Statligt stöd — Skattemässigt gynnande av vissa företag — Partihandlare

TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNING

C-370/99	11 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Irland	Fördragsbrott — Direktiv 96/9/EG — Underlåtenhet att införliva inom den föreskrivna fristen
C-151/00	18 januari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Direktiv 97/66/EG — Behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet — Underlåtenhet att införliva
C-219/99	14 februari 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Obesträtt fördragsbrott — Direktiv 95/16/EG
C-278/99	8 mars 2001	Georgius van der Burg	Tekniska standarder och föreskrifter — Radiosändare av icke godkänd typ — Reklam
C-100/00	5 april 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Obesträtt fördragsbrott — Direktiv 73/23/EEG — Elektriska varmvattenberedare — Säkerhetskrav som inte föreskrivs i direktivet
C-306/98	3 maj 2001	The Queen och Minister of Agriculture, Fisheries and Food, Secretary of State for the Environment, ex parte: Monsanto plc	Direktiv 91/414/EEG — Växtskyddsmedel — Godkännande för försäljning — Prövning av ansökan om godkännande — Övergångsperiod

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-28/99	3 maj 2001	Jean Verdonck, Ronald Everaert, Édith de Baedt	Direktiv 89/592/EEG — Nationell lagstiftning om insiderhandel — Medlemsstaternas befogenhet att införa strängare bestämmelser — Begreppet nationell bestämmelse som är allmänt tillämplig
C-203/99	10 maj 2001	Henning Veedfald mot Århus Amtskommune	Tillnärmning av lagstiftning — Direktiv 85/374/EEG — Skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister — Ansvarsfrihet — Villkor
C-258/99	10 maj 2001	BASF AG mot Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE)	Förordning (EG) nr 1610/96 — Växtskyddsmedel — Tilläggsskydd
C-169/99	13 september 2001	Hans Schwarzkopf GmbH & Co. KG och Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV	Artikel 6.1 d sista meningen i direktiv 76/768/EEG, i dess lydelse enligt direktiv 93/35/EEG — Ogörligt av praktiska skäl som rättfärdigar att behållaren och förpackningen för den kosmetiska produkten märks med en förkortad version av de obligatoriska varningstexterna — Upplysning som ges på nio språk i syfte att underlätta försäljning av varorna

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-517/99	4 oktober 2001	Merz & Krell GmbH & Co.	V a r u m ä r k e n — Tillnärmning av lagstiftning — Artikel 3.1 d i första direktivet 89/104/EEG — Registreringshinder eller ogiltighetsgrunder — Varumärken som endast består av tecken eller upplysningar vilka i det dagliga språkbruket eller enligt branschens vedertagna handelsbruk har kommit att bli en sedvanlig beteckning för varan eller tjänsten — Nödvändigt att tecknen eller upplysningarna har kommit att bli en sedvanlig beteckning för de varor eller tjänster för vilka varumärket har anmälts för registrering — Tecknen eller upplysningarna behöver inte direkt beskriva egenskaperna eller kännetecknen hos de varor eller tjänster för vilka varumärket har anmälts för registrering
C-450/00	4 oktober 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Storhertigdömet Luxemburg	F ö r d r a g s b r o t t — Underlåtenhet att införliva direktiv 95/46/EG

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-377/98	9 oktober 2001	Konungariket Nederländerna mot Europaparlamentet och Europeiska unionens råd	Ogiltigförklaring — Direktiv 98/44/EG — Rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar — Rättslig grund — Artikel 100a i EG-fördraget (nu artikel 95 EG i ändrad lydelse), artikel 235 i EG- fö r d r a g e t (n u artikel 308 EG) eller artiklarna 130 och 130f i EG-fördraget (nu artiklarna 157 EG och 163 EG) — Subsidiaritet — Rättssäkerhet — Medlemsstaternas folkrättsliga förpliktelser — Grundläggande rättigheter — Mänsklig värdighet — Kollegialitetsprincipen med avseende på kommissionens förslag till lagstiftning
C-112/99	25 oktober 2001	Toshiba Europe GmbH och Katun Germany GmbH	Jämförande reklam — Marknadsföring av reservdelar och förbrukningstillbehör — Angivande av varunummer för originaltillverkade reservdelar och förbrukningstillbehör av en försäljare av icke originaltillverkade reservdelar och förbrukningstillbehör — Direktiv 84/450/EEG och 97/55/EG

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-414/99, C-415/99 och C-416/99	20 november 2001	Zino Davidoff SA och A & G Imports Ltd Levi Strauss & Co., Levi Strauss (UK) Ltd och Tesco Stores Ltd, Tesco plc Levi Strauss & Co., Levi Strauss (UK) Ltd och Costco Wholesale UK Ltd	V a r u m ä r k e n — direktiv 89/104/EEG — artikel 7.1 — Konsumtion av de rättigheter som är knutna till ett varumärke — Utsläppande på marknaden utanför EES — Import till E E S — Varumärkesinnehavarens samtycke — Behovet av ett uttryckligt eller underförstått samtycke — Lagstiftning som är tillämplig på avtalet — Presumerat samtycke — Ej tillämpligt

TJÄNSTEFÖRESKRIFTERNA

C-389/98 P	11 januari 2001	Hans Gevaert mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Tjänstemän — Begäran om ändring av placering i lönegrad — Talan — Utgångna frister — Ny omständighet — Likabehandling
C-459/98 P	11 januari 2001	Isabel Martínez del Peral Cagigal mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Tjänstemän — Begäran om ändring av placering i lönegrad — Talan — Utgångna frister — Ny omständighet — Likabehandling
C-273/99 P	6 mars 2001	Bernard Connolly mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Tjänstemän — Disciplinärt förfarande — Avstängning — Motivering — Påstående om fel — Artiklarna 11, 12 o c h 17 i tjänsteföreskrifterna — Likabehandling

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-274/99 P	6 mars 2001	Bernard Connolly mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Tjänstemän — Disciplinärt förfarande — Artiklarna 11, 12 och 17 i tjänsteföreskrifterna — Yttrandefrihet — Lojalitetsplikt — Skadlig inverkan på tjänstens anseende
C-122/99 P och C-125/99 P	31 maj 2001	D, Konungariket Sverige mot Europeiska unionens råd	Överklagande — Tjänstemän — Hushållstillägg — Tjänsteman som är gift — Registrerat partnerskap enligt svensk rätt
C-449/99 P	2 oktober 2001	Europeiska investeringsbanken mot Michel Hautem	Överklagande — Europeiska investeringsbankens personal — Uppsägning — Tolkning av Europeiska investeringsbankens personalföreskrifter — Grund avseende en felaktig rättslig kvalificering av de faktiska omständigheterna och en bristande motivering — Påstått åsidosättande av de regler som är tillämpliga på relationerna mellan Europeiska investeringsbanken och dess personal
C-270/99 P	27 november 2001	Z mot Europaparlamentet	Överklagande — Tjänstemän — Disciplinärt förfarande — Överskridande av de tidsfrister som föreskrivs i artikel 7 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-340/00 P	13 december 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Michael Cwik	Överklagande — Tjänstemän — Artikel 17 andra stycket i tjänsteföreskrifterna — Yttrandefrihet — Gränser — Motivering
C-446/00 P	13 december 2001	Pascual Juan Cubero Vermurie mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Tjänstemän — Befordran — Rörlighet

TRANSPORT

C-361/98	18 januari 2001	Republiken Italien mot Europeiska gemenskapernas kommission	Rådets direktiv (EEG) nr 2408/92 — Ogiltigförklaring av kommissionens beslut 98/710/EG — Fördelning av flygtrafiken mellan Milanos flygplatser — Malpensa 2000
C-297/99	18 januari 2001	Skills Motor Coaches Ltd, B.J. Farmer, C.J. Burley, B. Denman	Social lagstiftning om vägtransporter — Färdskrivarens diagramblad — Skyldighet att föra in arbetstider, raster och viloperioder
C-205/99	20 februari 2001	Asociación Profesional de Empresas Navieras de Líneas Regulares (Analir) m.fl. och Administración General del Estado	Fri rörlighet för tjänster — Cabotage — Villkor för beviljande och vidmakthållande av föregående myndighetstillstånd — Föresättningar för att samtidigt ålägga förpliktelse vid allmän trafik och ingå avtal om allmän trafik

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-83/00	15 mars 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Nederländerna	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiv 97/24/EG — Komponenter och karakteristiska egenskaper hos två- eller trehjuliga motorfordon
C-494/99	5 april 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Grekland	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiv 94/56/EG
C-444/99	10 maj 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Direktiv 92/106/EEG — Underlåtenhet att införliva inom föreskriven tidsfrist
C-70/99	26 juni 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Portugal	Fördragsbrott — Lufttrafik inom gemenskapen — Olika flygplatsavgifter för inrikesflygningar och för flygningar inom gemenskapen — Frihet att tillhandahålla tjänster — Förordning (EEG) nr 2408/92
C-447/99	4 juli 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Italien	Fördragsbrott — Artikel 59 i EG-fördraget (nu artikel 49 EG i ändrad lydelse) — Förordning (EEG) nr 2408/92 — EG-lufttrafikföretags tillträde till flyglinjer inom gemenskapen — Flygplatsavgifter
C-370/00	20 september 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Irland	Fördragsbrott — Underlåtenhet att införliva direktiven 96/49/EG och 96/87/EG

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-468/00	20 september 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike	Fördragsbrott — Direktiv 96/50/EG — Gods- eller personbefordran inom g e m e n s k a p e n — Harmonisering av villkoren för att erhålla nationella förarbevis på gemenskapens inre vattenvägar — Underlåtenhet att införliva direktivet inom föreskriven tidsfrist
C-107/01	13 december 2001	Europeiska gemenskapernas kommission mot Storbritannien och Nordirland	Fördragsbrott — Direktiv 98/76/EG — Underlåtenhet att införliva inom föreskriven tidsfrist

UNIONSMEDBORGARSKAP

C-192/99	20 februari 2001	The Queen och Secretary of State for the Home Department, ex parte: Manjit Kaur	Unionsmedborgarskap — Medborgarskap i en medlemsstat — Förklaringar av Förenade kungariket angående definitionen av begreppet medborgare — Brittisk utomeuropeisk medborgare
----------	------------------	---	--

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

YTTRE FÖRBINDELSER

C-36/98	30 januari 2001	Konungariket Spanien mot Europeiska unionens råd	Rättslig grund — Miljö — Rådets beslut om godkännande av konventionen om samarbete om skydd för och hållbart utnyttjande av Donau — Artikel 130s.1 och 130s.2 i EG-fördraget (nu artikel 175.1 och 175.2 EG i ändrad lydelse) — Begreppet förvaltning av vattenresurser
C-33/99	20 mars 2001	Hassan Fahmi, M. Esmoris Cerdeiro- Pinedo Amado och Bestuur van de Sociale Verzekeringsbank	A r t i k e l 41 i s a m a r b e t s a v t a l e t EEG—Marocko — Artikel 3 i förordning (EEG) nr 1408/71 — Social trygghet — Artikel 7 i förordning nr 1612/68 — Artiklarna 48 och 52 i EG- fördraget (nu artiklarna 39 EG och 43 EG i ändrad lydelse) — Fri rörlighet för personer — Icke- diskriminering — Personer som får invaliditetspension och som inte längre är bosatta i den behöriga medlemsstaten — Ändring av lagstiftning om studiemedel

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-89/99	13 september 2001	Schieving-Nijstad vof m.fl. och Robert Groeneveld	Avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen — Artikel 50.6 i TRIPs-avtalet — Tolkning — Direkt effekt — Tillämpning i mål som inte avgjorts vid den tidpunkt då avtalet trädde i kraft för den berörda statens vidkommande — Villkor för att fastställa en frist inom vilken talan avseende huvudsaken skall väckas — Beräkning av fristen
C-63/99	27 september 2001	The Queen och Secretary of State for the Home Department, ex parte: Wieslaw Gloszczuk et Elzbieta Gloszczuk	Utrikesförbindelser — Associeringsavtalet mellan EEG och Polen — Etableringsfrihet — Inresetillstånd som erhållits genom bedrägligt beteende
C-235/99	27 september 2001	The Queen och Secretary of State for the Home Department, ex parte: Eleanora Ivanova Kondova	Utrikesförbindelser — Associeringsavtalet mellan EEG och Bulgarien — Etableringsfrihet — Inresetillstånd som erhållits genom bedrägligt beteende — Medlemsstats skyldighet att betala ersättning för skada som uppstått för en enskild person som åberopar rätt till etablering med direkt effekt enligt associeringsavtalet
C-257/99	27 september 2001	The Queen och Secretary of State for the Home Department, ex parte: Julius Barkoci et Marcel Malik	Utrikesförbindelser — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken — Etableringsfrihet — Tjeckiska medborgare som önskar etablera sig som egenföretagare i en medlemsstat

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-268/99	20 november 2001	Aldona Malgorzata Jany e.a. och Staatssecretaris van Justitie	Utrikesförbindelser — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen och associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken — Etableringsfrihet — Begreppet ekonomisk verksamhet — Fråga h u r u v i d a prostitutionsverksamhet omfattas av detta begrepp

2. Förteckning över andra avgöranden av domstolen som har upptagits i verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt under år 2001

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-111/99 P	25 januari 2001	Lech-Stahlwerke GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — EKSG — Statligt stöd till stålföretag — Uppenbart att överklagandet inte kan tas upp till sakprövning och att det är ogrundat
C-300/99 P och C-388/99 P	1 februari 2001	Area Cova SA m.fl. Xunta de Galicia mot Europeiska unionens råd m.fl.	Överklagande - Fiske — Årgärder för att bevara resurser — Gemenskapens fiskekvot för liten hälleflundra — Uppenbart att överklagandet i vissa delar inte kan tas upp till sakprövning och att det i övriga delar är ogrundat
C-301/99 P	1 februari 2001	Area Cova SA m.fl. mot Europeiska unionens råd m.fl.	Överklagande - Fiske — Årgärder för att bevara resurser — Gemenskapens fiskekvot för liten hälleflundra — Uppenbart att överklagandet i vissa delar inte kan tas upp till sakprövning och att det i övriga delar är ogrundat
C-445/00 R	23 februari 2001	Republiken Österrike mot Europeiska unionens råd	Interimistiskt förfarande — Systemet med miljöpoäng för transport med tung lastbil genom Österrike — Förordning (EG) nr 2012/2000 — Uppskov med verkställigheten — Krav på skyndsamhet

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-279/99 C-293/99, C-296/99, C-330/99 och C-336/99	15 mars 2001	Petrolvilla & Bortolotti SpA och Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento Energy Service Srl och Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento Pavarini Components SpA och Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento Hôtel Bellavista di Litterini Valter e Nadia Snc, Cattoni Hôtel Plaza di Cattoni Gian Carlo e C. Snc, Villa Luti Srl och Ufficio Imposte Dirette di Tione di Trento, Centro di Servizio delle Imposte Dirette e Indirette di Trento Tumedei SpA och Centro di Servizio delle Imposte Dirette e Indirette di Trento	Artikel 104.3 i rättegångsreglerna — Svar som tydligt framgår av rättspraxis
C-518/99	5 april 2001	Richard Gaillard mot Alaya Chekili	Artikel 104.3 i rättegångsreglerna — Brysselkonventionen — Artikel 16.1 — Exklusiv behörighet avseende sakrätt i fast egendom — Tillämpningsområde — Talan om hävning av en fastighetsförsäljning och om studiestöd till följd av denna hävning

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-307/99	2 maj 2001	OGT Fruchthandelsgesellschaft mbH och Hauptzollamt Hamburg-St. Annen	Artikel 104.3 i rättegångsreglerna — Bananer — Gemensam organisation av marknaden — GATT — Direkt effekt — Artikel 234 första stycket i EG-fördraget (nu artikel 307 första stycket EG i ändrad lydelse)
C-345/00 P	10 maj 2001	Fédération nationale d'agriculture biologique des régions de France (FNAB), Syndicat européen des transformateurs et distributeurs de produits de l'agriculture biologique (Setrab), Est Distribution Biogam SARL	Överklagande — Förordning (EG) nr 1804/1999 — Förbud mot att använda uppgifter som ger en antydan om ekologiska produktionsmetoder i märkning av och reklam för produkter som inte har framställts med sådana produktionsmetoder — Tillfälligt undantag till förmån för befintliga varumärken — Talan om ogiltigförklaring — Avvisning — Uppenbart att överklagandet är ogrundat
C-1/00 SA	29 maj 2001	Cotecna Inspection SA mot Europeiska gemenskapernas kommission	Ansökan om tillstånd att kvarstadsbelägga egendom hos Europeiska gemenskapernas kommission
C-330/00 P	21 juni 2001	Alsace International Car Services SARL (AICS)	Överklagande — Offentlig upphandling av tjänster — Persontransporter under parlamentets sessioner i Strasbourg — Anbudsinfordran — Iakttagande av nationell rätt — Avslag på anbud — Uppenbart att överklagandet inte kan tas upp till sakprövning och att det delvis är ogrundat

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-351/99 P	28 juni 2001	Eridania SpA, Industria Saccarifera Italiana Agroindustriale SpA (ISI), Sadam Zuccherifici, divisione della SECI - Società Esercizi Commerciali Industriali SpA, Sadam Castiglione SpA, Sadam Abruzzo SpA, Zuccherificio del Molise SpA, Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA (SFIR) mot Europeiska unionens råd Europeiska gemenskapernas kommission Ponteco Zuccheri SpA	Överklagande — Gemensamma organisationen av marknaden för socker — Regler för lagringkostnader — Tillstånd att bevilja nationellt stöd — Upphävande — Regleringsåret 1995/1996 — Överklagande av sockerproducenter — Rättsakter som direkt och personligen berör dem — Bestämmelse som fastställer ersättning för lagringskostnader — Avvisning
C-352/99 P	28 juni 2001	Eridania SpA, Industria Saccarifera Italiana Agroindustriale SpA (ISI), Sadam Zuccherifici, divisione della SECI - Società Esercizi Commerciali Industriali SpA, Sadam Castiglione SpA, Sadam Abruzzo SpA, Zuccherificio del Molise SpA, Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA (SFIR) mot rådet kommissionen Ponteco Zuccheri SpA	Överklagande — Gemensamma organisationen av marknaden för socker — Prisreglering — Regionalisering — Klassificering av Italien — Regleringsåret 1995/1996 — Överklagande av sockerproducenter — Rättsakter som direkt och personligen berör dem — Bestämmelse som fastställer härledda interventionspriser för vitsocker för samtliga zoner i Italien — Avvisning

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-241/99	3 juli 2001	Confederación Intersindical Galega (CIG) och Servicio Galego de Saúde (Sergas)	Artikel 104.3 i rättegångsreglerna — Socialpolitik — Skydd för arbetstagarnas säkerhet och hälsa — Direktiv 89/391/EEG och 93/104/EG — Tillämpningsområde — Personal inom primärvårdsgrupper — Genomsnittlig arbetstid — Jourtid omfattas
C-341/00 P	5 juli 2001	Conseil national des professions de l'automobile (CNPA), Fédération nationale des distributeurs, loueurs et réparateurs de matériels de bâtiments-travaux publics et de manutention (DLR), Auto Contrôle 31 SA, Yam 31 SARL, Roux SA, Marc Foucher-Creteau, Verdier distribution SARL mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Förordning (EG) nr 2790/1999 — Uppenbart att överklagandet är ogrundat och att det inte kan tas upp till sakprövning
C-497/99 P	10 juli 2001	Irish Sugar plc mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Artikel 86 i EG-fördraget (nu artikel 82 EG) — Socker — Kollektiv dominerande ställning — Missbruk — Uppenbart att överklagandet i vissa delar inte kan tas upp till sakprövning och i övriga delar är ogrundat

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-86/00	10 juli 2001	HSB-Wohnbau GmbH	B e g ä r a n o m förhandsavgörande — I n s k r i v n i n g i handelsregistret av att ett bolag flyttat sitt säte — Domstolen saknar behörighet
C-1/01 P	20 september 2001	Asia Motor France SA, André-François Bach, Monin automobiles mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Avslag på klagomål — Uppenbart att överklagandet i vissa delar inte kan tas upp till sakprövning och att det i övriga delar är ogrundat
C-30/00	11 oktober 2001	William Hinton & Sons L ^{da} och Fazenda Pública	A r t i k e l 1 0 4 . 3 i rättegångsreglerna — Uppbörd i efterhand av importtullar — Bokföring av påförda importtullar — Preskriptionstiden för att i n l e d a e t t uppbördsförfarande utgången — Artikel 254 i Spaniens och Portugals anslutningsakter — Republiken Portugals skyldighet att på egen bekostnad avveckla vissa lager av produkter
C-241/00 P	18 oktober 2001	Kiss Glass Co. Ltd mot Europeiska gemenskapernas kommission Pilkington United Kingdom Ltd	Ö v e r k l a g a n d e — K o n k u r r e n s — Dominerande ställning — Marknaden för flytglas — Klagandens rättigheter — U p p e n b a r t a t t överklagandet är ogrundat

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-281/00 P	23 oktober 2001	Una Film "City Revue" GmbH mot Europaparlamentet Europeiska unionens råd	Europaparlamentets och rådets direktiv 98/43/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om reklam för och sponsring till förmån för tobaksvaror — Överklagande — Anledning saknas att döma i saken — Finansiering av utgifter
C-313/00 P	23 oktober 2001	Zino Davidoff och Davidoff & Cie mot Europaparlamentet Europeiska unionens råd	Europaparlamentets och rådets direktiv 98/43/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om reklam för och sponsring till förmån för tobaksvaror — Överklagande — Anledning saknas att döma i saken — Finansiering av utgifter
C-430/00 P	13 november 2001	Anton Dürbeck GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	Överklagande — Gemensam organisation av marknaden — Bananer — Import från AVS-staterna och tredje land — Ansökan om extra importlicenser — Fall där det föreligger orimliga svårigheter — Övergångsåtgärder — Artikel 30 i förordning (EEG) nr 404/93 — Begränsning av skador — Talan om ogiltigförklaring

Mål	Datum	Parter	Föremål
C-208/99	27 november 2001	Republiken Portugal mot Europeiska gemenskapernas kommission	E U G F J : s utvecklingssektion — Kommissionens beslut med upphävande av de stöd som beviljats med stöd av artikel 8 i förordning (EEG) nr 4256/88 — Talan om delvis ogiltigförklaring av att ett beslut har riktats till en medlemsstat — Uppenbart att talan skall avvisas
2/00	6 december 2001	Yttrande enligt artikel 300 EG	Cartagenaprotokollet — Ingående — Rättslig grund — Artiklarna 133 EG, 174.4 EG och 175.1 EG — Levande modifierade organismer — Miljöskydd — G e m e n s a m handelspolitik

3. Verksamhetsstatistik*

Domstolens allmänna verksamhet

Tabell 1: Domstolens allmänna verksamhet år 2001

Avgjorda mål

Tabell 2:	Typ av förfarande
Tabell 3:	Domar, yttranden, beslut
Tabell 4:	Form av avgörande
Tabell 5:	Domstolens sammansättning
Tabell 6:	Grundval för talan
Tabell 7:	Föremål för talan
Tabell 7a:	Interimistiska beslut: beslutets innebörd

Ärendenas handläggningstid

Tabell 8:	Typ av förfarande
Diagram I:	Handläggningstid för förfaranden inom ramen för begäran om förhandsavgörande (domar och beslut)
Diagram II:	Handläggningstid för förfaranden inom ramen för direkt talan (domar och beslut)
Diagram III:	Handläggningstid för förfaranden inom ramen för överklagande (domar och beslut)

* Det nya datasystem för målhantering som infördes år 1996 har medfört ändringar i presentationen av den statistik som återges i denna årsrapport. Beträffande vissa tabeller och diagram innebär denna förnyelse att de statistiska uppgifterna inte kan jämföras med uppgifter från åren före år 1995.

Nya mål

Tabell 9:	Typ av förfarande
Tabell 10:	Form av talan
Tabell 11:	Föremål för talan
Tabell 12:	Talan om fördragsbrott
Tabell 13:	Grundval för talan

Anhängiga mål den 31 december 2001

Tabell 14:	Typ av förfarande
Tabell 15:	Domstolens sammansättning

Den dömande verksamhetens allmänna utveckling fram till den 31 december 2001

Tabell 16:	Nya mål och domar
Tabell 17:	Begäran om förhandsavgörande som anhängiggjorts (per medlemsstat och år)
Tabell 18:	Begäran om förhandsavgörande som anhängiggjorts (per medlemsstat och domstol)

Domstolens allmänna verksamhet

Tabell 1: **Allmän verksamhet år 2001**¹

Avgjorda mål	398	(434)
Nya mål		(504)
Anhängiga mål	839	(943)

¹

I denna tabell och i tabellerna på följande sidor visar de siffror som anges inom parentes (*bruttosiffror*) det totala antalet mål, *oberoende* av om målen handläggs i förening (ett målnummer = ett mål). *Nettosiffror* anger antalet mål *med beaktande* av om målen handläggs i förening (en serie förenade mål = ett mål).

Avgjorda mål

Tabell 2: Typ av förfarande

Begäran om förhandsavgörande	153	(182)
Direkt talan	178	(179)
Överklaganden	53	(59)
Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	11	(11)
Yttranden	1	(1)
Särskilda rättegångsformer ¹	2	(2)
Totalt	398	(434)

¹ Följande förfaranden anses vara "särskilda rättegångsformer": fastställande av rättegångskostnader (artikel 74 i rättegångsreglerna), rättshjälp (artikel 76 i rättegångsreglerna), ansökan om återvinning (artikel 94 i rättegångsreglerna), talan av tredje man (artikel 97 i rättegångsreglerna), förklaring av dom (artikel 102 i rättegångsreglerna), resning (artikel 98 i rättegångsreglerna), rättelse av dom (artikel 66 i rättegångsreglerna), utmätning, kvarstad och andra säkerhetsåtgärder (protokollet om immunitet och privilegier) och mål rörande immunitet (protokollet om immunitet och privilegier).

Tabell 3: Domar, yttranden, beslut¹

Typ av förfarande	Domar	Beslut av rättskipningskaraktär ²	Beslut om interimistiska åtgärder ³	Andra beslut ⁴	Yttranden	Totalt
Begäran om förhandsavgörande	113	17	1	23	—	154
Direkt talan	111	1	2	66	—	180
Överklagande	19	30	2	4	—	55
Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	—	—	11	—	—	11
Sammanlagt	243	48	16	93	—	400
Yttranden	—	—	—	—	1	1
Särskilda rättegångsformer	1	1	—	—	—	2
Sammanlagt	1	1	—	—	1	3
TOTALT	244	49	16	93	1	403

¹ Nettosiffror.

² Beslut av rättskipningskaraktär som innebär att domstolen skiljer sig från målet (avvisning, avvisning av uppenbara skäl, etc.)

³ Beslut som meddelats till följd av en talan enligt artikel 185 eller artikel 186 i EG-fördraget (nu artiklarna 242 EG och 243 EG), enligt artikel 187 i EG-fördraget (nu artikel 244 EG) eller enligt motsvarande bestämmelser i EA- och KS-fördragen, eller beslut som meddelats till följd av ett överklagande *mot* ett beslut om interimistiska åtgärder eller intervention.

⁴ Beslut som innebär att domstolen skiljer sig från målet genom avskrivning, genom konstaterande att anledning saknas att döma i målet eller genom återförvisning till förstainstansrätten.

Tabell 4: Form av avgörande

Form av avgörande	Direkt talan		Begäran om förhandsavgörande	Överklaganden		Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	Särskilda rättegångsformer	Totalt	
<i>Domar</i>									
Talan bifallen	79	(80)						79	(80)
Talan delvis bifallen	4	(4)					1 (1)	5	(5)
Talan delvis avvisad och bifallen	1	(1)						1	(1)
Talan ogillad	23	(23)		15	(20)			38	(43)
Överklagandet avvisat och ogillat av uppenbara skäl				1	(1)			1	(1)
Upphävande utan återförvisning				2	(2)			2	(2)
Upphävande till en del utan återförvisning				1	(1)			1	(1)
Avvisning	3	(3)						3	(3)
Förhandsavgörande			113	(135)				113	(135)
Mellandom	1							1	
Totalt antal domar	111	(111)	113	(135)	19	(24)	1 (1)	244	(271)

(forts.)

(forts)

Form av avgörande	Direkt talan	Begäran om förhands- avgörande	Över- klaganden	Över- klaganden av interi- mistiska avgöranden och av beslut om inter- vention	Särskilda rättegångs- former	Totalt
<i>Beslut</i>						
Talan ogillad					1 (1)	1 (1)
Behörighet saknas av uppenbara skäl		1 (1)				1 (1)
Behörighet saknas av uppenbara skäl och avvisning av uppenbara skäl		2 (2)				2 (2)
Avvisning	1 (1)					1 (1)
Avvisning av uppenbara skäl		2 (2)				2 (2)
Överklagandet avvisat av uppenbara skäl			10 (10)			10 (10)
Överklagandet delvis avvisat och ogillat av uppenbara skäl			1 (1)			1 (1)
Överklagandet avvisat och ogillat av uppenbara skäl			13 (14)			13 (14)
Överklagandet ogillat				1 (1)		1 (1)
Överklagandet ogillat av uppenbara skäl			6 (6)	1 (1)		7 (7)

(forts.)

(forts)

Form av avgörande	Direkt talan	Begäran om förhandsavgörande	Överklaganden	Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	Särskilda rättegångsformer	Totalt
Upphävande med återförvisning				1 (1)		1 (1)
Upphävande utan återförvisning				8 (8)		8 (8)
Sammanlagt	1 (1)	5 (5)	30 (31)	11 (11)	1 (1)	48 (49)
Avskrivning	66 (67)	23 (23)	2 (2)			91 (92)
Anledning saknas att döma i saken			2 (2)			2 (2)
Artikel 104.3 i rättegångsreglerna		12 (19)				12 (19)
Sammanlagt	66 (67)	35 (42)	4 (4)			105 (113)
Totalt antal beslut	67 (68)	40 (47)	34 (35)	11 (11)	1 (1)	153 (162)
Yttranden						1 (1)
TOTALT	178 (179)	153 (182)	53 (59)	11 (11)	2 (2)	398 (434)

Tabell 5: Domstolens sammansättning

Domstolens sammansättning	Domar		Beslut ¹		Totalt	
Domstolen i plenum	27	(33)	2	(2)	29	(35)
Litet plenum	21	(24)	—	—	21	(24)
Avdelningar (sammansättning: 3 domare)	58	(59)	34	(42)	92	(101)
Avdelningar (sammansättning: 5 domare)	138	(155)	13	(13)	151	(168)
Ordförande	—	—	11	(11)	11	(11)
Totalt	244	(271)	60	(68)	304	(339)

¹

Beslut av rättskipningskaraktär som innebär att domstolen skiljer sig från målet (annat än genom beslut om avskrivning, beslut om att anledning saknas att döma i målet eller beslut om återförvisning till förstainstansrätten).

Tabell 6: Grundval för talan

Grundval för talan	Domar/Yttranden		Beslut ¹		Totalt	
Artikel 226 EG	80	(81)	—	—	80	(81)
Artikel 230 EG	25	(25)	1	(1)	26	(26)
Artikel 234 EG	112	(134)	16	(23)	128	(157)
Artikel 238 EG	4	(4)	—	—	4	(4)
Artikel 300 EG	1	(1)	—	—	1	(1)
Artikel 1 i protokollet av år 1971	—	—	1	(1)	1	(1)
Artikel 49 i EG-stadgan	9	(11)	29	(30)	38	(41)
Artikel 50 i EG-stadgan	—	—	11	(11)	11	(11)
EG-fördraget totalt	231	(256)	58	(66)	289	(322)
Artikel 33 KS	1	(1)	—	—	1	(1)
Artikel 41 KS	1	(1)	—	—	1	(1)
Artikel 49 i KS-stadgan	1	(3)	1	(1)	2	(4)
KS-fördraget totalt	3	(5)	1	(1)	4	(6)
Artikel 91 i rättegångsreglerna	1	—	—	—	1	—
Article 94 i rättegångsreglerna	1	(1)	—	—	1	(1)
Protokollet om immunitet och privilegier	—	—	1	(1)	1	(1)
Tjänsteföreskrifterna	9	(10)	—	—	9	(10)
TOTALT	245	(272)	60	(68)	305	(340)

¹ Beslut av rättskipningskaraktär som innebär att domstolen skiljer sig från målet (annat än genom beslut om avskrivning, beslut om att anledning saknas att döma i målet eller beslut om återförvisning till förstainstansrätten).

Tabell 7: Föremål för talan

Föremål för talan	Domar/Yttranden		Beslut ¹		Totalt	
Bolagsrätt	7	(9)	1	(1)	8	(10)
Brysselkonventionen			1	(1)	1	(1)
Etableringsfrihet	3	(4)	2	(2)	5	(6)
Europeiskt medborgarskap	1	(1)	1	(1)	2	(2)
Fiskepolitik	2	(2)	2	(3)	4	(5)
Fri rörlighet för kapital	2	(2)	—	—	2	(2)
Fri rörlighet för personer	6	(6)	—	—	6	(6)
Fri rörlighet för varor	6	(6)	2	(2)	8	(8)
Frihet att tillhandahålla tjänster	12	(20)	1	(4)	13	(24)
Gemensamma tulltaxan	7	(7)	—	—	7	(7)
Gemenskapernas egna medel	1	(1)	—	—	1	(1)
Gemenskapsrättens principer	1	(1)	—	—	1	(1)
Handelspolitik	6	(7)	1	(1)	7	(8)
Immaterialrätt	1	(1)	—	—	1	(1)
Industripolitik	3	(3)	—	—	3	(3)
Institutionell rätt	7	(7)	1	(1)	8	(8)
Jordbruk	28	(30)	7	(7)	35	(37)
Konkurrens	11	(13)	5	(5)	16	(18)
Miljö- och konsumentskydd	20	(21)	10	(10)	30	(31)
Regionalpolitik	—	—	1	(1)	1	(1)
Skatterätt	33	(34)	4	(8)	37	(42)
Social trygghet för migrerande arbetstagare	11	(16)	—	—	11	(16)
Socialpolitik	18	(18)	11	(11)	29	(29)
Statligt stöd	9	(8)	—	—	9	(8)
Tillnärmning av lagstiftning	15	(17)	—	—	15	(17)
Transport	11	(11)	—	—	11	(11)
Tullunionen	3	(3)	—	—	3	(3)
Yttre förbindelser	8	(8)	1	(1)	9	(9)
EG-fördraget totalt	232	(256)	51	(59)	283	(315)
KS-fördraget totalt	3	(5)	1	(1)	4	(6)
Förfarande	1	(1)	—	—	1	(1)
Immunitet och privilegier	—	—	1	(1)	1	(1)
Tjänsteföreskrifterna	9	(10)	7	(7)	16	(17)
Övriga	10	(11)	8	(8)	18	(19)
TOTALT	245	(272)	60	(68)	305	(340)

¹

Beslut av rättskipningskaraktär som innebär att domstolen skiljer sig från målet (annat än genom beslut om avskrivning, beslut om att anledning saknas att döma i målet eller beslut om återförvisning till förstainstansrätten).

Tabell 7a: Interimistiska beslut: beslutets innebörd

Föremål	Antal interimistiska förfaranden	Antal överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	Beslutets innebörd	
			Avslag/bekräftelse överklagat beslut	Bifall/upphävande överklagat beslut
Anslutning av nya medlemsstater	1	—	—	1
Etableringsfrihet	—	1	1	—
Handelspolitik	1	—	1	—
Institutionell rätt	—	8	—	8
Konkurrens	1	1	2	—
Miljö- och konsumentskydd	—	1	—	1
Socialpolitik	1	—	1	—
Totalt	4	11	5	10
KS-fördraget	1	—	1	—
EG-fördraget	—	—	—	—
TOTALT	5	11	6	10

Ärendenas handläggningstid¹

Tabell 8: **Typ av förfarande**²

(domar och beslut av rättskipningskaraktär³)

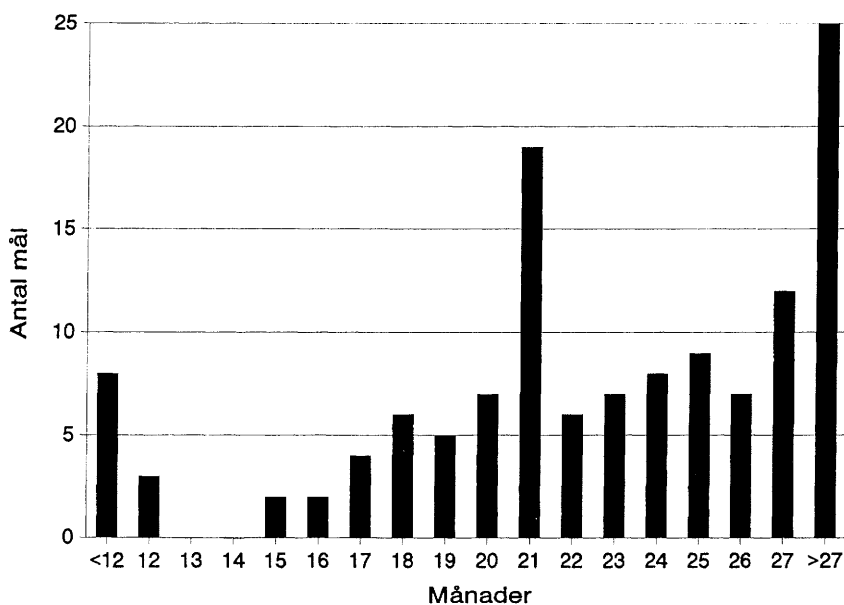
Begäran om förhandsavgörande	22,7
Direkt talan	23,1
Överklaganden	16,3

¹ Följande typer av mål omfattas inte av beräkningen av handläggningstiden: Mål som innehåller en mellandom eller en åtgärd för bevisupptagning, yttranden och avgöranden, särskilda rättegångsformer (det vill säga fastställelse av rättegångskostnader, rättshjälp, invändning mot en dom, invändning från tredje man, förklaring av dom, rättelse av dom, ansökan om återvinning, förfaranden om utmätning, kvarstad och andra säkerhetsåtgärder samt mål om immunitet), mål som avslutas genom ett beslut om avskrivning, mål där anledning saknas att döma i saken, återförvisning eller överföring till förstainstansrätten, interimistiska förfaranden samt överklaganden angående interimistiska åtgärder och intervention.

² I denna tabell och i de diagram som följer uttrycks handläggningstiden i månader och tiondelar av en månad.

³ I fråga om andra beslut än de varigenom domstolen skiljer sig från målet genom avskrivning, genom konstaterande att anledning saknas att döma i målet eller genom återförvisning till förstainstansrätten.

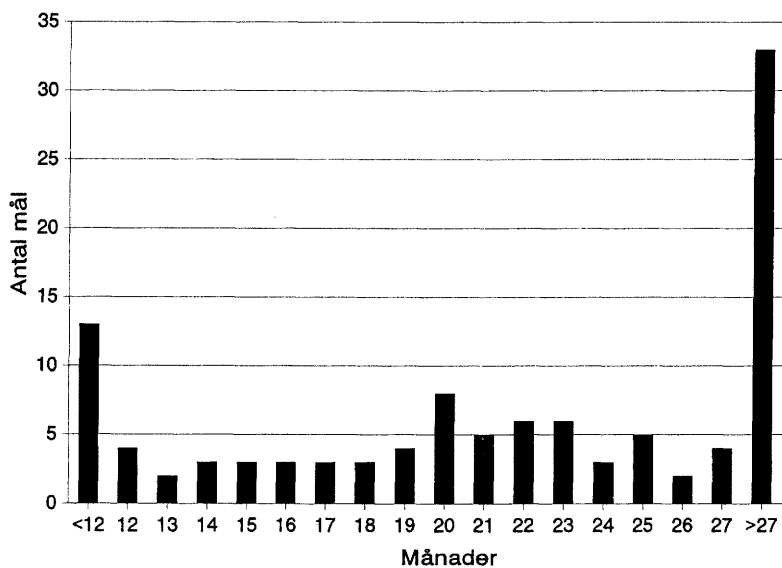
Diagram I: **Handläggningstid för förfaranden inom ramen för begäran om förhandsavgörande (domar och beslut¹)**

Mål per månad	<12	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	> 27
Begäran om förhandsavgörande	8	3	0	0	2	2	4	6	5	7	19	6	7	8	9	7	12	25

¹ Det rör sig om andra beslut av rättskipningskaraktär än dem genom vilka förfarandet avslutas genom avskrivning eller fastställelse av att det saknas anledning att döma i saken.

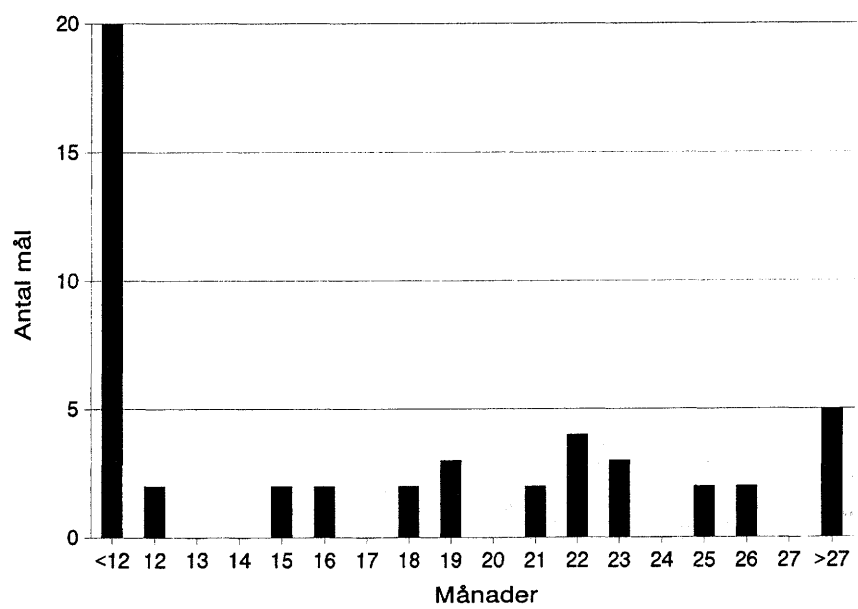
Diagram II: **Handläggningstid för förfaranden inom ramen för direkt talan (domar och beslut¹)**

Mål per månad	<12	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	> 27
Direkt talan	13	4	2	3	3	3	3	3	4	8	5	6	6	3	5	2	4	33

¹ Det rör sig om andra beslut av rättskipningskaraktär än dem genom vilka förfarandet avslutas genom avskrivning, fastställelse av att det saknas anledning att döma i saken eller återförvisning till förstainstansrätten.

Diagram III: Handläggningstid för förfaranden inom ramen för överklagande (domar och beslut¹)

Mål per månad	12 <	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	>27
Överklaganden	20	2	0	0	2	2	0	2	3	0	2	4	3	0	2	2	0	5

¹ Det rör sig om andra beslut av rättskipningskaraktär än dem genom vilka förfarandet avslutas genom avskrivning, fastställelse av att det saknas anledning att döma i saken eller återförvisning till förstainstansrätten.

Nya mål¹

Tabell 9: Typ av förfarande

Begäran om förhandsavgörande	237
Direkt talan	187
Överklaganden	72
Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	7
Yttranden/Avgöranden	—
Särskilda rättegångsformer	1
Totalt	504

¹ Bruttosiffror.

Tabell 10: **Form av talan**

Begäran om förhandsavgörande	237
Direkt talan	187
varav:	
— talan om ogiltigförklaring	28
— passivitetstalan	—
— skadeståndstalan	—
— talan om fördragsbrott	157
— talan med stöd av skiljedomsklausul	2
— övrigt	—
Överklaganden	72
Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	7
Yttranden/Avgöranden	—
Totalt	503
Särskilda rättegångsformer	1
varav:	
— rättshjälp	—
— fastställande av rättegångskostnader	1
— resning av dom/beslut	—
— ansökan om utmätning, kvarstad och andra säkerhetsåtgärder	—
— invändning från tredje man	—
— tolkning av en dom	—
— invändning mot en dom	—
Totalt	1
Ansökan om interimistiska åtgärder	5

Tabell 11: Föremål för talan¹

Föremål för talan	Direkt talan	Begäran om förhandsavgörande	Överklaganden	Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	Totalt	Särskilda rättegångsformer
Anslutning av nya medlemsstater	1	—	—	—	1	—
Bolagsrätt	9	15	—	—	24	—
Brysselkonventionen	—	6	—	—	6	—
Energi	1	—	—	—	1	—
Etableringsfrihet	3	11	—	1	15	—
Fiskepolitik	2	—	2	—	4	—
Fri rörlighet för varor	4	7	—	—	11	—
Fri rörlighet för personer	3	10	—	—	13	—
Fri rörlighet för kapital	—	6	—	—	6	—
Frihet att tillhandahålla tjänster	9	14	—	—	23	—
Gemenskapsrättens principer	1	2	1	—	4	—
Handelspolitik	3	—	1	1	5	—
Immateriellrätt	—	2	13	—	15	—
Immunitet och privilegier	—	1	—	—	1	—
Industripolitik	4	—	—	—	4	—
Institutionell rätt	5	—	8	—	13	—
Jordbruk	24	19	8	—	51	—
Justitiefrågor och interna angelägenheter	1	2	—	—	3	—
Konkurrens	5	15	6	4	30	—
Miljö- och konsumentskydd	49	5	—	1	55	—
Skatterätt	8	28	—	—	36	—
Social trygghet för migrerande arbetstagare	1	2	—	—	3	—
Socialpolitik	5	24	3	—	32	—
Statligt stöd	5	5	5	—	15	—
Tillnärmning av lagstiftning	18	45	—	—	63	—
Transport	15	6	1	—	22	—
Tullunionen	2	7	—	—	9	—
Yttre förbindelser	2	4	2	—	8	—
EG-fördraget	180	236	50	7	473	—
KS-fördraget	—	—	6	—	6	—
EA-fördraget	7	—	1	—	8	—
Förfarande	—	—	—	—	—	1
Tjänsteföreskrifterna	—	1	15	—	16	—
Övriga	—	1	15	—	16	1
TOTALT	187	237	72	7	503	1

¹ Bortsett från ansökningar om interimistiska åtgärder (5).

Tabell 12: **Talan om fördragsbrott** ¹

väckt mot	2001	1953-2001
Belgien	13	256
Danmark	2	24
Tyskland	13	156
Grekland	15	205
Spanien	15	91 ²
Frankrike	20	265 ³
Irland	12	123
Italien	21	427
Luxemburg	10	121
Nederländerna	5	77
Österrike	7	28
Portugal	7	71
Finland	3	8
Sverige	3	8
Förenade kungariket	11	62 ⁴
Totalt	157	1 922

¹ Artiklarna 169, 170, 171 och 225 i EG-fördraget (nu artiklarna 226 EG, 227 EG, 228 EG et 298 EG), artiklarna 141, 142, 143 EA et artikel 88 KS.

² Varav en talan som väckts med stöd av artikel 170 i EG-fördraget (nu artikel 227 EG), väckt av Konungariket Belgien.

³ Varav en talan som väckts med stöd av artikel 170 i EG-fördraget (nu artikel 227 EG), väckt av Irland.

⁴ Varav två mål där talan väckts med stöd av artikel 170 i EG-fördraget (nu artikel 227 EG), väckta av Republiken Frankrike respektive Konungariket Spanien.

Tabell 13: Grundval för talan

Grundval för talan	2001
Artikel 213 EG	—
Artikel 226 EG	147
Artikel 227 EG	—
Artikel 228 EG	3
Artikel 230 EG	28
Artikel 232 EG	—
Artikel 234 EG	231
Artikel 235 EG	—
Artikel 237 EG	—
Artikel 238 EG	2
Artikel 298 EG	—
Artikel 300 EG	—
Artikel 1 i protokollet av år 1971	6
Artikel 49 EG-stadgan	50
Artikel 50 EG-stadgan	7
EG-fördraget totalt	474
Artikel 33 KS	—
Artikel 49 KS	6
KS-fördraget totalt	6
Artikel 141 EA	7
Artikel 50 EA-stadgan	1
EA-stadgan totalt	8
Totalt	488
Artikel 74 i rättegångsreglerna	1
Tjänsteföreskrifterna	15
Totalt övriga	16
TOTALT	504

Anhängiga mål den 31 december 2001

Tabell 14: Typ av förfarande

Begäran om förhandsavgörande	400	(487)
Direkt talan	326	(334)
Överklaganden	111	(120)
Särskilda rättegångsformer	1	(1)
Yttranden/Avgöranden	1	(1)
Totalt	839	(943)

Tabell 15: Domstolens sammansättning

Domstolens sammansättning	Direkt talan		Begäran om förhandsavgörande		Överklaganden		Övriga förfaranden ¹		Totalt	
Stort plenum	231	(232)	261	(318)	75	(82)	1	(1)	568	(633)
Litet plenum	9	(14)	36	(39)	12	(13)			57	(66)
Sammanlagt	240	(246)	297	(357)	87	(95)	1	(1)	625	(699)
Domstolens ordförande					3	(3)			3	(3)
Sammanlagt					3	(3)			3	(3)
Första avdelningen	3	(3)	3	(3)	1	(1)			7	(7)
Andra avdelningen	11	(11)	6	(7)	1	(1)			18	(19)
Tredje avdelningen	4	(4)	2	(2)	1	(1)	1	(1)	8	(8)
Fjärde avdelningen	5	(5)	3	(3)					8	(8)
Femte avdelningen	30	(31)	42	(45)	11	(11)			83	(87)
Sjätte avdelningen	33	(34)	47	(70)	7	(8)			87	(112)
Sammanlagt	86	(88)	103	(130)	21	(22)	1	(1)	211	(241)
TOTALT	326	(334)	400	(487)	111	(120)	2	(2)	839	(943)

¹ Inklusive särskilda rättegångsformer och yttranden.

Den dömande verksamhetens allmänna utveckling till och med den 31 december 2001

Tabell 16: Nya mål och domar

År	Nya mål ¹						Domar ²
	Direkt talan ³	Begäran om förhandsavgörande	Överklagande	Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	Totalt	Ansökan om interimistiska åtgärder	
1953	4	—			4	—	—
1954	10	—			10	—	2
1955	9	—			9	2	4
1956	11	—			11	2	6
1957	19	—			19	2	4
1958	43	—			43	—	10
1959	47	—			47	5	13
1960	23	—			23	2	18
1961	25	1			26	1	11
1962	30	5			35	2	20
1963	99	6			105	7	17
1964	49	6			55	4	31
1965	55	7			62	4	52
1966	30	1			31	2	24
1967	14	23			37	—	24
1968	24	9			33	1	27
1969	60	17			77	2	30
1970	47	32			79	—	64
1971	59	37			96	1	60
1972	42	40			82	2	61
1973	131	61			192	6	80
1974	63	39			102	8	63
1975	61	69			130	5	78
1976	51	75			126	6	88
1977	74	84			158	6	100
1978	145	123			268	7	97
1979	1 216	106			1 322	6	138
1980	180	99			279	14	132
1981	214	108			322	17	128
1982	216	129			345	16	185
1983	199	98			297	11	151
1984	183	129			312	17	165
1985	294	139			433	22	211
1986	238	91			329	23	174
1987	251	144			395	21	208
1988	194	179			373	17	238
1989	246	139			385	20	188
1990 ⁴	222	141	15	1	379	12	193

(forts)

¹ Bruttosiffror, särskilda rättegångsformer undantagna.

² Nettosiffror.

³ Inklusive yttranden.

⁴ Från och med 1990 väcker tjänstemän talan vid förstainstansrätten.

(forts)

År	Nya mål ¹						Domar ²
	Direkt talan ³	Begäran om förhandsavgörande	Överklagande	Överklaganden av interimistiska avgöranden och av beslut om intervention	Totalt	Ansökan om interimistiska åtgärder	
1991	142	186	13	1	342	9	204
1992	253	162	24	1	440	4	210
1993	265	204	17	—	486	13	203
1994	128	203	12	1	344	4	188
1995	109	251	46	2	408	3	172
1996	132	256	25	3	416	4	193
1997	169	239	30	5	443	1	242
1998	147	264	66	4	481	2	254
1999	214	255	68	4	541	4	235
2000	199	224	66	13	502	4	273
2001	187	237	72	7	503	5	244
Totalt	6 823 ⁴	4 618	454	42	11 937	326	5 513

¹ Bruttosiffror, särskilda rättegångsformer undantagna.

² Nettosiffror.

³ Inklusive yttranden.

⁴ Varav 2 388 utgjordes av talan av tjänsteman till och med den 31 december 1989.

Tabell 17: **Begäran om förhandsavgörande som anhängiggjorts¹**
(per medlemsstat och år)

År	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	BENEL UX	Totalt
1961	—		—			—		—	—	1							1
1962	—		—			—		—	—	5							5
1963	—		—			—		—	1	5							6
1964	—		—			—		2	—	4							6
1965	—		4			2		—	—	1							7
1966	—		—			—		—	—	1							1
1967	5		11			3		—	1	3							23
1968	1		4			1		1	—	2							9
1969	4		11			1		—	1	—							17
1970	4		21			2		2	—	3							32
1971	1		18			6		5	1	6							37
1972	5		20			1		4	—	10							40
1973	8	—	37			4	—	5	1	6					—		61
1974	5	—	15			6	—	5	—	7					1		39
1975	7	1	26			15	—	14	1	4					1		69
1976	11	—	28			8	1	12	—	14					1		75
1977	16	1	30			14	2	7	—	9					5		84
1978	7	3	46			12	1	11	—	38					5		123
1979	13	1	33			18	2	19	1	11					8		106
1980	14	2	24			14	3	19	—	17					6		99
1981	12	1	41	—		17	—	11	4	17					5		108
1982	10	1	36	—		39	—	18	—	21					4		129
1983	9	4	36	—		15	2	7	—	19					6		98
1984	13	2	38	—		34	1	10	—	22					9		129
1985	13	—	40	—		45	2	11	6	14					8		139
1986	13	4	18	2	1	19	4	5	1	16		—			8		91
1987	15	5	32	17	1	36	2	5	3	19		—			9		144
1988	30	4	34	—	1	38	—	28	2	26		—			16		179
1989	13	2	47	2	2	28	1	10	1	18		1			14		139
1990	17	5	34	2	6	21	4	25	4	9		2			12		141

(forts)

¹ Artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), artikel 41 KS, artikel 150 EA samt protokollet av år 1971.

(forts)

År	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	BENEL UX	Totalt
1991	19	2	54	3	5	29	2	36	2	17		3			14		186
1992	16	3	62	1	5	15	—	22	1	18		1			18		162
1993	22	7	57	5	7	22	1	24	1	43		3			12		204
1994	19	4	44	—	13	36	2	46	1	13		1			24		203
1995	14	8	51	10	10	43	3	58	2	19	2	5	—	6	20		251
1996	30	4	66	4	6	24	—	70	2	10	6	6	3	4	21		256
1997	19	7	46	2	9	10	1	50	3	24	35	2	6	7	18		239
1998	12	7	49	5	55	16	3	39	2	21	16	7	2	6	24		264
1999	13	3	49	3	4	17	2	43	4	23	56	7	4	5	22		255
2000	15	3	47	3	5	12	2	50	—	12	31	8	5	4	26	1 ¹	224
2001	10	5	53	4	4	15	1	40	2	14	57	4	3	4	21		237
Totalt	435	89	1 262	63	134	638	42	714	48	542	203	50	23	36	338	1	4 618

¹

Mål C-265/00, Campina Melkunie.

Tabell 18: **Begäran om förhandsavgörande som anhängiggjorts**
(per medlemsstat och domstol)

Belgien			Luxemburg		
Cour de cassation	51		Cour supérieure de justice	10	
Cour d'arbitrage	1		Conseil d'État	13	
Conseil d'État	20		Cour administrative	1	
Övriga domstolar	363		Övriga domstolar	24	
Totalt	435		Totalt	48	
Danmark			Nederländerna		
Højesteret	16		Raad van State	41	
Övriga domstolar	73		Hoge Raad der Nederlanden	108	
Totalt	89		Centrale Raad van Beroep	42	
Tyskland			College van Beroep voor het		
Bundesgerichtshof	82		Bedrijfsleven	100	
Bundesarbeitsgericht	4		Tariefcommissie	34	
Bundesverwaltungsgericht	51		Övriga domstolar	217	
Bundesfinanzhof	185		Totalt	542	
Bundessozialgericht	65		Österrike		
Staatsgerichtshof	1		Verfassungsgerichtshof	3	
Övriga domstolar	874		Oberster Gerichtshof	36	
Totalt	1 262		Bundesvergabeamt	17	
Grekland			Verwaltungsgerichtshof	32	
Cour de cassation	3		Vergabekontrollsenat	3	
Conseil d'État	8		Övriga domstolar	112	
Övriga domstolar	52		Totalt	203	
Totalt	63		Portugal		
Spanien			Supremo Tribunal Administrativo	28	
Tribunal Supremo	7		Övriga domstolar	22	
Audiencia Nacional	1		Totalt	50	
Juzgado Central de lo Penal	7		Finland		
Övriga domstolar	119		Korkein hallinto-oikeus	6	
Totalt	134		Korkein oikeus	1	
Frankrike			<i>Högsta förvaltningsdomstolen</i>	1	
Cour de cassation	63		Övriga domstolar	15	
Conseil d'État	23		Totalt	23	
Övriga domstolar	552		Sverige		
Totalt	638		Högsta Domstolen	2	
Irland			Marknadsdomstolen	3	
Supreme Court	12		Regeringsrätten	10	
High Court	15		Övriga domstolar	21	
Övriga domstolar	15		Totalt	36	
Totalt	42		Förenade kungariket		
Italien			House of Lords	27	
Corte suprema di Cassazione	72		Court of Appeal	23	
Consiglio di Stato	39		Övriga domstolar	288	
Övriga domstolar	603		Totalt	338	
Totalt	714		BENELUX		
			Cour de justice / Gerechtshof	1 ¹	
			Totalt	1	
TOTALT				4 618	

¹ Mål C-265/00, Campina Melkunie.

B – Förstainstansrättens dömande verksamhet

1.	Systematisk förteckning över domar som förstainstansrätten har avkunnat under år 2001	271
	Associering av utomeuropeiska länder och territorier	271
	EKSG	272
	Fiskepolitik	273
	Fri rörlighet för varor	275
	Handelspolitik	276
	Immaterialrätt	276
	Institutionell rätt	281
	Jordbruk	283
	Konkurrens	287
	KS	289
	Socialpolitik	291
	Statligt stöd	291
	Tjänsteföreskrifterna	292
	Yttre förbindelser	300
2.	Förteckning över andra avgöranden av förstainstansrätten som har upptagits i verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt under år 2001	301
3.	Verksamhetsstatistik	303

1. Systematisk förteckning över domar som förstainstansrätten har avkunnat under år 2001

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER

T-43/98	6 december 2001	Emesa Sugar (Free Zone) NV mot Europeiska unionens råd	Reglerna om associering av utomeuropeiska länder och territorier — Beslut 97/803/EG — Import av socker — Talan om ogiltigförklaring — Talan om skadestånd — Upptagande till sakprövning — Huruvida uppnådda resultat är bestående — Proportionalitetsprincipen — Rättssäkerhet
T-44/98	6 december 2001	Emesa Sugar (Free Zone) NV mot Europeiska gemenskapernas kommission	Reglerna om associering av utomeuropeiska länder och territorier — Import av socker — Vägran att utfärda importlicenser — Talan om ogiltigförklaring — Invändning om rättsstridighet — Beslut 97/803/EG — Huruvida uppnådda resultat är bestående — Proportionalitetsprincipen — Rättssäkerhet — Förordning (EG) nr 2553/97

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

EKSG

T-171/99	10 oktober 2001	Corus UK Ltd mot Europeiska gemenskapernas kommission	Skadeståndstalan — Återkrav av belopp som inbetalats utan grund — Skada som har åsamkats till följd av ett delvis ogiltigförklarat beslut
T-45/98 och T-47/98	13 december 2001	Krupp Thyssen Stainless GmbH, Acciai speciali Terni SpA mot Europeiska gemenskapernas kommission	EKSG-fördraget — Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Legeringspåslag — Prisfastställelse — Rätten till försvar — Överträdelsens varaktighet — Böter — Riktlinjer för hur bötesbeloppen skall beräknas — Samarbete under det administrativa förfarandet — Principen om likabehandling
T-48/98	13 december 2001	Compañía española para la fabricación de aceros inoxidables, SA (Acerinox) mot Europeiska gemenskapernas kommission	Reglerna om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna — Besluten 91/482/EEG och 97/803/EG — Förordning (EG) nr 2553/97 — Interimistiskt förfarande — De begärda åtgärderna framstår vid ett första påseende som berättigade (<i>fumus boni juris</i>) — Krav på skyndsamhet — Avvägning mellan intressen

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

FISKEPOLITIK

T-155/99	23 oktober 2001	Dieckmann & Hansen GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	Gemensam jordbrukspolitik — Beslut 1999/244/EG om ä n d r i n g a v beslut 97/296/EG om upprättande av en förteckning över de tredje länder från vilka import av fiskprodukter för livsmedel är tillåten — Gemenskapens utomobligatoriska ansvar
----------	-----------------	---	---

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-196/99	6 december 2001	Area Cova, SA, Armadora José Pereira, SA, Armadores Pesqueros de Aldán, SA, Centropesca, SA, Chymar, SA, Eloymar, SA, Exfaumar, SA, Farpespan, SL, Freiremar, SA, Hermanos Gandón, SA, Heroya, SA, Hiopesca, SA, José Pereira e Hijos, SA, Juana Oya Pérez, Manuel Nores González, Moradiña, SA, Navales Cerdeiras, SL, Nugago Pesca, SA, Pesquera Austral, SA, Pescaberbés, SA, Pesquerías Bígaro Narval, SA, Pesquera Cíes, SA, Pesca Herculina, SA, Pesquera Inter, SA, Pesquerías Marinenses, SA, Pesquerías Tara, SA, Pesquera Vaqueiro, SA, Sotelo Dios, SA, mot Europeiska unionens råd Europeiska gemenskapernas kommission	Skadeståndstalan — Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Fiske — Bevarande av havets resurser — Konventionen om framtida multilateralt samarbete om fisket i Nordatlantens västra del — Liten hälleflundra — Fångstkvot som tilldelats gemenskapens fiskeflotta

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-46/00	11 december 2001	Kvitsjøen AS mot Europeiska gemenskapernas kommission	Fiske — Åtgärder för bevarande och förvaltning av fiskeresurserna som skall tillämpas på fartyg som för norsk flagg — Återkallande av en licens och ett särskilt fisketillstånd — Rätten till försvar — Proportionalitetsprincipen

FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

T-133/98 och T-134/98	13 februari 2001	Hewlett Packard France, Hewlett Packcard Europe BV mot Europeiska gemenskapernas kommission	Talan om ogiltigförklaring — Gemensamma tulltaxan — Tulltaxenummer — Tulltaxeklassificering av viss utrustning som används i lokala datanätverk — Klassificering i Kombineradenomenklaturen
T-186/97, T-187/97, T-190/97— T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97— T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 och T-147/99	10 maj 2001	Kaufring AG, Crown Europe GmbH, Profex Electronic Verwaltungsgesellschaft mbH, Horten AG, Dr. Seufert GmbH, Grundig AG, Hertie Waren- und Kaufhaus GmbH, Lema SA, Masco SA, DFDS Transport BV, Wilson Holland BV, Elta GmbH, Miller NV mot Europeiska gemenskapernas kommission	Talan om ogiltigförklaring — Import av TV-apparater från Turkiet — Associeringsavtalet EEG—Turkiet — Artikel 3.1 i tilläggsprotokollet — Kompensationsavgift — Artikel 13.1 i förordning (EEG) nr 1430/79 — Eftergift av importtullar är inte berättigat — Rätten till försvar

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-330/99	7 juni 2001	Spedition Wilhelm Rotermund GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	Gemenskapens tullkodex — Eftergift av importtull — Särskild situation — Bedrägeri begånget inom ramen för ett externt gemenskapstransiteringsförfarande

HANDELSPOLITIK

T-82/00	5 april 2001	BIC SA, Flamagas SA, Swedish Match SA mot Europeiska unionens råd	Antidumpning — Ficktändare med ursprung i Japan — Förordning om upphävande av antidumpningstullar — Motiveringsskyldighet — Talan om ogiltigförklaring
T-188/99	20 juni 2001	Euroalliages mot Europeiska gemenskapernas kommission	Dumpning — Beslut om avslutande av en översyn av åtgärder som upphör att gälla — Talan om ogiltigförklaring
T-58/99	19 september 2001	Mukand Ltd, Isibars Ltd, Ferro Alloys Corporation Ltd, Viraj Impoexpo Ltd mot Europeiska unionens råd	Antisubventionsförfarande — Förordning (EG) nr 2450/98 — Stänger i kallbearbetat rostfritt stål — Skada — Orsakssamband

IMMATERIALRÄTT

T-135/99	31 januari 2001	Taurus-Film GmbH & Co. mot Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles) (OHMI)	Gemenskapsvarumärke — Uttrycket CINE ACTION — Absoluta registreringshinder — Artikel 7.1 c i förordning (EG) nr 40/94
----------	-----------------	--	---

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-136/99	31 januari 2001	Taurus-Film GmbH & Co. mot Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles) (OHMI)	Gemenskapsvarumärke — Uttrycket CINE COMEDY — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 c i förordning (EG) nr 40/94
T-193/99	31 januari 2001	Wm. Wrigley Jr. Company mot Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles) (OHMI)	Gemenskapsvarumärke — Uttrycket DOUBLEMINT — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 c i förordning (EG) nr 40/94
T-24/00	31 januari 2001	The Sunrider Corporation mot Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles) (OHMI)	Skadeståndstalan — U t o m o b l i g a t o r i s k t skadeståndsansvar — Mjolk — Tilläggsavgift — Referenskvantitet — Producent som skriftligen har åtagit sig att avstå från saluförande — Avstående från att återuppta produktionen när åtagandet upphört
T-331/99	31 januari 2001	Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld GmbH, före detta Stora Carbonless Paper GmbH mot Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marque, dessins et modèles) (OHMI)	Gemenskapsvarumärke — Uttrycket Giroform — Absolut registreringshinder — Artikel 7.1 b och c i förordning (EG) nr 40/94 — Beskrivande karaktär
T-87/00	5 april 2001	Bank für Arbeit und Wirtschaft AG mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) (harmoniseringsbyrån)	Gemenskapsvarumärke — Uttrycket EASYBANK — Absoluta registreringshinder — Artikel 7.1 b och c i förordning (EG) nr 40/94

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-359/99	7 juni 2001	Deutsche Krankenversicherung AG (DKV) mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Ordet EuroHealth — Absoluta registreringshinder — Beskrivande karaktär — Särskiljningsförmåga — Artikel 7.1 b och 7.1 c i förordning (EG) nr 40/94
T-357/99 och T-358/99	14 juni 2001	Telefon & Buch VerlagsgmbH mot Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles) (OHMI)	Gemenskapsvarumärke — U t t r y c k e n UNIVERSALTELEFONB U C H o c h UNIVERSALKOMMUNIKATIONSVERZEICHNIS — A b s o l u t registreringshinder — Beskrivande karaktär — Artikel 7.1 c i förordning (EG) nr 40/94
T-146/00	20 juni 2001	Stefan Ruf, Martin Stier mot Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles)	Gemenskapsvarumärke — B e t a l n i n g a v ansökningsavgift efter det att tidsfristen på en månad från ingivandet av ansökan löpt ut — Förlorat rätt att erhålla dagen för ingivande a v a n s ö k a n s o m ansökningsdag — Villkor för att återställande av försutten tid skall beviljas
T-120/99	12 juli 2001	Christina Kik mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Artikel 115 i förordning (EG) nr 40/94 — Språkreglerna vid Byrån för harmonisering inom den i n r e m a r k n a d e n (varumärken, mönster och modeller) — Invändning om rättsstridighet — Icke-diskrimineringsprincipen

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-335/99	19 september 2001	Henkel KGaA mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-336/99	19 september 2001	Henkel KGaA mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-337/99	19 september 2001	Henkel KGaA mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-30/00	19 september 2001	Henkel KGaA mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Tablett för tvätt- eller diskmaskiner — Figurmärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-117/00	19 september 2001	Procter & Gamble Company mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärken — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-118/00	19 september 2001	Procter & Gamble Company mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-119/00	19 september 2001	Procter & Gamble Company mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärken — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-120/00	19 september 2001	Procter & Gamble Company mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärken — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-121/00	19 september 2001	Procter & Gamble Company mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärken — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-128/00	19 september 2001	Procter & Gamble Company mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärken — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-129/00	19 september 2001	Procter & Gamble Company mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Formen på en produkt för tvätt- eller diskmaskiner — Tredimensionellt varumärke — A b s o l u t a registreringshinder — Artikel 7.1 b i förordning (EG) nr 40/94
T-140/00	3 oktober 2001	Zapf Creation AG mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Ordkombinationen New Born Baby — Absoluta registreringshinder — Artikel 7.1 b och c i förordning (EG) nr 40/94
T-128/99	15 november 2001	Signal Communications Ltd mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Uttrycket TELEYE — Ansökan åtföljd av ett yrkande om prioritet för det tidigare varumärket TELEYE — Begäran om rättelse — Väsentlig ändring av varumärket
T-138/00	11 december 2001	Erpo Möbelwerk GmbH mot Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)	Gemenskapsvarumärke — Ordkombinationen DAS P R I N Z I P D E R BEQUEMLICHKEIT — Absoluta registreringshinder — Artikel 7.1 b och c i förordning (EG) nr 40/94

INSTITUTIONELL RÄTT

T-68/99	16 maj 2001	Toditec NV mot Europeiska gemenskapernas kommission	Skiljedomsklausul — Avtalsbrott — Genkäromål
---------	-------------	---	--

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-204/99	12 juli 2001	Olli Mattila mot Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission	Tillgång till handlingar — Besluten 93/731/EG och 94/90/EKSG, EG, Euratom — Undantag för skyddet för d e t a l l m ä n n a samhällsintresset vad gäller internationella förbindelser — Tillgång till vissa delar
T-222/99, T-327/99 och T-329/99	2 oktober 2001	Jean-Claude Martinez, Charles de Gaulle, Front National, Emma Bonino, Marco Pannella, Marco Cappato, Gianfranco Dell'Alba, Benedetto Della Vedova, Olivier Dupuis, Maurizio Turco, Lista Emma Bonino mot Europaparlamentet	Talan om ogiltigförklaring — Parlamentets rättsakt angående en bestämmelse i dess interna arbetsordning — Anmälan om bildandet av en sådan grupp som avses i artikel 29 i Europaparlamentets arbetsordning — Upptagande till sakprövning — Invändning om rättsstridighet — Likabehandling — Respekt för de grundläggande rättigheterna — Principerna om demokrati och proportionalitet — Föreningsfrihet — Skydd för berättigade förväntningar — Medlemsstaternas parlamentariska traditioner — Åsidosättande av väsentliga förföreskrifter — Åsidosättande av handläggningsregler

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-191/99	11 december 2001	David Petrie, Victoria Jane Primhak et David Verzoni, Associazione lettori di lingua straniera in Italia incorporating Committee for the Defence of Foreign Lecturers (ALSI/CDFL) mot Europeiska gemenskapernas kommission	Insyn — Allmänhetens tillgång till handlingar — Kommissionens beslut 94/90/EKSG, EG, Euratom — Fördragsbrottsförfarande — Formell underrättelse — Motiverat yttrande — Undantag avseende skydd för det allmänna samhällsintresset — Inspektioner och undersökningar — Rättsliga förfaranden — Upphovsmannaregeln — Direkt effekt av artikel 255 EG
T-111/00	10 oktober 2001	British American Tobacco International (Investments) mot Europeiska gemenskapernas kommission	Beslut 94/90/EKSG, EG, Euratom — Allmänhetens tillgång till kommissionens handlingar — Protokoll från punktskattekommittén — Tillgång till vissa delar — Undantag — Uppgift om de nationella delegationerna — Skydd för institutionens intresse med avseende på sekretess vid dess överläggningar

JORDBRUK

T-533/93	31 januari 2001	Edouard Bouma mot Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission	Skadeståndstalan — Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Mjöl — Tilläggsavgift — Referenskvantitet — Producent som skriftligen har åtagit sig att avstå från saluförande — Avstående från att återuppta produktionen när åtagandet upphört
----------	-----------------	--	--

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-73/94	31 januari 2001	Bernard Beusmans mot Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission	Skadeståndstalan — Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Mjök — Tilläggsavgift — Referenskvantitet — Producent som skriftligen har åtagit sig att avstå från saluförande — Avstående från att återuppta produktionen när åtagandet upphör
T-76/94	31 januari 2001	Rendert Jansma mot Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission	Skadeståndstalan — Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Mjök — Tilläggsavgift — Referenskvantitet — Producent som skriftligen har åtagit sig att avstå från saluförande — Försäljning a v SLOM-jordbruksföretaget — Preskription
T-143/97	31 januari 2001	Gerhardus van den Berg mot Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission	Skadeståndstalan — Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Mjök — Tilläggsavgift — Referenskvantitet — Producent som skriftligen har åtagit sig en skyldighet att avstå från saluförande — Överflyttning av kvot till ett annat jordbruksföretag
T-1/99	1 februari 2001	T. Port GmbH & Co. KG mot Europeiska gemenskapernas kommission	Banuner — Gemensam organisation av marknaden — Förordning (EG) nr 478/95 — System med exportlicenser — Skadeståndstalan — Bevisning om skadan och orsakssambandet

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-186/98	7 februari 2001	Compañía Internacional de Pesca y Derivados (Inpesca) SA mot Europeiska gemenskapernas kommission	Fiske — Gemenskapsstöd till byggande av fiskefartyg — Förordning (EEG) nr 4028/86 — Begäran om omprövning — Nya och väsentliga omständigheter — T a l a n o m ogiltigförklaring och skadestånd — Avvisning
T-38/99— T-50/99	7 februari 2001	Sociedade Agrícola dos Arinhos, Ld. ^a m.fl. mot Europeiska gemenskapernas kommission	Talan om ogiltigförklaring — Kommissionens beslut 98/653/EG — Nöddtgärder motiverade av förekomsten av bovin spongiform encefalopati i Portugal — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Upptagande till sakprövning
T-18/99	20 mars 2001	Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	Bananer — Import från AVS-staterna och tredje land — Beräkning av den kvantitet som tilldelas årligen — Skadeståndstalan — Upptagande till sakprövning — WTO:s regler — Möjlighet att åberopa — Maktmissbruk — A l l m ä n n a gemenskapsrättsliga principer
T-30/99	20 mars 2001	Bocchi Food Trade International GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	Bananer — Import från AVS-staterna och tredje land — Beräkning av den kvantitet som tilldelas årligen — Skadeståndstalan — Upptagande till sakprövning — WTO:s regler — Möjlighet att åberopa — Maktmissbruk — Gemenskapsrättens allmänna principer

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-52/99	20 mars 2001	T. Port GmbH & Co. KG mot Europeiska gemenskapernas kommission	Bananer — Import från AVS-staterna och tredje land — Beräkning av den kvantitet som tilldelas årligen — Skadeståndstalan — Upptagande till sakprövning — WTO:s regler — Möjlighet att åberopa — Maktmissbruk — Allmänna gemenskapsrättsliga principer
T-143/99	14 juni 2001	Hortiplant SAT mot Europeiska gemenskapernas kommission	EUGFJ — Indragning av ett finansiellt stöd — Artikel 24 i förordning (EEG) nr 4253/88
T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 och T-225/99	12 juli 2001	Comafrika SpA, Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co. mot Europeiska gemenskapernas kommission	Gemensam organisation av marknaden — Bananer — Talan om ogiltigförklaring — Upptagande till sakprövning — Nedsättnings- och justeringskoefficienters lagenlighet — Skadeståndstalan
T-2/99	12 juli 2001	T. Port GmbH & Co. KG mot Europeiska unionens råd	Bananer — Import från AVS-staterna och tredje land — Förordning (EEG) nr 404/93 — WTO:s regler — Möjlighet att åberopa — Artikel 234 första stycket i EG-fördraget (nu artikel 307 första stycket EG i ändrad lydelse) — Skadeståndstalan
T-3/99	12 juli 2001	Banatrading GmbH mot Europeiska unionens råd	Bananer — Import från AVS-staterna och tredje land — Förordning (EEG) nr 404/93 — WTO:s regler — Möjlighet att åberopa — Artikel 234 första stycket i EG-fördraget (nu artikel 307 första stycket EG i ändrad lydelse) — Skadeståndstalan

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

KONKURRENS

T-197/97 och T-198/97	31 januari 2001	Weyl Beef Products BV, Exportslachterij Chris Hogeslag BV, Groninger Vleeshandel BV mot Europeiska gemenskapernas kommission	Artikel 85.1 i EG-fördraget (nu artikel 81.1 EG) — Talan om ogiltigförklaring — Avslag på ett klagomål — Gemenskapsintresse — Förhållandet mellan artikel 85 i fördraget och artikel 92 i EG-fördraget (nu artikel 87 EG i ändrad lydelse)
T-26/99	14 februari 2001	Trabisco SA mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Billeverans — Avslag på klagomål — Talan om ogiltigförklaring
T-62/99	14 februari 2001	Société de distribution de mécaniques et d'automobiles (Sodiman) mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Billeverans — Avslag på klagomål — Talan om ogiltigförklaring
T-115/99	14 februari 2001	Système européen promotion (SEP) SARL mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Billeverans — Avslag på klagomål — Talan om ogiltigförklaring
T-112/98	20 februari 2001	Mannesmannröhren- Werke AG mot Europeiska gemenskapernas kommission	Talan om ogiltigförklaring — Konkurrens — Beslut om begäran om upplysningar — Viten — Rätt att vägra avge ett svar som innebär ett erkännande av en överträdelse — Konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-206/99	21 mars 2001	Métropole télévision SA mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Avslag på ett klagomål — Verkställighet av en dom av förstainstansrätten om ogiltigförklaring av ett beslut av kommissionen att bevilja undantag — Motiveringsskyldighet — Skyldigheter avseende utredning av klagomål
T-144/99	28 mars 2001	Institut des mandataires agrés près l'Office européen des brevets mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Artikel 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) — Uppförandekodex — Förbud mot jämförande reklam — Anbud angående tjänster
T-25/99	5 juli 2001	Colin Arthur Roberts och Valerie Ann Roberts mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Avtal om inköp av öl — Klagomål — Artikel 85.1 i EG-fördraget (nu artikel 81.1 EG)
T-202/98, T-204/98 och T-207/98	12 juli 2001	Tate & Lyle plc, British Sugar plc, Napier Brown & Co. Ltd mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — Sockermarknaden — Överträdelse av artikel 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) — Böter
T-112/99	18 september 2001	Métropole télévision (M6), Suez-Lyonnaise des eaux, France Télécom, Télévision française 1 SA (TF1) mot Europeiska gemenskapernas kommission	Talan om giltigförklaring — Konkurrens — Betal-TV — Gemensamt företag — Artikel 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) — Artikel 85.1 fördraget — Icke-ingripandebesked — Accessorisk begränsning — Skälighetsregel — Artikel 85.3 i fördraget — Beslut om undantag — Löptid

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-139/98	22 november 2001	Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato (AAMS) mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — artikel 86 i EG-fördraget (nu artikel 82 EG) — Missbruk av dominerande ställning — Cigarettbranschen i Italien — Distributionsavtal — Bestämmelser som innebär missbruk — Agerande som innebär missbruk — Nedsättning av böter
T-9/98	22 november 2001	Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	Statligt stöd — Förlängning av den tidsfrist inom vilken företag får göra anspråk på en investeringspremie — Allmän stödordning — Talan om ogiltigförklaring — Upptagande till sakprövning — Rättsakt som berör sökanden direkt och personligen — Berättigat intresse av att få saken prövad — Ytterligare stöd — Investeringsstöd eller driftstöd — Proportionalitetsprincipen

KS

T-156/98	31 januari 2001	RJB Mining mot Europeiska gemenskapernas kommission	EKSG-fördraget — Koncentration av företag — Upptagande till sakprövning — Statligt stöd
T-89/98	7 februari 2001	National Association of Licensed Opencast Operators (NALOO) mot Europeiska gemenskapernas kommission	EKSG — Den brittiska marknaden för kol som används till värmekraft — Avslag på ett klagomål om att diskriminerande inköpspriser och orimligt höga utvinningsavgifter tillämpas — Kommissionens b e h ö r i g h e t — Motiveringsskyldighet

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-16/98	5 april 2001	Wirtschaftsvereinigung Stahl, AG der Dillinger Hüttenwerke, EKO Stahl GmbH, Krupp Thyssen Nirosta GmbH, Thyssen Krupp Stahl GmbH, Salzgitter AG (tidigare Preussag Stahl AG), Stahlwerke Bremen GmbH, Thyssen Stahl AG mot Europeiska gemenskapernas kommission	Konkurrens — EKSG — Överenskommelse om informationsutbyte — Anmälan — Kommissionens beslut avviker från överenskommelsens innehåll — Motivering
T-6/99	5 juni 2001	ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	EKSG-fördraget — Statligt stöd — Investeringsstöd — Driftstöd — EKSG-fördragets tillämpningsområde — Principen om skydd för berättigade förväntningar
T-12/99 och T-63/99	12 juli 2001	UK Coal plc mot Europeiska gemenskapernas kommission	EKSG-fördraget — Beslut nr 3632/93/EKSG — Driftstöd och stöd till driftsinskränkning — Retroaktivt tillstånd till ett redan utbetalat stöd — Förbättring av lönsamheten hos mottagande företag — Stegvis sänkning av stöd — Lönepåslag för gruvarbetare (Bergmannsprämie) — Ändring av plan om modernisering, rationalisering och omstrukturering — Beaktande av en koncentration av företag — Motivering

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

SOCIALPOLITIK

T-331/94	6 mars 2001	IPK-München GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission	Stöd till finansieringen av ett projekt avseende ekologisk turism — Kommissionens inblandning — Försening av projektets genomförande — Avdrag på det ekonomiska stödet
----------	-------------	--	--

STATLIGT STÖD

T-73/98	15 mars 2001	Société chimique Prayon-Rupel SA mot Europeiska gemenskapernas kommission	Statliga stöd — Underlåtenhet att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i EG-fördraget (nu artikel 88.2 EG) — Allvarliga svårigheter
T-69/96	21 mars 2001	Hamburger Hafen- und Lagerhaus Aktiengesellschaft, Zentralverband der Deutschen Seehafenbetriebe eV, Unternehmensverband Hafen Hamburg mot Europeiska gemenskapernas kommission	Statligt stöd — Stöd för investeringar i utrustning på området för kombinerad transport — Artikel 93 i EG-fördraget (nu artikel 88 EG) — Talan om ogiltigförklaring — Upptagande till sakprövning

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-288/97	4 april 2001	Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia mot Europeiska gemenskapernas kommission	Godstransporter på väg — Statligt stöd — Talan om ogiltigförklaring — Inverkan på handeln mellan medlemsstaterna och snedvridning av konkurrensen — Villkor för undantag från förbudet i artikel 92.1 i EG-fördraget (nu artikel 87.1 EG i ändrad lydelse) — Nytt stöd eller befintligt stöd — Principen om skydd för berättigade förväntningar — Proportionalitetsprincipen — Motivering
T-187/99	7 juni 2001	Agrana Zucker und Stärke AG mot Europeiska gemenskapernas kommission	Talan om ogiltigförklaring — Statligt stöd — Stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden — Tidsfrist för undersökning — Anslutningsakt — Förklaring nr 31 — Motivering

TJÄNSTEFÖRESKRIFTERNA

T-97/99 och T-99/99	16 januari 2001	Michael Chamier, Eoghan O'Hannrachain mot Europaparlamentet	Tjänstemän — Anställning i lönegrad A 1 — Artikel 29.2 i tjänsteföreskrifterna — Meddelande om lediga tjänster — Uppenbart oriktig bedömning — Maktmissbruk
T-14/99	17 januari 2001	Marie-Jeanne Kraus mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Hushållstillägg — Krav av felaktigt inbetalda belopp — Uppenbart felaktig betalning

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-189/99	17 januari 2001	Ioannis Gerochristos mot Europeiska gemenskapernas kommission	U t t a g n i n g s p r o v KOM/A/12/98 — Talan om ogiltigförklaring — Första urvalsprov — Retroaktiv ogiltigförklaring av vissa flervalsfrågor — Principen om likabehandling av s ö k a n d e — Motiveringsskyldighet
T-65/00	18 januari 2001	Angeliki Ioannou mot Europeiska unionens råd	Tjänstemän — Värgran att anställa — Fysisk oförmåga — Y t t r a n d e f r å n Läkarkommittén — Domstolsprövning — Klart samband mellan de medicinska konstaterandena och bedömningen om oförmåga
T-118/99	7 februari 2001	Beatrice Bonaiti Brighina mot Europeiska gemenskapernas kommission	T j ä n s t e m ä n — U t t a g n i n g s p r o v — Språkregler — Upptagande till sakprövning — Vägrat tillträde till muntliga prov — Tillgång till handlingar
T-183/98	8 februari 2001	Jean-François Ferrandi mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Överföring av pensionsrättigheter — Koefficient för beräkning av a v g å n g s p e n s i o n — Sjukförsäkring — Invaliditetspension — Rättskraft
T-2/00	13 februari 2001	N mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Social t r y g g h e t — Olycksfallsförsäkring — A r t i k e l 7 3 i tjänsteföreskrifterna — Begreppet olycksfall — Smittad av HIV
T-166/00	13 februari 2001	Peter Hirschfeldt mot Agence européenne pour l'environnement (AEE)	Tjänstemän — Interna uttagningsprov — Ogiltigförklaring — Överflyttning — Befordran — A r t i k e l 8 i tjänsteföreskrifterna

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-144/00	22 februari 2001	Daniela Tirelli mot Europaparlamentet	Tjänstemän — Befordran från en kategori till en annan — Sekretariatstillägg — Artikel 46 i tjänsteföreskrifterna — Tjänsteman som förflyttats från en annan institution — Avvisning
T-7/98, T-208/98 och T-109/99	23 februari 2001	Carlo De Nicola mot Europeiska investeringsbanken Carla De Nicola mot Europeiska investeringsbanken	E u r o p e i s k a investeringsbanken — Personal — Talan om ogiltigförklaring — Upptagande till sakprövning — Tidsfrist för väckande av talan — Prövning i sak — Årlig betygsrapport — Befordran — Jämförelse av kvalifikationer — Principen om likabehandling — M a k t m i s s b r u k — Trakasserier — Uppsägning från den anställdes sida — Villkor för giltighet — Form — Förmåga — Myndighetens vägran att godta återkallelse — Begäran om återkallande av handlingar i målet — Skadeståndstalan
T-77/99	6 mars 2001	Girish Ojha mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Tullfri import av personliga tillhörigheter — Skadeståndstalan — Tjänstefel — Materiell och ideell skada
T-192/99	6 mars 2001	Roderick Dunnett, Thomas Hackett, Mateo Turró Calvet mot Europeiska investeringsbanken	Allmän arbetsrättslig princip som är gemensam för medlemsstaterna — Samråd i g o d t r o m e d personalföreträdarna — Avskaffande av en ekonomisk förmån

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-100/00	6 mars 2001	Franco Campoli mot Europeiska gemenskapernas kommission	Personalmål — Förflyttning — Ändrad tjänstplacering — Motivering — Maktmissbruk — Tjänstens intresse
T-116/00	13 mars 2001	Benthe Hørbye-Möller mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Befordran — J ä m f ö r e l s e a v kvalifikationer — Talan om ogiltigförklaring
T-159/98	24 april 2001	Ivan Torre, Donatella Ineichen, Alessandro Cavallaro mot Europeiska gemenskapernas kommission	T j ä n s t e m ä n — Uttagningsprov — Felaktiga resultat till följd av felaktigheter under provet — Berättigat intresse av att få saken prövad
T-37/99	24 april 2001	Ugo Miranda mot Europeiska gemenskapernas kommission	T j ä n s t e m ä n — Flyttningsbidrag — Begreppet bosättning
T-167/99 och T-174/99	2 maj 2001	Carla Giuliatti, Ana Caprile, Fabrizio Dell'Olio, Konrad Fuhrmann, Olivier Radelet mot Europeiska gemenskapernas kommission	T j ä n s t e m ä n — Uttagningsprov — Talan om ogiltigförklaring — F ö r f a r a n d e t m e d förberedande urval — Genomförande av proven — Likabehandlingsprincipen — Motiveringsskyldigheten — Principen om skydd för berättigade förväntningar — Principen om god förvaltningssed — Följder för det fortsatta genomförandet av uttagningsprovet
T-104/00	2 maj 2001	Giovanni Cubeta mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Förflyttning till en ny anställningsort — Bosättningsbidrag — Dagtraktamente — Villkor för beviljande
T-60/00	3 maj 2001	Paraskevi Liaskou mot Europeiska unionens råd	Tjänstemän — Lön — Utlandstillägg — Artikel 4.1 a i bilaga VII till tjänsteföreskrifterna

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-99/00	3 maj 2001	Ignacio Samper mot Europaparlamentet	Tjänstemän - Återupprättande av karriär - Jämförelse av kvalifikationer - Kriterier - Principen om likabehandling
T-182/99	8 maj 2001	Georges Caravelis mot Europaparlamentet	Tjänstemän — Nekad befordran — Jämförelse av kvalifikationer — Talan om ogiltigförklaring och skadestånd
T-348/00	30 maj 2001	Artin Barth mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Hushållstillägg — Återkrav av belopp som utbetalats utan grund
T-230/99	14 juni 2001	Hans McAuley mot Europeiska unionens råd	Tjänstemän — Tillsättning genom befordran — Ogiltigförklaring — Jämförelse av kvalifikationer — Uppenbart oriktig bedömning
T-243/99	20 juni 2001	Marie-Laurence Buisson mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Allmänt uttagningsprov — Nekad tillträde till de skriftliga proven — Upptagande till sakprövning — Rättsakt som går någon emot — Frist — Skydd för berättigade förväntningar — Vederlag
T-164/99, T-37/00 och T-38/00	27 juni 2001	Alain Leroy Yannick Chevalier-Delanoue Virginia Joaquim Matos mot Europeiska unionens råd	Beslut 1999/307/EG — Schengensekretariatets införlivande med rådets generalsekretariat — Talan om ogiltigförklaring
T-166/99	27 juni 2001	Luis Fernando Andres de Dios, Maria Soledad García Retortillo, Suzanne Kitlas, Jacques Verraes mot Europeiska unionens råd	Beslut 1999/307/EG — Schengensekretariatets införlivande med rådets generalsekretariat — Talan om ogiltigförklaring — Upptagande till sakprövning

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-214/00	27 juni 2001	X mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — En tjänsteman förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i ett mål i en tidigare instans — Avdrag på lönen utfört av den institution som är borgenär
T-24/98 och T-241/99	3 juli 2001	E mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänsteman — Tillfälligt anställd — Disciplinåtgärder — Avstängning — Åtgärd — Uppsägning av avtalet utan uppsägningstid — Frist föreskriven i artikel 7 tredje stycket i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna — Inte iakttagits — Följder — Talan om ogiltigförklaring och skadestånd — Anledning saknas att döma i saken
T-131/00	12 juli 2001	Robert Charles Schochaert mot Europeiska unionens råd	Tjänstemän — Utebliven befordran — Motivering — Jämförelse av kvalifikationer — Talan om ogiltigförklaring
T-351/99	20 juli 2001	Christian Brumter mot Europeiska gemenskapernas kommission	Personalmål — Meddelande om lediga tjänster — Tillsättning — Motiveringsskyldighet — Jämförelse mellan sökandenas kvalifikationer — Tillsättningsmyndighetens utrymme för skönmässig bedömning — Betygsrapport — Begäran om förflyttning
T-160/99	13 september 2001	Gunnar Svantesson, Lena Hellsten och Monica Hägg mot rådet	Personalmål — Internt uttagsprov — Juryns sammansättning

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-152/00	19 september 2001	E mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Avslag på tjänsteansökan — Åsidosättande av meddelande om lediga tjänster — Uppenbart oriktig bedömning — Diskriminering — Maktmissbruk
T-171/00	20 september 2001	Peter Spruyt mot Europeiska gemenskapernas kommission	Personalmål — Försäkring avseende yrkessjukdomar och olycksfall — Förmåner som föreskrivs i artikel 73 i tjänsteföreskrifterna — Olycka vid skärmflygning
T-95/01	20 september 2001	Gérald Coget, Pierre Hugé, Emmanuel Gabolde mot Europeiska revisionsrätten	Personalmål — Tjänsten som generalsekreterare — Infordran av ansökningar — Erfarenhet "på "hög nivå"" — Stort utrymme för institutionen att göra en skönmässig bedömning — Kallelse till samtal
T-344/99	20 september 2001	Lucía Recalde Langarica mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Utlandstillägg — Artikel 4.1 a i tjänsteföreskrifterna — Artikel 26 i tjänsteföreskrifterna — Rätten till försvar
T-333/99	18 oktober 2001	X mot Europeiska centralbanken	Tjänstemän — Anställda vid Europeiska centralbanken — Förstainstansrättens behörighet — Anställningsvilkorens lagenlighet — Rätten till försvar — Uppsägning — Trakasserier — Missbruk av Internet

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-142/00	15 november 2001	Michel Van Huffel mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Tillträde till interna uttagningsprov — Entreprenadavtal — Meddelande om uttagningsprov — Tillträdesvillkor som innebär att sökanden måste tillhöra den personal som omfattas av tjänsteföreskrifterna
T-349/00	15 november 2001	Giorgio Lebedef mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän - 1974 års ramavtal mellan kommissionen och yrkes- och fackföreningar - Revidering eller ändring - Samrådsförfarande - Inrättande av nya villkor - Uptagande till sakprövning
T-194/99	15 november 2001	Cristiano Sebastiani mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Befordran — Betygsrapport — Saknas — Jämförelse av kvalifikationer
T-125/00	4 december 2001	Joaquín López Madrugá mot Europeiska gemenskapernas kommission	Tjänstemän — Överföring av en del av lönen i en annan medlemsstats valuta än valutan i det land där institutionen har sitt säte — Artikel 17.2 a och b i bilaga VII till tjänsteföreskrifterna — Jämförande tillämpning

Mål	Datum	Parter	Föremål
-----	-------	--------	---------

YTTRE FÖRBINDELSER

T-26/00	19 september 2001	Lecureur SA mot Europeiska gemenskapernas kommission	Kommissionens förordning n r 2 5 1 9 / 9 7 — Livsmedelsbistånd — Skiljedomsklausul — Tvistens avtalsrättsliga karaktär — Bristande överensstämmelse hos den levererade varan — Lagerstölder — Answarets övergång — Innehållen betalning
---------	-------------------	---	---

2. Förteckning över andra avgöranden av förstainstansrätten som har upptagits i verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt under år 2001

Mål	Datum	Parter	Föremål
T-53/01 R	28 maj 2001	Poste Italiane SpA mot Europeiska gemenskapernas kommission	Interimistiskt förfarande — Artikel 86 EG jämförd med artikel 82 EG — Artikel 86.2 EG — Posttjänster — Krav på s k y n d s a m h e t — Interesseavvägning
T-151/01 R	15 november 2001	Der Grüne Punkt - Duales System Deutschland AG mot Europeiska gemenskapernas kommission	Interimistiskt förfarande — Missbruk av dominerande ställning — Artikel 82 EG — Varumärkesrätt — <i>Fumus boni juris</i> — Krav på s k y n d s a m h e t — Interesseavvägning

3. Verksamhetsstatistik

Sammanfattning av förstainstansrättens verksamhet

Tabell 1:	Förstainstansrättens allmänna verksamhet åren 1999, 2000 och 2001
Tabell 1a:	Förstainstansrättens allmänna verksamhet åren 1999, 2000 och 2001

Nya mål

Tabell 2:	Typ av förfarande
Tabell 3:	Form av talan
Tabell 4:	Grundval för talan
Tabell 5:	Föremål för talan

Avgjorda mål

Tabell 6:	Typ av förfarande
Tabell 7:	Beslutets innebörd
Tabell 8:	Grundval för talan
Tabell 9:	Föremål för talan
Tabell 10:	Förstainstansrättens sammansättning
Tabell 11:	Handläggningstid
Diagram I:	Handläggningstid för personalmål (domar och beslut)
Diagram II:	Handläggningstid för övriga mål (domar och beslut)

Anhängiga mål

Tabell 12:	Typ av förfarande
Tabell 13:	Grundval för talan
Tabell 14:	Föremål för talan

Övrigt

Tabell 15:	Allmän utveckling
Tabell 16:	Utgången i överklagade mål (domar och beslut)
Tabell 17:	Interimistiska beslut: beslutets innebörd

Sammanfattning av förstainstansrättens verksamhet

Tabell 1: Förstainstansrättens allmänna verksamhet åren 1999, 2000 och 2001¹

	1999		2000		2001	
Nya mål	313	(384)	336	(398)	345	(345)
Avgjorda mål	267	(659)	318	(344)	275	(340)
Anhängiga mål	501	(732)	519	(786)	589	(792)

Tabell 1a: Förstainstansrättens allmänna verksamhet åren 1999, 2000 och 2001²

	1999		2000		2001	
Nya mål		(384)		(398)		(345)
Avgjorda mål	322	(659)	258	(344)	230	(340)
Anhängiga mål	663	(732)	661	(786)	685	(792)

¹ De tal som anges inom parentes i denna tabell avser stora grupper av likadana eller konnexa mål (mjölkkvoter, tullombud, bensinstationer, regioner Veneto, omplacering).

² De tal som anges inom parentes i denna tabell och i tabellerna på följande sidor anger det totala antalet mål *oberoende* av om dessa har förenats. För talen utan parentes räknas varje grupp av förenade mål som ett mål.

Nya mål

Tabell 2: Typ av förfarande ^{1 2}

Typ av förfarande	1999	2000	2001
Direkt talan	254	242	180
Immaterialrätt	18	34	37
Personalmål	84	111	110
Särskilda rättegångsformer	28	11	18
Totalt	384 ³	398 ⁴	345

¹ I denna tabell och i tabellerna på följande sidor menas med benämningen "direkt talan" alla former av talan som väcks av fysiska eller juridiska personer, utom talan som väcks av tjänstemän vid Europeiska gemenskaperna.

² Följande förfaranden anses vara "särskilda rättegångsformer" (i denna och följande tabeller): Ansökan om återvinning (artikel 38 i EG-stadgan, artikel 122 i förstainstansrättens rättegångsregler), talan av tredje man (artikel 39 i EG-stadgan, artikel 123 i förstainstansrättens rättegångsregler), resning (artikel 41 i EG-stadgan, artikel 125 i förstainstansrättens rättegångsregler), förklaring av dom (artikel 40 i EG-stadgan, artikel 129 i förstainstansrättens rättegångsregler), fastställande av rättegångskostnader (artikel 92 i förstainstansrättens rättegångsregler), rättshjälp (artikel 94 i förstainstansrättens rättegångsregler) och rättelse av dom (artikel 84 i förstainstansrättens rättegångsregler).

³ Varav 71 mål angående statligt stöd i Nederländerna avseende bensinstationer.

⁴ Varav 3 mål angående statligt stöd i Nederländerna avseende bensinstationer och 59 mål angående statligt stöd i regionen Veneto.

Tabell 3: **Form av talan**

Form av talan	1999	2000	2001
Talan om ogiltigförklaring	220	220	134
Passivitetstalan	5	6	17
Skadeståndstalan	19	17	21
Talan med stöd av skiljedomsklausul	1	—	8
Immaterialrätt	18	34	37
Personalmål	83	110	110
Totalt	356 ¹	387 ²	327
<i>Särskilda rättegångsformer</i>			
Rättshjälp	7	6	9
Fastställande av rättegångskostnader	6	3	8
Ansökan om återvinning	—	1	—
Rättelse av dom	15	1	—
Resning	—	—	1
Totalt	28	11	18
TOTALT	384	398	345

¹ Varav 71 mål angående statligt stöd i Nederländerna avseende bensinstationer.

² Varav 3 mål angående statligt stöd i Nederländerna avseende bensinstationer och 59 mål angående statligt stöd i regionen Veneto.

Tabell 4: Grundval för talan

Grundval för talan	1999	2000	2001
Artikel 63 i förordning (EG) nr 40/94	18	34	37
Artikel 230 ¹	215	219	132
Artikel 232	14	6	15
Artikel 235	17	17	21
Artikel 238	1	—	8
EG-fördraget totalt	265	276	213
Artikel 33 i KS-fördraget	5	1	2
Artikel 35 i KS-fördraget	1	—	2
Artikel 40 i KS-fördraget	1	—	—
KS-fördraget totalt	7	1	4
Artikel 151 i EA-fördraget	1	—	—
EA-fördraget totalt	1	—	—
Tjänsteföreskrifterna	83	110	110
Totalt	356	387	327
Artikel 84 i rättegångsreglerna	15	1	—
Artikel 92 i rättegångsreglerna	6	3	8
Artikel 94 i rättegångsreglerna	7	6	9
Artikel 122 i rättegångsreglerna	—	1	—
Artikel 125 i rättegångsreglerna	—	—	1
Rättegångsreglerna totalt	28	11	18
TOTALT	384	398	345

¹ Till följd av omnumreringen av artiklarna i Amsterdamfördraget efter den 1 maj 1999, har sättet att hänvisa till fördragens artiklar ändrats väsentligt.

Tabell 5: Föremål för talan ¹

Föremål för talan	1999	2000	2001
Associering av utomeuropeiska länder och territorier	4	6	6
Bolagsrätt	2	4	6
Energi	—	—	2
Etableringsfrihet	—	—	1
Europeiskt medborgarskap	—	2	—
Fiskepolitik	—	—	6
Forskning, information, utbildning, statistik	1	1	3
Fri rörlighet för varor	10	17	1
Fri rörlighet för personer	2	8	3
Frihet att tillhandahålla tjänster	1	—	—
Gemensamma tulltaxan	—	—	2
Handelspolitik	5	8	4
Immaterialrätt	18	34	37
Institutionell rätt	19	29	12
Jordbruk	42	23	17
Konkurrens	34	36	39
Kultur	—	2	1
Miljö- och konsumentskydd	5	14	2
Regionalpolitik	2	—	1
Rättsliga och inrikes frågor	—	—	1
Skiljedomsklausul	—	—	2
Socialpolitik	12	7	1
Statligt stöd	100	80	42
Tillnärmning av lagstiftning	—	—	2
Tjänsteföreskrifterna	—	—	1
Transport	2	—	2
Tullunionen	—	—	2
Utrikes- och säkerhetspolitik	2	1	3
Yttre förbindelser	1	8	14
EG-fördraget totalt	262	280	213
Statligt stöd	6	1	2
Konkurrens	—	—	—
Stålindustri	1	—	2
KS-fördraget totalt	7	1	4
Institutionell rätt	1	—	—
EA-fördraget totalt	1	—	—
Tjänsteföreskrifterna	86	106	110
TOTALT	356	387	327

¹ I denna tabell beaktas inte särskilda rättegångsformer.

Avgjorda mål

Tabell 6: Typ av förfarande ¹

Typ av förfarande	1999		2000		2001	
Direkt talan	227	(544) ²	136	(219) ³	112	(162) ⁴
Immaterialrätt	2	(2)	7	(7)	29	(30)
Personalmål	79	(88)	98	(101)	75	(133) ⁵
Särskilda rättegångsformer	14	(25)	17	(17)	14	(15)
Totalt	322	(659)	258	(344)	230	(340)

¹ De tal som anges inom parentes i denna tabell och i tabellerna på följande sidor anger det totala antalet mål oberoende av om dessa har förenats. För talen utan parentes räknas varje grupp av förenade mål som ett mål.

² Varav 102 mål angående mjölkkvoter och 284 mål angående tullombud.

³ Varav 8 mål angående mjölkkvoter och 13 mål angående tullombud.

⁴ Varav 14 mål angående mjölkkvoter.

⁵ Varav 51 mål angående omplacering av tjänstemän då dessa tillsatts.

Tabell 7: **Beslutets innebörd**

Beslutets innebörd	Direkt talan		Immaterialrätt		Personalmål		Särskilda rättegångs- former	Totalt	
<i>Domar</i>									
Talan avvisad	5	(21)	—	—	1	(1)	—	—	6 (22)
Talan ogillad	28	(34)	13	(14)	19	(22)	—	—	60 (70)
Talan delvis bifallen	9	(10)	6	(6)	8	(12)	—	—	23 (28)
Talan bifallen	13	(27)	5	(5)	9	(9)	—	—	27 (41)
Anledning saknas att döma i målet	—	—	—	—	1	(1)	—	—	1 (1)
Totalt antal domar	55	(92)	24	(25)	38	(45)	—	—	117 (162)
<i>Beslut</i>									
Avskrivning	20	(31)	3	(3)	19	(69)	—	—	42 (103)
Talan avvisad	19	(21)	1	(1)	11	(11)	—	—	31 (33)
Anledning saknas att döma i målet	5	(5)	1	(1)	3	(3)	—	—	9 (9)
Talan bifallen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Talan delvis bifallen	—	—	—	—	—	—	5	(6)	5 (6)
Talan ogillad	5	(5)	—	—	1	(1)	9	(9)	15 (15)
Talan avvisad av uppenbara skäl	2	(2)	—	—	3	(4)	—	—	5 (6)
Avstående från fortsatt handläggning	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Behörighet saknas att döma i målet	6	(6)	—	—	—	—	—	—	6 (6)
Totalt antal beslut	57	(70)	37	(88)	5	(5)	14	(15)	113 (178)
Totalt	112	(162)	75	(133)	29	(30)	14	(15)	230 (340)

Tabell 8: Grundval för talan

Grundval för talan	Domar		Beslut		Totalt	
Artikel 63 i förordning (EG) nr 40/94	24	(25)	5	(5)	29	(30)
Artikel 230	39	(74)	41	(43)	80	(117)
Artikel 232	—	—	7	(7)	7	(7)
Artikel 235	7	(7)	8	(19)	15	(26)
Artikel 238	1	(1)	—	—	1	(1)
EG-fördraget totalt	71	(107)	61	(74)	132	(181)
Artikel 33 i KS-fördraget	7	(9)	—	—	7	(9)
Artikel 40 i KS-fördraget	1	(1)	—	—	1	(1)
KS-fördraget totalt	8	(10)	—	—	8	(10)
Artikel 151 i EA-fördraget	—	—	1	(1)	1	(1)
EA-fördraget totalt	—	—	1	(1)	1	(1)
Tjänsteföreskrifterna	38	(45)	37	(88)	75	(133)
Totalt	117	(162)	99	(163)	216	(325)
Artikel 92 i rättegångsreglerna	—	—	5	(6)	5	(6)
Artikel 94 i rättegångsreglerna	—	—	9	(9)	9	(9)
Särskilda rättegångsformer totalt	—	—	14	(15)	14	(15)
TOTALT	117	(162)	113	(178)	230	(340)

Tabell 9: **Föremål för talan** ¹

Föremål för talan	Domar		Beslut		Totalt	
Associering av utomeuropeiska länder och territorier	2	(2)	—	—	2	(2)
Bolagsrätt	—	—	4	(4)	4	(4)
Etableringsfrihet	—	—	4	(4)	4	(4)
Europeiskt medborgarskap	—	—	1	(1)	1	(1)
Fiskepolitik	4	(4)	2	(3)	6	(7)
Fri rörlighet för personer	—	—	2	(2)	2	(2)
Gemensamma tulltaxan	1	(2)	1	(1)	2	(3)
Handelspolitik	3	(3)	2	(2)	5	(5)
Immaterialrätt	24	(25)	5	(5)	29	(30)
Institutionell rätt	5	(7)	12	(12)	17	(19)
Jordbruk	10	(26)	9	(21)	19	(47)
Konkurrens	12	(15)	7	(7)	19	(22)
Socialpolitik	1	(1)	1	(1)	2	(2)
Statligt stöd	4	(4)	7	(7)	11	(11)
Tjänsteföreskrifterna	1	(1)	—	—	1	(1)
Tullunionen	2	(15)	—	—	2	(15)
Utrikes- och säkerhetspolitik	—	—	3	(3)	3	(3)
Yttre förbindelser	1	(1)	1	(1)	2	(2)
EG-fördraget totalt	70	(106)	61	(74)	131	(180)
Konkurrens	2	(3)	—	—	2	(3)
Statligt stöd	5	(6)	—	—	5	(6)
Stålintusti	1	(1)	—	—	1	(1)
KS-fördraget totalt	8	(10)	—	—	8	(10)
Institutionell rätt	—	—	1	(1)	1	(1)
EA-fördraget totalt	—	—	1	(1)	1	(1)
Tjänsteföreskrifterna	39	(46)	37	(88)	76	(134)
TOTALT	117	(162)	99	(163)	216	(325)

¹ I denna tabell beaktas inte särskilda rättegångsformer.

Tabell 10: Förstainstansrättens sammansättning (domar och beslut)

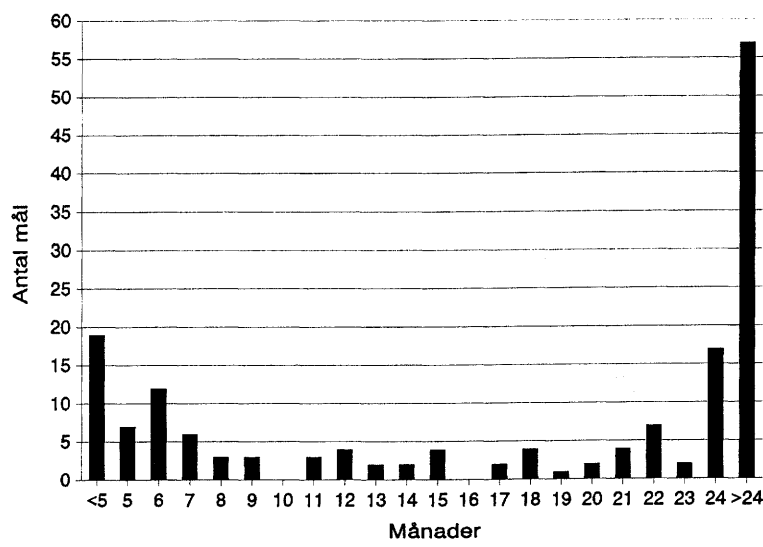
Förstainstansrättens sammansättning	Totalt
Avdelningar bestående av tre domare	280
Avdelningar bestående av fem domare	42
Ensamdomare	12
Icke lottade	6
Totalt	340

Tabell 11: Handläggningstid (2000) ¹ (domar och beslut)

	Domar / Beslut
Direkt talan	20,7
Immaterialrätt	16,4
Personalmål	18,7

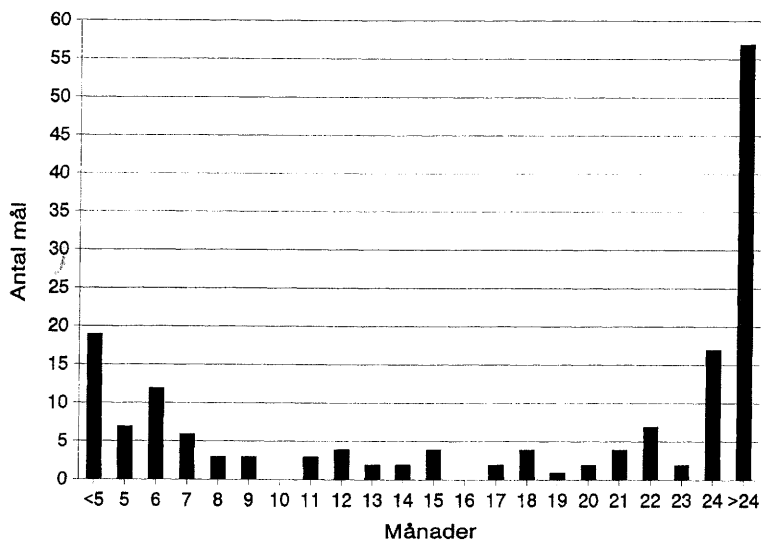
¹ I denna tabell uttrycks handläggningstiden i månader och tiondelar av en månad.

Diagram I: Handläggningstid för personalmål (domar och beslut)

Mål per månad	<5	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	>24
Personal-mål	11	3	4	2	2	4	6	5	4	5	2	2	2	1	2	2	3	4	4	5	3	56

Diagram II: Handläggningstid för övriga mål (domar och beslut)

Mål per månad	<5	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	> 24
Övriga mål	19	7	12	6	3	3	0	3	4	2	2	4	0	2	4	1	2	4	7	2	17	57

Anhängiga mål
(den 31 december varje år)

Tabell 12: Typ av förfarande

Typ av förfarande	1999		2000		2001	
Direkt talan	471	(538) ¹	445	(561) ²	485	(579) ³
Immaterialrätt	17	(17)	44	(44)	51	(51)
Personalmål	167	(169)	170	(179)	143	(156)
Särskilda rättegångsformer	8	(8)	2	(2)	6	(6)
Totalt	663	(732)	661	(786)	685	(792)

¹ Varav 88 mål angående mjölkkvoter, 13 mål angående tullombud och 71 mål angående bensinstationer.

² Varav 80 mål angående mjölkkvoter, 74 mål angående statligt stöd i Nederländerna avseende bensinstationer och 59 mål angående statligt stöd i regionen Veneto.

³ Varav 67 mål angående mjölkkvoter, 74 mål angående statligt stöd i Nederländerna avseende bensinstationer och 59 mål angående statligt stöd i regionen Veneto.

Tabell 13: Grundval för talan

Grundval för talan	1999		2000		2001	
Artikel 63 i förordning (EG) nr 40/94	17	(17)	44	(44)	51	(51)
Artikel 230	360	(383)	360	(436)	385	(451)
Artikel 232	14	(14)	4	(4)	12	(12)
Artikel 235	80	(123)	68	(107)	74	(102)
Artikel 238	1	(2)	1	(1)	8	(8)
EG-fördraget totalt	472	(539)	477	(592)	530	(624)
Artikel 33 i KS-fördraget	14	(14)	12	(13)	6	(6)
Artikel 35 i KS-fördraget	1	(1)	—	—	2	(2)
Artikel 40 i KS-fördraget	1	(1)	1	(1)	—	—
KS-fördraget totalt	16	(16)	13	(14)	8	(8)
Artikel 151 i EA-fördraget	1	(1)	1	(1)	—	—
EA-fördraget totalt	1	(1)	1	(1)	—	—
Tjänsteföreskrifterna	166	(168)	168	(177)	141	(154)
Totalt	655	(724)	659	(784)	679	(786)
Artikel 84 i rättegångsreglerna	2	(2)	—	—	—	—
Artikel 92 i rättegångsreglerna	5	(5)	—	—	3	(3)
Artikel 94 i rättegångsreglerna	1	(1)	1	(1)	1	(1)
Artikel 122 i rättegångsreglerna	—	—	1	(1)	1	(1)
Artikel 125 i rättegångsreglerna	—	—	—	—	1	(1)
Särskilda rättegångsformer totalt	8	(8)	2	(2)	6	(6)
TOTALT	663	(732)	661	(786)	685	(792)

Tabell 14: Föremål för talan

Föremål för talan	1999		2000		2001	
Associering av utomeuropeiska länder och territorier	6	(6)	11	(11)	15	(15)
Bolagsrätt	4	(4)	4	(4)	6	(6)
Energi	—	—	—	—	2	(2)
Etableringsfrihet	1	(1)	5	(5)	2	(2)
Europeiskt medborgarskap	—	—	1	(1)	—	—
Fiskepolitik	4	(4)	8	(8)	7	(7)
Forskning, information, utbildning, statistik	1	(1)	1	(1)	4	(4)
Fri rörlighet för personer	—	—	—	—	1	(1)
Fri rörlighet för varor	—	—	2	(2)	3	(3)
Gemensamma tulltaxan	2	(2)	2	(3)	2	(2)
Handelspolitik	24	(25)	16	(16)	15	(15)
Immaterialrätt	17	(17)	44	(44)	51	(51)
Institutionell rätt	33	(34)	27	(27)	18	(20)
Jordbruk	86	(140)	89	(144)	83	(114)
Konkurrens	101	(104)	74	(79)	92	(96)
Kultur	—	—	2	(2)	3	(3)
Miljö- och konsumentskydd	8	(8)	15	(15)	10	(17)
Regionalpolitik	4	(5)	—	—	1	(1)
Rättsliga och inrikes frågor	—	—	—	—	1	(1)
Skiljedomsklausul	1	(2)	—	—	2	(2)
Socialpolitik	15	(15)	4	(4)	3	(3)
Statligt stöd	114	(131)	135	(176)	157	(207)
Tillnärmning av lagstiftning	—	—	—	—	2	(2)
Tjänsteföreskrifterna	—	—	2	(2)	2	(2)
Transport	3	(3)	1	(1)	3	(3)
Tullunionen	24	(24)	20	(33)	20	(20)
Utrikes- och säkerhetspolitik	2	(2)	3	(3)	3	(3)
Yttre förbindelser	7	(7)	9	(9)	21	(21)
EG-fördraget totalt	458	(536)	475	(590)	529	(623)
Konkurrens	9	(9)	6	(7)	6	(6)
Statligt stöd	6	(6)	6	(6)	—	—
Stålintusti	1	(1)	1	(1)	2	(2)
KS-fördraget totalt	16	(16)	13	(14)	8	(8)
Institutionell rätt	1	(1)	1	(1)	—	—
EA-fördraget totalt	1	(1)	1	(1)	—	—
Tjänsteföreskrifterna	169	(171)	170	(179)	142	(155)
Totalt	644	(724)	659	(784)	679	(786)

Övrigt

Tabell 15: Allmän utveckling

År	Nya mål ¹	Anhängiga mål den 31 december	Avgjorda mål	Meddelade domar ²	Antalet överklagade avgöranden ³
1989	169	164 (168)	1 (1)	— —	— —
1990	59	123 (145)	79 (82)	59 (61)	16 (46)
1991	95	152 (173)	64 (67)	41 (43)	13 (62)
1992	123	152 (171)	104 (125)	60 (77)	24 (86)
1993	596	638 (661)	95 (106)	47 (54)	16 (66)
1994	409	432 (628)	412 (442)	60 (70)	12 (105)
1995	253	427 (616)	197 (265)	98 (128)	47 (142)
1996	229	476 (659)	172 (186)	107 (118)	27 (133)
1997	644	640 (1 117)	179 (186)	95 (99)	35 (139)
1998	238	569 (1 007)	279 (348)	130 (151)	67 (214)
1999	384	663 (732)	322 (659)	115 (150)	60 ⁴ (177)
2000	398	661 (786)	258 (344)	117 (191)	69 (217)
2001	345	685 (792)	230 (340)	120 (162)	69 (213)
Totalt	3942		2392 (3151)	1049 (1304)	455 (1600)

¹ Inklusive särskilda rättegångsformer.

² Siffrorna inom parentes anger antalet mål som avgjorts genom dom.

³ De kursiva siffror som anges inom parentes anger det totala antalet avgöranden – domar, beslut om avvisning, beslut om interimistiska åtgärder och konstateranden om att anledning saknas att döma i målet – för vilka fristen för överklagande har gått ut eller som har överklagats.

⁴ Denna siffra omfattar inte överklagandet av beslutet om bevisupptagning av den 14 september 1999 i mål T-145/98. Domstolen avvisade nämligen detta överklagande, eftersom det ifrågasatta beslutet inte kunde överklagas.

Tabell 16: Utgången i överklagade mål (domar och beslut)

	Överklagandet ogillat	Överklagandet ogillat av uppenbara skäl	Överklagandet avvisat av uppenbara skäl	Överklagandet avvisat och ogillat av uppenbara skäl	Överklagandet delvis avvisat och ogillat av uppenbara skäl	Upphävande med återförvisning	Upphävande utan återförvisning	Upphävande till en del med återförvisning	Upphävande till en del utan återförvisning	Avskrivning	Anledning saknas att döma i saken	TOTALT
Jordbruk	2	1	—	3	—	—	—	—	—	1	—	7
Statligt stöd	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Konkurrens	5	1	—	2	1	—	—	—	—	1	—	10
Bolagsrätt	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Institutionell rätt	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Miljö- och konsumentskydd	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	2	10
Etableringsfrihet	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Handelspolitik	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Fiskepolitik	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Regionalpolitik	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Socialpolitik	—	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	9
Immaterialrätt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tjänsteföreskrifterna	7	4	1	3	—	—	2	—	—	—	—	17
Totalt	21	7	10	15	1	1	10	—	1	2	2	70

Tabell 17 : Interimistiska beslut ¹: beslutets innebörd

Föremål för talan	Antal interimistiska förfaranden	Beslutets innebörd	
		Avslag	Bifall
Associering av utomeuropeiska länder och territorier	6	6	0
Energi	3	3	0
Etableringsfrihet	1	1	0
Handelspolitik	8	7	1
Institutionell rätt	3	2	1
Jordbruk	1	1	0
Konkurrens	2	2	0
Miljö- och konsumentskydd	6	6	0
Statligt stöd	2	1	1
EG-fördraget totalt	32	29	3
Tjänsteföreskrifterna	7	7	0
TOTALT	39	36	3

¹ Interimistiska förfaranden som avskrivits har inte tagits upp i tabellen.

Kapitel V

Allmän information

A – Publikationer och databaser

Domar och förslag till avgörande

1. Rättsfallssamling från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt

Rättsfallssamlingen publiceras på gemenskapernas officiella språk och är den enda autentiska källan när rättsfall från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt skall citeras.

Det sista häftet av den årliga rättsfallssamlingen innehåller en kronologisk förteckning över publicerade avgöranden, en förteckning över mål i nummerordning, en alfabetisk förteckning över parterna, en förteckning över artikelhänvisningar, en alfabetisk förteckning över ämnesområden och – sedan år 1991 – en systematisk förteckning som innehåller samtliga sammanfattningar av de refererade avgörandena tillsammans med en kedja av stickord.

Rättsfallssamlingen säljs i medlemsstaterna och i vissa tredje länder på de adresser som anges på sista sidan i denna publikation (pris för rättsfallssamlingen för år 1995, år 1996, år 1997, år 1998, år 1999 och år 2000: 170 euro, exklusive moms). I övriga länder kan rättsfallssamlingen även beställas från angivna försäljningsställen. Ytterligare information kan erhållas från EG-domstolen, Interna avdelningen – publikationer, L-2925 Luxemburg.

2. Rättsfallssamlingen – Personaldelen

Personaldelen innehåller sedan år 1994 alla förstainstansrättens avgöranden i personalmål. Dessa avgöranden publiceras dels på respektive rättegångsspråk, dels i resuméform på det officiella språk som prenumeranten valt. Personaldelen innehåller dessutom sammanfattningar av domstolens domar angående överklaganden i personalmål, vilka dock alltjämt publiceras i sin fullständiga lydelse i den allmänna rättsfallssamlingen. Sökning i personaldelen underlättas av förteckningar som också finns tillgängliga på samtliga officiella språk.

Rättsfallssamlingen säljs i medlemsstaterna och i vissa tredje länder på de adresser som anges på sista sidan i denna publikation (pris: 70 euro, exklusive moms). I övriga länder kan rättsfallssamlingen beställas hos Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, L-2985 Luxemburg. Ytterligare information kan erhållas från EG-domstolen, Interna avdelningen – publikationer, L-2925 Luxemburg.

Prenumerationspriset för båda de publikationer som anges ovan är 205 euro, exklusive moms. Ytterligare information kan erhållas från EG-domstolen, Interna avdelningen – publikationer, L-2925 Luxemburg.

3. Domstolens och förstainstansrättens domar samt generaladvokaternas förslag till avgörande

Texter i offsettryck kan, i den mån de fortfarande finns tillgängliga, beställas skriftligen, med angivande av önskat språk, hos EG-domstolen, Interna avdelningen – publikationer, L-2925 Luxemburg, mot betalning av ett schablonbelopp per dokument som för närvarande är fastställt till 14,87 euro, exklusive moms, men som kan variera med tiden. Sådana beställningar kan göras fram till utgivningen av det häfte av rättsfallssamlingen som innehåller den önskade domen eller det önskade förslaget till avgörande.

De som redan prenumererar på rättsfallssamlingen kan teckna en avgiftsbelagd prenumeration på offsetversioner, på ett eller flera av gemenskapernas officiella språk, av de texter som publiceras i Rättsfallssamling från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt, med undantag av de texter som bara finns i personaldelen. Priset för en årsprenumeration är för närvarande fastställt till 327,22 euro, exklusive moms.

Det skall slutligen anmärkas att domstolens och förstainstansrättens senaste rättspraxis finns tillgänglig snabbt och kostnadsfritt på domstolens webbplats: www.curia.eu.int, se även punkt 2 d nedan, under rubriken Rättspraxis. Domarna finns tillgängliga på webbplatsen på de elva officiella språken från cirka kl 15.00 på avkunnandedagen. Generaladvokatens förslag till avgörande publiceras också under denna rubrik på generaladvokatens språk och till en början på rättegångsspråket.

Övriga publikationer

1. Dokument från domstolens kansli

- a) Textsamling angående domstolens organisation, behörighet och rättegångsregler

Detta häfte innehåller en samling av de bestämmelser rörande domstolen och förstainstansrätten som finns spridda i fördrag, sekundärrätt och olika konventioner. Ett index gör det lättare att ta del av samlingen.

Häftet publiceras på samtliga officiella språk. Utgåvan för år 1999 kan beställas från de adresser som anges på den sista sidan i denna publikation. Alla dessa texter finns även publicerade på Internetadressen: <http://curia.eu.int/sv/texts/acting/index.htm>.

- b) Lista över domstolens sammanträden

En lista över domstolens sammanträden upprättas varje vecka. Den kan ändras och tjänar därför bara som information.

Denna lista kan på begäran erhållas från EG-domstolen, Interna avdelningen – publikationer, L-2925 Luxemburg.

2. Handlingar från domstolens press- och informationsavdelning

- a) Verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt

Bulletinen angående verksamheten vid domstolen och förstainstansrätten är en veckopublikation som kan erhållas genom prenumeration och som innehåller information om den dömande verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt. Den innehåller, med avseende på den gångna veckan, kortfattade sammanfattningar av meddelade domar, generaladvokaternas förslag till avgörande och uppgifter om nyinkomna mål. I publikationen nämns också de viktigaste händelserna vid institutionen.

Årets sista nummer av bulletinen innehåller en systematisk översikt över domar och andra avgöranden som domstolen och förstainstansrätten har meddelat under året, samt statistiska uppgifter.

Bulletinen publiceras även varje vecka på domstolens webbplats.

b) Årsrapport

Årsrapporten ger en överblick över domstolens och förstainstansrättens arbete, vad gäller såväl rättspraxis som annan verksamhet (domarmöten och domarkurser, besök, studiedagar, etc.). Den innehåller djupanalyser av de viktigaste avgörandena under det gångna året, från både domstolen och förstainstansrätten, och skrivs av ordförandena. Denna publikation innehåller även ett stort antal statistiska uppgifter och fullständiga årliga förteckningar över domstolens och förstainstansrättens rättspraxis.

c) Veckokalender

Flerspråkig översikt över domstolens och förstainstansrättens dömande verksamhet. I kalendern anges datum för förhandlingar och sammanträden under den aktuella veckan vid vilka generaladvokaterna föredrar sina förslag till avgörande och domstolen avkunnar dom. Den innehåller även en översikt för den kommande veckan. För varje mål ges en kortfattad sammanfattning av vad målet rör. Veckokalendern publiceras varje torsdag, bland annat på domstolens webbplats.

De ovan angivna publikationerna finns tillgängliga kostnadsfritt på samtliga av gemenskapernas officiella språk. Publikationerna kan beställas skriftligen hos EG-domstolen, Press- och informationsavdelningen, L-2925 Luxemburg, med angivande av vilken språkversion som önskas.

d) Domstolens webbplats

Denna webbplats, som finns tillgänglig på adressen www.curia.eu.int, gör det möjligt att enkelt få tillgång till en stor mängd information och dokument angående institutionen. Majoriteten av dokumenten finns tillgänglig på de elva officiella språken. I innehållsförteckningen, som återges nedan, anges webbplatsens aktuella innehåll.

Det skall särskilt anmärkas att rubriken Rättspraxis sedan juni 1997 har gjort det möjligt att snabbt och kostnadsfritt få tillgång till domstolens och förstainstansrättens senaste domar. Domarna finns tillgängliga på denna sida på de elva officiella språken från cirka kl 15.00 på avkunnandedagen. Generaladvokaternas förslag till avgörande publiceras också under denna rubrik, i första hand på generaladvokatens språk och på rättegångsspråket.

Europeiska gemenskapernas domstol
(Domstol och förstainstansrätt)

Presentation

**Forskning och
dokumentation**

Press och information

Bibliotek

Rättspraxis

Texter angående institutionen

3. Handlingar från domstolens direktorat för bibliotek, forskning och dokumentation

3.1 Biblioteket

a) Löpande bibliografi

Bibliografin utkommer varannan månad och innehåller en systematisk sammanställning av all litteratur (fristående verk och artiklar) som har mottagits eller katalogiserats under referensperioden. Bibliografin består av två separata delar:

- Del A: juridiska publikationer om den europeiska integrationen.
- Del B: juridisk doktrin om allmän rätt, internationell rätt, komparativ rätt och nationell rätt.

Den löpande bibliografin finns sedan januari 2000 tillgänglig på domstolens webbplats.

b) Juridisk bibliografi om den europeiska integrationen

Årlig bibliografi som baseras på under referensåret inköpta monografier och katalogiserade tidskrifter på gemenskapsrättens område. Sedan 1990 års utgåva ingår bibliografin i Europeiska gemenskapernas officiella publikationer. Den innehåller ungefär 6 000 bibliografiska hänvisningar och har systematiska innehållsförteckningar samt ett författarindex.

Den årliga bibliografin säljs på de adresser som anges på sista sidan i denna publikation. Pris: 42 euro, exklusive moms.

3.2 Forskning och dokumentation

Forsknings- och dokumentationsavdelningen utarbetar flera dokument som skall underlätta tillgången till domstolens och förstainstansrättens rättspraxis. Den dokumenterar årligen även både nationell och gemenskapsrättslig praxis som rör Bryssel- och Luganokonventionerna.

Enligt vad som framgår nedan finns dessa dokument tillgängliga antingen i tryckt form eller i elektronisk form på domstolens webbplats.

3.2.1 Handlingar avseende domstolens och förstainstansrättens rättspraxis

a) Systematisk översikt över avgöranden angående gemenskapsrätten

Systematisk översikt över avgöranden angående gemenskapsrätten — Serie A innehåller rättspraxis från domstolen och förstainstansrätten, med undantag av domar i personalmål och mål rörande Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställande av domar på privaträttens område. Denna översikt publicerades först i form av lösblad. En konsoliderad och inbunden utgåva med titeln Systematisk översikt över avgöranden angående gemenskapsrätten 1977—1990 utkom på franska och på tyska år 1995 respektive år 1998.

Pris för den konsoliderade utgåvan: 100 euro, exklusive moms.

Sedan år 1991 har serie A kompletterats i form av *Bulletin périodique de jurisprudence* (Rättspraxisbulletinen), ett arbetsdokument som inte är föremål för kommersiell spridning (se nedan, punkt d i).

Sammanfattningarna av domstolens och förstainstansrättens domar och beslut, såsom de återges i ovannämnda Bulletin, finns efter hand även tillgängliga på domstolens webbplats under Periodisk sammanställning av rättsfall, som återfinns under rubriken Forskning och dokumentation. Där finns för närvarande sammanfattningar från år 1996 och år 1997.

b) Index A—Z

Denna publikation är datoriserad och innehåller en numrerad förteckning över samtliga mål som anhängiggjorts vid domstolen och förstainstansrätten sedan år 1954, en alfabetisk förteckning över parternas namn och en förteckning över de nationella domstolar som har vänt sig till domstolen med begäran om förhandsavgörande. I Index A—Z hänvisas till avgörandets publicering i rättsfallssamlingen.

Publikationen finns tillgänglig på franska och engelska. Volym II i denna publikation uppdateras årligen.

Volym I (1953—1988). Pris: 11 euro, exklusive moms.

Volym II (1989—mars 2000). Pris: 18 euro, exklusive moms.

Den numrerade förteckningen i Index A—Z finns även tillgänglig på domstolens webbplats.

- c) Notes — Références des notes de doctrine aux arrêts de la Cour et du Tribunal de première instance
(Hänvisningar till doktrin rörande domstolens och förstainstansrättens domar)

I denna publikation ges hänvisningar till all den doktrin som rör domstolens och förstainstansrättens domar.

Den uppdateras årligen. Pris: 15 euro, exklusive moms.

Publikationen finns även tillgänglig på domstolens webbplats under rubriken Forskning och dokumentation.

Dessa olika publikationer kan beställas från ett av de försäljningsställen som anges på sista sidan i denna publikation.

- d) Arbetsdokument som inte är föremål för kommersiell spridning
 - i) Bulletin périodique de jurisprudence
(Rättspraxisbulletinen)

Detta är en publikation som finns tillgänglig på franska och som ger en systematisk översikt över sammanfattningarna av domstolens och förstainstansrättens domar och beslut. Den är utformad enligt en systematisk modell som är identisk med modellen för Systematisk översikt över avgöranden angående gemenskapsrätten. En konsoliderad version som omfattar rättspraxis från åren 1991—1995 finns även tillgänglig.

- ii) Jurisprudence en matière de fonction publique communautaire
(januari 1988 – december 1999)
(Rättspraxis i personalmål)

Denna systematiskt utformade publikation på franska innehåller sammanfattningar av domstolens och förstainstansrättens rättspraxis i personalmål.

- iii) Interna databaser

Domstolen har upprättat interna databaser som innehåller nationell rättspraxis angående gemenskapsrätten samt Bryssel-, Lugano- och Romkonventionerna. Det är möjligt att begära sökningar i dessa databaser efter konkreta uppgifter och att erhålla resultaten från dessa sökningar på franska.

Ytterligare upplysningar kan erhållas från EG-domstolen, Direktoratet för bibliotek, forskning och dokumentation, L-2925 Luxemburg.

3.2.2 Handlingar avseende Bryssel- och Luganokonventionerna

- a) Information i enlighet med protokoll nr 2 som utgör en bilaga till Luganokonventionen

Detta är en årlig dokumentation som informerar om domstolens rättspraxis rörande Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område samt om nationell rättspraxis rörande både denna konvention och Luganokonventionen, vilken är "parallell" med Brysselkonventionen.

Försändelser av dokument, avsedda för de behöriga myndigheterna i Luganokonventionens konventionsstater är tillgängliga på domstolens webbplats under rubriken Forskning och dokumentation¹

¹ Försändelserna för år 1992—1996 har publicerats av Institut suisse de droit comparé med titeln Recueil de la jurisprudence de la Cour des Communautés européennes et des Cours suprêmes des États parties relative à la convention de Lugano, vol. I—V.

b) Systematisk översikt över avgöranden angående gemenskapsrätten — Serie D

Den dokumentation som omnämns ovan under punkt a är en fortsättning på Systematisk översikt över avgöranden angående gemenskapsrätten — Serie D, som publicerades i form av löslblad under åren 1981—1993 och som innehåller rättspraxis från domstolen och nationella domstolar beträffande Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område. Sedan den femte utgåvan utkom (februari 1993) på tyska, franska, italienska, engelska, danska och nederländska täcker denna serie rättsfall från Europeiska gemenskapernas domstol från åren 1976—1991 och rättsfall från medlemsstaternas domstolar från åren 1973—1990.

Pris: 40 euro, exklusive moms.

c) Bryssel- och Luganokonventionerna — Flerspråkig utgåva

Textsamling innehållande Brysselkonventionen av den 27 september 1968 och Luganokonventionen av den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, samt därtill knutna anslutningsakter, protokoll och förklaringar på samtliga språk som äger giltighet.

Textsamlingen, som innehåller en inledning på franska och engelska, publicerades år 1997.

Pris: 30 euro, exklusive moms.

Interinstitutionella webbplatser

EUROPA : Europeiska unionens Internetportal

<http://europa.eu.int>

Europa ger tillgång till alla uppgifter som läggs ut på Internet av EU:s institutioner och organ, såsom Europaparlamentet, rådet, kommissionen, domstolen, revisionsrätten, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén, Europeiska centralbanken, Europeiska investeringsbanken etc.

Europa tillhandahåller en mängd information om den europeiska integrationen, i synnerhet vad gäller EU:s mål, politikområden och dess institutionella system.

Genom sin användarvänlighet är Europa en viktig del i den öppenhet som EU-institutionerna eftersträvar.

EUR-Lex : gemenskapsrätten inom räckhåll för alla

<http://europa.eu.int/eur-lex>

Genom portalen EUR-Lex erhålls kostnadsfritt en integrerad tillgång till gemenskapsrättsliga rättsakter och rättspraxis. Den innehåller även länkar till PreLex, som är Europeiska kommissionens databas angående institutionernas förfaranden, till OEIL, l'observatoire législatif du Parlement européen (Europaparlamentets lagstiftningsobservatorium) och till andra webbplatser med juridisk information från de europeiska institutionerna och medlemsstaterna.

Denna portal är utformad för att motsvara bland annat professionella användares krav. Den innehåller sökfunktioner som är harmoniserade för olika slags dokument, såsom Europeiska gemenskapernas officiella tidning, fördragen, förberedande rättsakter, lagstiftning, rättspraxis, parlamentsledamöternas frågor och dokument av allmänt intresse. Syftet är att rättsakterna skall presenteras på ett konsekvent och användarvänligt sätt. Portalen innehåller även förklaringar där lagstiftningsförfarandet inom Europeiska unionen beskrivs med uppgifter om de huvudsakliga deltagarna.

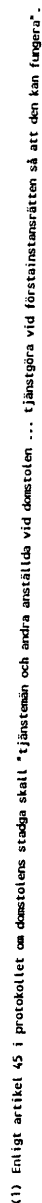
CELEX : en databas för gemenskapsrätten

<http://europa.eu.int/celex>

Det datoriserade systemet för dokumentation av gemenskapsrätten, Celex (*Communitatis Europae Lex*), sköts av Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer och förses med information från gemenskapsinstitutionerna. CELEX innehåller lagstiftning, rättspraxis, förberedande rättsakter och parlamentsledamöternas frågor samt nationella åtgärder för genomförande av direktiv.

Användningen av CELEX är avgiftsbelagd. Jämfört med EUR-Lex får prenumeranterna tillgång till en rad ytterligare tjänster. Bland dessa tjänster kan nämnas avancerad sökning, tillgång till systematiska uppgifter, hjälp "on line" och från en hjälpcentral, möjligheter till filexport, en nyhetstjänst baserad på användarens profil etc. För mer information om möjligheterna att prenumerera, se rubriken Prenumerera på Celex hemsida.

december 2001

Domstolen kan kontaktas enligt nedan:

COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES

L-2925 Luxembourg

Telefon: (00352) 4303-1

Telex till kansliet: 2510 CURIA LU

Telegramadress: CURIA

Telefax till domstolen: (00352) 4303-2600

Telefax till Press- och informationsavdelningen: (00352) 4303-2500

Telefax till Interna avdelningen — publikationsenheten: (00352) 4303-2650

Domstolen på Internet: *www.curia.eu.int*

Europeiska gemenskapernas domstol

**Årsrapport 2001 — Översikt över verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol
och förstainstansrätt**

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

2002 — 339 s. — 17,6 x 25 cm

ISSN 1680-838X

